

UNIVERZA V LJUBLJANI
TEOLOŠKA FAKULTETA

Janez Papa OFM

Možnosti in meje interneta kot sredstva evangelizacije

diplomska naloga

Mentor: *dr. Bogdan Dolenc*
Somentor: *mag. Miran Špelič OFM*

Ljubljana, maj 2002

*Najprej bi se rad zahvalil Bogu,
ki mi je dal življenje
in me obdaril s številnimi talenti,
s katerimi mu lahko služim.*

*Naslednja zahvala gre staršem,
ki so me sprejeli v življenje;*

*bratu Gregorju Papi,
ki mi je dal prve napotke pri delu z računalnikom;*

*mentorju Bogdanu Dolencu in somentorju br. Miranu Špeliču,
ki sta potrpežljivo spremljala nastajanje diplomske naloge;*

*vsem sobratom, ki so mi stali ob strani
in predstojnikom, ki so me razumeli v mojih potrebah;*

*Marti Krumpetar, Božu Rustji, br. Mateju Nastranu in s. Aleši Stritar,
ki so mi posredovali pomembne podatke za izdelavo diplomske naloge.*

Hvala!

KAZALO

KAZALO	V
KRATICE IN OKRAJŠAVE	VII
<i>Dokumenti 2. vatikanskega koncila (1962-1965)</i>	<i>VII</i>
<i>Zbirka Cerkevni dokumenti, izdaja Družina, Ljubljana</i>	<i>VII</i>
<i>Ostali dokumenti</i>	<i>VII</i>
<i>Okrajšave</i>	<i>VIII</i>
<i>Internetni slovarček</i>	<i>VIII</i>
<i>Druge kratice</i>	<i>IX</i>
0. PREDGOVOR	1
1. UVOD	3
2. EVANGELIZACIJA	5
2.1 KAJ JE EVANGELIZACIJA	6
2.2 RAZLIČNI NAČINI EVANGELIZACIJE	10
2.2.1 Prva evangelizacija	12
2.2.1.1 Inkulturacija	14
2.2.1.2 Ekumenizem pri evangelizaciji	15
2.2.2 Redna evangelizacija	16
2.2.3 Nova evangelizacija	17
2.3 ELEKTRONSKI MEDIJI V SLUŽBI EVANGELIZACIJE	21
2.3.1 Vrste elektronskih medijev	23
2.3.1.1 Kinematografija	24
2.3.1.2 Radiofonija	25
2.3.1.3 Televizija	27
2.3.2 Uporaba	28
2.3.3 Zloraba	32
2.3.4 Globalizacija	35
2.3.4.1 Človek in mediji	36
2.3.4.2 Pastoralna medijev	38
3. INTERNET	43
3.1 KAJ JE INTERNET (OSNOVNI POJMI)	43
3.2 ZGODOVINA INTERNETA	46
3.3 NAČIN DELOVANJA	55
3.3.1 Brkljanje	55
3.3.2 Elektronska pošta	58
3.4 MEJE INTERNETA	59
3.5 ETIKA NA INTERNETU	60
3.6 ZAVETNIK INTERNETA	62
4. CERKEV IN INTERNET	65
4.1 SVETI SEDEŽ (WWW.VATICAN.VA)	68
4.2 CERKEV NA SLOVENSKEM (WWW.RKC.SI)	68
4.2.1 VrNet	68
4.2.2 Spletne strani <i>www.rkc.si</i>	69

5. SLOVENSKI FRANČIŠKANI NA INTERNETU - OFM.RKC.SI	71
5.1 ZGODOVINSKI PREGLED	71
5.1.1 Informativne strani.....	71
5.1.2 Duhovna oaza – molitvena stran (ofm.rkc.si/oaza/)	73
5.1.3 Asiški križ – duhovne vaje (ofm.rkc.si/dv/)	74
5.2 IZZIVI V PRIHODNOSTI.....	74
5.2.1 Strani za najmlajše.....	75
5.2.2 Strani za mlade.....	75
5.2.3 e-Kapela	75
5.2.3.1 Molitveni nameni.....	75
5.2.3.2 Rožni venec.....	75
5.2.3.3 Virtualna meditacija.....	76
6. SKLEP	77
7. POVZETEK IN KLJUČNE BESEDE.....	79
8. VIRI IN LITERATURA.....	81
VIRI	81
KONCILSKI ODLOKI	81
DOKUMENTI PAPEŽEV	82
DOKUMENTI PAPEŠKEGA SVETA ZA DRUŽBENO OBVEŠČANJE	82
OSTALI DOKUMENTI CERKVE.....	83
OSTALA DELA	83
INTERNETNA DELA.....	85
PRILOGE.....	I
<i>Priloga 1: Preglednica dokumentov o medijih.....</i>	<i>i</i>
<i>Priloga 2: Kronologija interneta</i>	<i>iii</i>
<i>Priloga 3: Seznam domen.....</i>	<i>iv</i>
<i>Priloga 4: Sheme prvih omrežij.....</i>	<i>vi</i>
<i>Priloga 5: Zavetnik interneta.....</i>	<i>viii</i>
<i>Priloga 6: Cerkev in internet.....</i>	<i>ix</i>
<i>Priloga 7: Slike spletnih strani</i>	<i>x</i>
Sveti sedež – www.vatican.va.....	x
Katoliška Cerkev na Slovenskem – www.rkc.si.....	xiv
Slovenski frančiškani – franciskani.rkc.si.....	xvii
Duhovna oaza – ofm.rkc.si/oaza/	xxvi
Asiški križ – ofm.rkc.si/dv/	xxxii
e-Kapela	xxxiv
<i>Priloga 8: Katoliške povezave</i>	<i>xxxv</i>
Cerkev	xxxv
Marija.....	xl
Misijoni.....	xl
Frančiškani.....	xl
Redovi	xli
Duhovnost.....	xlii
Ustanove	xliii
Katoliški mediji	xliii
Katoliške agencije	xliv
Sveta dežela.....	xlvi
Študijski centri.....	xlvi
<i>Priloga 9: Odzivi na Duhovno oazo</i>	<i>xlvi</i>
<i>Priloga 10: Odzivi na Asiški križ.....</i>	<i>xlvi</i>

KRATICE IN OKRAJŠAVE

Dokumenti 2. vatikanskega koncila (1962-1965)

- BR** – Dogmatična konstitucija o božjem razodetju (*Dei Verbum*)
- C** – Dogmatična konstitucija o Cerкви (*Lumen gentium*)
- CS** – Pastoralna konstitucija o Cerкви v sedanjem svetu (*Gaudium et spes*)
- M** – Odlok o misijonski dejavnosti (*Ad gentes*)
- O** – Odlok o sredstvih družbenega obveščanja (*Inter mirifica*)

Zbirka *Cerkveni dokumenti*, izdaja Družina, Ljubljana

- CD 2** – Janez Pavel II., *Človekov Odrešenik (Redemptor hominis)*, okrožnica, 1979.
- CD 39** – Jugoslovanski škofje, *Veselo oznanjevanje evangelija in vzgoja v veri*, 1989.
- CD 41** – Janez Pavel II., *O krščanskih laikih (Christifideles laici)*. Posinodalna apostolska spodbuda, 1989.
- CD 46** – Janez Pavel II., *Odrešenikovo poslanstvo (Redemptoris missio)*, okrožnica, 1991.
- CD 49** – Škofovska sinoda o Evropi, *Bodimo priče Kristusa, ki nas je osvobodil*, 1991.
- CD 50** – Papeški svet za družbeno obveščanje, *Na pragu novih časov (Ætatis novæ)*, 1992.
- CD 55** – Carlo Maria Martini, *Cerkev in javna glasila*, 1994.
- CD 58** – Janez Pavel II., *V zarji tretjega tisočletja (Tertio millenio adveniente)*, apostolsko pismo, 1995.
- CD 72** – Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika oglaševanja*, 1997.
- CD 78** – Janez Pavel II., *Gospodov dan (Dies Domini)*, apostolsko pismo, 1998.
- CD 80** – Janez Pavel II., *Vera in razum (Fides et ratio)*, okrožnica, 1999.
- CD 85** – Papeški svet za kulturo, *Za pastoralo kulture*, 2000.
- CD 89** – Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika v družbenem obveščanju*, 2000.
- CD 95** – Italijanska škofovska konferenca, *Kako oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja*, 2002.

Ostali dokumenti

- AAS** – Dokumenti Apostolskega sedeža (*Acta Apostolicæ Sedis*)
- BP** – Janez XXIII., *Boni pastoris*, apostolsko pismo motuproprij, 22. februar 1959.

- CI** – Papeški svet za družbeno obveščanje, *The Church and Internet* (Cerkev in internet), 22. februar 2002.
- EI** – Papeški svet za družbeno obveščanje, *Ethics in Internet* (Etika na internetu), 22. februar 2002.
- FOP** – *Frančiškova oporoka*, Spisi sv. Frančiška Asiškega in sv. Klare.
- INT** – Janez Pavel II., *Internet: a New Forum for Proclaiming the Gospel*. Poslanica ob 36. svetovnem dnevu družbenega obveščanja, 24. januar 2002.
- KKC** – Katekizem katoliške Cerkve, 1995.
- MP** – Pij XII., *Miranda prorsus*, okrožnica, 8. september 1957.
- NSKE** – Hermann Schalück OFM, *Napolniti svet s Kristusovim evangelijem*. Generalni minister manjših bratov o evangelizaciji: od izročila do preroštva, Ljubljana 2001.
- OE** – Pavel VI., *Evangelii nuntiandi* (O Evangelizaciji današnjega sveta). Apostolska spodbuda, 1976.
- ON** – Papeški svet za družbeno obveščanje, *Communio et progressio* (Občestvo in napredek), pastoralno navodilo o sredstvih družbenega obveščanja, 1971.
- PK** – Olimpia Cavallo, *Che cosa ha detto il Papa su comunicazione e cultura*, 1997.
- POR** – Papeški svet za družbeno obveščanje, *Pornografija in nasilje v sredstvih družbenega obveščanja*, 7. maj 1989.
- ZCP** – *Zakonik cerkvenega prava*, 1999.

Okrajšave

- angl.** – angleško
br. – brat
gr. – grško
lat. – latinsko
npr. – na primer
oz. – oziroma
t.j. – to je

Internetni slovarček

- @** – ad, at, »afna«, uporaba pri elektronskih naslovih
- attachment** – priponka v elektronski pošti
- banner** – oglasna pasica
- bit** – dvojiška števka (0, 1)
- bookmark** – zaznamek, sem shranimo priljubljena spletna mesta
- bps** – bits per second – modemi in mrežne kartice se ponavadi nanašajo na to kratico, ker kažejo večjo številko kot Bps
- Bps** – Bytes per second (Baud)
- byte** – zlog, bajt, (iz 8 bitov); kombinacije 8 bitov predstavljajo različne znake

chat room – klepetalnica
DNS – Domain Name Server (domenski imenski strežnik)
e-mail – elektronska pošta
FAQ – Frequently Asked Questions (najbolj pogosta vprašanja)
Favorites – Priljubljene, sem shranimo priljubljena spletna mesta
firewall – požarni zid; gre za zaščito pred nepoklicanimi vdori na omrežni računalnik
frame - okvir
home page – domača oz. začetna stran spletnih strani
HTML – HyperText Mark-up Language (način zapisovanja spletnih strani)
HTTP – HyperText Transfer Protocol (protokol za spletne strani)
IRC – Internet Relay Chat (internetni prenos pogovora)
ISP – Internet Service Provider (ponudnik internetnih storitev)
RFC – Revision for Comments (spisek internetnih pravil)
SPAM – Spice Pork And Meat (elektronska pošta, ki je nismo naročili)
URL – Universal Resource Locator (spletni naslov)
Web page/site – spletna stran
webmaster – vzdrževalec spletne strani
WWW – World Wide Web (svetovni splet)

Druge kratice¹

AARNET – *Australian Academic Research Network*
ADSL – *Asymmetric Digital Subscriber Line*
ARPA – *Advanced Research Project Agency*
AT&T Bell Labs – podjetje, ki se ukvarja z računalniško tehnologijo
AVCC – *Australian Vice-Chancellors' Committee*
BBN – Bolt Beranek in Newman
BBS – *Bulletin Board System*
BITNET – *Because It's Time NETwork*
CCIRN – *Coordinating Committee on Intercontinental Research Networking*
CERFNET – *California Education and Research Federation network*
CERN – *Centre European pour la Recherche Nucleaire* (kasneje spremenjen v: *European Laboratory for Particle Physics*)
CERT – *Computer Emergency Response Team*
CIX – *Commercial Internet eXchange*
CREN – *Corporation for Research and Educational Networking*
CSD – *Computer Science Department*
CSIRO – *Commonwealth Scientific & Industrial Research Organisation*
CSNET – *Computer Science NETwork*
CSTO – *Computing Systems Technology Office*

¹ Dober vir različnih kratic se nahaja na URL= "<http://www.acronymfinder.com/>".

DoD – *US Department of Defense*
DoE – *U.S. Department of Energy*
EARN – *European Academic and Research Network*
ESP – *European Service Providers*
EUNET – *European UNIX Network*
EUUG – *European Unix User Group*
FNC – *Federal Networking Council*
FNC – *Federal Networking Council*
FRESS – *The File Retrieval and Editing SyStem*
HES – *Hypertext Editing System*
IAB – *Internet Activities Board*
ICANN – *Internet Corporation for Assigned Numbers*
ICCB – *Internet Configuration Control Board*
ICCC – *International Computer Communications Conference*
IMP – *Interface Message Processors*
IPTO – *Information Processing Techniques Office*
ISOC – *Internet Society*
ISTO – *Information Science and Technology Office*
JANET – *Joint Academic Network*
JUNET – *Japan Unix Network*
LAN – *Local Area Network*
MAN – *Metropolitan Area Network*
MINET – *Movement Information Net*
MIT – *Massachusetts Institute of Technology*
MMDF – *protokol*
NAC – *Network Analysis Corporation*
NASA – *National Aeronautics and Space Administration*
NCP – *Network Control Protocol*
NCSA – *National Center for Supercomputing Applications*
NLS – *oNLine System*
NNTP – *Network News Transfer Protocol*
NPL – *National Physical Laboratory*
NREN – *National Research and Education Network*
NSF – *National Science Foundation*
NVP – *Network Voice Protocol*
NWG – *Network Working Group*
OCIC – *Organisation Catholique Internationale du Cinéma et de l'Audiovisuel*
PRNET – *Packet Radio Network*
RAND – *Research And Development* (neprofitna organizacija, ki pomaga izpopolnjevati taktiko in sprejemati odločitve pri raziskavah in analizah)

- RARE** – *Réseaux Associés pour la Recherche Européenne (European Association of Research Networks)*
- RFQ** – *Request for Quotation*
- RIPE** – *Réseaux IP Europeens*
- RSCS** – *Remote Spooling Communication Subsystem*
- SIGNIS** – lat. ignis = ogenj; svetovno katoliško združenje za obveščanje
- SISO** – *Software and Intelligent Systems Office*
- SLAC** – *Stanford Linear Accelerator Center*
- SRI** – *Stanford Research Institute*
- TCP** – *Transmission Control Protocol*
- TCP/IP** – *Transmission Control Protocol/Internet Protocol*
- TERENA** – *Trans-European Research and Education Network Association*
- TIP** – *Terminal Interface Processor*
- UCL** – *University College of London*
- UCLA** – *University of California Los Angeles*
- UCSB** – *University of California Santa Barbara*
- UNDA** – lat.= val; mednarodno katoliško združenje za radio TV in sorodne medije
- UUSLC** – *University of Utah v Salt Lake City*
- UUCP** – *Unix-to-Unix CoPy*
- UUNET** – *Unix-To-Unix Network*
- UW** – *University of Wisconsin*
- vBNS** – *Very high speed Backbone Network Service*
- W3C** – *World Wide Web Consortium*
- WAN** – *Wide Area Network*
- WELL** – *Whole Earth 'Lectronic Link*

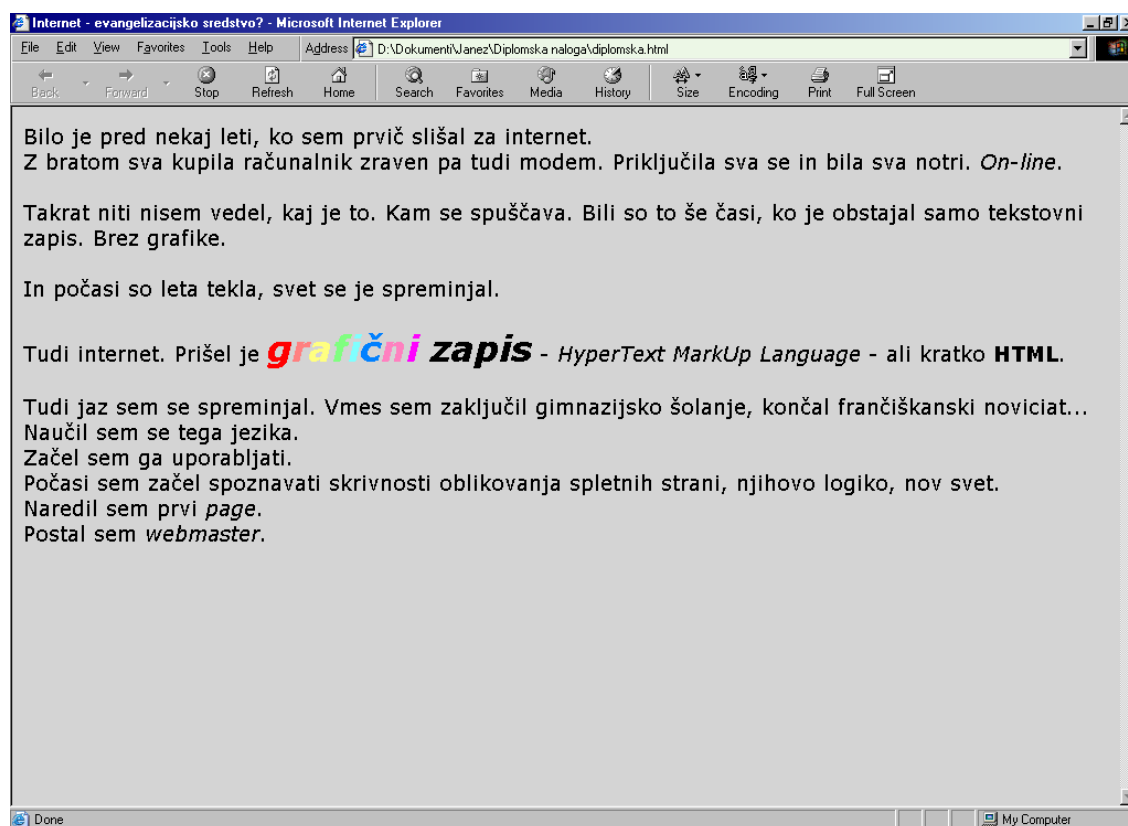
0. PREGOVOR

*»Kar vam pravim v temi,
povejte na svetlobi;
in kar slišite na uho,
oznanite na strebah«
(Mt 10,27).*

```
<html>
<head>
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html;
charset=windows-1250">
<title>Internet - evangelizacijsko sredstvo?</title>
</head>
<body BGCOLOR="#D4D4D4">
<FONT FACE="Verdana" SIZE="-1"><P>
Bilo je pred nekaj leti, ko sem prvič slišal za internet.<BR>
Z bratom sva kupila računalnik zraven pa tudi modem. Priključila
sva se in bila sva notri. <I>On-line</I>.<BR><BR>Takrat niti nisem
vedel, kaj je to. Kam se spuščava. Bili so to še časi, ko je
obstajal samo tekstovni zapis. Brez grafike.<BR><BR>In počasi so
leta tekla, svet se je spreminjal.<BR><BR>
Tudi internet. Prišel je <FONT SIZE="5"><I><B><FONT
COLOR="#FF0000">g</FONT><FONT COLOR="#FF8080">r</FONT><FONT
COLOR="#FFFF80">a</FONT><FONT COLOR="#80FF80">f</FONT><FONT
COLOR="#80FFFF">i</FONT><FONT COLOR="#0080FF">č</FONT><FONT
COLOR="#FF80C0">n</FONT><FONT COLOR="#FF00FF">i</FONT>
zapis</B></I></FONT> - <I>HyperText Markup Language</I> - ali
kratko <B>HTML</B>.<BR><BR>Tudi jaz sem se spreminjal. Vmes sem
zaključil gimnazijsko šolanje, končal frančiškanski
noviciat...<BR>Naučil sem se tega jezika.<BR>Začel sem ga
uporabljati.<BR>Počasi sem začel spoznavati skrivnosti oblikovanja
spletnih strani, njihovo logiko, nov svet.<BR>Naredil sem prvi
<I>page</I>.<BR>Postal sem <I>webmaster</I>.
</P></FONT>
</body>
</html>
```

Oziroma.

0. Predgovor

1. UVOD

»Najprej pa se mora
oznaniti evangelij vsem narodom«
(Mr 13,10).

»Svet ni eden, svetova sta dva.«²

Res je tako, bi lahko pritrdili vsi, ki imajo dostop do svetovnega spleta. Človek se nekako odklopi od tega sveta in se priklopi na čisto nov svet; svet, v katerem ne veljajo kakšna posebna pravila; svet, kjer je vsakdo sam svoj gospodar. Vsaj tako si mislimo...

Internet je širo področje, kjer se srečujemo z različnimi ljudmi, spoznavamo njihove nazore, prepričanja, ali pa jim sami predstavimo svoje. Lahko bi ponovili za papežem Janezom Pavlom II., da je internet novi forum³ – kraj, kjer drug drugemu predstavljamo svoje ideje, širimo evangelij.

V tej nalogi bi rad pokazal ravno to: Kako je lahko internet sredstvo evangelizacije? Najprej bom seveda pokazal, kaj je to evangelizacija, na kakšne načine jo lahko izvajamo...

Evangelizacijska sredstva so lahko različna: od oznanjanja z govorom (pridige), ali različnimi drugimi sredstvi, predvsem množičnega obveščanja kot so tisk, radio, televizija... Posebej se bom v tej nalogi posvetil elektronskim medijem (radio, televizija, internet) in njihovi vlogi pri evangelizaciji.

V drugem delu se bom osredotočil na samo sredstvo – internet. Kaj je, kako deluje, čemu je namenjen. Ustavil se bom tudi pri novem dokumentu *Etika na internetu*⁴ in pokazal, kje so meje interneta.

*Cerkev in internet*⁵ je prav tako nov dokument, ki mi bo pomagal pri predstavitvi delovanja Cerkve, tako svetovne, kot slovenske, na internetu. Ustavil se bom tudi pri zavetniku interneta – sv. Izidorju Seviljskem. V prilogi bom poskušal podati kar najbolj pregleden seznam vsakovrstnih katoliških pa tudi drugih povezav, ki koristijo pri študiju teologije.

² Tako se je glasil slogan enega izmed ponudnikov internetnih storitev v Sloveniji.

³ Prim. Janez Pavel II., *Internet: a New Forum for Proclaiming the Gospel*. Poslanica ob 36. svetovnem dnevu komunikacij, v: *l'Osservatore Romano*, Weekly Edition, št. 5, 30. januar 2002.

⁴ Papeški svet za družbeno obveščanje, *Ethics in Internet* (Etika na internetu), 22. februar 2002, URL="http://www.zenit.org/english/visualizza.phtml?sid=17282", 28.2.2002.

⁵ Papeški svet za družbeno obveščanje, *The Church and Internet* (Cerkev in internet), 22. februar 2002, URL="http://www.zenit.org/english/visualizza.phtml?sid=17283", 28.2.2002.

Zadnje poglavje sem namenil analitični predstavitvi delovanja slovenskih frančiškanov na internetu. Kako so se razvijale njihove strani od informativnih, molitvenih do duhovnih vaj na internetu... Pogledal bom tudi v prihodnost, kakšni izzivi nas še čakajo in kako se z njimi soočiti.

Ta diplomska naloga naj bi torej pokazala, kako pristopiti k evangeliziranju interneta in kako internet uporabiti kot evangelizacijsko sredstvo.

Nekdaj si ne bi nihče mislil, da more razmišljati, kaj šele pisati o stvareh, ki se jih ne da *otipati*. Pa vendarle so vedno govorili o Bogu, vremenu, volji, razumu...

Tudi niso nikdar pomislili na to, da bi mogli svoje misli *ujeti* v znake, govorico, jezik. Pa vendarle poznamo toliko knjig.

Imamo tudi internet oz. medmrežje, *cyberspace*...⁶

Kje je?

Težko ga je *otipati*, v bistvu se ga ne da.

Težko ga je vsega *zaobjeti*. V bistvu se vedno bolj širi.

Jaz pa sem vedno isti. Človek. Sem tukaj in sedaj, v realnosti ali v virtualnem svetu. Vedno sem jaz tisti, ki se odločam, kaj bom naredil.

Živim torej eno življenje, življenje, ki mi ga je podaril GOSPOD, ki je »ustvaril nebo in zemljo« (1 Mz 1,1).

Zato lahko rečemo samo:

»Svet je eden, ni dveh svetov!«

⁶ Kiber prostor (angl. *cyberspace*) je izraz, ki ponazarja internetne razsežnosti. Kibernetika je veda, ki raziskuje podobnost med delovanjem strojev in živo naravo. Poznamo tudi *CyberCafe*, ki označuje bar v katerem se je možno povezati v svetovni splet.

2. EVANGELIZACIJA

»Rekel jim je:
Pojdite po vsem svetu
in oznanite evangelij vsemu stvarstvu!«
(Mr 16,15).

Pri opredelitvi evangelizacije se bom opiral predvsem na naslednje dokumente: apostolsko spodbudo *O evangelizaciji (Evangelii nuntiandi)* Pavla VI. iz leta 1975, *Veselo oznanjevanje evangelija in vzgoja o veri* jugoslovanskih škofov iz leta 1988, posinodalno apostolsko spodbudo *O krščanskih laikih (Christifideles laici)* Janeza Pavla II. iz leta 1988, okrožnico *Odrešenikovo poslanstvo (Redemptoris missio)* Janeza Pavla II. iz leta 1990 in druge.

Pojem evangelizacije je navzoč v vsej zgodovini Cerkve, saj se je krščanstvo širilo ravno na tak način – z evangelizacijo – oznanjevanjem evangelija. »Cerkev (...) prejema poslanstvo, da oznanjuje in vzpostavlja Kristusovo in božje kraljestvo med vsemi narodi« (C 5). Evangelizacija torej ni nekaj abstraktnega in človeškim močem nedostopnega, ampak je skozi vso zgodovino Cerkve prisotna in uporabljana. Postavi se nam vprašanje: kdo naj skrbi za evangelizacijo? Kdo je tisti, ki naj bi evangeliziral?

Odgovor je na dlani: Bog je poslal narodom Cerkev, ki se je vedno in se še trudi, da bi oznanila evangelij vsem ljudem (prim. M 1).⁷ »Kristus je apostolom zapovedal, naj evangelij oznanjajo vsem kot vir vse odrešenjske resnice in nramnega življenja« (BR 7).⁸ Sveto izročilo v celoti predaja božjo besedo, ki sta jo Kristus in Sveti Duh zaupala apostolom, naprej njihovim naslednikom, da jo v svojem oznanjevanju zvesto ohranjajo, razlagajo in razširjajo (prim. BR 9). »Božja beseda se obrača na vse ljudi v vseh časih in po vsej zemlji.«⁹

V današnjih razmerah pa je Cerkev, ki je »sol zemlje in luč sveta« (prim. Mt 5,13-14), še nujneje poklicana k odreševanju in prenavljanju vsega stvarstva in da bi se povsod širilo kraljestvo Kristusa (prim. M 1).

⁷ Prim. OE 2.

⁸ Prim. OE 66.

⁹ CD 80, 64.

Vsi v naši Cerkvi, vsi njeni člani, si moramo prizadevati, da bi v našem času in naših razmerah spoznali svoj *καιρός* (gr. = milostni trenutek), v katerem smo vsi poklicani, da veselo oznanjamo in uresničujemo blagovest o novem božjem svetu. Najvažnejša naloga Cerkve je torej, da na vseh svojih ravneh poskuša kar se da pristno oznanjevati in živeti Kristusovo evangeljsko sporočilo, saj je to tudi njena dolžnost (prim. M 5).¹⁰

Tudi danes, v našem času in prostoru, smo poklicani in poslani, da do koder sega življenje in delovanje naše Cerkve z veselim oznanjevanjem, polnim elana in ustvarjalnosti ter z življenjem po Kristusovem evangeliju prispevamo svoj delež k polnejšemu uresničevanju božjega kraljestva pri ustvarjanju novega sveta, sveta resnično človeških odnosov med ljudmi in sveta novih odnosov med Bogom in ljudmi.¹¹

»Življenje in delovanje Cerkve se posebno uresničuje in razodeva v oznanjevanju evangelija in evangelizaciji,«¹² saj je oznanjati evangelij vsem ljudem bistveno poslanstvo Cerkve. Cerkev je torej »poklicana, da evangelizira, da pridiga in poučuje, da po njej prihaja do nas dar milosti, da grešnike spravlja z Bogom.«¹³

Cerkev že s svojim imenom¹⁴ izraža svoje bistvo, da nadaljuje Kristusovo delo, ki je v življenju molitve, poslušanju božje besede in nauka apostolov, izvrševanju bratske ljubezni, lomljenju kruha... Svoj smisel dobi Cerkev, ko postane pričevanje, ko vzbudi občudovanje in spreobrnjenje, ko postane pridiga in oznanjevanje vesele novice.¹⁵

2.1 Kaj je evangelizacija

Beseda evangelizacija izvira iz grščine. Osnovni pomen evangelizacije je *oznanjati evangelij*. Grški *εὐαγγέλιον* (gr. = evangelij, vesela vest, vesela novica) pomeni vsebino, ki jo *εὐαγγελοσ* (gr. = oznanjevalec) prinaša.¹⁶ Kot jedro in središče svoje vesele novice naznanja Kristus odrešenje, ki je osvoboditev od vsega, kar stiska in zatira človeka, predvsem pa osvoboditev od greha in hudobnega duha.¹⁷

¹⁰ Prim. CD 39, 15; prim. NSKE 6; prim. CD 85, 7; prim. OE 5.

¹¹ Prim. CD 39, 17.

¹² CD 39, 18.

¹³ OE 14.

¹⁴ Grška *ἐκκλησία* (gr. = skupaj sklicana) oriše poslanstvo in delo Cerkve. Kristus, glava Cerkve, je tisti, ki kliče in pošilja svojo Cerkev, da je *sol zemlje in luč sveta* (prim. Mt 5,13-14).

¹⁵ Prim. OE 15.

¹⁶ Prim. Alojzij S. Snoj, *Homiletika*, Priročniki teološke fakultete, Družina, Ljubljana 1996, 9.

¹⁷ Prim. OE 9.

Gre za oznanjevanje blagovesti o rešenju vseh ljudi v Jezusu Kristusu, ki je bogata, mnogovrstna in dinamična resničnost ter je ni mogoče razumeti, če ne skušamo s pogledom zajeti vseh njenih bistvenih sestavin (prim. KKC 905).¹⁸

Izhodišče evangelizacije in sploh vseh stvari je vedno Bog. Ker pa božje razodetje ni nikoli ločeno od izkušnje človeka (učlovečenje), lahko rečemo, da je izhodišče tudi človeško izkustvo Boga.¹⁹

»Evangelizacija je preprosto in neposredno pričevanje o Bogu, (...) polno evangelizacijsko moč pa ima to pričevanje takrat, ko razodeva, da Stvarnik za človeka ni neka brezimna in oddaljena moč, ampak Oče,«²⁰ ko pokažemo, da Bog ni *nekaj* ampak NEKDO, osebni Bog.

a) Kdo evangelizira?

Subjekt evangelizacije je Cerkev, ki ji je Kristus od Očeta poslal Svetega Duha, ki naj bi njegovo odrešitjsko delo izvrševal od znotraj in nagibal Cerkev k njenemu širjenju, ko se je evangelij z oznanjevanjem začel širiti med narodi (prim. M 4). Cerkev tukaj ne pomeni samo 'kler' ampak vse božje ljudstvo, saj imajo vsi »udje Cerkve poklic in poslanstvo oznanjati evangelij.«²¹ Zavedati se moramo, da se mora »tisti, ki evangelizira, vedno posvečati jasnemu pričevanju o Kristusovem edinstvenem mestu, o zakramentalnosti njegove Cerkve, o ljubezni njegovih učencev do vsakega človeka in do vsega, kar je resnično, kar je plemenito, kar je pravično... (prim. Flp 4,8).«²²

Evangelizator je predvsem tisti, ki zaradi vere, upanja in ljubezni gre po svetu, koder ga vodi Duh, da bi živel evangelij Sina v slavo Očeta.²³ »Prvi pogoj za evangelizacijo je globoka in živeta vera.«²⁴ Če bi z eno besedo opisali evangelizatorja, bi rekli: zvestoba. »Zvest mora biti namreč katoliški tradiciji, izpričani predvsem v *'lex orandi'*, zvest učiteljstvu, zvest nalogi vnovične evangelizacije, ki jo je Sveti Duh obudil v Cerkvi.«²⁵

¹⁸ Prim. CD 39, 20; prim. OE 17; prim. CD 85, 4.

¹⁹ Prim. Bernard Häring, *Evangelization today*, St Paul Publications, Trowbridge 1990, 5.

²⁰ OE 26.

²¹ CD 41, 33; prim. OE 59, 66.

²² CD 85, 4.

²³ Prim. Gualberto Gismondi, *Carisma francescano e nuova evangelizzazione nel terzo millennio*. La fede si rafforza donandola, Edizioni Porziuncola, Assisi 1995, 34.

²⁴ Bernard Häring, *Evangelization today*, 10.

²⁵ Janez Pavel II., *Fedeltà alla tradizione cattolica, al magistero, all'impegno di rievangelizzazione che lo spirito santo ha suscitato nella chiesa*, Nagovor ob plenarnem zasedanju Kongregacije za kler, 2, v: URL="http://www.clerus.org", 26.2.2002.

Evangelizacija ni nikoli in za nikogar individualno in izolirano dejanje, ampak globoko cerkvenostno, pogoj za to pa je, da ne nastopa kot samozvanec, temveč v zedinjenju s poslanstvom Cerkev in v njenem imenu. Dobro je naglasiti, da nihče ni absolutni gospodar svoje evangelizacijske dejavnosti, ker je celotna Cerkev oznanjevalka.²⁶

Seveda pa velja, da nihče nima pravice govoriti v imenu Cerkev, če za to ni pooblaščen, vsak pa je poklican, da s svojim znanjem in strokovnostjo pomaga pristojnim pastirjem in jim posreduje svoje mnenje (prim. ZCP, kann. 212 §3, 227).

b) Koga evangelizira?

Sedaj nas zanima, kdo je objekt evangelizacije? »Evangelizirati pomeni za Cerkev prinašati veselo oznanilo v vse plasti človeštva in z vplivom tega oznanila od znotraj spreminjati in prenavljati človeštvo, saj Cerkev evangelizira tedaj, ko preoblikuje osebno in obenem skupno zavest ljudi, dejavnost, ki jo opravljajo, njihovo konkretno življenje in okolje.« Kristus je hotel imeti vesoljno Cerkev, kar je jasno naglasil v svojih prilikah: o vejah drevesa, v katerem gnezdiijo ptice neba (prim. Mt 13,32), o mreži, ki zajema vsakovrstne ribe (prim. Mt 13,47), o čredi, ki jo vodi en pastir (prim. Jn 10,1-16). Evangelizatorji moramo paziti, da v nas vedno bolj raste bratska ljubezen do tistih, ki jih evangeliziramo, in da spoštujemo njihov verski in duhovni položaj, njihovo vest.²⁷

Naslovljenci evangelizacije so različni: od nekrščenih do krščenih, od praktičnih do tradicionalnih kristjanov; vsaka skupina pa potrebuje svoj način pristopa in delovanja. *Praktični verniki* potrebujejo poleg poglobitve duhovnega in zakramentalnega življenja tudi pripravljenost za evangelizacijsko dejavnost v družinskem, družbenem, političnem, gospodarskem in kulturnem življenju. *Nekatoliškim kristjanom* mora evangelizacija s pomočjo ekumenskega dialoga prinesiti obnovitev edinosti. *Kristjani, ki so zašli v sekte*, kažejo težnjo k »novi religioznosti«, sinkretizmu. Ti so še posebej močno zastopani na novih medijih, kot je internet. *Člani nekrščanskih religij* potrebujejo prvo oznanilo in medverski dialog, pri čemer je lahko v veliko pomoč ravno internet. *Neverujoči* so potrebni najprej zgleda krščanskega življenja, ki jih nagovori, potem pa nastopi prvo oznanilo.²⁸

²⁶ Prim. OE 60.

²⁷ Prim. OE 18, 61, 79.

²⁸ Prim. Wolfgang Weber, *Evangelisierung und Internet. Theologische Sicht auf ein neues Medium*, Frankfurt am Main, 1999, 64-68.

c) Kje Cerkev evangelizira?

Evangelizacija ni omejena na določene geografske predele, na določene kulture in civilizacije; evangelizacija mora iti »po vsem svetu, do vsega stvarstva« (prim. Mr 16,15). K temu je veliko pripomoglo tudi preganjanje v zgodovini Cerkve, saj so se tako učenci razkropili po vsem svetu in zasajali Cerkev v vedno bolj oddaljenih pokrajinah.²⁹

Temelj evangelizacije mora biti jasna izpoved, da je v Jezusu Kristusu, učlovečenem, umrlem in vstalem Božjem Sinu, vsakemu človeku ponujeno odrešenje kot dar božje milosti in usmiljenja, in seveda oznanjevanje o iskanju Boga samega prek molitve, predvsem slavlne in zahvalne.³⁰

Evangelizacija »ni le oznanjevanje neke novice,« ampak kompleksno delo »zasajanja in graditve Cerkve,« Kristusovega skrivnostnega telesa, ki »diha v zakramentalnem življenju.« Evangelizacija pomeni oznanjati Kristusa.³¹

Končno je evangelizacija »zapleten proces: globoke preobrazbe človeka, prepričljivega življenjskega pričevanja, izrecnega oznanila božje besede in njenega sprejetja ter vstopa v skupnost vernikov (občestvo) z obhajanjem in prejemanjem zakramentov.«³²

Vsi člani Cerkve, škofje, duhovniki, diakoni, redovniki in vse božje ljudstvo bi morali biti dejavniki na polju evangelizacije, saj ta naloga izvira že iz krstne milosti. Kristjan ali prekvaša okolje, v katerem živi, ali pa je z njegovim krščanstvom nekaj narobe. Evangelizacija je torej odraz krščanskega načina življenja, ki s svojim zgledom tudi drugim kaže in osvetljuje pot.³³ V središču evangelizacije pa so ubogi bodisi kot evangelizirani bodisi kot evangelizatorji.³⁴

²⁹ Prim. OE 49; prim. CD 80, 70.

³⁰ Prim. OE 27-28.

³¹ Prim. OE 28; prim. Janez Pavel II., *Nagovor za IV. Generalno škofovsko konferenco Latinske Amerike*, 1992, v: PK, 208-209.

³² CD 39, 22; prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 74.

³³ Prim. OE 66-73. »Vsakič ko pomagamo komu korak naprej je to evangelizacija,« je dejal rektor *Franciscan University of Steubenville* br. Michael Scanlan (prim. *Evangelization Comes in All Sizes, Conferees Told*, v: *Zenit. The World Seen from Rome*, International News Agency, <http://www.zenit.org>, 18.07.2001).

³⁴ Prim. Gualberto Gismondi, *Carisma francescano e nuova evangelizzazione nel terzo millennio*, 118.

2.2 Različni načini evangelizacije

Vsebina evangelizacije je vedno ista, saj je Kristus ἐφ' ἑαυτοῦ (gr. = enkrat za vselej) daroval sam sebe (prim. Heb 7,27), spreminja pa se način podajanja te vsebine. Ta je lahko odvisen od: *prejemnikov*, ki so lahko različnih starosti, kultur, stopnje krščanskega življenja; *časa*, v katerem oznanjamo (post-modernizem); različnih *naravno-zemljepisnih značilnosti*...

Paziti je treba le, da pri prevajanju vsebine le-te ne izvotlimo ali je popačimo oz. celo razbijemo vesoljno edinost.³⁵

Način evangelizacije je odvisen od objekta evangelizacije. Apostol Pavel piše: »Mleka sem vam dal piti, ne jedi, saj je še niste zmogli. Pa tudi zdaj je še ne zmorete« (1 Kor 3,2). Vse to pa zato, ker »Cerkvi ne gre samo za to, da oznanja evangelij na vedno širših zemljepisnih področjih ali med vedno bolj razkropljenimi ljudstvi, ampak, da doseže in z močjo evangelija preoblikuje kriterije presojanja, odločujoče vrednote, mišljenje...«³⁶

V apostolski spodbudi *O evangelizaciji* piše papež Pavel VI., da »je treba evangelizirati po notranje, življenjsko, v globino in do korenin ter da je treba vedno izhajati od osebe in se vedno spet vračati k razmerju oseb med seboj in z Bogom.« Poudari tudi, da »je treba vse storiti, da bi kulturo oz. kulture zavzeto evangelizirali.«³⁷ Saj, če hočemo »doseči srca ljudi,« evangelizacija poleg »slovesnega obhajanja odrešenja v liturgiji« zahteva tudi »temeljito poznavanje in izkustvo vere ter seveda obdajajoče kulture.«³⁸

Na 2. vatikanskem koncilu so ugotovili, da »je Cerkev, ki v teku časov živi v različnih razmerah, uporabljala pridobitve različnih kultur, da bi Kristusovo blagovest širila in razlagala s svojim oznanjevanjem med vsemi narodi, da bi jo bolj odkrivala in globlje umevala ter izražala v življenju mnogoličnega občestva vernikov« (CS 58,2).

Bistvo evangelizacije je ne samo priti v stik s čim širšo množico ljudi, ampak tudi na čim globlji način vzpostaviti z njimi odnos.

³⁵ Prim. OE 40, 44, 63.

³⁶ OE 19.

³⁷ OE 20.

³⁸ CD 85, 27.

In tu se je treba lotiti naloge: Kako nagovoriti množice? Kako jim posredovati to Kristusovo veselo oznanilo?³⁹

Pot evangelizacije ni enostavna, ampak je sestavljena iz številnih korakov. Najprej je potrebno *pričevanje* z življenjskim zgledom, potem *prvo oznanilo*, in ko se izoblikuje *občestvo*, nastopi skupno obhajanje *bogoslužja*, *kateheza*, *teološko poglobljanje*. Bistveni in nepogrešljivi element pri vsem tem pa je *osebni odnos* do naslovljenca oz. prejemnika evangelizacije.⁴⁰

a) *Pričevanje*

»Evangelij je treba oznanjati predvsem s pričevanjem,« jasno piše Pavel VI., saj lahko prepričaš sogovornika le z lastnim zgledom življenja; to je tudi »bistvena in prva sestavina evangelizacije.«⁴¹ Tudi sedanji papež Janez Pavel II. v okrožnici *Redemptoris missio* pokaže, da je »pričevanje krščanskega življenja prva in nenadomestljiva oblika misijona.«⁴² Je prva pot evangelizacije, brez katere je vse drugo brezpredmetno.⁴³

Potrebna pa je tudi »navedba '*razloga upanja, ki je v nas*' (prim. 1 Pt 3,15), sicer se pričevanje izkaže kot neučinkovito,«⁴⁴ saj je »življenjsko pričevanje prvi korak v evangelizaciji.«⁴⁵

Posebej je treba paziti, da ne bi evangelizacijsko delo ostalo zgolj na površini, saj je treba imeti pred očmi celotnega človeka v vseh njegovih razsežnostih: ne samo družbeno-političnih, ampak predvsem duhovnih in verskih, v njegovi odprtosti nasproti Absolutnemu.⁴⁶

Pri posredovanju svojega načina življenja moramo biti previdni, saj do ljudi ne smemo biti preveč nadležni, ampak jim počasi, najprej s preprostimi, nato pa vedno močnejšimi sredstvi predstavljamo evangelij, nauk, način življenja... Cerkev namreč z »oznanjevanjem, s pričevanjem in s hojo za Kristusom prodira v vse prostore sveta.«⁴⁷

³⁹ V nadškofiji Denver v ZDA obstaja *The Catholic Evangelization Training Center*, ki so ga leta 1983 ustanovile sestre frančiškanke nove zaveze. Ukvarja se s širjenjem spretnosti in pripomočkov, ki bi katoliškimi kristjanom omogočili deliti njihovo vero z drugimi. Obiščete jih lahko na spletni strani: <http://www.catholicangelizationweb.org> (prim. *The Catholic Evangelization Training Center (CETC)* URL= "<http://www.catholicangelizationweb.org/cetc.html>", 22.2.2002).

⁴⁰ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 74-80.

⁴¹ *OE* 21; *CD* 85, 25.

⁴² *OE* 41; prim. *CD* 46, 42.

⁴³ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 74.

⁴⁴ *OE* 22.

⁴⁵ *CD* 39, 21.

⁴⁶ Prim. *OE* 32-33.

⁴⁷ Anton Štrukelj, *Kristusova novost*, Družina, Ljubljana 2000, 10.

b) Metode

Poleg vsebine evangelizacije je potrebno tudi primerno udejanjanje. Biti mora sveže (sodobno) tako v metodah, kot v stiku s prejemnikom, saj ga mora nagovoriti, pa ne samo nagovoriti, v njem mora vzbuditi ogenj vere in ga razplamteti. Zavedati se moramo, da je današnji človek prenasičen z vsakovrstnimi vsebinami, da je »pustil za seboj kulturo besede in da živi v kulturi podobe.«⁴⁸ To nas seveda sili, da pri evangelizaciji uporabljamo tudi sodobna sredstva, ki omogočajo ne samo slušno (*audio*), ampak tudi vidno (*vizualno*) nagovoritev človeka.⁴⁹

Človek reagira le na vsebino, ki ga nagovori, ampak tudi nagovoriti moramo iz lastne izkušnje, duhovne in verske,⁵⁰ ker le tako svojim besedam lahko damo neko težo. To pa seveda zahteva od nas, da korenito in zavestno živimo svoje krščanstvo in ga s svojim zgledom približamo drugim: tistim, ki ga *še ne poznajo*, tistim, ki *ga poznajo* in tistim, ki *so ga poznali*. Evangelizacijski proces se mora tako dotakniti tistih, ki *še ne verujejo*, tistih, ki *verujejo* in tistih, ki *več ne verujejo*. V tej zvezi govorimo o prvi, redni in novi evangelizaciji (prim. M 6).⁵¹

2.2.1 Prva evangelizacija

Prva evangelizacija ali misijoni »*ad gentes*« (lat. = k poganskim narodom) je namenjena tistim, ki še niso slišali za Kristusa in za njegovo veselo oznanilo. »Misijoni *ad gentes* so prvenstvena cerkvena dejavnost,«⁵² saj se Cerkev z njo ukvarja že od samega začetka. Dolžnost Cerkve je namreč, »da naredi vse za izpolnitev svojega poslanstva v svetu in za to, da doseže vse narode.«⁵³ Kot pravi *Odlok o misijonski dejavnosti*, je njen namen »evangelizacija in zasajanje Cerkve med narodi ali skupnostmi, pri katerih še ni zakoreninjena« (M 6). Lahko bi ji rekli tudi »predevangelizacija, saj gre za odkrivanje Jezusa Kristusa in njegovega evangelija tistim, ki ju še ne poznajo.«⁵⁴

⁴⁸ OE 42; prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 76.

⁴⁹ Pavlinec Silvio Sassi je ob generalnem kapitulju pavlink predlagal, »**bold**« (krepko, neustrašno) uporabo medijev za oznanjevanje Kristusa (prim. *Daughters of St. Paul Urged Toward a Bold Use of Media*, v: *Zenit*, 10.9.2001).

⁵⁰ Prim. OE 43, 46, 76.

⁵¹ Prim. NSKE 108-109; prim. CD 46, 33; prim. Janez Pavel II., *Nagovor članom italijanske katoliške akcije 29. aprila 1995*, v: PK, 204-205.

⁵² CD 46, 31.

⁵³ CD 46, 39.

⁵⁴ OE 51; prim. Bernard Häring, *Evangelization today*, 38.

a) Prvo oznanilo

Κήρυγμα (gr.= oznanilo) je prvo oznanilo, oznanjevalna pridiga, izvira pa iz κηρύσσειν (gr. = razglašati, oznanjati), pomeni pa isto kot εὐαγγελίζειν (gr. = oznanjati) in *praedicare* (lat. = pridigati), saj »je vera iz oznanila, oznanilo pa po Kristusovi besedi« (Rim 10,17).⁵⁵

Ključna beseda Jezusovega oznanila je: Bog je, Bog je živi Bog. Oznanjati pa pomeni uvajati v odnos z Bogom, učiti moliti. Treba je govoriti o Bogu in z Bogom.⁵⁶

Cilj prvega oznanila je *spreobrnjenje in verovanje evangeliju* (prim. Mr 1,15). Ne moremo pa govoriti o spreobrnjenju, če se sami vsak dan znova ne spreobračamo.⁵⁷

Danes je močno razširjeno mnenje, da so misijoni izvajanje nasilja nad ljudmi iz drugih kultur, civilizacij... Dejansko ni namen misijonov, da bi silili, ampak predstavili in dali možnost vsem. Saj je Jezus rekel, da se mora »oznaniti evangelij vsem narodom« (Mr 13,10).⁵⁸

Orodje delovanja v misijonu je predvsem oznanjevanje, katerega predmet je križani, umrli in vstali Kristus, cilj pa krščansko spreobrnjenje, t.j. poln in odkrit pristop h Kristusu in njegovemu evangeliju po veri (prim. M 6.8).⁵⁹

Prva evangelizacija se razlikuje od *redne* in *nove*, ker se obrača na nekrščanske skupine in nekrščanska okolja, pri tem pa lahko naleti na najrazličnejše ovire od prepovedi vstopa do prepovedi opravljanja bogoslužja ali javnega delovanja.⁶⁰

b) Področje delovanja

Ob omembi misijonov si vsakdo najprej predstavlja kakšno savansko ali džungelsko pokrajino, kjer misijonar, ki je duhovnik, zdravnik, avtomehanik in učitelj hkrati, uči in vzgaja »krdelo« črncev. Področje delovanja misijonov pa ni samo v Aziji, Afriki, Latinski Ameriki in Oceaniji, ampak tudi v tako imenovanih krščanskih deželah, ki so v nekaterih predelih tako razkristjanjene, da je potrebna ne samo 'nova' ampak najprej 'prva' evangelizacija. Danes se podoba misijonov *ad gentes* spreminja: prednostni kraji postajajo velika mesta z novimi navadami in življenjskimi vzorci, nove oblike kulture in komunikacijskih zvez... Misijonarji se morajo včleniti v družbeno-

⁵⁵ Prim. Alojzij S. Snoj, *n.d.*, 20-21; prim. OE 42.

⁵⁶ Prim. Marija Sraka, *Katehist, svobodno in pogumno orodje nove evangelizacije*, v: *Cerkev v sedanjem svetu*, št. 5-6, 35 (2001), 116-117.

⁵⁷ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 75.

⁵⁸ Prim. CD 80, 71.

⁵⁹ Prim. CD 46, 44, 46.

⁶⁰ Prim. CD 46, 34-35.

kulturni svet naroda, se naučiti jezika pokrajine, ker le tako lahko ponesejo narodom na verodostojen in ploden način spoznanje o skriti skrivnosti.⁶¹

Poleg tega naj imajo radi njihova narodna in verska izročila ter naj v njih odkrivajo skrita 'semena Besede' (prim. M 11). *Semina Verbi* (lat. = semena Besede) so zakladi narodnih in verskih izročil, ki »v sebi nosijo odmev tisočletnega iskanja Boga, dediščino globoko religioznih besedil.«⁶² Prav po njih in oznanjevanju evangelija kliče Sveti Duh vse ljudi h Kristusu (prim. M 15).

Področje uporabe prve evangelizacije je tako lahko zelo široko in še kmalu ne bo končano. Njen prvi namen in osrednji cilj je ustanavljati krščanske skupnosti, razvijati Cerkve do njihove zrelosti, t.j. da same postanejo ne samo evangelizirane, ampak evangelizirajoče,⁶³ saj »občestvo rodi občestvo in je tako izvir in sad hkrati.«⁶⁴

c) Zgodovina

Zgodovina prve evangelizacije je obsežna. Na začetku je obsegala predvsem Sredozemlje, kjer se je soočala z grško-rimsko kulturo. Rim je postal središče velikega misijona in v prvem tisočletju je bila Evropa pokristjanjena. Prek Bizanca so se misijonarji usmerili tudi proti Aziji prek Indije vse do Kitajske. Z odkritjem Amerike se je začel nov val pokristjanjevanja v novem svetu. Četrty val misijonarjenja je zajel Afriko, ki je nekoč (njen severni del) že bila krščanska. Na vrsto pa spet prihaja Evropa, Amerika, ki je tudi (nekoč) bila krščanska...⁶⁵

2.2.1.1 Inkulturacija

Kaj je to kultura? Kultura je »posebni način, kako ljudje in ljudstva gojijo svoj odnos do narave in svojih bratov, do samih sebe in Boga. (...) Kultura je od človeka, po človeku in za človeka.«⁶⁶

Drug velik problem je pri vstopu v določeno kulturo, saj se lahko prenašanje evangeljskega oznanila zdi nepomembno in nerazumljivo, na spreobrnjenje pa gleda kot na nezvestobo svojemu narodu in kulturi. Pavel je v Atenah na *areopagu* oznanjal

⁶¹ Prim. CD 46, 37, 53.

⁶² OE 53; prim. CD 85, 4.

⁶³ Prim. CD 46, 48-49; prim. OE 58.

⁶⁴ CD 41, 32.

⁶⁵ Prim. CD 58, 57.

⁶⁶ CD 85, 2.

evangelij v jeziku, primernem in razumljivem za tisto okolje. Takrat je areopag predstavljal kulturno središče atenskega prebivalstva.⁶⁷

Vedno moramo imeti pred očmi dejstvo, da je »evangeljsko oznanilo namenjeno ljudem vseh kultur in da je *inkulturacija* evangelija ena bistvenih nalog Cerkev.« Gre za »prepojitev in preoblikovanje kultur z lučjo in močjo evangelija, utelešenje vere v neko kulturo oz. človeško osebo,«⁶⁸ saj z inkulturacijo Cerkev uteleša evangelij v različnih kulturah, v katere mora ponesti moč evangelija.⁶⁹ Je »utelešenje oznanila Jezusa Kristusa v zgodovini in mnogovrstnih kulturah.«⁷⁰ Sveto pismo je »izvirna inkulturacija vere v Abrahamovega Boga.«⁷¹

2.2.1.2 Ekumenizem pri evangelizaciji

Evangelizacija je lahko velika priložnost za ekumensko sodelovanje. Na evangelizacijskem polju se iz dneva v dan srečujemo s pripadniki drugih veroizpovedi ali religij. Še bolj pa je pomembno delo za edinost, ki je pogoj za kakršenkoli ekumenizem. Evangelizatorji se moramo truditi, da pred ljudmi delujemo usklajeno, sicer bo moč evangelizacije oslABLJENA. Vernikom moramo prinesiti nauk edinosti, ne neko razcefrano cunjko, ampak *scela stkanjo sukunjo* (prim. Jn 19,23). To pa je mogoče le, če jim »nudimo podobo zrelih oseb, ki so sposobne ne glede na vse konkretne napetosti srečevati se v skupnem, iskrenem in nesebičnem iskanju resnice. Usoda evangelizacije je vezana na pričevanje za edinost. Znamenje edinosti med vsemi kristjani je pot in orodje evangelizacije.«⁷²

V zavesti potrebnosti in nujnosti medverskega dialoga moramo biti sposobni priznati bogastvo drugih verstev, na kar nas gotovo spominjajo zadnja srečanja papeža s predstavniki drugih verstev pri molitvi za mir v Assisiju.⁷³ Deliti moramo skrb in poslanstvo, da se v Cerkvi spet vzpostavi edinost.⁷⁴

⁶⁷ Prim. CD 46, 35, 37.

⁶⁸ CD 39, 38.

⁶⁹ Prim. CD 85, 5.

⁷⁰ NSKE 139.

⁷¹ CD 85, 3.

⁷² OE 77.

⁷³ V Assisiju so bile do sedaj tri molitve za mir, ki so se jih udeležili predstavniki oz. voditelji vseh večjih religij. Srečali so se 27. oktobra 1986, 9.-10. januarja 1993 in 24. januarja 2002.

⁷⁴ Prim. NSKE 165-167.169.

2.2.2 Redna evangelizacija

Ko govorimo o redni evangelizaciji, mislimo predvsem na ustaljeno krščansko okolje, kjer je večina krščanska. Tu je pomembno, da z vztrajnimi prijemi ohranjamo začetno navdušenost in veselje nad odrešenjsko resničnostjo. V največji meri se redna evangelizacija vrši po župnijah, ki so temeljne skupnosti Cerkev. Cilj prve evangelizacije je namreč ravno ustanovitev skupnosti vernikov (občestva), ki se zbira pri obhajanju in prejemanju zakramentov.⁷⁵

Redna evangelizacija ali z drugimi besedami župnijska pastoralna gradi na dveh temeljih: oznanjevanju pri bogoslužju (homilije, pridige, razni uvodi...) in izven bogoslužja (veroučne, biblične, karitativne in druge skupine).

a) Kateheza

Eden temeljnih prijemov pri redni evangelizaciji je kateheza⁷⁶ – poučevanje, ki ima za cilj posredovanje in poglobitev vere. Cerkev mora biti vernikom v oporo pri njihovi poglobitvi in utrditvi vere ter privedi njihovo vero do vedno večje zrelosti.⁷⁷

Cilj kateheze je prek različnih oblik sistematično posredovati krščanski verski nauk in prakso.⁷⁸

krščanski laiki morejo sodelovati ne le v prvi, ampak tudi v redni evangelizaciji, saj s svojim življenjem »sredi sveta« še lažje pristopijo k vernikom, sodelujejo pri oznanjevanju božje besede, poučevanju krščanskega nauka ali pa tiste, ki so daleč od Cerkev, vodijo k njej. Področje njihove evangelizacije je lahko svet politike, družbe, gospodarstva, znanosti, umetnosti, mednarodnega življenja in sredstev družbenega obveščanja in seveda družina, otroci, mladina, strokovno delo...⁷⁹

Poleg te redne verske oskrbe, kot je poučevanje verouka in nedeljske pridige, si je treba prizadevati tudi za gojitev medsebojnega prijateljstva in pomoči. Župnija ima namreč široko poslanstvo: liturgija (λειτουργία), občestvo (κοινωνία), služenje (διακονία). Vse to pripomore, da se župnijsko občestvo med seboj poveže. Vse

⁷⁵ Prim. CD 39, 22, 59.

⁷⁶ Izhaja iz *κατηχέιν* (gr. = ustno poučevati).

⁷⁷ Prim. Alojzij S. Snoj, *n.d.*, 22-23; prim. OE 54.

⁷⁸ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 77.

⁷⁹ Prim. CD 41, 33; prim. OE 70.

pastoralno delo je usmerjeno k služenju Bogu in človeku. Župnija skrbi za potrebe vseh v skupnosti, skrbi za človeka, ker je »človek pot Cerkve.«⁸⁰

b) Bogoslužje

Bogoslužje je nasploh najučinkovitejši način evangelizacije. Predstavlja Kristusa samega kot duhovnika in žrtev.⁸¹

Naloga evangelizacije je, da »v veri vzgaja na tak način, da vsakega kristjana vodi k življenju iz zakramentov, ki jih bo sprejel kot dar, ne pa kot nekaj, kar pač mora biti.«⁸²

Treba je skrbeti, da se zagotovi ohranjanje živih izročil pobožnosti in ljudske krščanske vernosti, saj so to posebni izrazi iskanja Boga in vere pri ljudstva. Ta ljudska pobožnost razodeva veliko žejo po Bogu in človeka napravlja velikodušnega in požrtvovalnega. Naloga pastoralnih delavcev je, da dobro usmerjajo to ljudsko pobožnost, ker lahko postane sredstvo za vedno bolj resnično srečevanje z Bogom v Jezusu Kristusu.⁸³

Ljudske pobožnosti so najrazličnejše, njihova značilnost pa je ravno ta, da se dogajajo v občestvu: romanja, križev pot, rožni venec, češčenja... Občestvo pa je velik garant za versko stanovitnost. Oznanjevanje evangelija »sredi množic je uspešno le, če se obrača na občestva vernikov, ki potem s svojo dejavnostjo dosežejo druge.«⁸⁴

Zato je potrebno »obnoviti krščansko jedro človeške družbe, krščansko jedro samih cerkvenih občestev,«⁸⁵ ker le-te s svojim življenjem in dejavnostjo sredi množic kažejo na Kristusa.

2.2.3 Nova evangelizacija

Čas za novo evangelizacijo nastopi, ko se prvotna gorečnost ohladi, ko ni več navdušenja, ampak ravnodušnost, nezainteresiranost, indiferentnost. Mlačnost krščanske zavesti se more vžgati samo z ognjem Duha, ker le »če bomo odprti in dovzetni za delovanje Svetega Duha, bomo mogli iz njegovih neusahljivih virov življenja črpati potrebnih moči za novo evangelizacijo.«⁸⁶ Evangelizacija namreč ni in

⁸⁰ CD 2, 14.

⁸¹ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 76.

⁸² OE 47.

⁸³ Prim. CD 41, 34; prim. OE 48.

⁸⁴ OE 57.

⁸⁵ CD 41, 34.

⁸⁶ Anton Štrukelj, *n.d.*, 13.

nikoli ne bo mogoča brez delovanja Svetega Duha, saj je Duh tisti, ki razlaga vernikom globoki pomen Jezusovega nauka in njegove skrivnosti. Lahko rečemo, da je Sveti Duh ne samo gibalno evangelizacije ampak tudi cilj evangelizacije, saj prebujajo novo stvarstvo, novo človečnost. Po Svetem Duhu prodira evangelij v srce sveta.⁸⁷

Prvo oznanilo, ki je sicer namenjeno nekrščeni, je pomembno tudi za tiste, ki so sicer bili krščeni, živijo pa popolnoma zunaj krščanskega življenja; za preprosto ljudstvo, ki je sicer verno, pa slabo pozna temelje vere; za izobražence, ki želijo poglobiti in spoznati v drugačni luči to, kar so slišali pri verouku v mladosti.⁸⁸

Nova evangelizacija obvezuje celotno Cerkev predvsem na petih področjih:

- kultura in komunikacije,
- družbeno in politično zavzemanje,
- solidarnost z ubogimi,
- družina,
- mladi.⁸⁹

a) Področja

Če so področje prve evangelizacije predvsem dežele »tretjega« sveta, so za novo »zrele« dežele »prvega« sveta. Tam se namreč srečujemo s preobiljem in porabništvom na eni strani in skrajno revščino in stisko na drugi, kar navaja in spodbuja k življenju, kakor da ni Boga. Gre za področja verske brezbriznosti in skoraj izginule verske prakse.⁹⁰

O novi evangelizaciji lahko preberemo v pismu Hebrejcem: »Čeprav bi namreč morali biti po tem času že učitelji, ponovno potrebujete koga, da bi vas naučil začetne prvine Božjih izrekov. Postali ste potrebni mleka, ne močne hrane« (Heb 5,12).

Nova evangelizacija zato v prvi vrsti »zahteva vzgojo laikov,«⁹¹ ki lahko v svojem okolju najbolj nagovorijo sočloveka.

»Evangelij ljubezni je srce in povzetek nove evangelizacije,«⁹² zato vsi ljudje potrebujejo evangelij, ker so vsi poklicani naučiti se živeti, zato je treba pristopiti k

⁸⁷ Prim. OE 75.

⁸⁸ Prim. OE 52.

⁸⁹ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor članom italijanske katoliške akcije, 29. aprila 1995*, v: PK, 205.

⁹⁰ Prim. CD 41, 34-35.

⁹¹ Janez Pavel II., *Srečanje s slovaškimi škofi 1. julija 1995*, v: PK, 201.

⁹² Janez Pavel II., *Nagovor članom italijanske katoliške akcije, 29. aprila 1995*, v: PK, 203.

sodobnemu človeku, in tam, kjer je v svojem okolju, v trdoto njegove 'zemlje' življenja vsejati seme božje besede kot veselo novico.⁹³

b) Vsebina

Pa pogledjmo, kaj je vsebina nove evangelizacije? Še vedno gre za oznanjevanje evangelija svetu. Vendar za razliko od nekdanjega evangeliziranja državnega voditelja,⁹⁴ sedaj evangeliziramo posameznega človeka in njegovo kulturo. »Nova evangelizacija pomeni, da v uboštvu, notranji tihoti in razpoložljivosti po zgledu Marije sprejmemo Emanuela – Boga z nami – ter ga prinašamo drugim.«⁹⁵

Nova evangelizacija mora voditi k dejanjem ljubezni in solidarnosti do ubogih, je poudaril voditelj duhovnih vaj za papeža in kurijo, kardinal Hummes.⁹⁶

Ovire za evangelizacijo lahko nastopijo zaradi odklanjanja ali pa zaradi brezbrizne lenobnosti; prva pri ateistih (tudi antiteistih), druga pa pri neverujočih. Naloga nove evangelizacije je, da mora stalno iskati primernih sredstev in ustrezne govornice, da bi tudi njim prinesla božje razodetje in vero v Jezusa Kristusa. Večja težava pa je, če evangelizator sam ovira evangelizacijo s pomanjkanjem gorečnosti, ki se kaže predvsem v utrujenosti, razočaranju, v lagodnosti, brezbriznosti, v pomanjkanju veselja in upanja.⁹⁷

»Tako institucije kot posamezniki smo poklicani, da izkoristimo možnosti, ki se nam ponujajo z nastopom informacijske tehnologije kot sredstva za novo evangelizacijo.«⁹⁸

Pri novi evangelizaciji je tako kot pri prvi in redni pomemben trojni vidik: neposreden odnos do Besede, ki je Jezus sam; bistven odnos do Svetega Duha in hkrati Marije; biti znotraj občestva, ki sprejema in oznanja evangelij ter spreminja celotno družbo.⁹⁹ Zavedati pa se moramo, da so vse metode evangelizacije brez molitve prazne.¹⁰⁰

⁹³ Prim. Marija Sraka, *Katehist, svobodno in pogumno orodje nove evangelizacije*, 116; prim. *CD 49*, 3.

⁹⁴ V začetku so se pri evangelizaciji opirali na voditelje (cesarje, kralje...), na kar nas spominja tudi »*cuius regio, eius religio*«.

⁹⁵ Anton Štrukelj, *n.d.*, 155; prim. *Evangelization Should Lead to Charity, Says Preacher*, v: *Zenit*, 20.2.2002.

⁹⁶ Prim. *Evangelization Should Lead to Charity, Says Preacher*, v: *Zenit*, 20.2.2002.

⁹⁷ Prim. *OE 56*, 80.

⁹⁸ Franc Rode, *Uvodnik*, v: *vrNovice*, št. 3, januar 2002.

⁹⁹ Prim. Anton Štrukelj, *n.d.*, 158, 162, 164; prim. *CD 41*, 34.

¹⁰⁰ Prim. Marija Sraka, *Katehist, svobodno in pogumno orodje nove evangelizacije*, 116; prim. *CD 49*, 5.

Skrb za novo evangelizacijo je nujna in potrebna, paziti pa moramo, da ne zamegli potrebe, odgovornosti in skrbi za prvo evangelizacijo, saj so še milijoni in milijoni mož in žena, ki še ne poznajo Kristusa, ki je nedoumljivo bogastvo.¹⁰¹

c) Namen

Končni cilj in smisel nove evangelizacije pa je »korak naprej«: v individualizma polnem svetu, kjer vlada porabniška miselnost, mora Cerkev ustvariti občestva, ki bodo skrbela za »medsebojno prijateljstvo, skupno izvrševanje enega in skupnega poslanstva oznanjevanja in življenja evangelija.«¹⁰²

To pa je mogoče samo s spoznavanjem in s kritičnim presojanjem elementov obstoječe kulture in s kulturnim dvigom s pomočjo izvornih bogastev evangelija in krščanske vere, saj evangelij danes stopa v stik s kulturnimi območji, ki jih doslej izžarevanje krščanstva ni doseglo. To pa prinaša tudi nove naloge.¹⁰³

Te nove kulture terjajo od nas, da jih evangeliziramo, da ustvarimo znotraj njih nova občestva med ljudmi.¹⁰⁴

»Tudi če se evangelij ne poistoveti z nobeno kulturo, jih je treba navdihniti (kulture), da bi se spremenile od znotraj in obogatile s krščanskimi vrednotami, ki izhajajo iz vere. Evangelizacija kulture predstavlja tako globalno in najglobljo obliko evangelizacije družbe.«¹⁰⁵

»Nova evangelizacija terja jasnovidno, zavzeto in urejeno prizadevanje za evangelizacijo kulture,«¹⁰⁶ saj ta pod vplivom javnih občil in informacijske tehnologije postaja vedno bolj globalna.¹⁰⁷

Ideja nove evangelizacije ni odstraniti vse, kar bi ne bilo sprejemljivo današnji mentaliteti, saj ni merilo evangelija kultura ampak Jezus Kristus. Nova evangelizacija se poraja iz naše odgovornosti do daru, ki nam ga je dal Bog v Kristusu, da ga oznamimo vsem, ne pa iz želje, da bi ugajali ljudem.¹⁰⁸

¹⁰¹ Prim. CD 41, 35; prim. Janez Pavel II., *Nagovor za IV. Generalno škofovsko konferenco Latinske Amerike*, 1992, v: PK, 208.

¹⁰² CD 41, 35.

¹⁰³ Prim. CD 41, 44; prim. CD 80, 72; prim. CD 85, 1.

¹⁰⁴ Prim. Silvio Sassi, *C'è tutta una cultura da evangelizzare*, v: *Vita pastorale*, št. 6, LXXXIX, 2001, 131.

¹⁰⁵ Janez Pavel II., *Nagovor za IV. Generalno škofovsko konferenco Latinske Amerike*, v: PK, 209.

¹⁰⁶ CD 85, 4; *Ecclesia in America*, 70.

¹⁰⁷ Prim. CD 85, 33.

¹⁰⁸ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor za IV. Generalno škofovsko konferenco Latinske Amerike*, v: PK, 207-208.

Ni namen nove evangelizacije samo v pokristjanjenju kultur, ampak v ponotranjenju evangeljskega sporočila v Cerkvi sami, od znotraj. Nova evangelizacija, in tudi vsaka druga evangelizacija mora delovati od znotraj navzven.¹⁰⁹

Na koncu se nam zastavi vprašanje: »Kako je lahko sporočilo Cerkve dostopno novim kulturam, sodobnim oblikam razumevanja in čustvovanja?« Pot za ustvarjanje in posredovanje kulture so sredstva družbenega obveščanja.¹¹⁰

»Komunikacija med ljudmi predstavlja namreč pomemben dejavnik v kulturi, to pa pomeni, da moderna sredstva družbenega obveščanja dobivajo na tem področju poseben položaj, pomembnost prvega razreda.«¹¹¹

2.3 Elektronski mediji v službi evangelizacije

Pri obravnavi tega vprašanja si bom pomagal predvsem z naslednjimi dokumenti: okrožnico *Miranda prorsus* papeža Pija XII. iz leta 1958, apostolskim pismom – motuproprijem – *Boni pastoris* papeža Janeza XXIII. iz leta 1959, koncilskim odlokom o sredstvih družbenega obveščanja *Inter mirifica* iz leta 1963, pastoralnimi navodili *Communio et progressio* papeške komisije za občila iz leta 1971, *Pornografija in nasilje v sredstvih družbenega obveščanja* iz leta 1989, *Ætatis novæ* iz leta 1991, *Etika oglaševanja* iz leta 1997 in *Etika družbenega obveščanja* iz leta 2000; to so dokumenti papeškega sveta za družbeno obveščanje.

Mass media ali sredstva družbenega obveščanja so danes skoraj obvezna pri prvem oznanilu, katehezi in nadaljnjem poglobljanju vere. Krog poslušalcev božje besede se z njimi poveča v nepreštvene množice ljudi; v bistvu gre za moderno obliko prižnice, s katere je mogoče govoriti velikim ljudskim množicam. Ker pa ni pomembna samo kvantiteta ampak predvsem kvaliteta oznanila, je treba skrbeti, da bi evangeljsko sporočilo prodrlo tudi v zavest vsakogar in v njem prebudilo osebno pritrditev in osebno zavezanost. *Mass media* so le pripomočki in sredstva, ker je pri oznanjevanju treba podati predvsem osebni odnos, izkustvo. Cilj tega pa je občestvo in napredek človeške družbe.¹¹²

¹⁰⁹ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 63.

¹¹⁰ *CD* 85, 1; prim. *CD* 41, 44.

¹¹¹ Janez Pavel II., *Nagovor za IV. Generalno škofovsko konferenco Latinske Amerike*, v: *PK*, 211.

¹¹² Prim. *OE* 45; prim. Alojzij S. Snoj, *n.d.*, 190; prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 79; prim. *ON* 1.

Cerkveni dokumenti že v svojih imenih izražajo, da so nova sredstva obveščanja *čudovita*.¹¹³ Cerkev jim je namenila poseben dan, ki naj se vsako leto obhaja po vsem svetu – dan sredstev družbenega obveščanja.¹¹⁴ Nasploh je pristop Cerkve do sredstev obveščanja pozitiven in opogumljajoč. Sredstva sama po sebi namreč nič ne delajo, ampak je človek tisti, ki jih uporablja: dobro ali slabo.¹¹⁵

Ta nova sredstva »stopnjujejo in množijo ljudem moči in izboljšujejo njihove življenjske razmere ali pa se obračajo na duha ter naravnost ali po umetno prenesenih podobah in glasovih dosegaajo same množice.«¹¹⁶ To so dejstva moderne družbe, ki vplivajo na duhovno življenje človeka in njegovo miselnost, religiozno in moralno držo, politično in družbeno ureditev, vzgojo. »Družba ima pravico do obveščenosti, ki temelji na resnici, svobodi, pravičnosti in solidarnosti.«¹¹⁷

Pri evangeliziranju množic s pomočjo sredstev obveščanja obstaja nevarnost popredmetenja, ni pa nujno tako. Tudi pri nagovoru množice je treba biti vedno usmerjen k posamezniku, ga nagovoriti bivanjsko in globinsko, se obrniti na njegovo dostojanstvo in svobodo... Še več: občestvena pozitivna izkušnja lahko nadomesti pomanjkljivo osebno nagovorjenost.¹¹⁸

Obveščanje prek novih sredstev pomaga, da so ljudje po vsem svetu hkrati seznanjeni o dogodkih, ki se tičejo njih samih ali vsega človeštva. Ta sredstva premagujejo in premoščajo prepade, ki so skozi različne kraje in čase nastali med ljudmi.¹¹⁹

»Informativni program je obraz vsakega elektronskega medija (radia in televizije), skozenj je moč razbrati, kakšni so cilji programa in kdo je občinstvo. Ob hitrem pregledu informativnih programov na različnih elektronskih medijih bi lahko rekli, da so zelo podobni, a podobnost se kaže le v nekaj točkah. Tako vsi poročamo o dogodkih v državnem zboru, o zakonih in aktih, ki jih pripravi vlada, o povezovanjih gospodarskih družb, o njihovih 'premoženjskih' stanjih, o nekaterih novostih v

¹¹³ Okrožnica papeža Pija XII. iz leta 1957 nosi naslov *Miranda prorsus* (Naravnost čudovite), odlok 2. vatikanskega koncila iz leta 1963 pa se imenuje *Inter mirifica* (Med čudovitimi).

¹¹⁴ Prim. O 18; prim. ON 100. Vsako leto na ta dan (na god sv. Frančiška Saleškega, 24. januarja) papež izda posebno poslanico. Letos (2002) je bil že 36. tak dan, papež pa je izdal poslanico: *Internet – novi forum za oznanjevanje evangelija*. Nedelja družbenega obveščanja pa se praznuje na 7. velikonočno nedeljo.

¹¹⁵ Prim. CD 89, 4, 19.

¹¹⁶ MP 2; prim. O 1.

¹¹⁷ KKC 2494; Prim. BP 1; prim. ON 1; prim. CD 50, 1.

¹¹⁸ Prim. Alojzij S. Snoj, *n.d.*, 197; prim. ON 6.

¹¹⁹ Prim. ON 19-20.

zdravstvu in šolstvu, o stavkovnih gibanjih, o nekaterih drugih akcijah, a pomembno je tisto, kar se skriva zadaj, vzvod, zaradi katerega o določenem dogodku poročamo. Ta pa se od medija do medija razlikuje.«¹²⁰

Nemalokrat se zgodi, da ljudje spremljajo dogajanje le preko medijev; tudi glede Cerkev, njenega delovanja in učenja. Zato se mora Cerkev še posebej potruditi in uporabiti medije za svojo predstavitev in učenje.¹²¹

Jasno moramo imeti pred očmi, da sredstva družbenega obveščanja sicer res prispevajo k prijateljski povezanosti med ljudmi, lahko pa ob premajhni moralni in razumski pripravljenosti dosežejo popolnoma nasproten učinek.¹²²

Cerkev ima pravico in dolžnost oznanjati Kristusovo sporočilo, resnico evangelija preko sredstev obveščanja vsem ljudem vseh krajev in vseh časov in jo razglašati *pri belem dnevu* (prim. Mt 10,26) in *na strehah* (prim. Lk 12,3), tako da bi ta obrodila pravičnost, mir, svobodo in napredek.¹²³

Medijev pa ne smemo uporabljati samo za sporočanje evangelija svetu, ampak je treba vnesti evangelij tudi v sam svet medijev. Medijsko kulturo je treba evangelizirati, da Kristus nastopi s svojo podobo in glasom, saj kjer ni prostora za Kristusa tudi ni prostora za človeka.¹²⁴

2.3.1 Vrste elektronskih medijev

Različne vrste novih naprav, katerih značilnost je, da so »vsem dosegljive«, lahko »silovito vplivajo na duhove bodisi z razsvetljevanjem, plemenitostjo, lepoto, ali pa jih kvarijo z mrakom teme, onečaščajo z izprijenostjo in zaslužnjujejo z razbrzdanimi strastmi.«¹²⁵

Obstaja cela vrsta najrazličnejših sredstev družbenega obveščanja: knjige in periodični tisk, radio in televizija, film in video, snemalne naprave, elektronska komunikacija po radijskih valovih, kablju, satelitu, internetu... Uporabljajo se za

¹²⁰ Tanja Puh, *Informacije, ki imajo težo*, URL= "<http://radio.ognjisce.si/oddaje/info.php>", 18. marec 2002.

¹²¹ Prim. Božo Rustja, *Navzočnost Cerkev v medijih*, v: *Cerkev v sedanjem svetu*, št. 1-2, 36 (2002), 23.

¹²² Prim. ON 9.

¹²³ Prim. O 3; prim. ZCP, kann. 822 §1, 823 §1; prim. ON 10, 100; prim. Janez Pavel II., *Nagovor papeškemu svetu za družbeno obveščanje*, 12. marec 1993, v: PK, 110.

¹²⁴ Prim. *Množična občila in nova evangelizacija*, URL= "<http://vrnet.rkc.si/download/P020301.htm>", 2. marec 2002; prim. INT 6.

¹²⁵ MP 19; prim. MP 69; prim. CD 89, 1.

marsikaj: od novic do zabave, od molitve do pornografije, od kontemplacije do nasilja...¹²⁶

Poznamo tri vrste medijev: nacionalne, komercialne in institucionalne. Cilj *nacionalnih medijev* je promocija tradicionalnih vrednot, med katere sodijo tudi ljudski in verski običaji. *Komercialni mediji* skušajo doseči čim večjo razširjenost in se močno ozirajo na to, koliko so poslušani oz. gledani. *Institucionalni mediji* gojijo čut pripadnosti neki instituciji (katoliški tednik, cerkveni radio).¹²⁷

Tukaj bom predstavil le vlogo elektronskih, med katere sodijo film, radio, televizija in v zadnjem času tudi internet. Slednji pride na vrsto v naslednjem poglavju.

Elektronski mediji so velika pridobitev za človeštvo, saj lahko »po glasovih in podobah sporočajo najširšim ljudskim plastem, ušesom in hkrati očem vseh vrst novice.«¹²⁸

Zgled za to je sam Jezus Kristus, ki je najpopolnejši sporočevalec (*perfectus communicator*), saj je oznanjal z besedo in življenjem vsem brez razlike. Pri tem pa ni bil tog, ampak se je znal prilagoditi različnim načinom govorjenja in mišljenja, časovnim in krajevnim razmeram.¹²⁹ Še več: »Komunikacija v Cerkvi in po njej se začneja v občestvu ljubezni med Božjimi osebami in v njihovi komunikaciji z nami.«¹³⁰

»Kinematografija, radiofonija in televizija ne služijo ljudem samo za oddih in zabavo, ampak lahko nemalo prispevajo k pravilni izobrazbi in vzgoji sodobne svetne družbe, če le posredujejo to, kar more krepiti duhovno omiko in nравnost.«¹³¹ Služiti pa morajo predvsem resnici in nравnosti, ker »svojo končno vrednost in pomen dobijo, ko jih uporablja človekova svoboda.«¹³²

2.3.1.1 Kinematografija

Od izuma prvih premičnih slik na platnu bratov Lumière v Parizu leta 1895 je kinematografska industrija postala sredstvo vsesplošnega sporočanja in ustvarja odnos javnosti do družbe in politike. Kot je zapisal papež v poslanici ob 29. svetovnem dnevu

¹²⁶ Prim. CD 89, 2.

¹²⁷ Prim. Božo Rustja, *Navzočnost Cerkve v medijih*, 23-24.

¹²⁸ MP 42.

¹²⁹ Prim. ON 11.

¹³⁰ CD 89, 3.

¹³¹ MP 44.

¹³² ON 13; prim. MP 46.

sredstev družbenega obveščanja leta 1995, je kino orodje sporočanja, kulture in vrednot.¹³³

Filmska produkcija je strahovita, saj na leto posnamejo toliko filmov, da ne bi mogel vseh pogledati, tudi če bi jih gledal 24 ur na dan. Seveda vsi filmi niso vredni ogleda že zaradi premajhne umetniške vrednosti. Nekateri le-to sicer imajo, vendar njihova vsebina žali pravo nraavnost ali pa je v njih kaj zoper katoliško vero. Zato je treba jasno povedati ljudem, kateri filmi se priporočajo za ogled vsem, mladini in odraslim, in kateri bi utegnili škoditi nraavnosti oz. so popolnoma slabi in škodljivi.¹³⁴

Koncilski *Odlok o sredstvih družbenega obveščanja* zato poudarja, da je treba »z vsemi učinkovitimi sredstvi pospeševati in zagotoviti izdelovanje in predvajanje filmov za pošteno razvedrilo, filmov, ki so vzgojni in umetniški« (O 14).

Film lahko koristno uporabimo za verski pouk zlasti v deželah, kjer je veliko število nepismenih. Slike namreč človeka bolj prevzamejo in si lažje predstavlja, kaj mu skušamo povedati. Film se tudi vedno bolj posveča vprašanjem sodobnega človeka in je vedno bolj sredstvo, s katerim je mogoče uspešno govoriti o veri.¹³⁵

2.3.1.2 Radiofonija

Teoretične zasnove radiotehnike so postavili M. Faraday, J. C. Maxwell, H. Hertz, N. Tesla in A. S. Popov. Oče brezžičnega prenosa vesti z elektromagnetnimi valovi pa je Guglielmo Marconi (1874-1937), ki je leta 1899 vzpostavil zvezo Francija-Anglija, leta 1903 pa poslal prvi radiotelegram iz Evrope v Ameriko.¹³⁶

Prednost radia pred drugimi sredstvi obveščanja je v tem, da je človek »svobodnejši in prost tistih vezi, ki nas omejujejo na določen prostor in čas.«¹³⁷ Nasploh je radio eno izmed elektronskih sredstev, ki se je najhitreje razširilo po domovih, saj je enostaven za uporabo in človeka ne omejuje pri njegovem delu.¹³⁸ Mnogo domov je

¹³³ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor papeškemu svetu za družbeno obveščanje*, 17. marec 1995, v: *PK*, 246.

¹³⁴ Prim. *MP* 83-84. Danes lahko tudi v nekaterih katoliških medijih (Družina, Sončna pesem, Radio Ognjišče) preberemo predstavitev posameznih filmov, ki so vredni ogleda.

V Ameriki uporabljajo klasifikacijo organizacije *Motion Picture Assotiation of America* (MPAA), komisije desetih ljudi, staršev, ki ocenjujejo film po lestvici s petimi stopnjami, od G za vse, in NC-17 s prepovedjo mlajšim od sedemnajst let (prim. Roger Mahony, *Pastirsko pismo Pogovor s Hollywoodom*, 46, v: *CD* 72).

¹³⁵ Prim. *ON* 143, 144, 146.

¹³⁶ Prim. *Marconi, radio*, v: *Leksikon Cankarjeve založbe*, Ljubljana 1994, 614, 876.

¹³⁷ *MP* 109.

¹³⁸ Prim. *MP* 116; prim. Božo Rustja, *Sporočam veselo novico*, Ognjišče, Koper 2001, 46-47.

tako »odprlo okna v širni svet in bilo noč in dan v stiku z burnim življenjem ljudi različnih omik, jezikov in plemen.«¹³⁹

Prek radia ima Cerkev dostop tudi v tiste dežele, v katerih še ni razvila svoje dejavnosti, radijski valovi pa tja lahko ponesejo evangeljsko oznanilo.¹⁴⁰

Pripravljenci radijskih programov morajo skrbeti, da bo radio »oblikoval človeka in služil resnici, npravnosti, pravičnosti in ljubezni.«¹⁴¹ Zavedati se namreč morajo, da so od radia odvisni vsi, ki so »priklenjeni na posteljo in željno zdihujejo po tem, da bi se vsaj z molitvijo lahko udeleževali službe božje in obhajanja evharistične daritve.«¹⁴²

Pri mediju, kot je radio, je pomembno, da smo zanimivi že takoj na začetku, drugače hitro izgubimo poslušalce. Odločilnih je že prvih deset sekund. Toliko časa imamo, da poslušalca prepričamo v poslušanje, sicer bo preprosto zamenjal postajo.¹⁴³

a) Radio Vatikan¹⁴⁴

Zgodovina *Radia Vatikan* sega v leto 1931, ko je 12. februarja ob 16.49 po srednjeevropskem času po radijskih valovih spregovoril papež Pij XI. v smislu: *Poslušajte, nebesa, kar bom povedal, poslušaj, zemlja, kar prihaja iz mojih ust, poslušajte in slišite, ljudstva iz oddaljenih dežel* (prim. Iz 1,2; 28,23; 34,1; 49,1.13). O radiu pa so razmišljali že prej. Leta 1925 je jezuit p. Giuseppe Gianfranceschi začel načrtovati brezžično postajo v Vatikanu. Dve leti kasneje se je povezal z Guglielmom Marconijem in leta 1929 so se začela dela v Vatikanu. 21. septembra 1930 je bil p. Gianfranceschi imenovan za direktorja radijske postaje v Vatikanu. Danes je direktor radia Vatikan p. Pasquale Borgomeo, program pa oddajajo v 34 jezikih.¹⁴⁵

Slovenski jezik se je prek valov *Radia Vatikan* prvič zaslišal že leta 1931. Redne oddaje v slovenščini so se pričele leta 1948, in sicer najprej dvakrat na teden, zatem trikrat, od leta 1970 dalje pa vsak dan po 15 minut. Od božiča leta 1999 naprej oddaje trajajo po 20 minut. Direktor slovenskega programa *Radia Vatikan* je trenutno jezuit p. Janez Sraka. Oddajo v slovenskem jeziku lahko poslušamo ob 18.30, ponovitev pa ob 04.30 po srednjeevropskem času. Obveščajo o dejavnosti vrhovnega poglavarja rimsko

¹³⁹ MP 112; prim. ON 148.

¹⁴⁰ Prim. ON 150.

¹⁴¹ MP 121.

¹⁴² MP 123; prim. ON 151; prim. CD 55, 33.

¹⁴³ Prim. Božo Rustja, *Sporočam veselo novico*, 53.

¹⁴⁴ Radio Vatikan v slovenščini lahko poslušamo na naslednjih frekvencah:

18.30 - 04.30 UKV (FM): 93,3 MHz SV (MW): 1530 kHz

(prim. URL= "<http://www.vaticanradio.org/sloveno/prosloveno.htm#slovenske>", 18. marec 2002).

¹⁴⁵ URL= "<http://www.vaticanradio.org/inglese/enstoria.htm>", 18. marec 2002.

katoliške Cerkve, o življenju Cerkve doma in po svetu, o dogodkih v Cerkvi na Slovenskem ter komentirajo aktualna vprašanja v Cerkvi in družbi.¹⁴⁶

*b) Radio Ognjišče*¹⁴⁷

O radiu *Ognjišče* se je začelo razmišljati po osamosvojitvi, ko se je začel »boj« za podelitev frekvenc, 6. junija 1994 je koprski škof Metod Pirih blagoslovil studio *Radia Ognjišče* pri novi cerkvi sv. Marka v Kopru; s tem se začne oddajanje *Radia Ognjišče* v živo in ta dan nekako velja za rojstni dan tega radia.

28. novembra 1994 je *Radio Ognjišče* začel oddajati z oddajnikov na Krvavcu, Boču, Kumu, Sveti Gori in Tinjanu. S teh točk je v glavnem pokrita vsa Slovenija.

15. aprila 1997 so na radiu *Ognjišče* začeli neprekinjeno oddajati tudi na omrežju Internet. Tako je od takrat naprej slišen kjerkoli po svetu, 24 ur na dan v živo. Na njihovih spletnih straneh je mogoče najti arhivirane najzanimivejše oddaje. S tem korakom je *Radio Ognjišče* postal prva slovenska radijska postaja, ki je začela oddajati celoten program na internetu in eden prvih katoliških radijev na svetu, ki se je odločil za ta korak.¹⁴⁸

»Naše osnovno vodilo je, ponuditi poslušalcem čimveč različnih vsebin, seveda času in poslanstvu našega radija primerno.«¹⁴⁹

2.3.1.3 Televizija

Televizijo oz. prenos gibljivih slik z radijsko tehniko, to je prenos slike in tona, so odkrili leta 1929. Nekaj kasneje (1954) so v ZDA uvedli barvno televizijo.¹⁵⁰

Televizija je na prvi pogled zelo podobna kinematografiji, njena »prednost« pa je v tem, da jo je tako kot radio možno spremljati med domačimi zidovi.¹⁵¹ Omogoča tudi spremljanje dogodkov v realnem času, t.j. v živo.

Takoj je treba poudariti, da televizija ne more nadomestiti udeležbe pri sv. maši, čeprav jo lahko spremljamo doma, saj udeležba preko medijev ni isto, kot resnična

¹⁴⁶ URL= "<http://www.vaticanradio.org/sloveno/prosloveno.htm#slovenske>", 18. marec 2002.

¹⁴⁷ Radio Ognjišče lahko poslušamo na frekvencah: Krvavec: 104.5 MHz, Kum: 105.9 MHz, Boč: 107.3 MHz, Sv. gora: 107.5 MHz, Tinjan: 91.2 MHz, Tolmin: 91.2 MHz, Planina (Ajdovščina): 91.2 MHz, Križna gora: 96.8 MHz, Kalvarija - Maribor: 97.5 MHz, Tolsti vrh: 95.7 MHz, Radlje ob Dravi: 96.5 MHz.

¹⁴⁸ Podatke sem dobil na spletnih straneh Ognjišča. URL= "<http://www.ognjisce.si/revija/zgodovina.html>" in "<http://radio.ognjisce.si/iradio/index.php>".

¹⁴⁹ Franci Trstenjak, *Nekaj besed o naših oddajah*, URL= "<http://radio.ognjisce.si/oddaje/index.php>", 18. marec 2002.

¹⁵⁰ Prim. *Izumi, televizija*, v: *Leksikon Cankarjeve založbe*, 416, 1073.

¹⁵¹ Prim. *MP* 137.

osebna navzočnost pri sveti daritvi. Tisti, ki se ne morejo udeležiti sv. maše v cerkvi, pa so povabljeni, da jo spremljajo vsaj preko televizije oz. radia.¹⁵²

Tudi na zadnjem koncilu so sklenili, da je »treba pospeševati katoliške oddaje, ki poslušalcem in gledalcem pomagajo, da se udeležujejo življenja v Cerkvi, in jih seznanjajo z religioznimi resnicami« (O 14).

Verski program »obravnava vero z vso spoštljivostjo, pogloblja njeno poznanje med ljudmi in širi spoštovanje do drugih verstev.«¹⁵³ Predvsem naj bi verski program pomagal ljudem, da bi lahko živeli iz vere in iz nje črpali moč za vsakdanje življenje. Pri prenašanju sv. maše oz. bogoslužja je treba paziti, da so prenosi skrbno pripravljene in da upoštevajo naravo bogoslužja.¹⁵⁴

Odločilna vloga televizije pri informiranju in pri oblikovanju mišljenja ter človeške zavesti je danes vsem znana, zato je hvalevredno zavzemanje družbe LUX, ki je bila ustanovljena, da bi širila televizijske programe, v katerih je moč zaslediti krščanski pogled na življenje.¹⁵⁵

Vedno se je treba namreč truditi, da svetost domačega družinskega življenja zaradi teh novih sredstev ne bi bila v nevarnosti.¹⁵⁶

2.3.2 Uporaba

Zrelost Cerkve se kaže tudi v primerni in modri uporabi sredstev družbenega obveščanja (prim. M 19), saj »nove iznajdbe včasih močno vplivajo na mišljenje in vedenje posameznika.«¹⁵⁷

Zgodi se tudi, da sredstva družbenega obveščanja navajajo človeka na beg iz resničnosti v svet sanj; da se ljudje odtegujejo dolžnostim vsakdanjega življenja; da zaidejo v brezdelje in duhovno lenobo.¹⁵⁸

Vse možnosti, ki jih nudijo elektronski mediji, so kot nalašč za oznanjevanje nauka Jezusa Kristusa, saj lahko z njihovo pomočjo cepimo v srca ljudi vero, ki edina more ljudem podeliti najvišjo moč za premagovanje vsakodnevnih stisk in tegob. Služiti

¹⁵² Prim. *MP* 139; prim. *CD* 78, 54.

¹⁵³ Božo Rustja, *Navzočnost Cerkve v medijih*, 24; prim. *Pope's Address to Social Communications Conferees*, v: *Zenit*, 16.3.2001, 2.

¹⁵⁴ Prim. Božo Rustja, *Sporočam veselo novico*, 88-89.

¹⁵⁵ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor predstavnikom televizijskih družb*, 9. december 1993, v: *PK*, 139.

¹⁵⁶ Prim. *MP* 143.

¹⁵⁷ *MP* 5.

¹⁵⁸ Prim. *ON* 21.

pa morajo ta sredstva ne samo resnici ampak tudi izpopolnjevanju človeškega življenja, posebej z dajanjem poročil, s poučevanjem in s predvajanjem gledaliških iger.¹⁵⁹

Poročanje mora biti resnično¹⁶⁰ in mora poskušati novice oz. izvršena hudodelstva razumeti in razložiti ter nakazati rešitve problema, vedno pa mora biti pošteno in dostojno (prim. O 5.8) in mora kar najbolj osvetliti tudi same okoliščine. Ker so sprejemniki novic pogosto raztreseni in zbegani, jih je treba pritegniti z živahnostjo in zanimivostjo, vendar je treba paziti, da se ne gre predaleč, v izkrivljanje resnice.¹⁶¹

Katoličani se moramo potruditi, da bomo znali posredovati krščanski odgovor na vprašanja, ki vznemirjajo človeštvo, in poskrbeti, da sredstva družbenega obveščanja ne bodo šla mimo važnejših verskih dogodkov, ampak bodo vsa vsakdanja dejstva in dogodke osvetljevala z lučjo vere.¹⁶²

Poučevanje preko sodobnih sredstev lahko poteka iz daljave, od koder z lahkoto dosega ušesa in oči številnih množic, kar pripomore k temu, da se kar največje število ljudi udeleži izpopolnjevanja in vzgoje srčne omike, poklicnega znanja in krščanskih načel ter posredovanja največjih kulturnih in umetniških dosežkov.¹⁶³

Predvajanje gledaliških iger je pomembno, ker le-te sedaj niso dosegljive samo višjemu sloju, ampak širokim ljudskim množicam, različnim tako po starosti kakor izobrazbi. Paziti pa je treba, da so predstave v skladu z vsako starostjo in njej lastno razsodnostjo, miselno močjo, duševno dovzetnostjo in nravno zrelostjo.¹⁶⁴

Uporabniki sredstev obveščanja se morajo znati obvladati, da jih mikavni spored le-teh ne bi tako pritegnil, da bi zaradi tega trpele vsakodnevne dolžnosti ali bi celo zapravljali svoj čas. Če želimo dobro uporabljati medije, si moramo pridobiti sposobnost ločevati resnično od napačnega, ljuljko od pšenice; sposobnost objektivnosti; zavest, da mediji nimajo demonske moči, ampak so zmotljivi; moramo rasti v notranji svobodi, v nenavezanosti na preveč neposredna in močna občutja. Biti moramo sposobni žrtve in odpovedi.¹⁶⁵

¹⁵⁹ Prim. MP 49-50.

¹⁶⁰ Prim. *Never, Never, Never Tell a Lie*, v: Zenit, 26.4.2001.

¹⁶¹ Prim. MP 51; prim. ON 16, 40.

¹⁶² Prim. ON 103.

¹⁶³ Prim. MP 55; prim. ON 48-50.

¹⁶⁴ Prim. MP 58, 65.

¹⁶⁵ Prim. ON 52; prim. CD 55, 15.

Temeljni značilnosti vsakršnega oglaševanja v množičnih medijih sta *informirati* (obveščati) in *prepričati*. Naloga poslušalcev oz. gledalcev pa je, da se odločijo glede morebitnega nakupa.¹⁶⁶

V današnjem hitro spreminjajočem se svetu je veliko odvisno od hitrosti informacij. To velja tudi za oznanjevanje. Cerkev se tega zaveda, zato priporoča uporabo modernih sredstev družbenega obveščanja, ki morejo evangelizacijo učinkovito podpreti, saj njihova uporaba omogoča, da evangeljsko sporočilo prodre do vseh ljudi, do vseh koncev zemlje.¹⁶⁷ Nova sredstva (sateliti, internet) omogočajo prenos informacij tudi na območja, ki so bila do sedaj nekako odrinjena. Gre predvsem za prostrana območja Azije in Oceanije,¹⁶⁸ pa tudi drugih. Z njihovo pomočjo se je tem deželam odprlo novo okno v svet, v katerem prej niso imeli besede.¹⁶⁹

Sredstva družbenega obveščanja so informativnega in vzgojnega značaja, zato je pomembno, da se pastoralni delavci naučijo ravnati s temi sredstvi in jih s pridom uporabljati,¹⁷⁰ saj so velikega pomena (kino, radio in televizija) za širjenje višje kulture¹⁷¹ in za mnogovrstni apostolat (prim. O 13).

Nova sredstva so povzročila tudi nastanek novih govoric, Cerkev pa je s tem dobila nove možnosti za uresničevanje svojega poslanstva.¹⁷²

»Možnosti, ki jih ponuja 'stoletje računalnikov,' je treba postaviti v službo človeške in presežne poklicnosti, da bi tako mogli dati slavo Bogu, v katerem imajo svoj izvor vse dobre stvari.«¹⁷³

Uporaba in sprejemanje sredstev družbenega obveščanja zahtevata vzgojo h kritičnemu čutu in dejavno obrambo svobode, spoštovanje osebnega dostojanstva, pristnega kulturnega dviga ljudstev z odstranjevanjem vseh oblik monopolizacije in

¹⁶⁶ Prim. CD 72, 2.

¹⁶⁷ Prim. ON 111; prim. Janez Pavel II., *Nagovor brazilskim škofom regije Vzhod I*, 1. april 1995, v: PK, 216; prim. Janez Pavel II., *Nagovor papeškemu svetu za družbeno obveščanje*, 20. marec 1992, v: PK, 235.

¹⁶⁸ Zgodovinski dan, četrtek 22. novembra 2001, si bomo zapomnili kot dan, ko je papež Janez Pavel II. izdal prvi uradni dokument (*Ecclesia in Oceania*) prek interneta. Ob tem je papež dejal, da bi rad obiskal Oceanijo in tam izdal dokument, pa to ni mogoče. Je pa Pacifik prišel k njemu (prim. *Exhortation »Church in Oceania« Published on Internet*, v: *Zenit*, 22.11.2001).

¹⁶⁹ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor papeškemu svetu za družbeno obveščanje*, 20. marec 1992, v: PK, 233; prim. CD 50, 4.

¹⁷⁰ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor brazilskim škofom regije Vzhod I*, v: PK, 216-217; prim. Alojzij S. Snoj, *n.d.*, 189.

¹⁷¹ Prim. BP 4.

¹⁷² Prim. CD 50, 2.

¹⁷³ Janez Pavel II., *Poslanica za 24. svetovni dan sredstev družbenega obveščanja*, 25. januarja 1990, v: CD 50, 3.

manipulacije. Svoboda mišljenja je namreč v medsebojni odvisnosti s pravico biti informiran in pravico informirati druge.¹⁷⁴

Sredstva družbenega obveščanja so lahko ogledalo ljudi in razmer oz. potrjujejo in razširjajo različna nagnjenja, ki jih prikazujejo kot dobra in jih kot taka ljudje tudi sprejmejo, čeprav niso najbolj primerna in vzgojna. Nehote se ustvari *javno mnenje*,¹⁷⁵ ki potegne za sabo številne množice.¹⁷⁶

Opozoriti velja na dejstvo, da je večina množičnih sredstev obveščanja odvisna od prihodkov iz oglaševanja, kar pomeni, da lahko oglaševalci močno vplivajo na vsebino samih medijev. Samovoljo lahko prepreči le krepostna drža gledalcev, ki bi bojkotirali izdelke in programe z neprimerno vsebino. Takrat bi bili oglaševalci primorani popustiti. Oni so namreč odvisni od kupcev.¹⁷⁷

Že okrožnica papeža Pija XI. *Vigilanti cura* iz leta 1936, ki sicer daje navodila za kinematografske predstave, pravi, da je »nujno skrbeti za to, da vse, kar napredek uvaja v človeške znanstvene panoge, pa tudi v tehnično izpopolnitev, res služi zveličanju duš in širjenju Kristusovega kraljestva, da bomo vsi časne dobrine tako uporabljali, da večnih ne bomo zapravili.«¹⁷⁸

Cerkev je vedno priporočala uporabo sodobnih sredstev obveščanja v skladu z božjo previdnostjo in človeškim dostojanstvom ter nravnim redom.¹⁷⁹

Ustvarjalna uporaba medijev je življenjskega pomena ne samo za poglobitev vere tistih, ki jo že izpovedujejo, ampak tudi za učinkovito predstavitev in razlago evangelija tistim, ki hočejo bolje razumeti katoliško vero. Če medije pravilno uporabljamo, so lahko močno orodje pravičnosti in miru. Še več, lahko jih uporabimo za širjenje spoštovanja človekovih pravic vseh ljudi. Zato morajo odgovorni poskrbeti, da se vsi naučijo pravilne uporabe sredstev družbenega obveščanja, da bodo sposobni razlikovati

¹⁷⁴ Prim. *CD 41*, 44; prim. *ON 33*.

¹⁷⁵ Javno mnenje je izraz družbene narave ljudi, ki ga papež Pij XII. opredeli kot »naraven odmev na dejstva in dogodke, ki bolj ali manj sam od sebe nastane v miselnosti in sodbah ljudi« (Pij XII., *Nagovor katoliškim časnikarjem 17. februarja 1950*, v: *AAS XLII* (1950) 251).

¹⁷⁶ Prim. *ON 22*, 25.

¹⁷⁷ Prim. *CD 72*, 7, 9, 12; prim. Božo Rustja, *Umestitev dokumenta Etika oglaševanja v sodobni okvir*, 35-36, v: *CD 72*.

¹⁷⁸ *MP 9*.

¹⁷⁹ Prim. O 2.4.6-7; prim. *BP 2*; prim. *ON 29*.

dobro od slabega, uporabno od škodljivega, obogatitev od degradacije. Ni pomembno samo tehnično znanje, ampak tudi duhovna in intelektualna usposobljenost.¹⁸⁰

Dejansko morajo tudi civilne oblasti poskrbeti za zakone, ki bodo varovali človekovo dostojanstvo, kulturne vrednote in versko svobodo v sredstvih družbenega obveščanja.¹⁸¹

Informirati pomeni dati obliko, oblikovati dano resničnost. Mediji informirajo tj. spreminjajo, zaznamujejo in oblikujejo našo zavest.¹⁸²

Tukaj gre v prvi vrsti za pravilno oblikovano vest, ki pripomore, da sprejemamo stvari take kot so in jih v neokrnjeni obliki posredujemo naprej (prim. O 5). Da bi pa mogli pravilno uporabljati sredstva družbenega obveščanja, je potrebna »primerna priprava in vaja,« ki »naj se goji in širi ter vodi po načelih krščanske nравnosti.«¹⁸³

Cerkev mora protestirati proti programom, ki moralno škodijo in oskrunjajo osebno in javno integriteto ter svetost družinskega življenja, opogumljati pa mora programe, ki širijo edinost, mir, vrednote in resnično bratsko ljubezen.¹⁸⁴ »Medije je namreč mogoče uporabiti za oznanjevanje evangelija kakor tudi za njegovo odtujevanje človeku.«¹⁸⁵

2.3.3 Zloraba

Kakor so nekdanji »industrijski stroji, ki bi sicer ljudem morali služiti, ljudi počasi zaslužnjevali« in jih ropali družinskega življenja z neprestanim delom, tako dandanes nove tehnike in iznajdbe na tehničnem področju, predvsem »prenašanja podob, glasov in misli, lahko postanejo vir neizmerne zla, če se ne uklonijo Kristusovemu nauku.«¹⁸⁶

Na žalost so sredstva družbenega obveščanja vedno bolj polna stvari, ki nikakor niso vredne človekovega dostojanstva. Cerkev si je vedno prizadevala, da bi dosegla nedotakljivost nauka in zavarovala človekovo dostojanstvo ter se izogibala vsemu, kar

¹⁸⁰ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor papeškemu svetu za družbeno obveščanje*, 20. marec 1992, v: *PK*, 234-235; prim. Janez Pavel II., *Nagovor papeškemu svetu za družbeno obveščanje*, 12. marec 1993, v: *PK*, 109; prim. M 26; prim. O 15.

¹⁸¹ Prim. *ON* 87. V nekaterih državah je tako poskrbljeno za človekovo dostojanstvo pri reklamah (gre predvsem za zlorabo ženskega telesa), za lastno kulturno produkcijo in predvajanje v medijih (domača glasba, filmi), ponekod pa se na to ne ozirajo.

¹⁸² Prim. *CD* 55, 9.

¹⁸³ O 16; prim. *ZCP*, kan. 823 §2; prim. *ON* 64.

¹⁸⁴ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor papeškemu svetu za družbeno obveščanje*, 12. marec 1993, v: *PK*, 111.

¹⁸⁵ *CD* 50, 4.

¹⁸⁶ *MP* 20.

bi lahko bilo vzrok ali priložnost za duhovno škodo oz. bi zavajalo druge s slabim zgledom v nevarnost.¹⁸⁷

»In zakaj bi samó láži in zmoti, onečaščenju človeka in pornografiji bila dana pravica, da jih ljudje ponujajo in dostikrat naravnost vsiljujejo?«¹⁸⁸

Vedno nam mora biti jasno, da »zlo, pa naj bo kakršnokoli, ne izvira iz Boga, ne iz tehničnih iznajdb, ki so njegov dragoceni dar,« ampak le iz človekovega odnosa do njih. »Človek lahko ta sredstva zlorabi, ko dela in širi hudo ter se tako druží z vladarjem teme in sovražnikom Boga.«¹⁸⁹

Posebej mladina je v nevarnosti, da bi podlegla pri krotanju in brzdanju neugnane želje, da bi videla in slišala, kar ni primerno, zato je treba skrbeti, da ohrani srce prosto pred nezmernimi in posvetnimi užitki ter ga naravnava k Bogu.¹⁹⁰ Oni namreč potrebujejo pošteno razvedrilo, ki duha vabi k višjim stvarim (prim. O 11).

Sredstva obveščanja (predvsem film, televizija in internet) pa so pornografijo in nasilje približala mladini in otrokom, kar jim gotovo ni v korist.¹⁹¹

Vzrok problema tiči v permisivni morali, ki temelji v iskanju osebnega zadovoljstva za vsako ceno. Celotna družba je odgovorna za moralno vzgojo mladine, da se zagotovi spoštovanje ženske, zasebnosti, javne spodobnosti... Svoboda se ne more enačiti z razvratnostjo.¹⁹²

Škodljivi učinki pornografije in nasilja navajajo k zmotnemu mišljenju in degradaciji človeške osebe in človeškega telesa na brezosebni objekt za sprostitutev pohotnosti. Žalostno je, da so največje žrtve tovrstnega nasilja ravno otroci in mladi, v katerih se tako ruši harmonija družinskega življenja.¹⁹³

Posledica pornografije je greh, nasilje pa napravi človeka nesposobnega jasno razlikovati med domišljijo in realnostjo. Čeprav se zdi, da ni povezave med pornografijo in nasiljem, le-ta obstaja. Gre namreč za izgubo občutka za drugega, za bližnjega, družinsko življenje, skratka razosebljenje.¹⁹⁴

Kot poznamo odvisnost pri omamnih sredstvih (cigarete, alkohol, mamila), poznamo tudi odvisnost od nasilja in pornografije. Najprej je na vrsti »*soft core*«, ki pa

¹⁸⁷ Prim. O 9; prim. *MP* 15; prim. *POR* 2, 5.

¹⁸⁸ *OE* 80.

¹⁸⁹ *MP* 28.

¹⁹⁰ Prim. *MP* 68; prim. O 10.12.

¹⁹¹ Prim. *POR* 6-7.

¹⁹² Prim. *POR* 19-20.

¹⁹³ Prim. *POR* 9-10, 18; prim. *CD* 55, 23.

¹⁹⁴ Prim. *POR* 11-13, 16.

nezadržno privede do vedno večje želje in potrebe do vzburljivejšega in perverznejšega »hard core«.¹⁹⁵

»Tako internet, ki postaja v zadnjem času eden najbolj razširjenih medijev, kot elektronska pošta, ki omogoča skoraj hkratno komunikacijo s sogovorniki na različnih delih sveta, sta lahko v rokah tistega, ki se zaveda njune moči, čudovito orodje za širjenje evangelija. Možnosti, ki se z njima odpirajo pred nami, so skorajda neomejene. Prav je, da jih izkoristimo in pokažemo, da sinovi luči pri uporabljanju teh sredstev niso nujno manj spretni od drugih,«¹⁹⁶ saj od nas »človeška svoboda terja, da uporabljamo in drugim posredujemo vse tiste sile, ki morejo pomagati do kreposti in k izpopolnjevanju našega življenja.«¹⁹⁷

Zavzemati se moramo, da uporabnik v svoji izbiri ostane svoboden in ne podleže reklamam, ki pogosto prikazujejo in priporočajo škodljive ali popolnoma nekoristne predmete in usluge, s čimer strežejo človekovim najnižjim nagonom. Predvsem so na udaru šibkejša družbena skupina, ki jih oglaševanje postavi v manj spoštljiv položaj od drugih: to velja za ženske oz. njihovo telo, etnične skupine, rase...¹⁹⁸

Da do nadaljnjih zlorab ne bi prihajalo, je poskrbela *Papeška komisija za kinematografijo, radio in televizijo*.¹⁹⁹ Njena naloga je bila, spremljati doktrinalno usmeritev in praktična stališča filmske produkcije ter radijskega in televizijskega oddajanja; usmerjati in spodbujati dejavnosti mednarodnih katoliških organizacij in narodnih cerkvenih uradov za kino, radio in televizijo; moralno klasificirati filme, verske radijske prenose in televizijske oddaje, posebej za mladino...²⁰⁰

S problemom pornografije in nasilja se je treba spopasti na celi črti. Mladino je treba vzgajati k zdravi drži do človeške spolnosti, ki je podarjajoča ljubezen; k

¹⁹⁵ Prim. *POR* 14.

¹⁹⁶ Franc Rode, *Uvodnik*, v: *vrNovice*, št. 3, januar 2002; prim. *CD* 85, 33.

¹⁹⁷ *MP* 29.

¹⁹⁸ Prim. *ON* 59-60; prim. *CD* 72, 12.

¹⁹⁹ Danes je to *Papeški svet za družbeno obveščanje*. Njegova zgodovinska pot je sledeča: 30. januarja 1948 je Državno tajništvo ustanovilo *Papeško komisijo za svetovanje in cerkveni pregled filmov glede vere in morale*; 17. septembra 1948 je papež Pij XII. potrdil statut novega urada rimske kurije in mu dal ime *Papeška komisija za poučno in versko kinematografijo*; 31. decembra 1954 je bilo ime spremenjeno v *Papeško komisijo za kinematografijo, radio in televizijo*; 22. februarja 1959 je papež Janez XXIII. z motuproprijem *Boni pastoris* povzdignil to komisijo v stalen urad Svetega sedeža; 2. aprila 1964 je papež Pavel VI. z motuproprijem *In fructibus multis* preimenoval komisijo v *Papeško komisijo za družbeno obveščanje*; 28. junija 1988 je papež Janez Pavel II. z apostolsko konstitucijo *Pastor bonus* postavil *Papeški svet za družbeno obveščanje*, ki je od 1. marca 1989 dikasterij rimske kurije (prim. *Note storiche e profilo del pontificio consiglio delle comunicazioni sociali*, URL= "http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/pccs/documents/rc_pc_pccs_pro_14101999_it.html", 22. februar 2002).

²⁰⁰ Prim. *BP* 10.

spoštovanju dostojanstva človeške osebe, saj smo vsi božji otroci; h kreposti čistosti in samodisciplini. Urejeno družinsko življenje, kjer sta starša predana drug drugemu in otrokom, je najboljša šola za vzgojo zdravih človeških vrednot. Otroci se morajo znati naučiti izbirati programe, saj se več doseže z dovoljenjem kot s prepovedjo. Vzgajati je torej treba k pravilni uporabi, ne pa zgolj prepovedovati, kar je neprimerno.²⁰¹

Spodbuditi je treba civilno oblast, da izda zdrave zakone glede pornografije in nasilja v medijih, popravi dvoumne zakone in dopolni obstoječe zakone, kjer jih še ni.²⁰²

Ni pa nevarno samo nasilje in pornografija, ampak tudi zloraba človekovega zaupanja in njegovega dostojanstva, ko se reklame obračajo na otroke, pri katerih izkoriščajo njihovo lahkovernost in na katere z lahkoto vplivajo.²⁰³

2.3.4 Globalizacija

Vstopamo v čas človeške zgodovine, ki bi mu lahko rekli tudi planetarna doba družbenega obveščanja.²⁰⁴

Človeštvo je namreč s pomočjo sredstev družbenega obveščanja vedno bolj povezano med seboj, vsaj glede obveščanja. Še vedno namreč obstajajo medsebojna sovraštva in nesprejemanje.

Živimo v času globalizacije, ko se države med seboj povezujejo, državne meje izgubljajo na pomenu, porajajo se multinacionalne družbe... Pri tem pa ni pomembno, *koliko* se globalizira ampak *kako*. Globalizaciji gospodarstva mora slediti globalizacija vrednot, ko si bodo vsi prizadevali za človekove pravice, mir, pravičnost in ohranjanje stvarstva. Cilj ni ekonomska, ampak kulturna globalizacija.²⁰⁵

V času globalizacije je bolj kot kdajkoli potrebno oznanjati božjo ljubezen prek sredstev družbenega obveščanja, je rekel papež Janez Pavel II. na generalnem kapitlju sester pavlink septembra 2001.²⁰⁶

²⁰¹ Prim. *POR* 24-25, 29-30.

²⁰² Prim. *POR* 28.

²⁰³ Prim. *CD* 72, 16.

²⁰⁴ Prim. *ON* 187.

²⁰⁵ Prim. *Solidarität – die Globalisierung der Werte*, v: *Die Kirchen und die UNO*, Justitia et Pax, Bern 2001, 6; prim. *EI* 4.

²⁰⁶ Prim. *Globalization Calls for Evangelization Via Media, Pope Says*, v: *Zenit*, 18.9.2001.

Kongregacija sester pavlink je pred sto leti ustanovil italijanski pater Giacomo Alberione. *Hčere sv. Pavla* vodijo izdajateljske hiše, knjigarne, revije, središča avdio-vizualnih izdelkov, v zadnjih letih pa še multimedijske projekte in internetni servis. Več o njih lahko najdete na spletni strani: <http://www.fspincammino.org>.

V Atenah je Pavel stopil na Areopag in spregovoril Atencem v njim primernem jeziku. Danes je vedno bolj treba stopati na moderne areopage in govoriti, pisati v novih jezikih, razumljivih novim kulturam.²⁰⁷ Prvi areopag modernega sveta je svet družbenih občil, ki vse človeštvo spreminja in povezuje v nekakšno »svetovno vas.« Ta sredstva pa nimajo le naloge širjenja evangelija, ampak tudi evangelizacije moderne kulture.²⁰⁸

Kultura pa pod vplivom sredstev družbenega obveščanja in informacijske tehnologije postaja vedno bolj globalna.²⁰⁹ Vse to pa otežuje prinašanje evangeljske luči v svet, poln napetosti in duhovne ter moralne zmede.²¹⁰ Usoda človeške družbe je namreč »vedno bolj odvisna od pravilne uporabe teh sredstev« (O 24).

Globalizacija je posledica množičnih medijev, ki omogočajo, da ljudje gledajo iste filme, se navdušujejo nad istimi pevci, poslušajo isto glasbo... Mediji tako ustvarjajo »uniformirano« kulturo.²¹¹

Planet množičnih medijev ne predstavlja samo nas, ki na njem živimo, ampak kraj soočanja neke družbe, kraj delovanja Cerkev. To pa pomeni, da moramo zapustiti udobje sob in oditi na strehe hiš (prim. Mt 10,27) in od tam oznanjati. Vstopili smo v svet ponudbe in povpraševanja, svet, v katerem je treba nekaj ponuditi, dati. Nihče ne pride kar sam od sebe.²¹²

2.3.4.1 Človek in mediji

Mass media tudi veliko pripomorejo pri uveljavljanju človekovih pravic in enakosti žensk,²¹³ saj so »v službi človekovemu dostojanstvu in pomoč ljudem, da bodo bolje in dejavneje živeli v skupnosti.«²¹⁴

²⁰⁷ Obstajata dve govorici: govorica »visoke kulture« in govorica »popularne (množične) kulture«. V medijih je prisotna predvsem slednja, prva pa je bolj strokovna (prim. Božo Rustja, *Sporočam veselo novico*, 10-15).

²⁰⁸ Prim. CD 46, 37; prim. CD 50, 1; prim. CD 85, 9; prim. Janez Pavel II., *Nagovor komiteju jubileja 2000*, 8. junij 1995, v: PK, 22.

Misijonsko delovanje pomeni evangelizirati kulturo, to pa le z uporabo medijev, ki niso le »orodje« evangelizacije, ampak je od njihovega vpliva odvisna sama evangelizacija moderne kulture (prim. Božo Rustja, *Umestitev dokumenta Etika oglaševanja v sodobni okvir*, opomba 18, str. 35, v: CD 72).

²⁰⁹ Prim. CD 85, 33.

²¹⁰ Prim. Janez Pavel II., *Nagovor kapitularem družbe sv. Pavla*, 13. april 1992, v: PK, 19.

²¹¹ Prim. Božo Rustja, *Spremna beseda k pastirskemu pismu Pogovor s Hollywoodom*, 62, v: CD 72.

²¹² Prim. CD 55, 25, 29.

²¹³ Prim. Janez Pavel II., *Poslanica ob 30. svetovnem dnevu družbenega obveščanja*, 24. januar 1996, v: PK, 223.

²¹⁴ CD 89, 6.

»Glavna naloga medijev je ravno zagotavljanje človekove pravice do informacije, pospeševanje pravičnosti (...), pomoč posameznikom, skupinam in ljudstvom pri iskanju resnice.«²¹⁵

Jezus nam je lahko zgled, kako je vsem oznanil svoj nauk in se pri tem ni sramoval uporabiti oblik človeške komunikacije, obenem pa od njih ni zahteval, da ga sprejmejo, ampak je vsakemu pustil, da svobodno odgovori na njegovo povabilo. Tako imajo vsi ljudje pravico poslušati oznanilo odrešenja, ni pa nujno, da se odzovejo nanj.²¹⁶

Mediji so čudovit pripomoček za vzpostavljanje komunikacije s tistimi, ki drugače nimajo priložnosti, da bi prišli v stik z evangelijem in Cerkvijo.²¹⁷ Cerkev se mora zato neprestano truditi in se spraševati, kako biti podoba in odmev Boga v svetu.²¹⁸

Prihod medijev v družbeno okolje je močno zaznamoval sodobnega človeka. Lahko bi ga poimenovali *homo communicans*,²¹⁹ človeka, ki se zapira med stene lastne hiše, živi v duhovni revščini in bogastvu informacij. Pri odločanju ga vodi kriterij spektakularnosti in eklekticizma, saj zanj ni pomembna kakovost informacije ampak odmevnost.²²⁰

Elektronska sredstva so hladna, so stroji. Sama od sebe nič ne morejo, zato potrebujejo človeka, da jih uporabi in z njimi oznani, kar ima povedati drugim. Drugi pa slišijo tisto, kar jih nagovori, živo besedo. Ta sredstva moramo torej uporabljati z veliko mero občutka in osebne zavzetosti, da se pri posredovanju začuti tudi človeška toplina.²²¹

Sredstva obveščanja omogočajo resnično komunikacijo, ki človeka dela bolj osebo in ga celo rešuje.²²² Lahko naredimo primerjavo Jezusovega delovanja z delovanjem medijev: Jezus je učil velike množice, obenem pa je rad spregovoril manjši

²¹⁵ CD 50, 14.

²¹⁶ Prim. Janez Pavel II., *Poslanica ob 26. svetovnem dnevu družbenega obveščanja*, 1992, v: PK, 26; prim. CD 55, 5.

²¹⁷ Prim. CD 85, 9.

²¹⁸ Prim. *Bishops Approve National Pastoral Plan for Communication*, 20. junij 1997, URL= "http://www.usccb.org/comm/archives/97-132.htm".

²¹⁹ *Homo communicans* ima sledeče značilnosti: je bolj figurativen kot jasen, bolj rahločuten kot racionalen, bolj intuitiven kot zgovoren, bolj trenuten kot procesen, bolj informatiziran kot komunikabilen (prim. N. Alcover Ibanez, *Los medios de comunicación social*, v: *Introducción a los medios de comunicación*, Madrid 1990, 80).

²²⁰ Prim. Maria Cristina Carnicella, *Comunicazione ed Evangelizzazione nella Chiesa*, Paoline, Milano 1998, 34-38; prim. Janez Pavel II., *Nagovor kapitularjem družbe sv. Pavla*, 13. april 1992, v: PK, 17.

²²¹ Prim. Alojzij S. Snoj, *n.d.*, 29; prim. CD 50, 16.

²²² Prim. CD 55, 2.

skupini ali v osebni pogovoru. Takšno mora biti tudi naše delovanje preko medijev: za množice in vedno odprto za zaupen pogovor s posamezniki. To je namreč temeljna evangeljska vrednota: odnos med osebami. Ko se naučimo tega odnosa, smo sposobni tudi globljega odnosa z večnim Ti – z Bogom.²²³

Zavedati se moramo, da mediji ne morejo nikoli nadomestiti neposrednih osebnih stikov, kaj šele odnosov med družinskimi člani in prijatelji. Mediji lahko služijo človeškemu odnosu v obliki razpravljanja, debatiranja, kontaktnih oddaj, internetnih forumov, ne morejo jih pa nadomestiti.²²⁴

Mediji nas neprenehoma spominjajo omejitve našega človeškega stanja, ko smo podvrženi grehu, nasilju...²²⁵ »Pravo komuniciranje je dajanje samega sebe v ljubezni,« to pa je le odraz cerkvenega občestva.²²⁶

Elektronska govorica medijev ne deluje, kot bi si mislili, predvsem na razum, ampak na čute in čustva. Mediji niso več samo sredstva za poslušanje in gledanje, ampak sestavljajo novo okolje. Mediji so nov način življenja, neprenehoma obdanega z zvoki, podobami, barvami, dražljaji...²²⁷

2.3.4.2 Pastoralna medijev

Poklicani smo oznanjati evangelij in pri tem uporabljati vse vrste komunikacij in informatike, v katere moramo prenesti bogastvo vere.²²⁸ Zato je naloga pastore pripraviti ljudi na dejavno prisotnost v svetu radia, televizije, knjige, interneta...²²⁹

Pastoralni načrt mora vsebovati celoten spekter: od evangelizacije, predstavitve zgodovine Cerkev, varovanja vrednot, poučevanja pravilne uporabe sredstev.²³⁰

Mediji niso pomembni samo kot forum za posredovanje vere, ampak lahko postanejo tudi okolje, ki potrebuje pastoralno oskrbo.²³¹ Veliko je namreč uporabnikov, ki jih zanima veliko stvari o Bogu, Cerkvi, veri... Zato jim je treba čimprej zagotoviti

²²³ Prim. CD 55, 36; Wolfgang Weber, *n.d.*, 110-112.

²²⁴ Prim. CD 50, 7.

²²⁵ Prim. Janez Pavel II., *Poslanica ob 26. svetovnem dnevu družbenega obveščanja*, 1992, v: PK, 24.

²²⁶ ON 11; prim. CD 50, 6.

²²⁷ Prim. CD 55, 12.

²²⁸ Prim. Marija Sraka, *Katehist, svobodno in pogumno orodje nove evangelizacije*, 117; prim. Silvio Sassi, *C'è tutta una cultura da evangelizzare*, 134.

²²⁹ Prim. CD 85, 34.

²³⁰ Prim. *Bishops Approve National Pastoral Plan for Communication*, 20. junij 1997, URL=["http://www.usccb.org/comm/archives/97-132.htm"](http://www.usccb.org/comm/archives/97-132.htm).

²³¹ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 79-80.

možnost za postavljanje vprašanj, potem pa nanje odgovoriti oz. jim pomagati v njihovih stiskah.

V naši medijski kulturi je pri oznanjevanju pomembno, da vemo »kako« (*know how*), »kaj« (*know what*) in tudi razlog »zakaj« nekaj povedati (*know why*).²³²

Vsi si moramo prizadevati, tako Cerkev kot družba pa tudi posamezniki, da bi oznanjali resnico in nравnost, širili nauke, ki so resnično potrebni ali koristni za splošno dobro človeškega sožitja in s temi pridobitvami širili in množili umsko in srčno omiko sebe in drugih (prim. ZCP, kan. 822 §3). Ne bi pa bilo v redu, če bi ta sredstva uporabljali samo za politične in propagandne namene ali za napredek gospodarstva, ker so »pogosto edini kanali, po katerih teče dialog med Cerkvijo in svetom.«²³³

Ameriški škofje so v svoji izjavi medijem zapisali: »Iščite resnico, sporočajte resnico, spoštujte človeško dostojanstvo tistih, o katerih poročate, pa če si zaslužijo hvalo ali grajo.«²³⁴

Vsebina in izvir vsega, kar oznanja Cerkev, je Kristus. Cerkev je namreč njegovo skrivnostno telo.²³⁵

»Z izmenjavo novic in informacij, z budnim spremljanjem javnega mnenja znotraj in zunaj Cerkve, z dialogom in velikodušno pomočjo človeštvu pri reševanju najbolj perečih vprašanj«²³⁶ se lahko Cerkev vedno bolj vključuje v človeško družbo. Pri tem se mora vedno bolj prilagajati času in prostoru in upoštevati značilnosti različnih kultur in civilizacij pri razlaganju verskih resnic – prilagoditi mora svojo pastoralo konkretnim časovnim in krajevnim okoliščinam, saj imajo ljudje pravico do informacij o nauku Cerkve in njeni dejavnosti.²³⁷

Vsi verniki naj bi z molitvijo praktično pomagali, da bo Cerkev mogla bolje uporabiti sredstva družbenega obveščanja in z njihovo pomočjo izvrševati svoje poslanstvo: oznanjevanje evangelija, vzgojo vesti in spodbujanje sodelovanja. Verske ustanove pa naj skrbno pazijo na številne naloge Cerkve na področju družbenega obveščanja in naj razmislijo, kaj bi Cerkev še lahko storila, da bi bolje izpolnila svojo

²³² Prim. Božo Rustja, *Sporočam veselo novico*, 24.

²³³ ON 123; prim. MP 30-34.

²³⁴ U.S. Catholic Bishops, *Civility in Media. A Statement of the U.S. Catholic Bishops*, 16. junij 2000, URL= "<http://www.nccbuscc.org/comm/civility.htm>".

²³⁵ Prim. CD 50, 6.

²³⁶ ON 114.

²³⁷ Prim. ON 117, 122.

nalogo oznanjevanja evangelija odrešenja vsemu svetu. Sredstva družbenega obveščanja morajo namreč služiti človeku in ne obratno.²³⁸

Če na kratko strnemo to razmišljanje, lahko rečemo, da si moramo prizadevati za tisto, kar »usmerja in vodi človeka k najvišjemu namenu – Bogu,«²³⁹ varovati pa se moramo tega, da bi, »vsevprek, brez kakršnekoli varnosti, drugim oznanjali, kar je proti nramnosti in lahko zavaja v veliko duševno nevarnost.«²⁴⁰

Sredstva družbenega obveščanja pomagajo Cerkvi, da se odpira sodobnemu svetu, pospešujejo dialog znotraj Cerkve, opozarjajo na miselne tokove sodobnikov, ki jim je treba po božji zapovedi oznaniti evangelij odrešenja, to pa v govorici, ki jo morejo razumeti.²⁴¹

Cerkev mora vedno oznanjati evangelij v govorici, ki je primerna času in kulturam narodov in ljudstev. Danes to pomeni: v kulturi in za kulturo novih sredstev družbenega obveščanja.²⁴²

Jezus v evangelijih naroča učencem, »naj 'učijo vse narode' (Mt 28,19), naj bodo 'luč sveta' (Mt 5,14) in naj oznanjajo evangelij v vseh časih in krajih.«²⁴³ Kaj nam lahko pri tem bolj pomaga kot ravno sredstva družbenega obveščanja, ki omogočajo oznanjevanje velikemu številu ljudi, odpirajo nova pota in načine evangelizacije. Zato Cerkev toplo priporoča njihovo uporabo pri oznanjevalnem delu (prim. O 13).²⁴⁴

Poleg tradicionalnih sredstev evangelizacije, ki sem jih omenil zgoraj (pričevanje z življenjem, verouk, osebni stiki, ljudske pobožnosti, bogoslužje), so tudi mediji postali bistveno sredstvo evangelizacije in kateheze. Postati morejo in morajo orodje v službi druge evangelizacije. Ni zadosti samo uporabljati medije, ampak jih je treba vključiti v novo kulturo z novimi govoricami, tehnikami in psihološkimi pristopi. Komunikacija mora postati nujni sestavni del pastoralnega načrta.²⁴⁵

Pastoralni načrt za družbeno obveščanje mora med drugim vsebovati: vzgojo na področju *mass media*; pripravo programov in tečajev za potrebe Cerkve; organizacijo vzgojnih programov za razumevanje medijev; opogumitev krščanskih literatov naj uporabijo svoje darove v programih medijev; sodelovati v medijski dejavnosti z

²³⁸ Prim. ON 163, 177, 182, 184.

²³⁹ MP 36.

²⁴⁰ MP 35.

²⁴¹ Prim. ON 125.

²⁴² Prim. CD 50, 8.

²⁴³ ON 126.

²⁴⁴ Prim. ON 126, 128, 131; prim. INT 6; prim. CI 10; prim. EI 18.

²⁴⁵ Prim. CD 50, 11, 17; prim. Janez Pavel II., *Nagovor komiteju jubileja 2000*, 8. junij 1995, v: PK, 23.

oglaševanjem; predvsem pa odkriti nove strategije evangelizacije in kateheze, pri katerih bo mogoče uporabiti tehnologije komuniciranja in sredstev družbenega obveščanja.²⁴⁶

Vzgoja za sredstva družbenega obveščanja naj bi obsegala pouk o vlogi oglaševanja v sodobnem svetu in predstavila njeno pomembnost za delo Cerkve. V nasprotnem primeru (če vzgoje ne bi bilo) bi sredstva družbenega obveščanja lahko povzročila nezainteresiranost uporabnikov, ki sprejemajo za sveto vse, kar slišijo in vidijo preko medijev.²⁴⁷

Cilj vzgoje za medije je, da ljudje ne bi bili več nedejavni sprejemalci sporočil, ampak dejavni ustvarjalci pomena.²⁴⁸

Svetovno medmrežje ali internet pri mnogih še vedno vzbuja strahove. Internet je res prinesel nov način vrednotenja informacij, navezovanja osebnih stikov, pa tudi odsotnost umestnih reakcij odgovornih ljudi na sporočila. Ni pa dvoma, da lahko neskončne možnosti interneta pomembno pripomorejo k širjenju veselega oznanila.²⁴⁹

Sodobna sredstva družbenega obveščanja pa niso samo sredstva evangelizacije, ampak so tudi sama potrebna evangelizacije. Vsebujejo namreč veliko programov in strani, ki so še kako potrebni pravilnega človeškega vrednotenja: evangelizacije.²⁵⁰

Ob koncu tega poglavja pogledjmo še predelavo *Hvalnice stvarstva sv. Frančiška* v »sodobni« jeziku:

¹*Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,
tebi hvala, slava in čast
in ves blagoslov.*

²*Tebi, najvišjemu, edinemu pristoji
in nihče ni vreden tebe imenovati.*

³*Hvaljen, moj Gospod,
z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem,
velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.*

⁴*Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, Najvišji, odseva.*

⁵*Hvaljen, moj Gospod,
v sestri luni in zvezdah,
ustvaril si jih na nebu jasne, dragocene in lepe.*

*Najvišji, dobri Bog vsemogočni,
le tebi gre vsa hvala, čast in slava
in vsi blagoslovi.*

*Le Tebi gre vse to, o Bog v nebesih,
a človek še imena ni vreden Ti izreči.*

*Naj hvali, moj Gospod, zato Te stvarstvo Tvoje:
še posebej **brat televizor**,
ki napolnjuje ure naših dnevov,
ki je lep in žari z velikim sijajem
in prinaša sporočilo o tebi, Najvišji.*

*Naj hvali, moj Gospod, te **brat radio**,
preko katerega novice prekrižarijo nebo
in mi približuje svet.*

²⁴⁶ Prim. CD 50, 28; prim. CD 72, 8.

²⁴⁷ Prim. KKC 2496; prim. CD 72, 22.

²⁴⁸ Prim. Božo Rustja, *Umestitev dokumenta Etika oglaševanja v sodobni okvir*, 32, v: CD 72.

²⁴⁹ Prim. CD 85, 9.

²⁵⁰ Prim. Janez Pavel II., *Ecclesia in Africa*, 1995, v: PK, 228; prim. Drago Klemenčič, *Uvodna beseda*, 5, v: CD 50.

2. Evangelizacija

⁶Hvaljen, moj Gospod,
v bratu vetru in zraku,
v oblačnem in jasnem,
sploh vsakem vremenu,
s katerim ohranjaš svoje stvari.

⁷Hvaljen, moj Gospod,
v naši sestri vodi,
mnogo koristi ponižna, dobra in čista.

⁸Hvaljen, moj Gospod,
v našem bratu ognju,
v katerem nam noč razsvetljuješ;
lep je in vesel in krepak in močan.

⁹Hvaljen, moj Gospod,
v naši sestri zemlji,
ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji
in prinaša različno sadje
in pisane rože z zelenjem.

¹⁰Hvaljen, moj Gospod,
v onih, ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo
in prenašajo slabosti in trpljenje.

¹¹Blagor njim, ki ostanejo v miru,
zakaj ti, Najvišji, jih boš kronal.

¹²Hvaljen, moj Gospod,
v naši sestri smrti,
ki ji nihče v življenju ne uide.

¹³Gorje njim, ki umrjejo v smrtnem grehu,
a blagor njim,
ki počivajo v tvoji najsvetejši volji,
zakaj druga smrt
jim ne bo mogla storiti žalega.

¹⁴Hvalite in povečujte mojega Gospoda
in zahvalite se mu
in služite mu v veliki ponižnosti. Amen.

Prevod: Vital Vodusek

Naj hvali, moj Gospod, te **brat časnik**,
ki me obvešča o oblakih in jasnosti
dogajanj v človeštvu
in preko katerega hraniš poznavanje in razmišljanje
tolikih ustvarjenih bitij.

Naj hvalijo, moj Gospod, te **sporočevalci**,
preko katerih nam razsvetljuješ um
in vlivaš veselje in moč v naše srce,
kadar s skromnostjo služijo resnici.

Naj hvali Te, Gospod moj, naša sestra mati zemlja,
ki hrani nas in vzreja,
premnog rodi nam sadež, travo in pisano cvetje:
za nas postaja vedno bolj
skupna hiša, ki jo spoznavamo in ljubimo prek **medijev**.

Naj hvalijo Te, moj Gospod,
vsi, ki odpuščajo, ker Tebi je ljubo,
prenašajo bolezni in bridkosti:
njim blagor, ki vse to prenašajo spokojno,
zakaj Ti sam, Najvišji, jih boš ovenčal s krono.
Posebno naj te hvalijo tisti, ki se bodo
preko **množičnih medijev** znali spominjati,
da ni na svetu nič bolj pomembno kot človeška oseba.

Naj hvali te, Gospod moj, naša sestra smrt telesna,
ki ji nihče od živih ne pobegne:
gorje njim, ki bodo umrli polni grehov,
a blagor njim, ki jih bo v tvoji milosti zatekla,
da druga smrt ne bo jih prizadela.
Posebno naj te hvalijo tisti, ki si zato,
ker se spominjajo, da vse mine
in da samo ti ostaneš,
prizadevajo, da bi delovali v okviru **medijev**
po resnici in pravičnosti
in skrbijo za šibke,
ki so tako izpostavljeni moči
množičnega obveščanja.

Hvalite mojega Gospoda in slavite
in se mu zahvalite
in na vso moč ponižno mu služite.
Hvalite ga vsi prebivalci »**skupne vasi**«,
pridružite svoj glas stvarstva.

Carlo Maria kard. Martini²⁵¹

²⁵¹ Sončna pesem ali Hvalnica stvarstva, v: *Vodilo in življenje. Spisi sv. Frančiška Asiškega in sv. Klare*, Slovenska kapucinska provinca, Ljubljana 1998, 46-47; Carlo Maria Martini, *Molitev s potovanja ob vrnitvi s satelita*, 61-62, v: CD 55.

3. INTERNET

»Oznanjava vam evangelij,
da bi se obrnili proč
od tebe ničevih reči k živemu Bogu,
ki je naredil nebo in zemljo in morje
in vse, kar je v njih«
(Apd 14,15).

Internet si lahko predstavljamo kot gobelin. Vidimo lepe podobe, če pa ga obrnemo in pogledamo z zadnje strani, vidimo veliko prepredenost z nitkami raznovrstnih barv – prava mala zmešnjava. Nekaj takega je tudi pri internetu – računalniškem omrežju, ki se razprostira po vsem svetu.

V primerjavi z ostalimi elektronskimi sredstvi družbenega obveščanja internet v sebi združuje vse, saj ga lahko spremljamo v tekstovni, grafični, slikovni, zvočni, video in animirani obliki. Prednost pa je tudi v tem, da v vsakem trenutku ponuja dostop do informacij in podatkov, ki krožijo med uporabniki in se nenehno posodablajo.²⁵²

Posrečeno ime je *informacijska avtocesta (information superhighway)*, ki ga je novembra 1987 uporabil nekdanji ameriški podpredsednik, takrat še senator Albert Gore, za njim pa številni mediji, ko govorijo o internetu.²⁵³

3.1 Kaj je internet (osnovni pojmi)

Medmrežje ali *internet* je mednarodna mreža skupaj povezanih računalnikov in računalniških mrež (vojaških, vladnih, izobraževalnih, neprofitnih, komercialnih organizacij in ponudnikov dostopa v internet – *gateways*). Je skupek najrazličnejšega dogajanja: od elektronske pošte (*e-mail*), pogovornih skupin (*discussion groups*), klepetalnic (*chat rooms*) in prenosa pogovora v živo (IRC – *Internet Relay Chat* – internetni prenos pogovora), do pustolovskih iger in simulacij, podajanja informacij in elektronske trgovine (*e-commerce*). Dokler še ni bilo svetovnega spleta (*World Wide Web* oz. WWW ali W3) je bilo brskanje in iskanje podatkov počasno in neprivlačno.²⁵⁴

²⁵² Vodnik. *Kaj je internet. Splošno o internetu*, v: Predstavitvena zgoščanka Siol ponudnika internetnih storitev; prim. CD 89, 27.

²⁵³ Prim. Robert H. Zakon, *Hobbes' Internet Timeline v5.5*, 23. februar 2002, v: URL= "<http://www.zakon.org/robert/internet/timeline/>".

²⁵⁴ *Internet*, v: URL= "<http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0825364.html>", 23.2.2002.

Svetovni splet ali *World Wide Web* (to ima večina v mislih, ko reče internet) je zbirka po svetu razpršenih besedilnih in večpredstavnih (*multimedia*) dokumentov ter računalniških mrež (*networks*), ki tako predstavlja gromozansko knjižnico vseh mogočih znanj in vsebin. Za internet so potrebne tri stvari:

1. *HyperText Markup Language* (HTML tudi HTM), s katerim napišemo oz. naredimo spletno stran. Omogoča pisanje v različnih pisavah, barvah, velikostih, slogih... Strani lahko vsebujejo tudi slike in animacije ter druge multimedijske dodatke (avdio in video). Datoteke HTML lahko vidimo v spletnih brskalnikih (*web browsers*);²⁵⁵

2. *HyperText Transfer Protocol* (HTTP), ki definira določen standard za prenos spletnih strani po internetu. Poznamo tudi varnejši HTTPS;

3. *Universal Resource Locator* (URL) je standarden dogovor poimenovanja naslovov spletnih strani (npr.: URL= "http://www.rkc.si/index.html").

Vedno bolj se razvija *WebTV* oz. interaktivna televizija oz. internet prek televizije, namesto klikanja pa uporabljaš daljinski upravljalac.²⁵⁶

Omrežje ali *network* je mreža nekaj računalnikov povezanih skupaj z namenom upravljati in hraniti hitro spreminjajoče se podatke. Gre predvsem za *Local Area Network* (LAN), ki je omejen na razdaljo do ene milje in *Metropolitan Area Network* (MAN), ki je omejen na razdalje do 60 milj. Prek lastnih komunikacijskih vezi povezujeta osebne računalnike (*personal computer* - PC) in delovne postaje (*workstations*) ter tvorita komunikacijska vozlišča (*nodes*). *Wide Area Network* (WAN) povezuje med seboj ta vozlišča. *Internet* pa je povezava med temi različnimi omrežji, ki se nahajajo po vsem svetu.²⁵⁷

Nekaj najznačilnejših internetnih vozlišč: *.com* – komercialne organizacije, *.edu* – izobraževalne organizacije, *.gov* – ameriške vladne organizacije, *.int* – mednarodne

²⁵⁵ V zadnjem času je vedno bolj razširjen tudi *Personal Home Page* (PHP) – široko uporabljan vsestransko uporaben *server-side* (izvaja se na spletnem strežniku in ne v brskalniki kot npr. *Javascript*) skriptni jezik, ki je posebno prilagojen za dogajanje na spletu in se lahko vstavi v HTML. PHP je *Open Source* projekt *Apache Software Foundation*. Sintaksa jezika PHP temelji na C-ju (C++), *Javi* in *Perl-u*, saj je objektno orientiran programski jezik z ogromno knjižnicami in podpira veliko protokolov (dBase, SQL, XML, IMAP, LDAP). Najbolj uporabljan je na *Unix* platformi, še posebej v povezavi s strežnikom *Apache*. Na *Windows* platformi (pod IIS spletnim strežnikom) se najbolj uporablja *Active Server Pages* (ASP), *Java Server Pages* (JSP) oz. *Cold fusion* (CFM). Pred PHP je obstajal *Common Gateway Interface* (CGI), ki je malo starejši, ima pa določene prednosti (prim. Matej Nastran, elektronska pošta z dne 4. aprila 2002; prim. *What is PHP?*, v: URL= "http://www.php.net/manual/en/introduction.php#intro-what-is", "http://www.faqts.com/knowledge_base/view.phtml/aid/2881/fid/51", "http://www.php.net/"; prim. *What can PHP do?*, v: URL= "http://www.php.net/manual/en/intro-whatcando.php", 4. april 2002.).

²⁵⁶ Prim. *World Wide Web*, v: URL= "http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0852745.html", 23.2.2002.

²⁵⁷ Prim. *Network*, v: URL= "http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0835291.html", 23.2.2002.

organizacije, *.mil* – ameriška vojska, *.net* – upravitelji glavnega omrežja interneta, *.org* – neprofitne organizacije. Vozlišča iz posameznih držav imajo svoje končnice: iz Slovenije *.si*, Avstrije *.at*, Italije *.it*, Hrvaške *.hr*, Madžarske *.hu*.²⁵⁸

Pri delu z internetom se prej ko slej srečamo s številnimi pojmi, kot npr. *hypertext*, *web page* in podobno. Tukaj bom na kratko predstavil posamezne.

Obogateno besedilo ali *hypertext* je tehnika urejanja besedil, ki olajša odpiranje datotek (tako besedilnih kot tudi slikovnih, zvočnih in drugih). Deluje na principu povezav (*hyperlinkov*) prek katerih lahko skačeš iz besedila v besedilo. Tako lahko sam izbereš tisto, kar te zanima in se poglobiš v določeno temo. Zaradi hitrosti iskanja je uporaben pri velikih besedilnih količinah (enciklopedije).²⁵⁹

Za preglednost spletnih strani (*web pages* ali *sites*) je preišljena uporaba še kako pomembna. Urejevalci oz. vzdrževalci spletnih strani (*webmastery*) morajo paziti, da so povezave narejene uporabniku prijazno, tako da v vsakem trenutku ve, kje se nahaja in kako pride nazaj na izhodišče ali *home page*. Pri tem so lahko v veliko korist okvirji (*frames*), ki omogočijo, da je neko besedilo stalno na vidnem mestu.

Pridejo tudi trenutki, ko več ne vemo, kaj nam je storiti oz. imamo kakšno vprašanje. Takrat pogledamo na FAQ – *Frequently Asked Questions* (najbolj pogosta vprašanja), kjer največkrat najdemo odgovor tudi na naše vprašanje.

Kaj je torej internet? 24. oktobra 1995 je *Federal Networking Council* (FNC) podal tole definicijo interneta: »Internet pomeni svetovni informacijski sistem, ki: a) je logično medsebojno povezan z globalnim lastnim naslovom prostora, ki temelji na internetnem protokolu (IP) oz. njegovim naslednikom; b) je sposoben podpirati komunikacije z uporabo *Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP)* oz. njegovih naslednikov oz. združljivih protokolov; c) priskrbi, uporablja ali naredi dostopno, javno ali zasebno, visoko stopnjo uslug v komunikacijah ali sorodni infrastrukturi, kot je tu opisano.«²⁶⁰

²⁵⁸ Vodnik. Prvič na internetu. Iskanje e-naslovov. Razlaga naslova, v: Predstavitvena zgoščenka Siol ponudnika internetnih storitev. Seznam vseh spletnih domen oz. končnic najdete na spletnem naslovu: URL= "http://www.thrall.org/domains.htm".

²⁵⁹ Prim. *Hypertext*, v: URL= "http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0824770.html", 23.2.2002.

²⁶⁰ »Internet refers to the global information system that -- (i) is logically linked together by a globally unique address space based on the Internet Protocol (IP) or its subsequent extensions/follow-ons; (ii) is able to support communications using the Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP) suite or its subsequent extensions/follow-ons, and/or other IP-compatible protocols; and (iii) provides, uses or makes accessible, either publicly or privately, high level services layered on the communications and related infrastructure described herein« (*A Brief History of the Internet*, 18. november 2001, v: URL= "http://www.isoc.org/internet/history/brief.shtml").

3.2 Zgodovina interneta

Internet je izum 20. stoletja, zato se zdi, da beseda »zgodovina« ni najbolj primerna. Pa vendar govorimo tudi o zgodovini razvoja interneta.

Začnimo s položitvijo *kabla čez Atlantik leta 1858*, ki naj bi prenašal telegrafske informacije na drugo stran. Čeprav poskus ni uspel, je to mejnik v zgodovini. Uspelo pa je **leta 1866** in kabel je bil v telegrafski uporabi skoraj sto let.²⁶¹

Leta 1945 je nastal članek o foto-elektronsko-mehanskem mehanizmu *Memex* za razširitev spomina, ki je bil uporaben v povezavi med dokumenti in mikrofili.²⁶²

4. oktobra **1957** je takratna Sovjetska zveza izstrelila prvi umetni Zemljin satelit *Sputnik*.²⁶³ To je spodbudilo ZDA, da so **leta 1958** ustanovile *Advanced Research Project Agency* (ARPA),²⁶⁴ ki je združila znanstvenike pri razvijanju lastnega satelita, kar jim je uspelo v 18 mesecih. Nekaj let kasneje se je ARPA osredotočila na računalniška omrežja in komunikacijske tehnologije. **Leta 1962** je ARPA prešla iz zgolj vojaškega tudi na univerzitetno področje.²⁶⁵

V **60.** letih je bil narejen prototip *oNLine System* (NLS), ki je omogočal hypertextovno brskanje, popravljanje, elektronsko pošto. V ta namen je Doug Engelbart izumil tudi *miško*. **Leta 1967** so naredili *Hypertext Editing System* (HES) in *The File Retrieval and Editing SyStem* (FRESS).²⁶⁶

Leta 1965 je bilo narejeno **prvo računalniško omrežje**, ko so med seboj povezali računalnika TX-2 v *Massachusetts Institute of Technology* (MIT)²⁶⁷ *Lincoln Lab* in AN/FSQ-32 v *System Development Corporation* (Santa Monica, CA) prek 1200bps telefonske linije (brez *packet-switchev*).²⁶⁸ Kmalu so ugotovili, da je boljša uporaba

²⁶¹ Prim. Gregory R. Gromov, *History of Internet and WWW: The Roads and Crossroads of Internet History*, URL= "<http://www.netvalley.com/intval.html>", 23.2.2002.

²⁶² Prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*, v: URL= "<http://www.w3.org/History.html>", 23.2.2002.

²⁶³ URL= "http://www.windows.umich.edu/space_missions/sputnik.html".

²⁶⁴ Leta 1971 se je ARPA preimenovala v DARPA (*Defense Advanced Research Projects Agency*), leta 1993 nazaj v ARPA, leta 1996 pa spet v DARPA. URL= "<http://www.arpa.mil>".

²⁶⁵ Prim. Gregory R. Gromov, *n.d.*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁶⁶ Prim. *World Wide Web*, v: URL= "<http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0852745.html>", 23.2.2002; prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*. Glej tudi URL= "<http://landow.stg.brown.edu/HTatBrown/FRESS.html>" in "<http://www.stg.brown.edu/~sjd/fress.html>".

²⁶⁷ URL= "<http://web.mit.edu/>".

²⁶⁸ *Packet-switch* (paketni preklopnik) razdeli niz podatkov v manjše delčke – pakete, jim dodeli omrežno kontrolno informacijo ter jih razpošlje po omrežju. Velikost se lahko giblje od 180 bitov do 1.024 in 2.048 bitov ali 53 bytov (424 bitov) odvisno od tehnologije. Paketi za razliko od vodov (*circuits*) ne uporabljajo določenih poti ampak naključne po načelu, kdor prej pride, prej melje (prim. *What are packet switches?*, v: URL= "<http://www.bell-labs.com/technology/packet/what.html>", 4.4.2002).

paketov kot vodov (*circuits*). Leta 1967 pa je *National Physical Laboratory* (NPL) v Middlesexu (Velika Britanija) razvil *NPL Data Network*, eksperiment s paketnimi preklopniki, ki je uporabljal 768kbps linijo. Na simpoziju v Gatlingburgu (Tennessee) na temo operacijskih principov (*Operating Principles*), so se srečale tri ekipe (RAND,²⁶⁹ NPL, MIT), ki so se nato povezale pri raziskovanju. Prevezli so NPL-jevo uporabo paketnih preklopnikov ter povečali hitrost z 2,4kbps na 50kbps.²⁷⁰

Avgusta 1968 je *Request for Quotation* (RFQ) razvijal eno ključnih komponent – paketne preklopničke z imenom *Interface Message Processors* (IMP). RFQ je vodil Frank Heart skupaj z Boltom Berankom in Newmanom (BBN). Bob Kahn je projektiral arhitekturno obliko ARPANETA, Roberts je skupaj s Howardom Frankom in njegovo ekipo pri *Network Analysis Corporation* (NAC) oblikoval omrežno topologijo in ekonomijo, omrežni merski sistem pa je pripravila Kleinrockova ekipa z *University of California Los Angeles* (UCLA). Istega leta je *Network Working Group* (NWG), ki jo je vodil Steve Crocker, razvila strežniške protokole za komunikacijo prek ARPANETA.²⁷¹

2. septembra leta 1969 je bil postavljen prvi IMP na UCLA, 1. oktobra pa je bilo na *Stanford Research Institute* (SRI) postavljeno drugo vozlišče (*node*). Na *University of California Santa Barbara* (UCSB) je bilo za vozlišče poskrbljeno 1. novembra, na *University of Utah v Salt Lake City* (UUSLC) pa nekaj dni kasneje. Decembra je začel delovati ARPANET,²⁷² ko je med seboj povezal prva štiri vozlišča v UCLA, SRI, UCSB in UUSLC (glej *Priloga 4*).²⁷³

Julija leta 1970 je zaživel ALOHANET – prvo paketno radijsko omrežje, ki ga je razvil Norman Abramson z univerze na Havajih. ARPANETu se je priključil leta 1972.²⁷⁴ V sedemdesetih letih so se računalniška omrežja izvila iz zgolj vojaške uporabe v znanstveno in komercialno.

Omrežje se je širilo in ker so prvi IMP omogočali le 4 strežne povezave, je BBN septembra 1971 razvil terminal IMP (*Terminal Interface Processor* – TIP), ki je omogočal 64 terminalov. Raziskovalci so uporabljali ARPANET za sodelovanje pri projektih, izmenjavo dosežkov pri delu ter za pogovore. Imeli so tudi elektronske poštno

²⁶⁹ RAND je neprofitna organizacija, ki pomaga izpopolnjevati taktiko in sprejemati odločitve pri raziskavah in analizah (URL= "<http://www.rand.org/>").

²⁷⁰ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; prim. *A Brief History of the Internet*, 18. november 2001, v: URL= "<http://www.isoc.org/internet/history/brief.shtml>".

²⁷¹ Prim. *A Brief History of the Internet*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁷² Glej tudi *History of ARPANET*, v: URL= "<http://www.dei.isep.ipp.pt/docs/arpa.html>", 5.4.2002.

²⁷³ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; prim. *A Brief History of the Internet*; prim. Gregory R. Gromov, *n.d.*

²⁷⁴ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

naslove (e-mail) in *mailing liste*. 1971 je Ray Tomlinson (BBN) izumil **e-mail program**. **Marca 1972** je Tomlinson spremenil e-mail program za ARPANET in izbral znak @ kot označitev *at* (angl.= pri, od) – janez.papa@rkc.si (Janez Papa pri RKC v Sloveniji).²⁷⁵ Junija istega leta je Larry Roberts napisal prvi e-mail upravljalni program, ki je omogočal sezname, izbirno branje, datoteke, posredovanje in odgovarjanje na sporočila.²⁷⁶

Oktober 1972 je bila *International Computer Communications Conference* (ICCC), kjer je bil predstavljen ARPANET. Istega leta je bil tudi **prvi pogovor med dvema računalnikoma** izveden na UCLA, Louis Pouzin pa je vodil francoska prizadevanja, da naredijo svoj lastni ARPANET. Nastal je **CYCLADES**.²⁷⁷

Konec leta 1972 je Bob Metcalfe (Harvard) skupaj s kolegi razvil prvi eksperimentalni sistem **ETHERNET**, ki je med seboj povezal Xerox Alto, osebno delovno postajo z grafičnim uporabniškim vmesnikom (*user interface*). Ta prvi eksperiment se je imenoval *Alto Aloha Network* (glej Priloga 4).²⁷⁸

V sedemdesetih letih so različna omrežja rasla kot gobe po dežju: **MFENET** za raziskave v magnetnem zlitju energije (*Magnetic Fusion Energy*), **HEPNET** za visoko fizikalno energijo (*High Energy Physicists*) in **SPAN** za vesoljske fizike (*Space Physicists*) NASE (*National Aeronautics and Space Administration*).²⁷⁹

Leta 1973 je bila vzpostavljena **prva mednarodna povezava** z ARPANETom, ko se je *University College of London* (UCL) prek **NORSARja**²⁸⁰ (Norveška) povezal z ARPANETom. Istega leta je *Network Voice Protocol* (NVP) omogočil konferenčne klice na ARPANETu. Število uporabnikov ARPANETA je naraslo na 2.000. **Leta 1974** sta Vint Cerf in Bob Kahn specificirala do podrobnosti *Transmission Control Protocol*

²⁷⁵ Pogovorno se danes @ reče tudi »afna«. @ je 27 črka v abecedi. Od 6. stoletja so jo kopisti pri prepisovanju knjig uporabljali kot okrajšavo za latinski *ad* (lat.= pri, od). Kasneje je raba zamrla, spet pa je oživela v 12. stoletju, ko so jo uporabljali v trgovskih in religioznih spisih (prim. *Le symbole d'imprimerie devenu timbre électronique*, 7, v: *L'internet du nouveau dans l'Église*, v: *Fêtes & saisons*, N°555, maj 2001).

²⁷⁶ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; prim. Bruce Sterling, *Short History of the Internet*, v: URL= "<http://w3.aces.uiuc.edu/AIM/scale/nethistory.html>", 5.4.2002;

²⁷⁷ Prim. Gregory R. Gromov, *n.d.*; prim. *A Brief History of the Internet*, prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁷⁸ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; prim. *Why is it called Ethernet?*, v: URL= "<http://www.ethermanage.com/ethernet/ethernetname.html>", 5.4.2002; prim. tudi *Charles Spurgeon's Ethernet (IEEE 802.3) Web Site*, v: URL= "<http://www.ethermanage.com/ethernet/ethernet.html>", 5.4.2002. Maja naslednje leto ga je preimenoval v ETHERNET, da bi tako z imenom opisal značilnost sistema – fizični medij (kabel) prenaša bite na vse postaje, tako kot stari »*luminiferous ether*«²⁷⁹ nekoč elektromagnetne valove skozi zrak.

²⁷⁹ Prim. *A Brief History of the Internet*.

²⁸⁰ URL= "<http://www.norsar.no/NORSAR/>".

(TCP), BBN pa je odprl **TELENET**, komercialno verzijo ARPANETA. Leta 1975 je Steve Walker naredil **prvo mailing list** na ARPANETu, John Vittal pa je razvil MSG, prvi vse vključujoči e-mail program, ki je omogočal odgovarjanje, posredovanje in zaznamovanje možnosti. Istega leta je nastala tudi satelitska povezava čez Atlantik in Pacifik s Havaji in Veliko Britanijo, ko so testirali TCP na Stanfordu, BBL in UCL.²⁸¹

Leta 1977 je Larry Landweber na *University of Wisconsin* (UW) naredil **THEORYNET**, ki je priskrbel elektronsko pošto več kot 100 raziskovalcem v računalniških znanostih. Uporabljal je lokalno razvit e-mail sistem prek TELENETa. Marca 1978 se je TCP razdelil v TCP in *Internet Protocol* (IP).²⁸²

Ko je *AT&T Bell Labs* prosto razširil UNIX računalniške operacijske sisteme je leta 1979 nastal **USENET**, ki je temeljil na UNIX in UUCP (*Unix-to-Unix CoPy*) komunikacijskih protokolih. Ponujal je svet novic, pogovornih skupin in forumov, ki so bili dostopni prek navadne telefonske linije. To ni toliko oznaka fizičnega omrežja kot krog družbenega zborovanja. Leta 1984 uvedejo moderirane novične skupine (*newsgroups*).²⁸³

Istega leta (1979) je bilo srečanje med UW, ARPA, *U.S. National Science Foundation* (NSF)²⁸⁴ in računalniškimi znanstveniki z mnogih univerz, kjer so ustanovili *Computer Science Department* (CSD) za razisavo računalniškega omrežja, ARPA pa je ustanovila *Internet Configuration Control Board* (ICCB) in začela eksperiment z *Packet Radio Network* (**PRNET**).²⁸⁵

12. aprila 1979 je Kevin MacKenzie s tako imenovanimi »smeški« uvedel čustva v suho besedilo elektronske pošte.²⁸⁶

V letih 1980-81 sta se začela še dva omrežna projekta **BITNET** in **CSNET**. Prvi je povezoval akademske *mainframe* računalnike v »*email as card images*« paradigmi. BITNET (*Because It's Time NETWORK*) je sprejel IBMov RSCS (*Remote Spooling Communication Subsystem*) protokol, ponujal pa je direktno povezavo z uporabniki. CSNET (*Computer Science NETWORK*) so ustanovili, da bi oskrbel omrežje za

²⁸¹ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁸² Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁸³ Prim. Bruce Sterling, *n.d.*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁸⁴ URL= "<http://www.nsf.gov>".

²⁸⁵ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁸⁶ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.* Gre za znake: :-) – vesel; :-(– žalosten; ;-)) – mežikajoč; :-o – presenečen; 8-) – špeglar; :-D – zelo nasmejan; :-V – kričeč; :-# - nič nisem rekel; ki so se v zadnjem času posodobili v: ☺ ☻ in še veliko drugih (prim. Malcolm Chisholm, *The Internet Guide for Writers. Use the internet for writing, research and information*, How To Books, Wiltshire 2001, 104).

univerzitetne, industrijske in vladne računalniške raziskovalne skupine. CSNET je uporabljal *Phonet* MMDF protokol, ki je temeljil na telefonskem prenašanju elektronske pošte.²⁸⁷

V tem času so nastali raznovrstni **BBS** (*Bulletin Board System*), ki so ponujali različne datoteke, slike, pripomočke, pogovore... do njih pa se je lahko prek modemov dostopalo od doma.²⁸⁸

V osemdesetih letih je opazen skok na evropsko prizorišče. Med junijem in decembrom leta **1980** je Tim Berners-Lee, medtem ko je bil svetovalec pri *European Laboratory for Particle Physics* (CERN), napisal program, ki je dovoljeval povezave med poljubnimi vozlišči.²⁸⁹

V Franciji je *France Telecom* razvil **MINITEL** (TELETEL), naslednje leto (**1982**) pa je Norveška vzpostavila internetno povezavo s *Transmission Control Protocol/Internet Protocol* (TCP/IP) prek **SATNETa**, v čemer jo je posnemala tudi UCL. TCP/IP postane standardni protokol za internetna omrežja. TCP razdeli informacijo na paketke že na začetku, IP pa jih pošilja na prave naslove. **EUNET** (*European UNIX Network*) je naredila EUUG (*European Unix User Group*) da bi razširila elektronsko pošto in USENET usluge.²⁹⁰

Na začetku leta **1983** v Evropi ustanovijo **MINET** (*Movement Information Net*), ki se priključi v internet septembra. Istega leta se je vojaški del ARPANETa (68 od 113 obstoječih vozlišč) odcepil v **MILNET**. Istega leta je bil ustanovljen tudi *Internet Activities Board* (IAB),²⁹¹ ki je zamenjal prejšnjo ICCB, in je vodil razvoj TCP/IP protokola in skrbel za raziskavo predlogov internetne skupnosti. Z novim letom je ARPANET prešel z *Network Control Protocol* (NCP) na nov TCP/IP protokol.²⁹²

V tem letu je bila ustanovljena tudi **EARN** (*European Academic and Research Network*), Tom Jennings pa je razvil **FIDONET**, ki se je leta 1988 povezal z internetom in omogočil izmenjavo pošte in novic. Na tehnologiji FIDONETa je temeljil tudi

²⁸⁷ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; prim. *A Brief History of the Internet and Related Networks*, 18. november 2001, v: URL= "<http://www.isoc.org/internet/history/cerf.shtml>"; prim. *A Brief History of the Internet*.

²⁸⁸ Prim. *What's a BBS?*, v: URL= "<http://tdavis.org/memphisbbs/>", 8.4.2002; prim. *Bulletin Board System*, v: URL= "http://whatis.techtarget.com/definition/0,289893,sid9_gci213807,00.html", 8.4.2002.

²⁸⁹ Prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*. Kratica izvira iz francoskega *Centre European pour la Recherche Nucleaire*, vendar so zaradi nerodnosti besede *Nucleaire* spremenili ime, kratica pa je ostala ista.

²⁹⁰ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁹¹ URL= "<http://www.iab.org>".

²⁹² Prim. Bruce Sterling, *n.d.*; prim. *A Brief History of the Internet and Related Networks*; prim. *A Brief History of the Internet*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

slovenski **VRNET**, ki je začel z obratovanjem leta 1994, v internetni obliki pa deluje še danes.²⁹³

Z izjemo BITNETa in USENETa so bila vsa dosedanja omrežja zaprtega značaja v rabi predvsem na znanstvenem in izobraževalnem področju. Komercialni sektor je razvil **XNS** (Xerox), **DECNET**, **SNA** (IBM), **NETWARE** in **NETBIOS**.²⁹⁴

Leta 1984 je bil razvit **JUNET** (*Japan Unix Network*), ki je uporabljal UUCP protokol. Istega leta je britanski **JANET** (*Joint Academic Network*)²⁹⁵ ponudil vsem dostopno omrežje, ki mu je sledila NSF, ki je prek svojega Urada za *Advanced Scientific Computing* začela projekt **NSFNET**, ki je uporabljal TCP/IP protokol. Vanj so se vključevale vse države in dobile svoje domene. Vozlišča so bila razdeljena glede na geografsko poreklo in glede na vsebino. »Hrbtenica« (*backbone*) omrežja je v nekaj letih iz šestih vozlišč s povezavami 56kbps narasla na 21 vozlišč s povezavami 45Mbps.²⁹⁶

Vedno večja skupnost omrežij je botrovala tudi nastanku *Federal Networking Council* (FNC), ki je koordiniral širjenje in delitev omrežij. FNC je sodeloval tudi z drugimi mednarodnimi organizacijami kot evropska RARE (*Réseaux Associés pour la Recherche Européenne*) in *Coordinating Committee on Intercontinental Research Networking* (CCIRN), da bi koordiniral internetno podporo raziskovanja držav po vsem svetu. Zato so leta 1984 uvedli *Domain Name System* (DNS), 15. marca naslednje leto pa je bila registrirana že **prva domena**: *symbolics.com*, takoj za njo pa še druge.²⁹⁷

Leta 1985 se je začel **WELL** (*Whole Earth 'Lectronic Link*), leto kasneje pa se je tehnično področje IPTO razširilo in postalo *Information Science and Technology Office* (ISTO). NSF je ustanovila **SDSCNET**, **JVNCNET**, **SURANET** in **NYSERNET**. Da bi povečali učinek USENETa so uvedli **NNTP** (*Network News Transfer Protocol*), ki je uporabljal TCP/IP.²⁹⁸

Leta 1987 sta se BITNET in CSNET združila v **CREN** (*Corporation for Research and Educational Networking*). Glavna značilnost CRENa je, da so operativni stroški v celoti plačani od organizacij članic. Z Usenixovo osnovo so ustanovili

²⁹³ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; Primož Govekar, *Na prehodu sistemov*, v: *vrNovice*, št. 3, januar 2002.

²⁹⁴ Prim. *A Brief History of the Internet*.

²⁹⁵ Prej je bil to SERCNET. URL= "http://www.ja.net". Najprej je uporabljal *Coloured Book* protokol, leta 1991 pa je prešel na TCP/IP.

²⁹⁶ Prim. Bruce Sterling, *n.d.*; prim. *A Brief History of the Internet*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁹⁷ Prim. *A Brief History of the Internet*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

²⁹⁸ Prim. Gregory R. Gromov, *n.d.*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

UUNET (*Unix-To-Unix Network*), da bi razširili komercialni UUCP in USENET dostop.²⁹⁹ Okrog božiča se začne govoriti o slovenskem verskem omrežju.

2. novembra 1988 je ARPA zaradi virusnih napadov ustanovila *Computer Emergency Response Team* (CERT), ki naj bi v bodoče bdel nad podobnimi dejanji. Tega leta so tudi nadgradili hrbtenico NSFNETa na 1.544Mbps, Susan Estrada pa je ustanovila **CERFNET** (*California Education and Research Federation network*). V tem letu je Jarkko Oikarinen razvil internetni prenos govora – *Internet Relay Chat* (IRC).³⁰⁰

Leta 1989 je bilo več kot 100.000 strežnikov, ARPANET pa je uradno nehal obstajati (leto kasneje dokončno). Od štirih vozlišč v ARPANETu leta 1969 je bilo leta 1992 na internetu preko 10.000 vozlišč v več kot 42 državah, danes pa v okrog 240 državah neznan število vozlišč. *European Service Providers* (ESP) ustanovi *Reseaux IP Europeens* (RIPE), da bi zagotovil potrebno administrativno in tehnično koordinacijo, ki bi podprla operacijo *pan-European IP Network*. AVCC (*Australian Vice-Chancellors' Committee*) in CSIRO (*Commonwealth Scientific & Industrial Research Organisation*) sta ustanovila **AARNET** (*Australian Academic Research Network*), ki začne delovati šele naslednje leto. 23. junija 1989 pa je bila preko Havajev vzpostavljena prva povezava med Avstralijo in NSFNETom.³⁰¹

Oktobra 1990 je Tim Berners-Lee napisal program »*WorldWideWeb*«, ki je bil brkljalnik in urejevalnik obenem, kasneje pa preimenovan v *Nexus*. Novembra je bil postavljen **prvi spletni strežnik** *nxoc01.cern.ch*, kasneje preimenovan v *info.cern.ch*, **prva spletna stran** pa je bila <http://nxoc01.cern.ch/hypertext/WWW/TheProject.html>, ki je na žalost ni več videti.³⁰²

Internet se je vedno bolj umikal iz začetne vojaške in raziskovalne dejavnosti v osnovno in srednješolsko ter javno in komercialno uporabo.³⁰³

Leta 1991 je *National Research and Education Network* (NREN) nadgradil hrbtenico NSFNETa na 44.736Mbps. Tega leta se je ISTO razcepil v *Computing Systems Technology Office* (CSTO) in *Software and Intelligent Systems Office* (SISO).

²⁹⁹ Prim. *A Brief History of the Internet and Related Networks*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; URL= "<http://www.cren.net>"; URL= "<http://www.uu.net>".

³⁰⁰ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.* Gre za prenos prek tipkovnice – s tipkanjem, ne prek zvoka.

³⁰¹ Prim. Bruce Sterling, *n.d.*; prim. *A Brief History of the Internet*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; URL= "<http://www.ripe.net>"; "<http://www.avcc.edu.au>"; "<http://www.csiro.au>".

³⁰² Prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*; prim. *Frequently asked questions by the Press - Tim BL*, v: URL= "<http://www.w3.org/People/Berners-Lee/FAQ.html>".

³⁰³ Prim. Bruce Sterling, *n.d.*

Ko je marca 1991 NSF preklical prepoved komercialne uporabe interneta, so *General Atomics* (CERFnet), *Performance Systems International Inc.* (PSInet) in *UUNET Technologies Inc.* (AlterNet) ustanovili *Commercial Internet eXchange* (CIX) *Association*.³⁰⁴

17. maja 1991 je bil **WWW** odprt za javnost na centralnih računalnikih CERNa. Lahko bi rekli rojstni dan sodobnega interneta.³⁰⁵

12. decembra 1991 je Paul Kunz na *Stanford Linear Accelerator Center* (SLAC)³⁰⁶ postavil **prvi spletni strežnik zunaj Evrope**. **Leta 1992** se pridruži vedno več strežnikov, tako da je januarja **1993** že okrog 50 HTTP strežnikov, oktobra več kot 200, junija naslednje leto pa več kot 1500. Leta 1995 pa naj bi bilo 50.000 omrežij po vseh kontinentih, od tega 29.000 v ZDA. 30. aprila 1993 je bil podpisan pomemben dokument, da je WWW tehnologija dostopna vsem zastonj, da ni treba nič plačati CERNu.³⁰⁷

Januarja 1992 je bila *Internet Society* (ISOC) strokovno usposobljena za delovanje, število strežnikov pa je naraslo preko 1.000.000. Tega leta je Jean Armour Polly skoval besedno zvezo »*surfing the Internet*« (srfati po internetu), in končno se je tudi Slovenija pridružila NSFNETu ter dobila domeno **.si**.³⁰⁸

Leta 1993 je NSF naredil **INTERNIC**, da bi razširil internetne usluge. Istega leta sta v splet vstopila tudi Bela hiša in Združeni narodi.³⁰⁹

Od 25. do 27. maja **1994** je bila v Ženevi v Švici (CERN) **prva mednarodna WWW konferenca** (*Woodstock of the Web*). Oktobra je z združitvijo RARE in EARN nastala *Trans-European Research and Education Network Association* (TERENA), s predstavniki iz 38 držav. Namen TERENE je pospešiti in sodelovati pri razvoju visoko kvalitetnih mednarodnih informacij in telekomunikacijske infrastrukture v korist raziskav in izobraževanja. Isti mesec je bila že druga mednarodna WWW konferenca v Chicagu (ZDA) z naslovom *Mosaic and the Web*. Ustanovljen pa je bil tudi *World Wide Web Consortium* (W3C), ki je imel 14. decembra prvo srečanje v MIT Cambridge v

³⁰⁴ Prim. Bruce Sterling, *n.d.*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

³⁰⁵ Prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*.

³⁰⁶ URL= "<http://www.slac.stanford.edu/>".

³⁰⁷ Prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*; prim. *A Brief History of the Internet*.

³⁰⁸ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; URL= "<http://www.isoc.org/>".

³⁰⁹ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; URL= "<http://www.whitehouse.gov/>"; "<http://www.un.org/>".

ZDA. Tega leta je INTERNET praznoval 25. obletnico obstoja. Okrog božiča se vzpostavi slovensko versko omrežje **VRNET** (*Vatican Radio Net*).³¹⁰

Aprila 1995 je bila tretja mednarodna WWW konferenca z naslovom *Tools and Applications*. Tega leta se NSFNET vrne nazaj v raziskovalno omrežje, nastane pa novi NSFNET ko NSF ustanovi **vBNS** (*Very high speed Backbone Network Service*).³¹¹

V letu 1995 se je zgodilo še nekaj zanimivih dogodkov: na trg je prišel programski jezik JAVA; rodil se je *RealAudio*, zvočna tehnologija, ki omogoča poslušanje na internetu v realnem času (*real-time*); kmalu zatem se je pojavil *Radio HK*, prva komercialna 24 urna samo internetna radijska postaja; pojavili so se ponudniki internetnih storitev (CompuServe, AOL...); registracija domen ni več zastoj.³¹²

Tako imamo danes 9 glavnih in 243 domen glede na geografsko poreklo. Nekoč so super hitre in visoko zmogljive linije NSFNETa veljale za hrbtenico interneta in so njihovi lastniki imeli neko besedo, danes pa je vedno več zmogljivejših strežnikov in omrežij v zasebnem in javnem sektorju. Lahko bi rekli, da je internet zbirka držav in tehnologij. Ključ tako hitrega uspeha interneta pa je bil zastoj in prost dostop do temeljnih dokumentov. **24. oktobra 1995** je FNC podala definicijo interneta.³¹³

Leta 1996 je MCI (delovna enota *WorldCom, Inc.*) nadgradila internetno hrbtenico z dodatkom približno 13.000 vrat in s povečanjem hitrosti z 155Mbps na 622Mbps; *Internet Ad Hoc Committee* je uvedel 7 novih generičnih domen (.firm, .store, .web, .arts, .rec, .info, .nom). 8. aprila se je na spletu pojavila *Katoliška Cerkev v Sloveniji*, jeseni pa še *Sveti sedež*.³¹⁴

Leto 1997 je bila pri InterNICu (*Network Solutions*) registrirana najdaljša domena (*challenger.med.synapse.uah.ualberta.ca*). 15. aprila je začel oddajati *spletni radio Ognjišče*. **Leta 1999** je ameriško sodišče razsodilo, da je domena lastnina, ki se jo lahko zaseže. Tehnologija leta je postal glasbeni format MP3.³¹⁵

³¹⁰ Prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; prim. *Arhiv društva VrNet*.

³¹¹ Prim. *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*; prim. Bruce Sterling, *n.d.*; prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; URL= "<http://www.vbns.net>".

³¹² Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; URL= "<http://www.vatican.va>"; "<http://www.rthk.org.hk>".

³¹³ Prim. *A Brief History of the Internet*.

Teh devet domen je: COM = US Commercial, EDU = US Educational, GOV = US Government, INT = International, MIL = US Military, NET = Network, ORG = Non-Profit Organization, ARPA = Arpanet, NATO = Nato field (prim. URL= "<http://www.thrall.org/domains.htm>").

³¹⁴ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*; URL= "<http://www.mci.com/>", URL= "<http://www.iahc.org>", URL= "<http://www.rkc.si>", URL= "<http://www.vatican.va>".

³¹⁵ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

Na začetku leta 2000 nastopijo problemi z Y2K, milenijskim hroščem, vendar brez večjih posledic. 16. maja so začeli razvijati tehnologijo IPv6.³¹⁶ Internet Corporation for Assigned Numbers (ICANN) 16. novembra uvede nove generične domene (.aero, .biz, .coop, .info, .museum, .name, .pro). Število strežnikov (računalniški sistemi z registriranim IP naslovom) je od leta 1969, ko so bili štirje, do leta 2001 naraslo na 109.574.429; leta 1993 je bilo 130 spletnih strani, konec leta 2001 pa 36.276.252.³¹⁷

3.3 Način delovanja

Internet velja za svobodno območje, kjer vsakdo lahko »govori«, kar hoče, če se le drži pravil TCP/IP protokola. Internet pripada vsem in obenem nikomur.³¹⁸

Uporaba interneta je danes že močno razširjena, uporabljajo ga že otroci v osnovnih šolah, saj nudi širok spekter uporabe, vendar se bom pri raziskavi ustavil pri najbolj pogostnih: brkljanju po spletu in elektronski pošti.

3.3.1 Brkljanje

Za brkljanje po svetovnem spletu³¹⁹ potrebujemo najprej računalnik, ki je povezan s svetovnim spletom ali prek modema in telefonske linije (navadne ali ISDN ali ADSL – *Asymmetric Digital Subscriber Line*, ki omogoča zelo hitro povezavo tudi do 2Mbps oz. 250.000 znakov na sekundo; računalnik je nenehno *on-line*) ali pa preko optičnega kabla. Najbolj razširjeno pri povezovanju z domačega računalnika je povezovanje prek modema. Nadalje potrebujemo tudi internetni program – spletni brkljalnik. Obstaja več vrst teh programov, najbolj razširjena pa sta *Microsoft Internet Explorer* in *Netscape Navigator*. Ko imamo vse potrebno za brkljanje (računalnik, povezavo, program) lahko začnemo z brkljanjem.³²⁰

³¹⁶ IP določi štiri trimesna števila v razponu od 1 do 255, ki določajo neki naslov (npr. www.yahoo.com ima številčni naslov 216.115.102.78), kar omogoča okrog 4 milijarde različnih naslovov (32-bitni način). Zaradi vedno večjih potreb so začeli razvijati IPv6, ki omogoča osem štrimestnih števil v šestnajstiškem sistemu (128-bitni način), imel pa naj bi tudi druge posodobitve in izboljšave (prim. Aleksej Jerman Blažič, *Internet v novi preobleki*, v: *Delo*, ponedeljek, 11. marca 2002).

³¹⁷ Prim. Robert H. Zakon, *n.d.*

³¹⁸ Prim. Bruce Sterling, *n.d.*

³¹⁹ Udomačen izraz za to je tudi »surfanje po internetu«, ki ga je leta 1992 skoval Jean Armour Polly (prim. Robert H. Zakon, *n.d.*).

³²⁰ Prim. Malcolm Chisholm, *The Internet Guide for Writers*, 18-19.

Najprej vzpostavimo povezavo do svetovnega spleta, kar nam omogoča ponudnik internetnih storitev. Sedaj obstajajo trije načini, da pridemo do željenih informacij oz. strani: a) Zaženemo brkljalnik in v naslovno vrstico vpišemo naslov strani, ki si jo želimo ogledati; b) Kliknemo na povezavo, ki jo najdemo na kakšni spletni strani; c) Uporabimo spletni iskalnik.

Vsak spletni strežnik ima naslov IP, ki je sestavljen iz štirih trimestnih števil. Tega si je seveda nemogoče zapomniti, zato obstajajo naslovi, ki so lažje zapomnljivi v obliki URL (*Universal Resource Locator*): *http://www.ime.končnica/ropa/index.html*.

[HTTP://] nam pove, da gre za spletno stran. Ko vpišujemo v naslovno vrstico, nam tega ni treba napisati, ker brkljalnik to sam avtomatično doda, ko zapišemo naslov. HTTP pomeni *Hyper Text Transfer Protocol* – protokol za prenos spletnih strani. [/] je ostanek Apolla na sistemu Unix, ki ga je Tim Berners Lee prevzel, ko je ustvarjal sistem WWW. [/] ločuje posamezne direktorije na strežniku.³²¹

Da iščemo v svetovnem spletu, nam pove predpona *www*, domena *ime* pa določa kateri računalnik na področju, ki ga specifikira *končnica* iščemo; *končnica* nam pove kje se nahaja strežnik; npr.: *.si* pove, da je strežnik postavljen v Sloveniji.

Ko enkrat stopimo na širjave interneta, se kaj lahko izgubimo, če ne vemo točno, kaj iščemo. Ko vemo, kaj hočemo, se odpravimo v smeri proti svojemu cilju. Če nam smer ni poznana, jo poiščemo v kakem iskalniku. Vanj natipkamo nekaj ključnih besed strani, ki jo iščemo, in ponujen nam bo seznam strani, ki ustrezajo zahtevanim kriterijem.

Poznamo več spletnih iskalnikov, ki ima vsak svoje prednosti in slabosti. Najbolj znani iskalniki so *Google* (*www.google.com*), *Alta Vista* (*www.altavista.com*) in *Yahoo* (*www.yahoo.com*). Ti nam omogočajo, da iščemo po ključnih besedah, opisu, klasifikaciji, e-mailu, slikah, naslovu; vnesemo neko značilnost, ime ali pač neki pojem s strani, ki jo želimo obiskati. Ker obstaja veliko podobnih strani, je pogosto treba še posebej določiti, kaj naj išče. To označuje *Zahtevnejše iskanje*, ki omogoča iskanje celotne besedne zveze; točno določene besede z neke strani, kar označimo s [+] pred besedo oz. brez neke besede, kar označimo z [-]; če uporabimo [*] lahko z njo

³²¹ Prim. Malcolm Chisholm, *n.d.*, 36; prim. *Frequently asked questions by the Press - Tim BL*.

nadomestimo del besede npr.: *fran**, kar pomeni da iskalnik išče tako frančiškane kot franciscans, [?] pa nadomesti eno črko...³²²

V iskalnik vnesemo iskani pojem, ki nam pomaga najti določeno stran. Ko jo najdemo, kliknemo na povezavo in že smo tam. Med iskanjem nujno ne najdemo tega kar iščemo, lahko pa tudi prek drugih strani pridemo do našega cilja.

Lahko pa vpišemo neki spletni naslov, ki smo ga zasledili bodisi v kakšni reviji ali časopisu bodisi na radiu ali televiziji, in pritisnemo tipko [ENTER] oz. kliknemo na povezavo do željene strani. Sedaj se začne proces, v katerem brkljalnik poišče stran tako, da razpošlje manjše pakete informacij, ki iščejo zahtevano stran in ko prvi najde potrebne podatke, jih pošlje nazaj. Gre za *Transmission Control Protocol/Internet Protocol* (TCP/IP).

Spet se pred nas postavi vprašanje, kako izbrati med vsemi zadetki. Če je le-teh preveč, preprosto dodamo še kakšno ključno besedo in tako omejimo iskanje. Med ponujenimi možnostmi potem izberemo tisto, ki ustreza našemu iskanju.³²³

Druga možnost je, da pogledamo v kakšen imenik oz. portal, ki nam pokaže razne novice, ki se ponujajo na spletnih straneh (od oglasov, predstavitev osebnih strani in strani podjetij do raznih akcij, vabil, forumov,...). Tam tudi lahko najdemo kaj uporabnega za nas.

Internet bi lahko imenovali tudi velikanska knjižnica, saj vsebuje velikanske količine podatkov in informacij, ki jih večinoma lahko tudi brezplačno uporabljamo (vsaj del).

Največkrat tako lahko prebiramo spletne časopise ali pa v njihovih arhivih poiščemo kakšne stare članke, ki jih potrebujemo za svoje delo. Posebej koristne so razne univerzitetne baze podatkov in knjižnice, kjer lahko najdemo skoraj vse. Pri iskanju v spletnih arhivih veljajo podobna pravila kot pri iskalnikih.³²⁴

Velja pa, kot sem omenil že prej, načelo, da moramo vedeti, kaj iščemo. Kaj lahko se namreč zgodi, da ob obilici ponudbe, ki se pojavi pred nami, zabredemo v živi pesek in samo klikamo sem in tja. Nehote mogoče kliknemo tudi na kakšno stran, ki tega ni vredna. V mislih imam predvsem številne pornografske strani, ki neprestano in brez kakšnih posebnih zahtev ponujajo slike (in še kaj) s pornografsko vsebino.

³²² Prim. Malcolm Chisholm, *n.d.*, 35-38, 47-50; prim. *Vodnik, Prvič na internetu, Iskanje spletnih strani, Iskalniki*, v: Predstavitvena zgoščanka Siol ponudnika internetnih storitev.

³²³ Še droben nasvet pri tem: na povezavo kliknimo z miškinim desnim gumbom in izberimo *Odpri v novem oknu*. Tako osnovna stran iskalnika ostane odprta in lahko takoj iščemo naprej.

³²⁴ Prim. Malcolm Chisholm, *n.d.*, 67-72.

Le s trdno odločitvijo in odločno zavzetostjo, da bomo spoštovali človeško dostojanstvo, dostojanstvo žensk in njihovega telesa, bomo kos skušnjavi, da bi tudi sami pokukali na te strani ali na take, ki pozivajo k nasilju in anarhiji, kar prav tako ni vredno ogleda. Ali bom slabič ali pa trden v svojih odločitvah? Odvisno je od mene in moje zrelosti, kajti na internetu me nihče ne nadzira.

Skratka, na internetu je mogoče najti prav vse, zato moramo biti še posebej previdni pri izbiri spletnih strani, kajti mi smo tisti, ki kliknemo.

Internet pa je tudi medij, kjer vsakdo lahko objavi svoje razmišljanje, ideje, slike,... Za to ne potrebujemo drage radijske opreme ali televizijskih kamer. Preprosto na domačem računalniku naredimo svojo spletno stran, jo poljubno oblikujemo in jo s pomočjo FTP (*File Transfer Protocol*) pošljemo na strežnik. Obstaja kar nekaj brezplačnih strežnikov, ki nudijo gostovanje v zameno za nekaj reklamnih pasic (*banner*).³²⁵

3.3.2 Elektronska pošta

Elektronsko pošto poleg novičnih skupin (*news-groups*), klepetalnic (*chat rooms*) in forumov uporabljamo za izmenjavo idej.³²⁶

Lahko jo beremo v posebnih programih za elektronsko pošto ali pa preko spleta, odvisno od tega, kaj omogoča ponudnik poštnih storitev. Najbolj razširjena programa za branje elektronske pošte sta Microsoftov *Outlook Express* in Netscapov *Messenger*, poznamo pa tudi mnogo drugih.

V programu za elektronsko pošto nastavimo podatke za poštni račun. Pomembno je uporabniško ime (*user name*), geslo (*password*), strežnik prihajajoče pošte (*incoming mail server* – POP3) in strežnik odhajajoče pošte (*outgoing mail server* – SMTP).

Naokrog lahko pošiljamo pošto kot golo besedilo (*plain text*) ali pa oblikovano (HTML) besedilo. Prav tako lahko dodamo razne slike in zvoke, kar pa »oteži« samo pošiljko. Elektronski pošti lahko tudi pripnemo kakšno datoteko in jo pošljemo naslovniku.

Pri tem bi rad opozoril na zlorabe elektronske pošte kot je npr. SPAM (angl. *Spice Pork And Meat* = ščepec svinjine in mesa), kar pomeni da kakšno reklamno obvestilo

³²⁵ Prim. Malcolm Chisholm, *n.d.*, 86-87. Brezplačni strežniki so www.tripod.com, www.geocities.com in drugi.

³²⁶ Prim. Malcolm Chisholm, *n.d.*, 22-27.

pošljemo vsem, ki jih imamo v poštnem imeniku, ne glede na to, ali jih stvar zanima ali ne. Nemalokrat nam poštni predal zasujejo vabila na različne spletne strani (največkrat prikrite pornografske narave); takih strani preposto ne obiščemo, še posebej, če pošta ni poslana nam osebno, ampak je splošna.

Pošta, ki jo s poštnega strežnika pobere s poštnim programom, ostane na našem računalniku, na strežniku pa se izbriše, razen če drugače nastavimo poštni predal.

Branje prek spleta je primernejše za tiste, ki nimajo lastnega računalnika, oz. veliko potujejo. Tako imajo vedno na razpolago vso dosedanjo pošto, dokler seveda ne prekoračijo omejitve prostora (največkrat 5 Mb), ko morajo odvečno pošto izbrisati.

3.4 Meje interneta

Kljub vsemu je pogovor iz oči v oči ključno pravilo pri evangelizaciji. Če ne drugje, se tu opazi omejenost medijev.³²⁷

Zavedati se moramo, da tako kot povsod tudi na internetu obstajajo določena pravila obnašanja. Uporablja ga velika množica najrazličnejših ljudi in vsak ima svoja pričakovanja in interese. Morda se res zdi tako, kot sem omenil na začetku, da lahko vsakdo dela, kar hoče. Nezrelo je, če kdo v kako knjigo gostov na spletni strani zapisuje kletvice, zmerjanja in žalitve. Ali naj lepo olikano napiše kritiko ali pa naj bo tiho.

Nezmernost pri uporabi interneta oz. pri »surfanju« kaže na beg iz resničnega sveta; nekdo ne more živeti v resničnem svetu, razživi pa se, ko stopi v virtualni svet. Zavedati se moramo, da živimo na tem svetu, da smo del tega, realnega sveta in da reševanje težav ni v begu v navidezno resničnost ampak v soočenju z njimi. Internet je lahko kvečjemu pripomoček pri iskanju pomoči v obliki nasvetov, pogovorov, dopisovanja, molitve itd.

Kljub brezmejnemu prostranstvu interneta je le-ta omejen, saj ne omogoča ne odnosa s človekom, ne odnosa z Bogom. Je samo pripomoček k boljšim odnosom, sredstvo za zблиžanje, ne pa že dosežen odnos. Za vzpostavitev resničnih odnosov moramo še vedno stopiti k človeku in se z njim soočiti na štiri oči, to pa velja tudi za odnos z Bogom – na kolenih v kapeli.

³²⁷ Prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 82-83.

3.5 Etika na internetu

ARPANET, ki je bil ustanovljen, da bi nadziral razdežno družbo po jedrskem holokavstu, je bil izigran od lastnega otroka – INTERNETA, ki je brez kontrole in je vedno bolj prek post-hladne vojne razširjal elektronsko svetovno vas.³²⁸

Temeljno etično vprašanje je: ali so ljudje po uporabi interneta srečnejši in boljši? Internet namreč lahko uporabljamo za dobro, lahko pa tudi obratno. Nudi nam ogromno informacij, lahko pa tudi izkorišča, manipulira, gospoduje in kviri.³²⁹

Če pogledamo na krščansko normativno etično tradicijo, vidimo, da je človeška oseba najvišja vrednota. Komunikacija ni pojmovana samo kot širjenje informacij, ampak kot izmenjava vrednot. Delo za odrešenje tako ne pomeni bega v drug svet, ampak preobrazbo tega sveta po evangeljskih načelih. Cilji komunikacije so tako: pospeševati dialog, pospeševati sodelovanje in pospeševati občestvo. Povedano drugače: »Človeška oseba in človeška skupnost sta cilj in mera uporabe sredstev družbenega obveščanja, komunikacija pa naj bi potekala od osebe do osebe za njihov celosten razvoj.«³³⁰

Širjenje interneta poraja tudi veliko novih etičnih vprašanj glede diskretnosti, varnosti in zaupnosti podatkov, avtorskih pravic in intelektualne lastnine, pornografije, strani, ki spodbujajo k sovraštvu, opravljanju, obrekovanju... Internet pa ni samo vir problemov, ampak tudi koristi za človeško družbo, vendar se le-te v polnosti uresničijo, ko so rešeni obstoječi problemi.³³¹

Dobra stran interneta pred drugimi mediji je v tem, da lahko kdorkoli aktivno sodeluje pri oblikovanju medmrežja ter predstavlja svetu svoje misli in ideje, na katere lahko pričakuje tudi odziv drugih uporabnikov. Internet je »novo kraljestvo, čudovita dežela kiber prostora (*cyber space*), kjer je mogoče vsakršno izražanje in kjer je edini zakon popolna osebna svoboda, da lahko delaš, kar hočeš.« Problem je le v tem, da nimajo vsi enakih možnosti glede dostopa do interneta (*digital-divide*). Prizadevati si je treba, da bi vsi imeli možnost stopiti na novi forum in spregovoriti.³³²

Internetna svoboda pa je pogojena z vrednostnim sistemom. Svoboden sem, če tudi drugemu pustim svobodo. Spoštovanje človekovega dostojanstva je, kot sem

³²⁸ Prim. Bruce Sterling, *n.d.*; prim. EI 9.

³²⁹ Prim. EI 1-2.

³³⁰ EI 3; prim. Božo Rustja, *Umestitev dokumenta Etika oglaševanja v sodobni okvir*, 30-31, v: CD 72; prim. CD 89, 30; prim. EI 2-3.

³³¹ Prim. EI 6.

³³² EI 8; prim. EI 7.10.

omenil že zgoraj, merilo, model svobode, ki bi morala vladati tudi na internetu za razliko od neo-liberalistične svobode, pri kateri je edino merilo zaslužek in užitek. Zavedati se moramo, da internet združuje, lahko pa tudi ločuje med seboj glede na ideologijo, politiko, čutenje, raso, etnično pripadnost, medgeneracijske razlike in veroizpoved. Govori se tudi o »kiber terorizmu«.³³³

Nevarnost je tudi v kulturni prevladi, ko bi ena mogočna kultura preglasila vse ostale in si jih podredila, še posebej, če bi razpečevala zmotne vrednote (predvsem glede zakonske zveze in družinskega življenja). Nujna je namreč kulturna občutljivost in spoštovanje vrednot in prepričanja drugih – medkulturni dialog. Naloga kristjanov je predvsem ohranjati kulturo komunikacije in njeno žlahtnost.³³⁴

Temeljni kamen demokracije je svoboda izražanja, svoboda teženja po spoznanju resnice pa je temeljna človekova pravica. Vse to internet nudi, nevarnost pa je v manipulaciji javnega mnenja, razširjanju napačnih informacij, kar je navadno posledica totalitarnega režima, prisotno pa je tudi v demokracijah, kjer je dostop do medijev odvisen od finančnih sredstev (*Pecunia regina mundi.*).³³⁵

Sicer pa je internet sredstvo, ki nam nudi čudovito raznolikost od učinkovitih in hitrih informacij preko babjih čenč in senzacionalizma, mešanice novic in reklam, do resnih komentarjev in razmišljanj. Težko je vse te stvari predelati in preveriti, zato je potrebna medijska vzgoja, ki nas nauči presojudati in izbirati.³³⁶

Obstajajo zakoni glede vsebin spletnih strani (nasilje, goljufije, otroška pornografija), vendar so v praksi le redko upoštevani. To naj nam kristjanom ne vzame poguma, da bi stopili na internetna tla in jih s svojimi vsebinami prekvasili in osolili. Temà na internetu obstaja, moramo pa jo osvetliti z Lučjo.³³⁷

³³³ Prim. EI 8-9. Sodobni kiber terorizem temelji na uničevanju (sesutju) strežnikov konkurenčnih podjetij, blokiranju in pregledovanju elektronske pošte, kraji osebnih podatkov, razširjanju računalniških virusov...

³³⁴ Prim. EI 11; prim. Anton Stres, *Uvodnik*, v: *VrNovice*, št. 4, februar 2002.

³³⁵ Prim. EI 12.

³³⁶ Prim. EI 13.15.

³³⁷ Prim. EI 16-18.

3.6 Zavetnik interneta

Zavetnik iznajdb, ki človeku omogočajo, da po električni sili lahko v trenutku odsotnim napiše besedo, da se lahko iz zelo oddaljenih krajev med seboj pogovorijo, je sv. nadangel Gabrijel.³³⁸

Papeški svet za družbeno obveščanje je 7. februarja 2001 za zavetnika interneta izbral sv. Izidorja Seviljskega (556-636), zadnjega latinskega cerkvenega očeta.³³⁹

Bilo je več kandidatov: frančiškana sv. Bernardin Sienski (1380-1444) in sv. Peter Regaldo (1390-1456) ter avguštinka sv. Rita iz Cascie (+1457), na koncu pa je bil izbran sv. Izidor Seviljski.³⁴⁰

Sv. Izidor Seviljski se je rodil okoli leta 556 v Kartageni v Španiji, umrl pa je 4. aprila 636 v Sevilli. Za svetnika je bil razglašen leta 1598, leta 1722 pa za cerkvenega učitelja. Je tudi narodni zavetnik Španije. Goduje na svoj smrtni dan – rojstni dan za nebesa – 4. aprila.³⁴¹

Bil je iz odlične družine, ki se je kmalu preselila iz Kartagene v Sevillo, kjer je vstopil v samostan in bil že pri 30 letih opat. V samostanskih šolah in knjižnicah se je izučil v mnogih spretnostih (naravoslovnih, gramatičnih, zgodovinskih in teoloških). Njegov starejši brat Leander je bil nadškof v Sevilli (577-600) in ga je po smrti staršev posvetil v duhovnika, drugi brat Fulgencij je bil škof v Astigi, sestra Florentina pa je bila redovnica.³⁴²

Po smrti brata Leandra je leta 599/601 postal škof v Sevilli. Zavzemal se je za izobraževanje in vodil več sinod in koncilov, najpomembnejši pa je bil 4. narodni koncil v Toledu leta 633, ki mu je tudi predsedoval, ko sta Cerkev in država dosegla enotnost glede uvedbe katedralnih *shol* v vsaki škofiji in poenotenja liturgičnih obredov (mozarabski obred). Bil je velik učenjak in po njegovi zaslugi Zahod pozna Aristotela. Napisal je več knjig, njegovo zadnje in izredno delo pa so bile leta 630 *Etymologiae* (imenovane tudi *Origines*, ki jih je izdal škof Braulio iz Saragoze /631-651/ v 20

³³⁸ Prim. *MP* 26.

³³⁹ Prim. *St. Isidor ist Internet-Patron*, v: URL= "<http://www.heiliger-isidor.net>"; prim. *Heiliger Isidor, segne und beschütze unser aller Internet...*, v: URL= "http://www.sinka.ch/isidor/isi_isidor.htm". Znan je njegov izrek: *Reddite omnibus debita cui tributum tributum cui vectigal vectigal cui timorem timorem cui honorem honorem* (Povrnite vsakemu, kar mu dolgujete: dajatve, davek, strah in čast).

³⁴⁰ Prim. *Search for patron saint for Internet*, v: *Zenit*, 22.5.2000.

Izidor pomeni dar grške boginje naravnih sil Isis (prim. *Isidor von Sevilla*, v: URL= "http://www.heiligenlexikon.de/index.htm?BiographienI/Isidor_von_Sevilla.htm", 22.2.2002.).

³⁴¹ Prim. *Heiliger Isidor, segne und beschütze unser aller Internet*.

³⁴² Prim. *Isidor, Erzbischof von Sevilla, Heiliger*, v: URL= "<http://www.uni-koeln.de/~ahz26/edition/oisidor.htm>", 3.4.2002; prim. *Heiliger Isidor, segne und beschütze unser aller Internet*.

zvezkih), enciklopedija vsega znanja njegovega časa, ki so jo študentje uporabljali še dolgo v srednjem veku. Ustvaril je kulturni most med antiko in srednjim vekom.³⁴³

Njegov je tudi izraz »maša« za evharistično daritev, ki izhaja iz latinskega zaključka, ko duhovnik naslovi zbrane: »*Ite missa est!*«, poslanstva k novokrščenim, katehumenom in vsemu občestvu.³⁴⁴

V njegovem času je bila Španija polna zmotnega nauka arianizma,³⁴⁵ ki zanika pravo Kristusovo božanstvo in njegovo sobistvenost z Očetom. S svojimi gorečimi pridigami je pripomogel k spreobrnjenju Vizigotov³⁴⁶ od arianizma h katoliški veri.

In zakaj je ravno sv. Izidor Seviljski zavetnik interneta?

Njegovo delo, predvsem *Etymologiae*, so nekakšna predhodnica interneta. Za internet smo rekli, da je velikanska knjižnica in zbirka podatkov, isto pa velja tudi za *Etymologiae*.

Soočil se je s krivo vero arianizma in njegove privržence pripeljal v objem Cerkve. Tudi internet je poln zmotnih naukov, ki jih je treba pripeljati na pravo pot.

Razlogov zanj je torej več kot dovolj.

³⁴³ Prim. *A saint for the Internet*, v: *Zenit*, 14.1.1999; prim. *Isidor, Erzbischof von Sevilla, Heiliger*; prim. *Heiliger Isidor, segne und beschütze unser aller Internet*; prim. *Isidor von Sevilla*; prim. *Isidoro di Siviglia*, v: César Vidal Manzanares, *Dizionario Sintetico di Patristica*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 10. november 1991, zgoščenka; prim. *Isidorus Hispalensis*, v: *The Oxford Classical Dictionary*, Oxford University Press 1996, 2000, zgoščenka.

³⁴⁴ Prim. *Heiliger Isidor, segne und beschütze unser aller Internet*; prim. *Isidor von Sevilla*.

³⁴⁵ Arianizem se imenuje po Aleksandrijskem duhovniku Ariju (256-336), ki se je rodil v Libiji. Nauk zavrača Kristusovo božanstvo, kar sta obsodila koncila v Niceji leta 325 (gr. ὁμοούσιος – enega bistva z Očetom) in v Carigradu leta 381 (prim. *Arianism*, v: R. P. C. Hanson, *The Christian Doctrine of God: The Arian Controversy*, 318–381 (1988)).

³⁴⁶ Vizigoti ali zahodni Goti so arianizem sprejeli po pridiganju škofa Vulfila v 4. stoletju, preden so prišli v Španijo. Tako so ga prinesli s seboj po preselitvi na zahod (prim. *Ulfila*, v: César Vidal Manzanares, *Dizionario Sintetico di Patristica*).

4. CERKEV IN INTERNET

»Potem je hodil od mesta do mesta
in od vasi do vasi,
oznanjal in razglašal
evangelij o Božjem kraljestvu«
(Lk 8,1).

V tem poglavju se bom opiral predvsem na dokument *Cerkev in internet* ter poslanico *Internet: novi forum za oznanjevanje evangelija*, ki sta oba izšla letos.

Vso to raznolikost omrežij, ki tvorijo internet, lahko pojmujeemo kot različne kulture in dežele. Tako si lažje predstavljamo Jezusovo naročilo: »*Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu!*« (Mr 16,15).

Internet je skupek različnih podatkov, knjižnic, družbenega in poslovnega sveta, slabih in dobrih strani družbe. Tak pa je bil tudi rimski forum, ki je bil kraj srečevanja, prepričevanja in sodelovanja.³⁴⁷

Internet prinaša velike možnosti za evangelizacijo, če le upoštevamo njegove prednosti in slabosti. Z informacijami, ki jih nudi, lahko omogoči začetno oz. prvo srečanje s krščanskim sporočilom, Cerkev pa mora najti poti, kako iz virtualnega pripeljati v resnični svet.³⁴⁸

Katoliška Cerkev je na internetu navzoča, saj imajo svoje strani tako Sveti sedež (www.vatican.va), kot tudi Cerkev na Slovenskem (www.rkc.si) ter druge. To niso samo predstavitvene strani, ampak na njih najdemo tudi uporabno gradivo in obvestila o aktualnih dogodkih, o redovih, duhovnosti,... Lahko bi celo rekli, da ima Cerkev pozitiven odnos do interneta, kar dokazujejo tudi njeni zadnji dokumenti.³⁴⁹

Internet sicer ne more nadomestiti izkušnje Boga, kot je to npr. pri bogoslužnih in zakramentalnih opravilih, lahko pa človeka pripelje do srečanja s Kristusom. Jasno je, da elektronski odnos ne more nadomestiti neposrednega človeškega stika.³⁵⁰

³⁴⁷ Prim. INT 2.

³⁴⁸ Prim. INT 3; prim. Božo Rustja, *Navzočnost Cerkve v medijih*, 25.

³⁴⁹ Prim. CI 1; prim. Janez Sraka, *E-pošta v Cerkvi*, v: *VrNovice*, št. 2, december 2001.

³⁵⁰ Prim. INT 3; prim. CI 5.9; prim. Božo Rustja, *Navzočnost Cerkve v medijih*, 25. Nadškof John Foley, predsednik papeškega sveta za družbeno obveščanje je jasno poudaril, da spoved prek interneta ni mogoča. Spoved je namreč osebno srečanje spovednika in spovedanca, ki mu pove svoje grehe in se jih tudi kesa (prim. *No confession by internet, prelate warns*, v: *Catholic World News Service*, URL= "<http://www.cwnews.com>", 5. junij 2001).

Internet je močno vplival na razvoj ekonomije, vzgoje, politike, na novinarstvo, odnose med narodi in kulturami, zato ima Cerkev nalogo opogumljati pravilno rast in uporabo v dobro človeka, za pravičnost in mir, za skupno dobro, solidarnost; za evangelizacijo.³⁵¹

V svetu, kjer je polno idej, načrtov in misli o življenju, ima tudi Cerkev možnost in obenem nalogo podati svojo izkušnjo življenja, ponuditi odrešilno Kristusovo resnico vsemu človeštvu. Pri tem je pomembno, da oznanjevalci nimajo strahu pred tako številno publiko, ki čaka; čaka, da jih kdo nagovori, da jim da smisel življenja.³⁵²

Največja naloga Cerkve je oznanjevanje, najboljše sredstvo za sporočanje pa je internet. Cerkev je torej dolžna stopiti na internet in ga uporabiti za stik, navezavo odnosov z ljudmi. Internet omogoča takojšen in neposreden dostop do pomembnih verskih in duhovnih virov, velikih knjižnic, muzejev, dokumentov, spisov cerkvenih očetov in učiteljev...³⁵³

S pomočjo interneta so možne številne dejavnosti in programi evangelizacije, re-evangelizacije, nove evangelizacije, misijonov *ad gentes*, kateheze in drugih načinov vzgoje, novic in informacij...³⁵⁴

Pomembna je možnost, da lahko vsakdo izrazi lastno mnenje, in pa seveda skrb za izobraževanje in vzgojo. Cerkev mora poskrbeti za primerno vzgojo glede uporabe medijev, posebej interneta, ki je lahko poln nevarnosti. Tovrstne vzgoje bi bili potrebni tako duhovniki, bogoslovci in redovniki kot tudi laiki – učitelji, starši in otroci. Ni namreč pomembno mlade naučiti samo, kako biti dobri kristjani, ampak jih je treba naučiti, kako v tem *cyber* svetu biti dobri kristjani. To pa zahteva tudi medijsko vzgojo.³⁵⁵

Paziti je treba, da internet ne bo postal neke vrste veleblagovnica, kjer bi si vsakdo izbral, kar mu srce poželi, če potrebuje ali ne, in odšel. Cerkev mora ponuditi več. Ponuditi mora človeškost, možnost osebnega srečanja. Pri tem je treba skrbno ločevati med pšenico in ljujko, med stranmi, ki so katoliške in tistimi, ki niso, oz. se kažejo da

³⁵¹ Prim. *CI* 2-4.

³⁵² Prim. *CI* 4.

³⁵³ Prim. *CI* 5.10; prim. *INT* 4; prim. *CD* 95, 32.

³⁵⁴ Prim. *INT* 5; prim. *CI* 5.

Za boljše medsebojno sodelovanje na področju medijev sta se v Rimu od 19. do 27. novembra 2001 na kongresu mednarodnih katoliških združenj za radio in televizijo (UNDA) ter film in avdiovizualne komunikacije (OCIC) ti združili in vključili tudi internet ter privzeli novo ime SIGNIS (prim. Aleša Stritar, *Znamenjem časa naproti*, v: URL= "<http://www.rkc.si/aktualno/SIGNIS/RV.html#rv>"; prim. Jože Kokalj, *Signis*, v: URL= "<http://www.rkc.si/aktualno/SIGNIS/kokalj.html#potek>").

³⁵⁵ Prim. *CI* 6-7.11; prim. *More Education Urged on Use of Internet*, v: *Zenit*, 5.2.2002.

so, pa niso. Veliko je namreč volkov, ki se oblečejo v ovčjo kožo. Predvsem otrokom je treba jasno povedati, da ni vse, kar najdejo na internetu »zdravo, varno in resnično.«³⁵⁶

Papeževa poslanica nas na koncu povabi naj ponudimo na internet Kristusovo podobo in glas, kajti »kjer ni prostora za Kristusa, ni prostora za človeka.« Odrinite na globine interneta.³⁵⁷

Kaj internet pomeni Cerкви?

1. Kraj srečevanja, prepričevanja in sodelovanja (forum).
2. Velike možnosti za evangelizacijo (možne številne dejavnosti in programi evangelizacije).
3. Predstavitvene strani.
4. Vsakdo lahko izrazi lastno mnenje.
5. Človeka lahko pripelje do srečanja s Kristusom.
6. Ne more nadomestiti izkušnje Boga.
7. Elektronski odnos ne more nadomestiti neposrednega človeškega stika.

10 stvari, ki jih mora Cerkev ponuditi internetu:

1. Informacije, predstavitvene strani - začetno oz. prvo srečanje s krščanskim sporočilom.
2. Uporabne materiale in obvestila o aktualnih dogodkih, o redovih, duhovnosti...
3. Opogumljati pravilno rast in uporabo v dobro človeka.
4. Podati svojo izkušnjo življenja (odrešilno Kristusovo resnico vsemu človeštvu) - dati na internet Kristusovo podobo in glas.
5. Največja naloga Cerkve je oznanjevanje, najboljše sredstvo za sporočanje pa je internet.
6. Takojšen in neposreden dostop do pomembnih verskih in duhovnih virov, velikih knjižnic, muzejev, dokumentov, spisov cerkvenih očetov in učiteljev.
7. Skrb za izobraževanje in vzgojo glede uporabe medijev, posebej interneta (jasno povedati, da ni vse, kar najdejo na internetu »zdravo, varno in resnično«).
8. Naučiti mlade, kako v tem cyber svetu biti dobri kristjani.
9. Ponuditi mora človeškost, možnost osebnega srečanja.
10. Iz virtualnega pripeljati v resnični svet.

³⁵⁶ Prim. *CI* 8-9.11; prim. *INT* 5; prim. *CD* 95, 39.

³⁵⁷ Prim. *INT* 6.

4.1 Sveti sedež (www.vatican.va)

Sveti sedež je prisoten na internetu od jeseni 1996.

Na spletnih straneh Svetega sedeža lahko najdemo osnovne informacije o delovanju in sestavi posameznih upravnih delov Svetega sedeža. Na začetku nas pričaka trg sv. Petra, kjer imamo možnost izbire med 6 jeziki. V nadaljevanju se pred nami razprostire vrsta različnih možnosti: od novosti do arhivov, od rimske kurije do svetovnega dneva mladih, od skrivnih arhivov do informacijskega centra.

Spletne strani Svetega sedeža nudijo širok spekter različnih dejavnosti, dokumentov, molitev; pa tudi slik, novic, knjig. Na voljo so vsi dokumenti od papeža Leona XIII. naprej, dokumenti rimske kurije, različnih uradov, kongregacij, svetov... Lahko se tudi razgledamo po vatikanski državi, se sprehodimo po vatikanskih muzejih ali pa le brskamo po knjižnici in njenih skrivnih arhivih.

Da lažje najdemo željene podatke, poskrbi iskalnik, ki omogoča tudi iskanje glede na jezik.

Stran nudi osnovne informacije, pogrešamo pa kontaktno osebo, na katero bi se lahko obrnili za podrobnosti.

4.2 Cerkev na Slovenskem (www.rkc.si)

Cerkev na Slovenskem je na svetovni splet stopila na velikonočni ponedeljek 8. aprila 1996, domena *rkc.si* pa je bila registrirana 3. aprila 1996.³⁵⁸

4.2.1 VrNet

17. aprila 1998 je bilo uradno ustanovljeno društvo VrNet - društvo za pospeševanje človeku prijazne uporabe elektronskih omrežij, ki deluje v okviru AUDO (*Apostolske ustanove družbenih občil*) pri Slovenski provinci Družbe Jezusove. Omrežje VrNet pa je delovalo že prej. Pred več kot desetimi leti (1988/89) je nastalo omrežje VrNet (*Vatican Radio NETWORK*), prek katerega so učinkoviteje in ceneje izmenjavali podatke za potrebe Radia Vatikan. Nekaj let kasneje (24. decembra 1994) je

³⁵⁸ Prim. Ekipa VrNet, *Kratka zgodovina spletnih strežnikov rkc.si*, v: *VrNovice*, posebna izdaja, 12. maj 2002.

VrNet odprl vrata duhovnikom, redovnim ustanovam in cerkvenim organizacijam kot varno mrežo za pretok informacij in elektronskih sporočil.³⁵⁹

Spomladi 2001 so začeli intenzivno razmišljati o varnem poštnem predalu, ki bi omogočal antivirusno preverjanje in varen dostop, obenem pa tudi o novem spletnem strežniku, ki bi omogočil večjo varnost ter hitrejše dodajanje novih storitev na področju spletnih strani (wap, obrazci, statistike), kar je bilo jeseni tudi izpeljano (*mihael.rkc.si* – spletni strežnik in *rafael.rkc.si* – poštni strežnik). Eden od povodov za menjavo je bil tudi napad satanistov na prejšnji strežnik in onemogočanje poštnih storitev.³⁶⁰

Nekoč zaprti sistem VrNet je danes dostopen tudi registriranim internetnim uporabnikom in je še izboljšal svojo ponudbo. VrNet ponuja vedno sveži *napovednik* cerkvenih dogodkov; poročila radia Vatikan, informativno oddajo Radia Ognjišče; dnevni pregled tiska, Sporočila slovenskih škofij, Redovna občestva, razne cerkvene dokumente; pastoralno-katehetsko gradivo, bogoslužno-liturgično gradivo in vrsto tehničnih pripomočkov.³⁶¹

4.2.2 Spletne strani www.rkc.si

Na spletnih straneh *www.rkc.si* lahko spremljamo aktualne dogodke Cerkve na Slovenskem in drugod; lahko poglobimo svoje duhovno življenje s pomočjo različnih duhovnih misli, iskric, oaz, odlomkov božje besede; lahko spoznavamo skrivnosti ureditve Cerkve, od škofij do redovnih ustanov, združenj in župnij; s pomočjo katoliških povezav se lahko seznanimo tudi z drugimi podobnimi stranmi; kazalo pa nam pokaže, kaj vse vsebujejo spletne strani Cerkve na Slovenskem.

Stran vsebuje prvine, ki jih naglašajo cerkveni dokumenti, da naj bodo prisotne na internetu: dostopne so informacije, uporabni materiali, kontaktna oseba, skrb za izobraževanje (razni računalniški tečaji), morda bi bilo dobro poudariti konkretno medijsko vzgojo glede uporabe interneta. Lahko bi rekli, da so spletne strani katoliške Cerkve na Slovenskem dober kažipot vsem, ki se ustavijo na njih, saj lahko dobijo tako osnovne informacije, kot tudi duhovno hrano (duhovna misel, iskrica...).

³⁵⁹ Prim. Jože Kokalj, *Prošnja za pomoč*, 9.3.2001, v: Arhiv društva VrNet; prim. Ivan Rampre, *Sodelovanje s Cerkvijo je bistveno*, v: *VrNovice*, posebna izdaja, 12. maj 2002.

³⁶⁰ Prim. Arhiv društva VrNet, 8.6.2001.

³⁶¹ Prim. Aleša Stritar, *Vsebina omrežja RKC*, 2000, v: Arhiv društva VrNet.

5. SLOVENSKI FRANČIŠKANI NA INTERNETU - OFM.RKC.SI

»Dan za dnem
so v templju in po hišah
neutrudno učili in oznanjali evangelij
o Kristusu Jezusu«
(Apd 5,42).

Bilo je v začetku 13. stoletja, ko se je okrog sv. Frančiška zbralo prvih šest bratov. Niso dolgo pomišljali. Vstali so in šli po dva in dva vsak v svojo smer ter oznanjali.³⁶²

Tega Frančiškovega zgleda se skušamo frančiškani držati tudi danes. Nočemo biti na mestu, ampak stremimo k oddaljenim, naš cilj je med ljudmi.

5.1 Zgodovinski pregled

Tako smo 8. aprila 1999 slovenski frančiškani postavili prvo postojanko na svetovnem spletu.³⁶³ Ta datum nenamerno sovpada z datumom, ko je tri leta prej (8. aprila 1996) na internet stopila Slovenska Cerkev. Tako smo poleg tega, da smo na istem strežniku, z njo povezano tudi na ta način, sicer pa redno sodelujemo s tehnično ekipo RKC oz. VrNet.

Vsebina in oblikovanje prvih strani sta bila z začetno zagnanostjo in tehničnimi napotki prijateljev hitro pripravljena. In ker je internet sredstvo, ki zelo hitro napreduje in kliče po vedno novih korakih, smo 23. aprila 2001 prenovili in posodobili zunanjo podobo spletnih strani, ki jo imajo še danes (glej *Priloga 7*).

In kako je potekal vsebinski razvoj strani?

5.1.1 Informativne strani

Ob prihodu na strani Slovenske frančiškanske province sv. Križa najprej pozdravijo novosti, ki seznanimo z dogajanjem po provinci, v Cerkvi na Slovenskem in po svetu. Strani so zamišljene tako, da so vse povezave vedno pri roki in omogočajo hitro prehajanje s strani na stran.

³⁶² Prim. *Legenda treh tovarišev*, 9,31.33, v: *Zapiski neznanega Peružana in Legenda treh tovarišev*, Brat Frančišek, Ljubljana 1998, 105-106; prim. Johannes Jørgensen, *Sveti Frančišek Asiški*, Brat Frančišek, Ljubljana 2000, 77-78.

³⁶³ Teden dni kasneje (16. aprila) je minilo 790 let odkar je bil ustanovljen frančiškanski red (OFM).

Zgodovina in nastanek reda ter province in kratek življenjepis sv. Frančiška, so dostopni na področju **OFM**. Tam tudi izvemo, kaj pomeni ta kratica.

Razpršenost frančiškanov po Sloveniji je prikazana na področju **Samostani**. Na karti Slovenije se lahko izbere zeleni samostan in prikažejo se najpomembnejši podatki od telefonskih števil in elektronskih naslovov do kratke zgodovine samostana.

Področje **Dejavnosti** prikaže in opiše dejavnosti slovenskih frančiškanov in povezave do morebitnih podrobnosti.

Naslednje področje je **Duhovnost**, ki je temelj vsake dejavnosti. Tu so na razpolago različne Frančiškove molitve, opomini, misli in nasveti, ki lahko pomagajo v osebnem duhovnem življenju.

Več o sv. Frančišku in njegovi duhovnosti, prinese področje **Založba**, kjer je predstavljena založba *Brat Frančišek*, možen pa je tudi pregled izdanih knjig in nakup prek interneta.

Na spletnih straneh so tudi druge publikacije. Na področju **Fraternitas** je arhiviran *Fraternitas* – mednarodno glasilo OFM, ki obvešča o dogodkih iz reda manjših bratov po vsem svetu.

Na področju **FMP** je pregleden koledar dogodkov, ki jih pripravlja Frančiškanska mladinska pastorala. Gre za razne duhovne vaje, srečanja in romanja za otroke, mlade, študente... Dodani so tudi kontaktni naslovi in številke za podrobnejše informacije.

Sestre klarise so Frančiškov drugi red, ki ga je ustanovil skupaj s sv. Klaro. Več o njih je dostopno na področju **Klarise**. Podobno je tudi s Frančiškovim tretjim oz. svetnim redom (**FSR**), ki združuje zakonce in samske, ki živijo po zgledu sv. Frančiška in sv. Klare v svetu.

Stran Frančiških otrok (**FO**) je še v nastajanju, tukaj pa naj bi bilo zbirno mesto za gradiva in kateheze, ki jih imajo skupine Frančiških otrok po vsej Sloveniji.

Na področju **Vsebina** je v preglednem seznamu prikazano, kaj vse vsebujejo spletne strani slovenskih frančiškanov, na koncu pa so še **Povezave**, ki odprejo okno po širnem svetu frančiškanskih in drugih cerkvenih strani.

Na levi in desni strani so neprestano dosegljive pomembne povezave kot so recimo *Cerkev na Slovenskem*, *Sveti sedež*, *Frančiškani po svetu* ter *Duhovna oaza* in *Asiški križ* – molitvena stran in duhovne vaje na internetu.

5.1.2 Duhovna oaza – molitvena stran (ofm.rkc.si/oaza/)

Že kmalu potem, ko smo naredili spletne strani naše province, smo začeli razmišljati, da bi ponudili še nekaj več. Hoteli smo narediti molitveno stran na internetu, ki bi ljudem, ki vsakodnevno uporabljajo internet, olajšala molitev in jih vzpodbudila pri njihovem delu. Idejo smo dobili tudi pri strani irskih jezuitov *Sveti prostor* (angl.= *Sacred Space*),³⁶⁴ nakar smo začeli razmišljati, kako bi jo poimenovali pri nas. Tako je nastala *Duhovna oaza* – kraj, kjer obiskovalec najde moči za obveznosti, ki ga čakajo čez dan, in kraj, kjer se po napornem dnevu lahko osveži. Duhovna oaza naj bi v puščavo interneta, ki nima globlje vsebine, prinesla smisel in upanje – podobo in glas Jezusa Kristusa.³⁶⁵

Na 1. adventno nedeljo (28. novembra 1999) je tako zaživela Duhovna oaza. Obiskovalec oz. molivec na njej najprej sreča pozdravne besede, potem pa ga odprta vrata vabijo naprej, kjer se sreča s povabilom, naj vstopi in moli. Vsak teden bogati stran druga sličica iz narave.

Duhovna oaza je zamišljena kot stran, ki ponudi obiskovalcu odlomek iz dnevne božje besede (berila, psalma ali evangelija), ki ga spremlja kratka molitev oz. komentar. Vsak dan v tednu ima svoj odlomek in molitev, le uvodna³⁶⁶ in končna molitev (*Slava Očetu*) sta vedno enaki (glej *Priloga 7*).

Obiskovalci lahko s strani poberejo tudi Duhovno oazo v formatu PDF (*Portable Data Format*), kjer dobijo na listu A4 misli za celoten teden; možno se je tudi naročiti na tedensko prejemanje Duhovne oaze po elektronski pošti.

Na koncu je še nekaj obvestil in povezav ter elektronski naslov, kamor lahko sporočijo svoje pripombe, pohvale in spodbude (glej *Priloga 9*).

Iz odzivov na Duhovno oazo in statistike obiskov je razvidno, da stran večinoma obiskujejo zaposleni med delovnim časom (med odmorom).

8. oktobra 2000 je bila predstavitev Duhovne oaze v oddaji *Obzorja duha* na Televiziji Slovenija.

³⁶⁴ URL= "<http://www.jesuit.ie/prayer/>".

³⁶⁵ Prim. INT 6.

³⁶⁶ Začne se z molitvijo: *Gospod Bog, razsvetli mi srce, da bom mogel Tvojo besedo umevati, in daj mi moči, da bom živel po njej, kjerkoli že sem.*

5.1.3 Asiški križ – duhovne vaje (ofm.rkc.si/dv/)

Po izredno pozitivnem odzivu na delovanje Duhovne oaze smo začeli razmišljati, kaj bi še lahko ponudili na internetu. Bili smo v jubilejnim letu in porodila se je ideja, da naredimo duhovne vaje na internetu. V sredo 4. oktobra 2000 smo začeli z duhovnimi vajami na internetu, ki so bile sestavljene iz 24 meditacij ob sliki Križanega pri sv. Damijanu v Assisiju (odtod tudi ime Asiški križ). Besedilo meditacij je bilo povzeto po knjižici *Davanti a te nel segno della Croce* (Pred teboj v znamenju križa), ki jo je pripravila frančiškanska skupnost iz kraja Cermenate, izdala pa *Edizione Biblioteca Francescana*³⁶⁷ iz Milana.

Na začetku nas pričaka povabilo na duhovne vaje na internetu, da stopimo pred ikono Križanega, da bi spoznali, čigava ikona smo mi. Najprej so kratka navodila glede poteka duhovnih vaj (predvideno je, da eno meditacijo preiščujemo en teden, nova pa je izšla vsak petek vse do 22. marca 2001), sledi pa slika s pripadajočo meditacijo.

Duhovne vaje je opravljal (in jih še opravljajo) vsak sam in obenem skupaj z drugimi, saj je bila dana možnost, da si vsakdo zapisuje svoje odzive na preiščevanja in si jih shranjuje, ali pa jih celo podeli z drugimi udeleženci (glej *Priloga 10*).

Na koncu rednega dela duhovnih vaj (te namreč še vedno trajajo), je bilo organizirano tudi srečanje v živo vseh udeležencev. Zbrali smo se na Rožniku v cerkvi Marijinega obiskanja, kjer smo imeli krajše bogoslužje.

5.2 Izzivi v prihodnosti

Opogumljeni s pozitivnimi odzivi na Duhovno oazo in Asiški križ načrtujemo še naprej: Kaj bi še lahko ponudili na internetu? Tako smo postavili največje jaslice, saj so bile vidne po vsem svetu (s pomočjo interneta),³⁶⁸ že prej je nastal križev pot,³⁶⁹ letos pa smo ponudili kratka šmarnična razmišljanja...³⁷⁰

Zavedamo se praznine, ki še vedno obstaja: strani za najmlajše in mlade.

³⁶⁷ URL= "<http://www.biblia.it/ebf/>".

³⁶⁸ URL= "<http://franciskani.rkc.si/jaslice/>".

³⁶⁹ URL= "<http://franciskani.rkc.si/via-crucis/>".

³⁷⁰ URL= "<http://franciskani.rkc.si/smarnice/>".

5.2.1 Strani za najmlajše

Duhovna oaza in *Asiški križ* namreč za otroke nista najbolj primerna, ker sta zanje še pretežka, zato nameravamo pripraviti interaktivne zgodbe o sv. Frančišku.

Ideja je zaenkrat še v povojih, strani pa bi omogočale, da bi otroci sami nadaljevali začeto zgodbo iz Frančiškovega življenja. Tako bi vsak napisal svojo zgodbo, ki bi jih na koncu vse objavili, morda tudi v tiskani obliki pri založbi *Brat Frančišek...*

5.2.2 Strani za mlade

Tudi za mlade, ki še potrebujejo vodstvo, *Duhovna oaza* in *Asiški križ* nista primerna. Njim bi ponudili možnost, da sami vprašajo, če jih kaj teži, če so v dvomih... Nastala bi stran *Zakaj?*, kjer bi lahko dobili odgovore na pereča vprašanja.

Dobili bi svoj kotiček na internetu, kjer bi se počutili svobodne, kjer bi lahko vse vprašali, ne da bi jim bilo treba razkriti identiteto.

5.2.3 e-Kapela

Naslednji podvig je širše narave in bi v bistvu spravljal pod eno streho dosedanje projekte (*Duhovna oaza*, *Asiški križ*, križev pot, šmarnice, jaslice) in vključil tudi nove: molitvene namene, rožni venec in virtualno meditacijo.

5.2.3.1 Molitveni nameni

Molitvene namene sem srečal že po nekaterih drugih straneh, njihovo bistvo pa je v tem, da se ustvarja občestvo. Uporabnik namreč napiše neki namen, po katerem potem molijo vsi naslednji obiskovalci oz. se namen pošlje v posamezne redovne skupnosti, kjer nato molijo v ta namen. Kot že rečeno, se tudi na tak način tke občestvo, sprva mogoče zgolj elektronsko, ki pa se lahko razraste v resnično.

5.2.3.2 Rožni venec

Rožni venec naj bi bil sestavljen na klasičen način (trije deli po 5 desetak), pri vsaki *Zdravamariji* pa bi bila misel glede na desetko in del. Molvec bi s klikanjem polzel prek ilustriranih »jagod« rožnega venca.

Ta stran bi bila primerna zlasti za tiste z dostopom prek najete telefonske linije ali kabla.

5.2.3.3 Virtualna meditacija

V uvodnih besedah virtualne meditacije smo zapisali: »Virtualna meditacija je molitveni kotiček na internetu, ki je namenjen vsem, ki ste na delovnem mestu, doma ali kje drugje in nimate možnosti za evharistično adoracijo. **Virtualna meditacija ni evharistična adoracija**, je pa način molitve, ki pomaga k notranji zbranosti in češčenju Jezusovega Telesa. Slovenski frančiškani Vas vabimo, da se nam pridružite v molitvi za mir in spravo med vsemi ljudmi.«³⁷¹

Po uvodnem znamenju križa se nam prikaže slika, ki prikazuje izpostavljeno Najsvetejše in kratko molitev, ki jo je molil tudi sv. Frančišek: »Molimo Te, presveti Gospod, Jezus Kristus, tukaj in po vseh Tvojih cerkvah, ki so po vsem svetu, in Te hvalimo, ker si s svojim svetim križem svet odrešil« (FOp 5).

Sledi meditacija ob sliki, ki se sklene z molitvijo *Slavaočetu*.

³⁷¹ S strani *Virtualne adoracije*, ki je še v nastajanju, vidna pa bo v okviru e-Kapele.

6. SKLEP

*»Hvalite GOSPODA, vsi narodi,
slavite ga, vsa ljudstva«
(Ps 117,1).*

V uvodu naloge sem si zastavil vprašanje: *Kako je lahko internet sredstvo evangelizacije?* Zato sem v nalogi skušal odgovoriti na ta način, da sem najprej opredelil pojem evangelizacije, pokazal, kam mora biti evangelizacija usmerjena in kdo naj jo vrši. Ugotovil sem, da smo vsi poklicani, da oznanjamo, da podamo razloge svojega verovanja. Prejemniki evangelizacije pa so ravno tako vsi, saj je namenjena tako tistim, ki še ne verujejo (*ad gentes*); tistim, ki verujejo (redna pastorala); tistim, ki več ne verujejo (nova evangelizacija). Področje dela je tako zelo široko.

Evangelizacija je bila, je in bo vedno prisotna v življenju Cerkve. Prvi oznanjevalci so bili apostoli in njihovi učenci, ki so hodili od mesta do mesta in oznanjali veselo novico. Tudi danes lahko prek interneta uporabimo podobno metodo: veselo oznanilo lahko doseže vse, ne glede na to, kje se nahajajo.

Internet torej omogoča podajanje vsebin na velike daljave, kar je zelo ustrezno za evangelizacijo. Internet je tukaj le sredstvo, saj je treba nadaljevati tudi z osebnimi srečanji, pripeljati ljudi iz virtualnega v realno občestvo.

Pokazal sem tudi, kakšne nevarnosti prežijo v svetu elektronskih medijev in še posebej interneta tako na mlade kot tudi na starejše. Internet ni samo svet teme, ampak je pripravljen sprejeti tudi Luč. V zadnjih dokumentih papež celo poziva, naj se nikar ne bojimo stopiti v svet interneta in ga napolniti z Resnico; pokazati in oznaniti vsebino krščanskega verovanja.

Da ne bi ostal samo pri teoretičnem umovanju o tem, kakšen mora biti pristop Cerkve na internet in kako mora začeti z oznanjevanjem, sem analiziral razvoj spletnih strani Slovenske frančiškanske province sv. Križa, ki sem jih tudi sam oblikoval.

V besedilu in tudi v prilogi se jasno vidi, da smo začeli z informacijskimi stranmi, ki so uporabnikom podale osnovne informacije o nas in naših dejavnostih. To je bilo prvo oznanilo. Potrebno je bilo nadaljevanje in poglobitev, kar smo najprej uresničili z molitveno stranjo *Duhovna oaza*, nadaljevali pa z duhovnimi vajami na internetu *Asiški križ*.

Na primeru Slovenskih frančiškanov in njihovih spletnih strani sem torej hotel pokazati, kako se lotiti evangelizacije na internetu.

Ne smemo pozabiti na nujnost poprejšnje medijske vzgoje, predvsem glede uporabe interneta. Tu obstaja še globoka vrzel, ki bi jo bilo treba čimprej zapolniti. Društvo VrNet sicer občasno organizira tečaje, vendar so ti namenjeni (večinoma) le duhovnikom in redovnikom. Organizirati bi morali tečaje za mlade in starše, da bi se naučili, kako uporabljati internet in kako biti kristjan v spletnem svetu.

Vzgoja je temelj pravilne uporabe vseh sredstev, še posebej pa interneta, pri katerem ni nobenega nadzora, kjer neoblikovana osebnost nehote skrene, klikne na povezavo, ki ji ne bo prinesla nič dobrega.

To pa naj ne bo razlog za obup, ampak spodbuda, da bi na tem področju kaj naredili.

Na koncu naj odgovorim na vprašanje zastavljeno na začetku; *Kako je lahko internet sredstvo evangelizacije?*

Najprej tako, da stopimo nanj in se predstavimo. Ko obiskovalci spoznajo, kdo in kaj smo, jim ponudimo možnost srečanja s samim seboj, ki se lahko nadaljuje in poglobi v srečanje z Bogom. Na internetu se lahko ustvari virtualno občestvo ljudi, ki se med seboj bogatijo s svojimi izkušnjami (npr. odzivi na duhovne vaje) in s tem drug drugega oblikujejo. To virtualno občestvo je treba sčasoma pripraviti na resnično srečanje in tako na graditev resničnega občestva. In ko tako občestvo dozori, je sposobno naprej širiti veselo novico in graditi nova občestva.

To pa je že stara zgodba iz zgodovine Cerkve.

7. POVZETEK IN KLJUČNE BESEDE

»Jezus je obhodil vsa mesta in vasi.
Učil je po njihovih shodnicah
in oznanjal evangelij kraljestva«
(Mt 9,35).

Povzetek:

Evangelizacija je bila v vseh časih osrednja naloga Cerkev. V ta namen so bila uporabljena različna sredstva od govornih pridig, prek uporabe prvih medijev (knjiga, rokopisna in tiskana, radio, televizija) do interneta.

Pričujoča diplomska naloga želi prikazati, kako je lahko internet sredstvo evangelizacije, kakšne so njegove prednosti, možnosti ter meje in nevarnosti. Tako najprej predstavi posrednike in prejemnike evangelizacije ter kakšne načine evangelizacije poznamo; sledi podrobnejši pregled elektronskih medijev v službi evangelizacije. Podane so tudi temeljne značilnosti interneta in njegove zgodovine ter kako nanj gleda Cerkev v najnovejših dokumentih. Na koncu je analiza spletnih strani slovenskih frančiškanov.

V prilogi je nekaj koristnih informacij, od kronoloških pregledov cerkvenih dokumentov o medijih in zgodovine interneta, shem prvih omrežij, slik spletnih strani, ki so v nalogi obravnavane, do pohval in pripomb, ki so jih imeli molivci molitvene strani *Duhovna oaza* ter odzivov obiskovalcev spletnih duhovnih vaj *Asiški križ*.

Prek analize cerkvenih dokumentov in drugih virov je na izbranem primeru (spletnih straneh slovenskih frančiškanov) prikazano, kako uporabiti internet kot sredstvo evangelizacije.

Ugotovitev naloge je, da je veliko dela na področju evangelizacije prek interneta že narejenega, potrebno pa bi bilo ponuditi tudi tečaje vzgoje za uporabo novih sredstev, kot je internet. Ni namreč dovolj samo podati vsebino, ampak je treba tudi vzgajati za pravilno uporabo.

Naloga torej nudi prikaz razvoja evangelizacije na internetu in pokaže, na kaj moramo biti pri tem pozorni.

Ključne besede:

evangelizacija, mediji, sredstva obveščanja, internet, medmrežje, svetovni splet, Cerkev, Vatikan, oznanjevanje, frančiškani, ofm, rkc, etika

Summary:

Evangelisation has been in all times the central task of the Church. Different means has been used for this purpose: sermons, book, manuscript and printed, radio, television and nowadays also Internet.

The present paper intends to present the possibility of Internet as a means of evangelisation, its advantages, capacities, but also limits and dangers. It begins with the presentation of evangelisators and recipients of evangelisation, its ways; following the analysis of electronic media in service of the evangelisation. The basic characteristic of Internet and its history are added together with the views of the Church expressed in the recent documents. The paper ends with the analysis of the web pages created by Slovenian Franciscans.

The appendix offers some useful information: chronological table of Church documents regarding mass media and history of Internet, diagrams of first networks, pictures of web pages studied in the paper and finally feedback of visitors of the prayer site *Duhovna oaza* (Spiritual oasis) and spiritual exercises *Asiški križ* (Assisi's cross) on Internet.

Through the analysis of the Church documents and other materials, studying the selected case (web pages of Slovenian Franciscans) the Internet is shown as a means of evangelisation.

As the conclusion of the paper it is stated that a considerable amount of work has been already done, however the courses of the formation for an adequate use of the new media must be offered. Simple presentation of Gospel on the Internet is not enough without a good formation for mature use of these media.

The paper offers therefore a survey of the evolution of the evangelisation on the Internet, future prospects and indicates the necessary cautiousness.

Key-words:

evangelisation, evangelization, media, social communications, Internet, World Wide Web, Church, Vatican, Gospel, evangelise, Franciscans, ofm, rkc, ethics

8. VIRI IN LITERATURA

»Razšli so se in hodili od vasi do vasi
ter povsod oznanjali evangelij in ozdravljali«
(Lk 9,6).

Viri

- *Catholic World News Service*, <http://www.cwnews.com>
- Dokler Anton, *Grško-slovenski slovar*, Knezoškofijski zavod sv. Stanislava, Ljubljana 1915.
- *Katekizem katoliške Cerkve*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 1993.
- *Katoliška Cerkev v Sloveniji*, <http://www.rkc.si>
- *Leksikon*, Cankarjeva založba, ³1994.
- Manzanares César Vidal, *Dizionario Sintetico di Patristica*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 10. november 1991, Nazaret-Gerusalemme-Saragozza, zgoščanka.
- *Ognjišče*, <http://www.ognjisce.si>
- *Radio Vaticana*, <http://www.vaticanradio.org>
- *Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa*, <http://franciskani.rkc.si>
- *Sveti sedež*, <http://www.vatican.va>
- *Sveto pismo na internetu*, <http://www.biblija.net>
- *The Oxford Classical Dictionary*, Oxford University Press 1996, 2000, zgoščanka.
- *United States Conference of Catholic Bishops*, <http://www.nccbuscc.org>, <http://www.usccb.org>
- *VrNovice* (elektronske novice društva VrNet)
- *Zakonik cerkvenega prava*, Družina, Ljubljana ²1999.
- *Zenit. The World Seen from Rome*, International News Agency, <http://www.zenit.org>, (elektronske novice o dogajanju v Cerkvi po svetu).

Koncilski odloki

- Odlok o sredstvih družbenega obveščanja (*Inter mirifica*), v: *Koncilski odloki*, Družina, Ljubljana 1995.
- Dogmatična konstitucija o Cerkvi (*Lumen gentium*), v: *Koncilski odloki*, Družina, Ljubljana 1995.
- Dogmatična konstitucija o božjem razodetju (*Dei Verbum*), v: *Koncilski odloki*, Družina, Ljubljana 1995.

- Odlok o misijonski dejavnosti (*Ad gentes*), v: *Koncilski odloki*, Družina, Ljubljana 1995.
- Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu (*Gaudium et spes*), v: *Koncilski odloki*, Družina, Ljubljana 1995.

Dokumenti papežev

- Pij XII., *Miranda prorsus*, okrožnica, 8. september 1957.
- Janez XXIII., *Boni pastoris*, apostolsko pismo motuproprij, 22. februar 1959, URL="http://www.vatican.va/holy_father/john_xxiii/motu_proprio/documents/hf_j-xxiii_motu-proprio_22021959_boni-pastoris_it.html".
- Pavel VI., *O Evangelizaciji današnjega sveta (Evangelii nuntiandi)*. Apostolska spodbuda, Nadškofijski ordinariat v Ljubljani, Ljubljana 1976.
- Janez Pavel II., *Človekov Odrešenik (Redemptor hominis)*, okrožnica, CD 2, Ljubljana 1979.
- Janez Pavel II., *O krščanskih laikih (Christifideles laici)*. Posinodalna apostolska spodbuda, CD 41, Družina, Ljubljana 1989.
- Janez Pavel II., *Odrešenikovo poslanstvo (Redemptoris missio)*, okrožnica, CD 46, Ljubljana 1991.
- Janez Pavel II., *V zarji tretjega tisočletja (Tertio millennio adveniente)*, apostolsko pismo, CD 58, Družina, Ljubljana 1995.
- Janez Pavel II., *Gospodov dan (Dies Domini)*, apostolsko pismo, CD 78, Družina, Ljubljana 1998.
- Janez Pavel II., *Vera in razum (Fides et ratio)*. Okrožnica, CD 80, Družina, Ljubljana 1999.
- Janez Pavel II., *Internet: novi forum za oznanjevanje evangelija (Internet: a New Forum for Proclaiming the Gospel)*. Poslanica ob 36. svetovnem dnevu družbenega obveščanja, v: *l'Osservatore Romano*, Weekly Edition, št. 5, 30. januar 2002.

Dokumenti Papeškega sveta za družbeno obveščanje

- Papeški svet za družbeno obveščanje, *Občestvo in napredek (Communio et progressio)*, pastoralno navodilo o sredstvih družbenega obveščanja, Ljubljana 1971.
- Papeški svet za družbeno obveščanje, *Pornografija in nasilje v sredstvih družbenega obveščanja*, 7. maj 1989, URL="http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/pccs/documents/rc_p_c_pccs_doc_07051989_pornography_it.html".
- Papeški svet za družbeno obveščanje, *Na pragu novih časov (Ætatis novæ)*, CD 50, Ljubljana 1992.
- Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika oglaševanja*, CD 72, Ljubljana 1997.

- Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika v družbenem obveščanju*, CD 89, Ljubljana 2000.
- Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika na internetu (Ethics in internet)*, URL="http://www.zenit.org/english/visualizza.phtml?sid=17282", 22. februar 2002.
- Papeški svet za družbeno obveščanje, *Cerkev in internet (The Church and Internet)*, URL="http://www.zenit.org/english/visualizza.phtml?sid=17283", 22. februar 2002.

Ostali dokumenti Cerkve

- Jugoslovanski škofje, *Veselo oznanjevanje evangelija in vzgoja v veri*, CD 39, Družina, Ljubljana 1989.
- Škofovska sinoda o Evropi, *Bodimo priče Kristusa, ki nas je osvobodil*, izjava, CD 49, Ljubljana 1992.
- Carlo Maria Martini, *Cerkev in javna glasila*, CD 55, Družina, Ljubljana 1994.
- Papeški svet za kulturo, *Za pastoralo kulture*, CD 85, Družina, Ljubljana 2000.
- U.S. Catholic Bishops, *Civility in Media. A Statement of the U.S. Catholic Bishops*, 16. junij 2000, URL= "http://www.nccbuscc.org/comm/civility.htm".
- Italijanska škofovska konferenca, *Kako oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja*, CD 95, Družina, Ljubljana 2002.

Ostala dela

- Babin Pierre, *Médias, chance pour l'évangile*, Éditions P. Lethielleux, Paris 2000.
- Breton Philippe, *Le culte d'Internet*, v: *Le Monde diplomatique*, oktober 2000.
- Carnicella Maria Cristina, *Comunicazione ed Evangelizzazione nella Chiesa*, Paoline, Milano 1998.
- Cavallo Olimpia, *Che cosa ha detto il Papa su comunicazione e cultura*, Paoline, Milano 1997.
- Cecchetti Maurizio, *Più etica nelle città. Con Internet la »democrazia« urbana*, v: *Avvenire*, Domenica 11. junij 2000.
- Chisholm Malcolm, *The Internet Guide for Writers. Use the internet for writing, research and information*, How To Books, Wiltshire 2001.
- Civico Aldo, *Internet e cristianesimo*, v: *Città nuova*, št. 14, 2000.
- Cooper Al, *Cybersex. The Dark Side of the Force. A special Issue of the Journal Sexual Addiction & Compulsivity*, Brunner-Routledge, Philadelphia 2000.
- Dekleva Humar Luka, *475.000 Slovencev uporablja internet*. Intervju: Vasja Vehovar, projekt RIS, v: *Delo*, ponedeljek, 10. december 2001.
- *Elektronska pošta v Cerkvi*, v: *Ognjišče*, št. 1, XXXVIII, 2002.
- Gismondi Gualberto, *Carisma francescano e nuova evangelizzazione nel terzo millennio. La fede si raforza donandola*, Edizioni Porziuncola, Assisi 1995.

- Häring Bernard, *Evangelization today*, St Paul Publications, Trowbridge ²1990.
- Jerman Blažič Aleksej, *Internet v novi preobleki*, v: *Delo*, ponedeljek, 11. marca 2002.
- Kondža Blaž, *Nas bog nagovarja tudi preko Interneta?*, v: *Delo*, torek, 18. december 2001.
- Laggia Alberto, *Web-Chiesa e Net-society*, v: *Jesus*, št. 5, XXII, 2000.
- *L'internet du nouveau dans l'Église*, v: *Fêtes & saisons*, št. 555, maj 2001.
- Mazzini Miha, *Deset medmrežnih zapovedi*, v: *Delo*, torek, 5. junija 2001.
- Ognibene Francesco, *Un cyberspazio per la Buona novella*. Annunciare il Vangelo nella cultura di Internet: rischi e opportunità, v: *Avvenire*, Domenica 4° giugno 2000.
- *Pastorala prek interneta*, v: *Družina*, št. 31, L, 29. julij 2001.
- Ponikvar Vid, *Sosedje*, v: *Ognjišče*, št. 1, XXXVIII, 2002.
- Rustja Božo, *Navzočnost Cerkve v medijih*, v: *Cerkev v sedanjem svetu*, št. 1-2, 36 (2002).
- Rustja Božo, *Sporočam veselo novico*, Ognjišče, Koper 2001.
- Sassi Silvio, *C'è tutta una cultura da evangelizzare*, v: *Vita pastorale*, št. 6, LXXXIX, 2001.
- Sassi Silvio, *Come essere cristiani nel cybermondo*, v: *Vita pastorale*, št. 6, LXXXIX, 2001.
- Sassi Silvio, *Tra comunicazione di massa e massa di comunicazioni*, v: *Vita pastorale*, št. 11, LXXXIX, 2001.
- Scally Peter, *Online to the Divine*, v: *Intercom*, julij/avgust 1999.
- Schalück Hermann OFM, *Napolniti svet s Kristusovim evangelijem*. Generalni minister manjših bratov o evangelizaciji: od izročila do preroštva, Brat Frančišek, Ljubljana 2001.
- Schulz Wolfgang, *Die Cyber-Identität beflügelt das Internet*, v: *Web Welt*. Das wöchentliche Internet-magazin der Welt, Mittwoch, 12. julij 2000.
- Snoj Alojzij Slavko, *Homiletika*, Priročniki teološke fakultete, Družina, Ljubljana 1996.
- Sraka Marija, *Katehist, svobodno in pogumno orodje nove evangelizacije*, v: *Cerkev v sedanjem svetu*, št. 5-6, 35 (2000).
- Šetina Uroš, *SSH – varnost za banke, medije, vlade*. Intervju: Tatu Ylonen, SSH, v: *Delo*, ponedeljek, 7. januarja 2002.
- Štrukelj Anton, *Kristusova novost*, Družina, Ljubljana 2000.
- Tonini Ersilio, *Voglia di crescere*, v: *Porziuncola*, št. 5, LXXVII, 2001.
- Ufficio nazionale per le comunicazioni sociali, *Internet: un nuovo forum per proclamare il Vangelo*. 36a Giornata Mondiale delle Comunicazioni Sociali. *Sussidio pastorale*, Paoline, Milano 2002.
- V.M., *Obletnica prve spletne strani v ZDA*, v: *Delo*, ponedeljek, 10. december 2001.

- *Votre famille et le cyberspace. Déclaration des évêques catholiques des États-Unis sur Internet et la famille*, v: *L'Église dans le Monde*. La documentation catholique, avgust 2000.
- *VrNovice* (elektronske novice društva VrNet) št. 3, januar 2002.
- *VrNovice* (elektronske novice društva VrNet) št. 4, februar 2002.
- *VrNovice* (elektronske novice društva VrNet) št. 5, marec 2002.
- *VrNovice* (elektronske novice društva VrNet) št. 6, april 2002.
- *VrNovice* (elektronske novice društva VrNet), posebna izdaja na nedeljo družbenega obveščanja, 12. maj 2002.
- Wallace Patricia, *The Psychology of the Internet*, Cambridge University Press, Cambridge 2001.
- Weber Wolfgang, *Evangelisierung und Internet. Theologische Sicht auf ein neues Medium*, Frankfurt am Main, 1999.

Internetna dela

- *A Brief History of the Internet and Related Networks*, 18. november 2001, v: URL= "<http://www.isoc.org/internet/history/cerf.shtml>".
- *A Brief History of the Internet*, 18. november 2001, v: URL= "<http://www.isoc.org/internet/history/brief.shtml>".
- *A Little History of the World Wide Web from 1945 to 1995*, v: URL= "<http://www.w3.org/History.html>", 23.2.2002.
- *Charles Spurgeon's Ethernet (IEEE 802.3) Web Site*, v: URL= "<http://www.ethermanage.com/ethernet/ethernet.html>", 5.4.2002.
- *Frequently asked questions by the Press - Tim BL*, v: URL= "<http://www.w3.org/People/Berners-Lee/FAQ.html>", 23.2.2002.
- Gromov Gregory R., *History of Internet and WWW: The Roads and Crossroads of Internet History*, URL= "<http://www.netvalley.com/intval.html>", 23.2.2002.
- *Heiliger Isidor, segne und beschütze unser aller Internet...*, v: URL= "http://www.sinka.ch/isidor/isi_isidor.htm", 22.2.2002.
- *History of ARPANET*, v: URL= "<http://www.dei.isep.ipp.pt/docs/arpa.html>", 5.4.2002.
- *Hypertext*, v: URL= "<http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0824770.html>", 23.2.2002.
- *Isidor von Sevilla*, v: URL= "http://www.heiligenlexikon.de/index.htm?BiographienI/Isidor_von_Sevilla.htm", 22.2.2002.
- *Isidor, Erzbischof von Sevilla, Heiliger*, v: URL= "<http://www.uni-koeln.de/~ahz26/edition/oisidor.htm>", 3.4.2002.
- *Network*, v: URL= "<http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0835291.html>", 23.2.2002.

- Sterling Bruce, *Short History of the Internet*, v: URL=
"http://w3.aces.uiuc.edu/AIM/scale/nethistory.html", 5.4.2002.
- *St. Isidor ist Internet-Patron*, v: URL= "http://www.heiliger-isidor.net", 22.2.2002.
- *Why is it called Ethernet?*, v: URL=
"http://www.ethermanage.com/ethernet/ethertype.html", 5.4.2002.
- *World Wide Web*, v: URL= "http://www.infoplease.com/ce6/sci/A0852745.html",
23.2.2002.
- Zakon Robert H., *Hobbes' Internet Timeline v5.5*, v: URL=
"http://www.zakon.org/robert/internet/timeline/", 23.2.2002.

PRILOGE

Priloga 1: Preglednica dokumentov o medijih³⁷²

- 1766** papež Klemen VII., okrožnica *Christianæ reipublicæ salus*, odlomek iz nje svari k budnosti pri izdaji in tiskanju knjig.
- 1832** papež Gregor XVI., okrožnica *Mirari vos*, poudari nujnost ustanavljanja »dobrega tiska«, ki bo branil papeža in stališča Cerkev; posledično začne 1861 izhajati *l'Osservatore Romano*.
- 1936** papež Pij XI., okrožnica *Vigilanti Cura*, prva v celoti govori o množičnih medijih – o filmu kot umetnosti, industriji in zabavi.
- 1957** papež Pij XII., okrožnica *Miranda prorsus*, govori o elektronskih medijih: filmu, radiu, televiziji; pozitiven pristop do medijev.
- 1959** papež Janez XXIII., odlok *Boni pastoris*, z njim ustanovi papeško komisijo za družbeno obveščanje.
- 1964** 2. vatikanski koncil, *Inter mirifica* (Odlok o sredstvih družbenega obveščanja), prvi dokument o množičnih medijih, ki ga je izdal koncil.
- 1971** Papeški svet za družbeno obveščanje, *Communio et progressio* (Občestvo in napredek), vodilo delavcev na področju cerkvenih in drugih medijev.
- 1986** Kongregacija za katoliško vzgojo, *Navodila za vzgojo bodočih duhovnikov glede sredstev družbenega obveščanja*, poudarijo izjemen pomen medijske izobrazbe duhovnikov.
- 1989** Papeški svet za družbeno obveščanje, *Pornografija in nasilje v sredstvih družbenega obveščanja*, daje navodila in posebne opredelitve ter načine, kako odgovoriti na te pojave.
- 1989** Papeški svet za družbeno obveščanje, *Kriteriji za ekumensko in medversko sodelovanje na področju sredstev družbenega obveščanja*, spodbuja vse napore za ekumensko sodelovanje, da bi tako s pomočjo boljše uporabe medijev uresničili celostni napredek človeka.
- 1992** Kongregacija za nauk vere, *Navodilo o nekaterih vidikih uporabe sredstev družbenega obveščanja pri pospeševanju verskega nauka*, koristna sinteza pravnih norm Cerkev o knjigah in spisih, ki zadevajo katoliško dogmatiko in moralko.
- 1992** Papeški svet za družbeno obveščanje, pastoralno navodilo *Ætatis Novæ* (Na pragu novih časov), med drugim obravnava tudi vprašanje ekonomske nadvlade v mednarodni komunikaciji s strani nekaterih mednarodnih združenj; podčrta nujnost komunikacijskega vidika pri pastoralnem načrtovanju.
- 1997** Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika oglaševanja*, obravnava pozitivne in negativne vidike oglaševanja na gospodarskem, političnem in kulturnem področju ter na področju vere in morale.
- 2000** Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika v družbenem obveščanju*, poudari pozitivno razmerje Cerkev do medijev; želi pospešiti dialog in razpravo o perečih etičnih problemih, ki jih odpirajo nove tehnologije množičnih medijev.
- 2002** Papeški svet za družbeno obveščanje, *Etika na internetu*, dokument opozori da sta človeška oseba in človeška skupnost cilj in mera uporabe sredstev družbenega obveščanja; obravnava tudi vprašanje zasebnosti, varnosti in zaupnosti podatkov, avtorskih pravic in intelektualne lastnine.

³⁷² Prim. Božo Rustja, *Sporočam veselo novico*, 126-131; prim. Wolfgang Weber, *n.d.*, 98-99.

2002 Papeški svet za družbeno obveščanje, *Cerkev in internet*, dokument poudari, da je internet za Cerkev izziv in ne grožnja; ljudje na vseh cerkvenih ravneh naj bi uporabljali internet na ustvarjalni način pri izpolnjevanju svojih nalog.

Od leta 1967 vsako leto izide papeževa poslanica ob svetovnem dnevu družbenega obveščanja:

2002 papež Janez Pavel II., *Internet: novi forum za oznanjevanje evangelija*, poslanica vabi, naj svet interneta dobi tudi glas in podobo Kristusa, kajti kjer ni prostora za Kristusa tudi ni prostora za človeka.

Priloga 2: Kronologija interneta

- 1965** prvo računalniško omrežje (z uporabo vodov)
1967 tehnologija paketnih preklopnikov
1968 paketni preklopnik *Interface Message Processors* (IMP);
strežniški protokoli za komunikacijo
1969 delovati začne ARPANET (ameriško vojaško znanstveno omrežje)
1970 ALOHANET – prvo paketno radijsko omrežje (Havaji)
1971 terminal IMP (*Terminal Interface Processor* - TIP),
prvi e-mail program
1972 znak @ pri elektronski pošti,
prvi pogovor med dvema računalnikoma (UCLA);
francoska različica ARPANETA – CYCLADES;
eksperimentalni sistem ETHERNET;
razširjena uporaba v znanosti (MFNET, HEPNET, SPAN)
1973 prva mednarodna povezava z ARPANETom (VB, N, ZDA);
Transmission Control Protocol (TCP);
TELENET – komercialna različica ARPANETA
1975 prva mailing lista na ARPANETu;
satelitska povezava čez Atlantik in Pacifik
1977 UNIX računalniški operacijski sistemi
1978 razdelitev TCP v TCP in IP
1979 USENET – svet novic, pogovornih skupin in forumov (dostop prek telefonske linije);
smeški :-)-(:-(
1980/81 BITNET – povezoval akademске mainframe računalnike;
CSNET – omrežje za univerzitetne, industrijske in vladne raziskovalne skupine;
BBS – ponujali različne datoteke, slike, pripomočke, pogovore;
v Franciji razvili MINITEL
1982 Norveška vzpostavi internetno povezavo prek SATNETa;
TCP/IP postane standardni protokol za internetna omrežja
1983 vojaški del ARPANETA se odcepi v MILNET;
EARN – evropsko akademsko raziskovalno omrežje;
FIDONET – izmenjava pošte in novic;
vzpon komercialnega sektorja na področju omrežij: XNS, DECNET, SNA, NETWARE,
NETBIOS
1984 britanski JANET ponudi vsem dostopno akademsko omrežje;
začetek projekta NSFNET
1987 združevanje sorodnih omrežij (BITNET + CSNET = CREN)
1988 internetni prenos govora (IRC)
1989/90 ARPANET neha obstajati;
AARNET – avstralsko akademsko raziskovalno omrežje;
prva povezava med Avstralijo in NSFNETom
1990 Švica – prvi brkljalnik in urejevalnik WorldWideWeb (kasneje Nexus);
prvi spletni strežnik, prva spletna stran
1991 preklic prepovedi komercialne rabe interneta;
razširitev interneta v osnovno in srednješolsko ter javno in komercialno uporabo;
17. maj – rojstni dan svetovnega spleta WWW (Švica);
12. decembra – prvi spletni strežnik zunaj Evrope
1993 WWW tehnologija dostopna vsem zastonj
1994 prihod spletnih strani v domove
1995 prva komercialna 24 urna samo internetna radijska postaja;
vBNS, razmah interneta
1996 8. april – spletne strani Cerkve na Slovenskem;
jeseni spletne strani Svetega sedeža
1997 15. april – spletni radio Ognjišče
1999 spletna stran slovenskih frančiškanov,
Duhovna oaza – molitvena stran
2000 *Asiški križ* – duhovne vaje na internetu
2001 varni poštni predal RKC.SI

Priloga 3: Seznam domen

Domene ima 243 držav, 9 pa je generičnih:

AD = Andora	CK = Cook Islands	GN = Gvineja
AE = Združ. Arabski Emirati	CL = Čile	GP = Guadeloupe
AF = Afganistan	CM = Kamerun	GQ = Ekvatorialna Gvineja
AG = Antigua in Barbuda	CN = Kitajska	GR = Grčija
AI = Anguilla	CO = Kolumbija	GS = S. Georgia in S. Sandwich Isl.
AL = Albanija	CR = Kostarika	GT = Gvatemala
AM = Armenija	CS = Čehoslovaška (bivša)	GU = Guam
AN = Nizozemski Antili	CU = Kuba	GW = Gvineja-Bissau
AO = Angola	CV = Kapverdski otoki	GY = Guyana
AQ = Antarktika	CX = Božični otok	HK = Hong Kong
AR = Argentina	CY = Ciper	HM = Heard in McDonald Isl.
AS = Ameriška Samoa	CZ = Češka	HN = Honduras
AT = Avstrija	DE = Nemčija	HR = Hrvaška
AU = Avstralija	DJ = Džibuti	HT = Haiti
AW = Aruba	DK = Danska	HU = Madžarska
AZ = Azerbajdžan	DM = Dominika	ID = Indonezija
BA = Bosna in Hercegovina	DO = Dominikanska rep.	IE = Irska
BB = Barbados	DZ = Alžirija	IL = Izrael
BD = Bangladeš	EC = Ekvador	IN = Indija
BE = Belgija	EE = Estonija	IO = Brit. Indian Ocean Terr.
BF = Burkina Faso	EG = Egipt	IQ = Irak
BG = Bolgarija	EH = Zahodna Sahara	IR = Iran
BH = Bahrain	ER = Eritreja	IS = Islandija
BI = Burundi	ES = Španija	IT = Italija
BJ = Benin	ET = Etiopija	JM = Jamajka
BM = Bermuda	FI = Finska	JO = Jordanija
BN = Brunei Darussalam	FJ = Fidži	JP = Japonska
BO = Bolivija	FK = Falklandski otoki	KE = Kenija
BR = Brazilija	FM = Mikronezija	KG = Kirgizistan
BS = Bahami	FO = Faroe Islands	KH = Kambodža
BT = Butan	FR = Francija	KI = Kiribati
BV = Bouvet Island	FX = France, Metropolitan	KM = Comoros
BW = Botswana	GA = Gabon	KN = Sv. Krištof in Nevis
BY = Belarus	GB = Velika Britanija (UK)	KP = Severna Koreja
BZ = Belize	GD = Grenada	KR = Južna Koreja
CA = Kanada	GE = Georgija	KW = Kuvajt
CC = Cocos (Keeling) Islands	GF = Francoska Gvajana	KY = Kajmanski otoki
CF = Centralna Afriška Rep.	GH = Gana	KZ = Kazahstan
CG = Kongo	GI = Gibraltar	LA = Laos
CH = Švica	GL = Grenlandija	LB = Libanon
CI = Slonokoščena obala	GM = Gambija	LC = Sv. Lucija

LI = Liechtenstein	NU = Niue	SZ = Swaziland
LK = Šri Lanka	NZ = Nova Zelandija	TC = Turks in Caicos Islands
LR = Liberija	OM = Oman	TD = Čad
LS = Lesotho	PA = Panama	TF = French Southern Territ.
LT = Litva	PE = Peru	TG = Togo
LU = Luksemburg	PF = Francoska Polinezija	TH = Tajska
LV = Latvija	PG = Papua Nova Gvineja	TJ = Tadžikistan
LY = Libija	PH = Filipini	TK = Tokelau
MA = Maroko	PK = Pakistan	TM = Turkmenistan
MC = Monako	PL = Poljska	TN = Tunizija
MD = Moldavija	PM = St. Pierre in Miquelon	TO = Tonga
MG = Madagaskar	PN = Pitcairn	TP = Vzhodni Timor
MH = Marshallovi otoki	PR = Puerto Rico	TR = Turčija
MK = Makedonija	PT = Portugalska	TT = Trinidad in Tobago
ML = Mali	PW = Palau	TV = Tuvalu
MM = Myanmar	PY = Paragvaj	TW = Tajvan
MN = Mongolija	QA = Qatar	TZ = Tanzanija
MO = Macau	RE = Reunion	UA = Ukrajina
MP = Severni Marianini otoki	RO = Romunija	UG = Uganda
MQ = Martinique	RU = Rusija	UK = Združeno kraljestvo
MR = Mavretanija	RW = Ruanda	UM = US Minor Outlying Isl.
MS = Montserrat	SA = Saudska Arabija	US = ZDA
MT = Malta	Sb = Salomonovi otoki	UY = Urugvaj
MU = Mauritius	SC = Sejšeli	UZ = Uzbekistan
MV = Maldivi	SD = Sudan	VA = Vatikan (Sv. Sedež)
MW = Malawi	SE = Švedska	VC = Sv. Vincenc in Grenadine
MX = Mehika	SG = Singapur	VE = Venezuela
MY = Malezija	SH = Sv. Helena	VG = Deviški otoki (GB)
MZ = Mozambik	SI = Slovenija	VI = Deviški otoki (U.S.)
NA = Namibija	SJ = Svalbard in Jan Mayen Isl.	VN = Vietnam
NC = Nova Kaledonija	SK = Slovaška	VU = Vanuatu
NE = Niger	SL = Sierra Leone	WF = Wallis in Futuna Islan.
NF = Norfolk Island	SM = San Marino	WS = Samoa
NG = Nigerija	SN = Senegal	YE = Jemen
NI = Nikaragva	SO = Somalija	YT = Mayotte
NL = Nizozemska	SR = Suriname	YU = Jugoslavija
NO = Norveška	ST = São Tomé in Príncipe	ZA = Južna Afrika
NP = Nepal	SU = USSR (bivša)	ZM = Zambija
NR = Nauru	SV = El Salvador	ZR = Zaire
NT = Neutral Zone	SY = Sirija	ZW = Zimbabwe

COM = US Commercial
EDU = US Educational
GOV = US Government

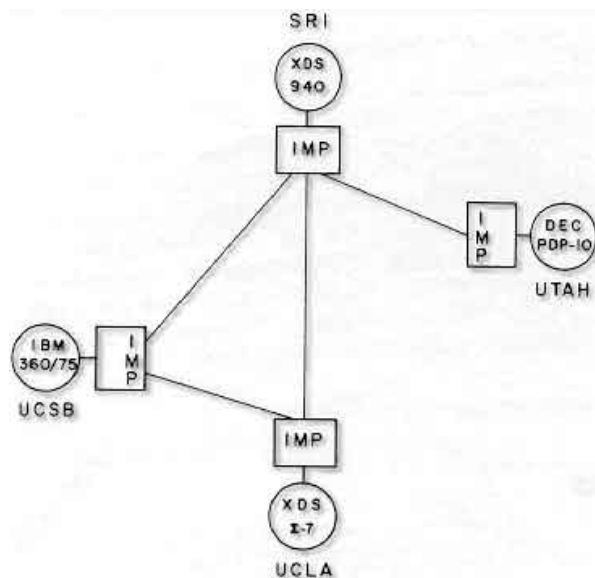
INT = International
MIL = US Military
NET = Network

ORG = neprofitne organizacije
ARPA = Arpanet
NATO = Nato field³⁷³

³⁷³ V letih 1996 in 2000 so uvedli še nekaj generičnih domen: *.aero*, *.arts*, *.biz*, *.coop*, *.firm*, *.info*, *.museum*, *.name*, *.nom*, *.pro*, *.rec*, *.store*, *.web*.

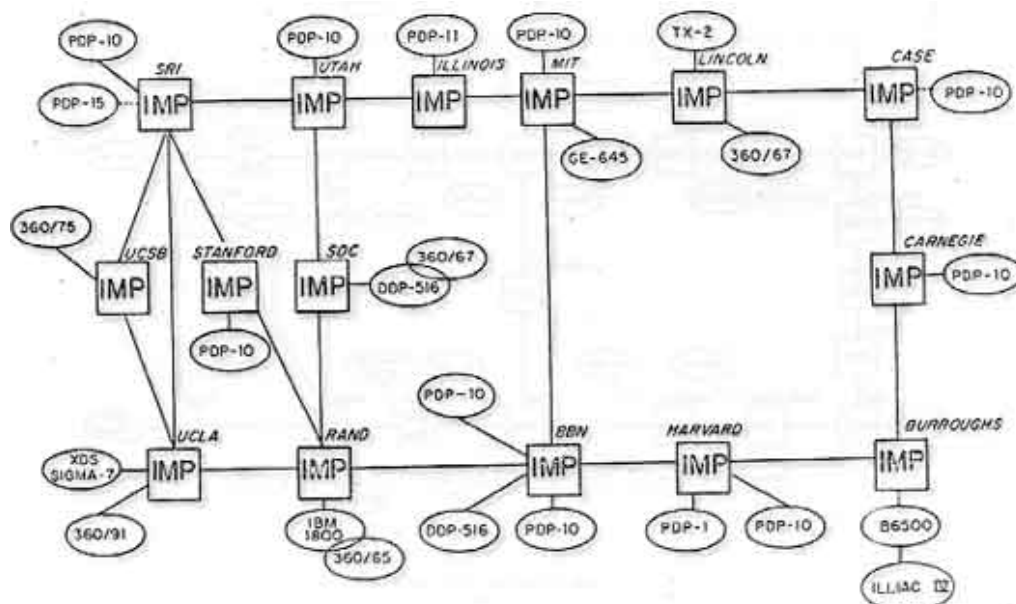
Priloga 4: Sheme prvih omrežij

Slika 1: 1969 – začetki ARPANETA

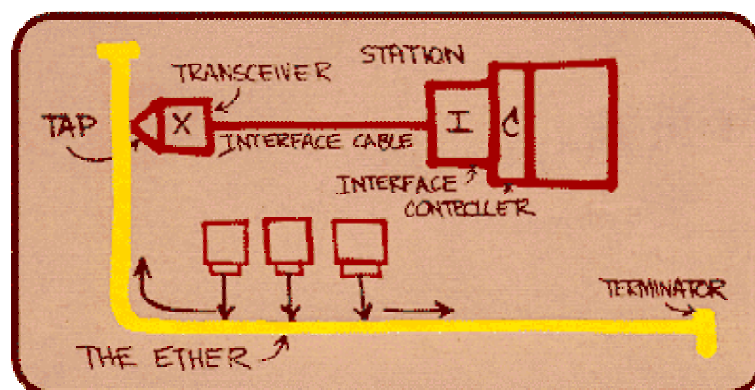
2. septembra leta 1969 je BBN postavilo prvi IMP na *University of California Los Angeles (UCLA)*, Doug Engelbart pa je (1. oktobra) na *Stanford Research Institute (SRI)* oskrbel drugo vozlišče (node). Mesec kasneje (29. oktobra) sta vzpostavila prvo zvezo, ki se je sesula pri črki »g« besede *login*. Na *University of California Santa Barbara (UCSB)* sta za vozlišče poskrbela Glen Culler in Burton Fried (1. novembra), na *University of Utah* v Salt Lake City (UUSLC) pa Robert Taylor in Ivan Sutherland. Decembra je začel delovati ARPANET, ko je med seboj povezal prva štiri vozlišča v UCLA, SRI, UCSB in UUSLC.

Slika 2: 1971 – ARPANET v razmahu

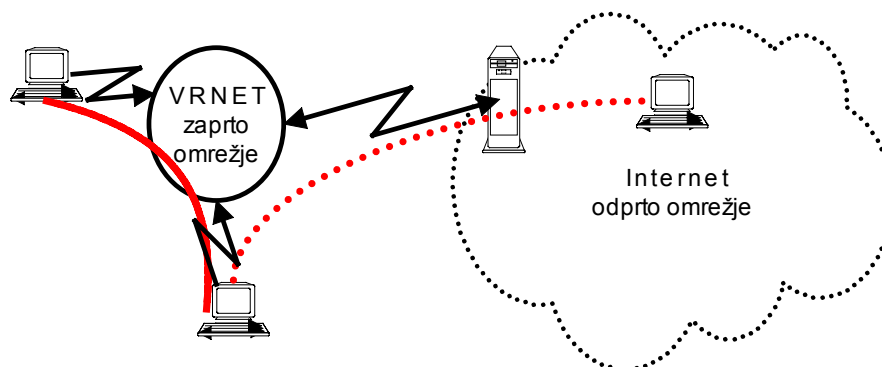
Omrežje ARPANET se je širilo in tako je bilo leta 1971 že 15 vozlišč (23 strežnikov - hosts), leta 1972 pa 37 vozlišč. Prvi IMP so omogočali le 4 strežne povezave, zato je BBN septembra 1971 razvil terminal IMP (*Terminal Interface Processor - TIP*), ki je omogočal 64 terminalov. Raziskovalci so uporabljali ARPANET za sodelovanje pri projektih, izmenjavo dosežkov pri delu ter za pogovore. Imeli so tudi elektronske poštne naslove (e-mail) in mailing liste.

Slika 3: 1972 – ETHERNET

Konec leta 1972 je Bob Metcalfe (Harvard) skupaj s kolegi iz Xerox PARCa razvil prvi eksperimentalni sistem ETHERNET, ki je med seboj povezal Xerox Alto, osebno delovno postajo z grafičnim uporabniškim vmesnikom (angl. *user interface*). Ta prvi eksperiment se je imenoval *Alto Aloha Network*. Maja naslednje leto ga je preimenoval v ETHERNET, da bi tako z imenom opisal značilnost sistema - fizični medij (kabel) prenaša bite na vse postaje, tako kot stari »*luminiferous ether*«
nekoč elektromagnetne valove skozi zrak.

Slika 4: 1994 – VRNET

Pred več kot desetimi leti (1988/89) je nastalo omrežje VRNET (*Vatican Radio NETWORK*), prek katerega se je učinkoviteje in ceneje izmenjavalo podatke za potrebe Radia Vatikan. Nekaj let kasneje (decembra 1994) je VrNet odprl vrata duhovnikom, redovnim ustanovam in cerkvenim organizacijam kot varno mrežo za pretok informacij in elektronskih sporočil.³⁷⁴

³⁷⁴ Prim. Gromov Gregory R., *History of Internet and WWW: The Roads and Crossroads of Internet History*, URL= "<http://www.netvalley.com/intval.html>", 23.2.2002; prim. *Charles Spurgeon's Ethernet (IEEE 802.3) Web Site*, v: URL= "<http://www.ethermanage.com/ethernet/ethernet.html>", 5.4.2002; prim. Arhiv društva VrNet.

Priloga 5: Zavetnik interneta

Slika 5: sv. Izidor Seviljski, naslikal Bartolomé Esteban Murillo (1618 - 1682)

Slika 6: Rojen v Kartageni, služboval v Sevilli

Priloga 6: Cerkev in internet

Kaj internet pomeni Cerkvi?

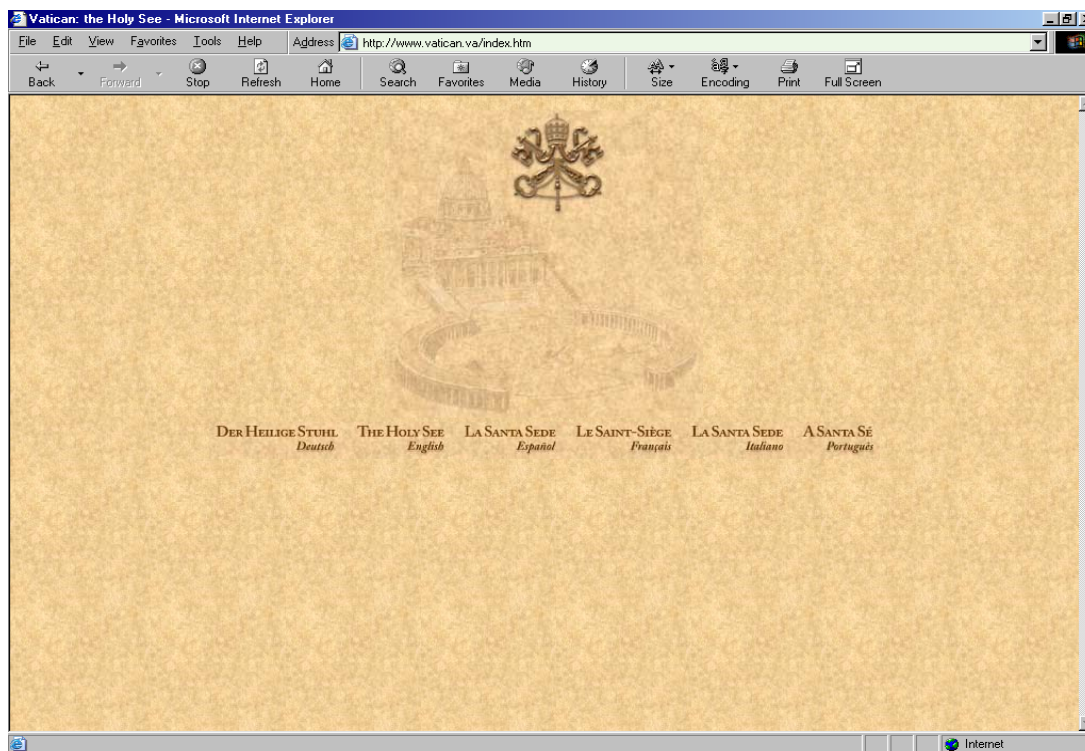
1. Kraj srečevanja, prepričevanja in sodelovanja (forum).
2. Velike možnosti za evangelizacijo (možne številne dejavnosti in programi evangelizacije).
3. Predstavitvene strani.
4. Vsakdo lahko izrazi lastno mnenje.
5. Človeka lahko pripelje do srečanja s Kristusom.
6. Ne more nadomestiti izkušnje Boga.
7. Elektronski odnos ne more nadomestiti neposrednega človeškega stika.

10 stvari, ki jih mora Cerkev ponuditi internetu:

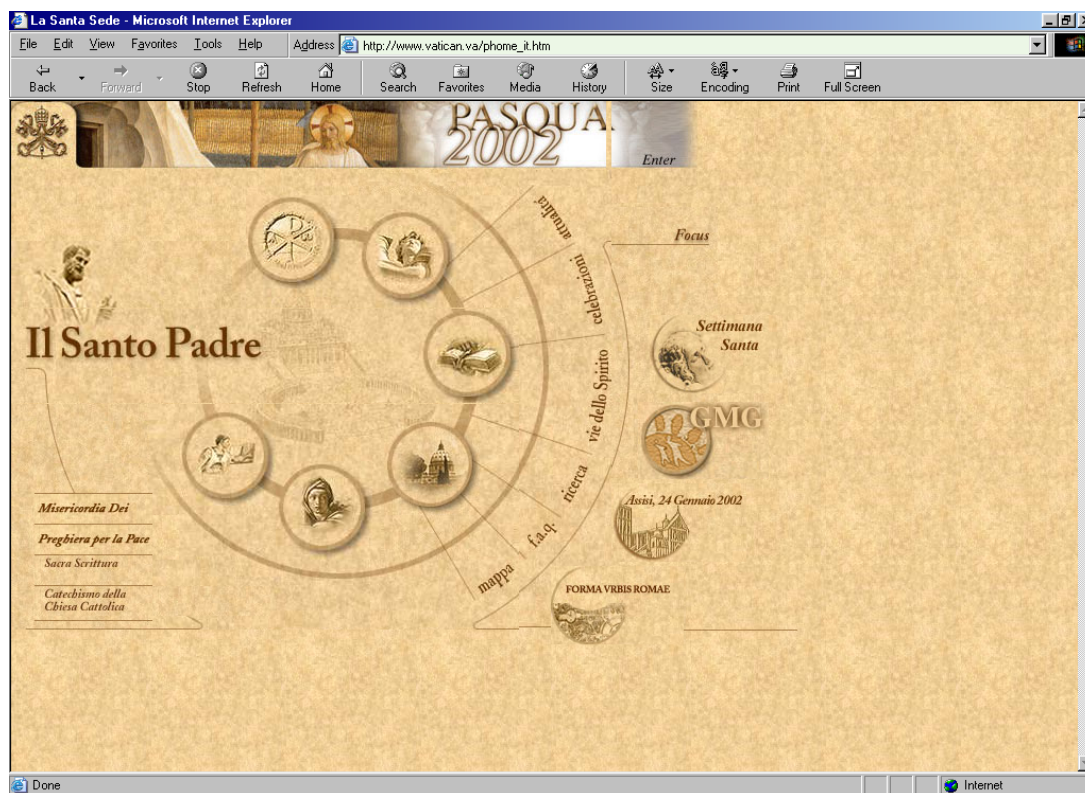
1. Informacije, predstavitvene strani - začetno oz. prvo srečanje s krščanskim sporočilom.
2. Uporabne materiale in obvestila o aktualnih dogodkih, o redovih, duhovnosti...
3. Opogumljati pravilno rast in uporabo v dobro človeka.
4. Podati svojo izkušnjo življenja (odrešilno Kristusovo resnico vsemu človeštvu) - dati na internet Kristusovo podobo in glas.
5. Največja naloga Cerkve je oznanjevanje, najboljše sredstvo za sporočanje pa je internet.
6. Takojšen in neposreden dostop do pomembnih verskih in duhovnih virov, velikih knjižnic, muzejev, dokumentov, spisov cerkvenih očetov in učiteljev.
7. Skrb za izobraževanje in vzgojo glede uporabe medijev, posebej interneta (jasno povedati, da ni vse, kar najdejo na internetu "zdravo, varno in resnično").
8. Naučiti mlade, kako v tem cyber svetu biti dobri kristjani.
9. Ponuditi mora človeškost, možnost osebnega srečanja.
10. Iz virtualnega pripeljati v resnični svet.

Priloga 7: Slike spletnih strani

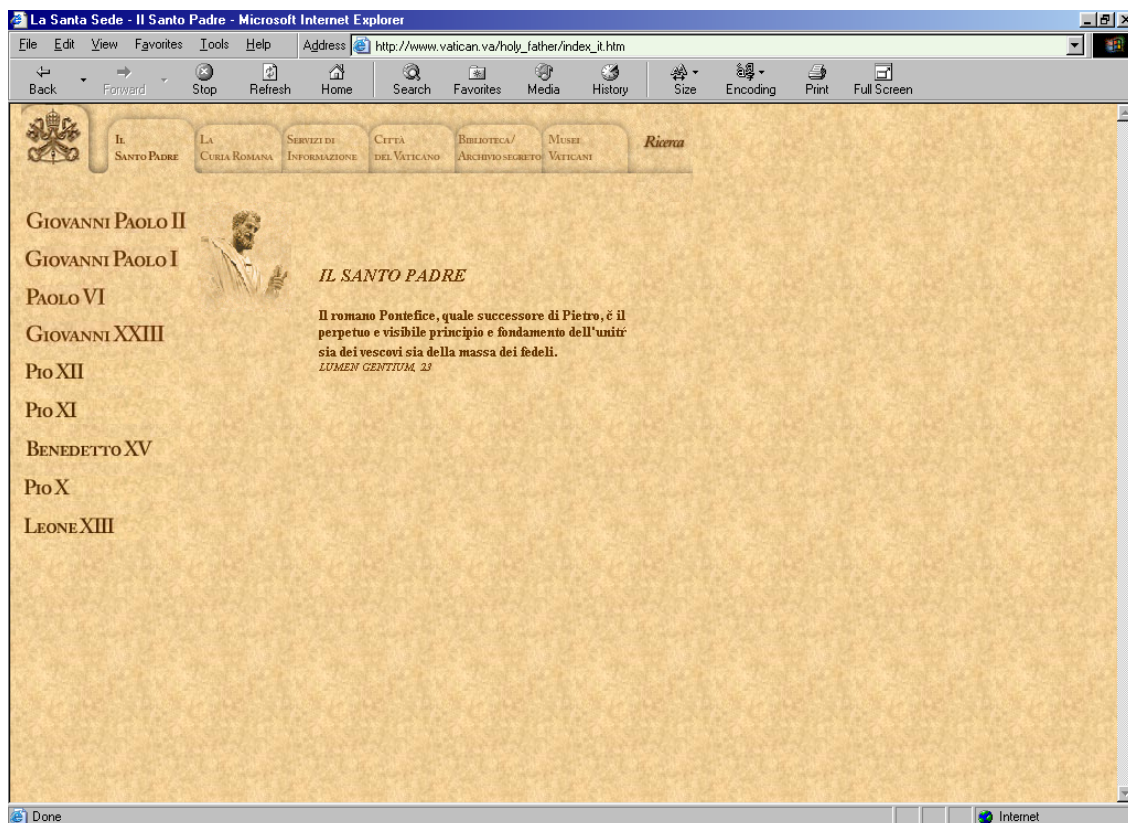
Sveti sedež – www.vatican.va

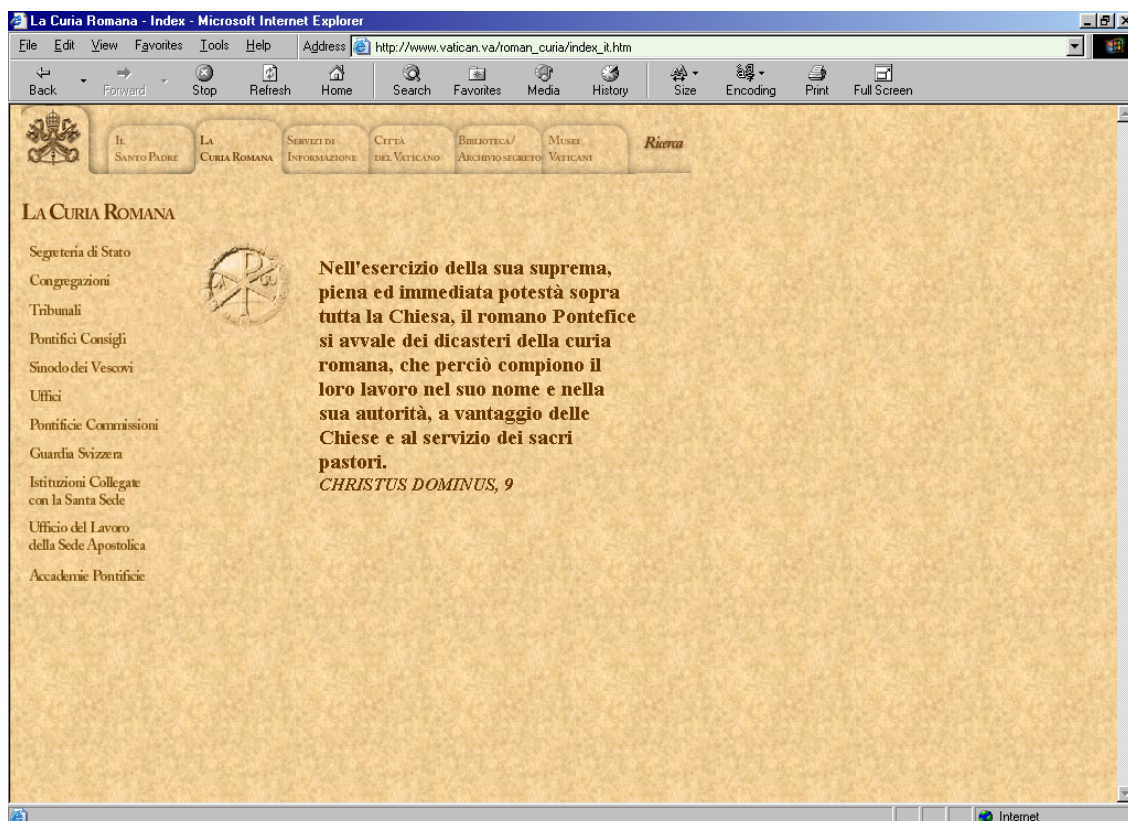
Slika 7: Začetna stran spletnih strani Svetega sedeža

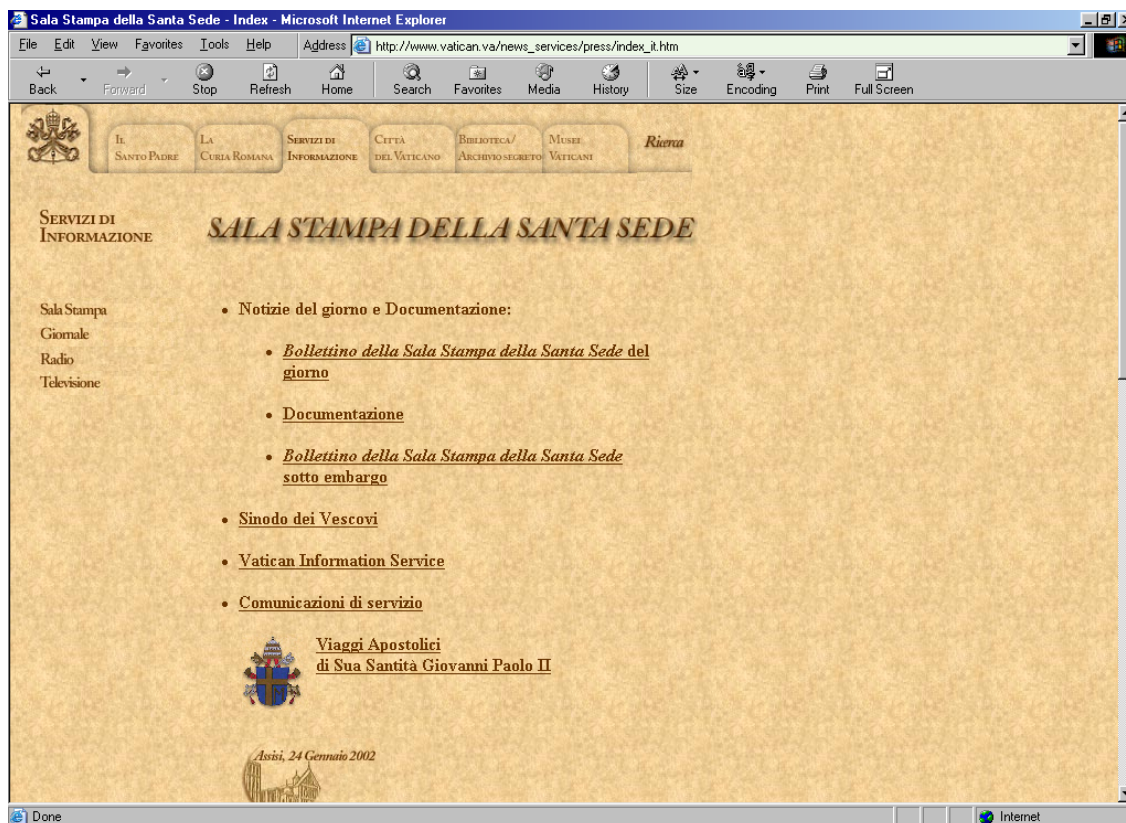
Slika 8: Pregleden prikaz vsebine spletnih strani

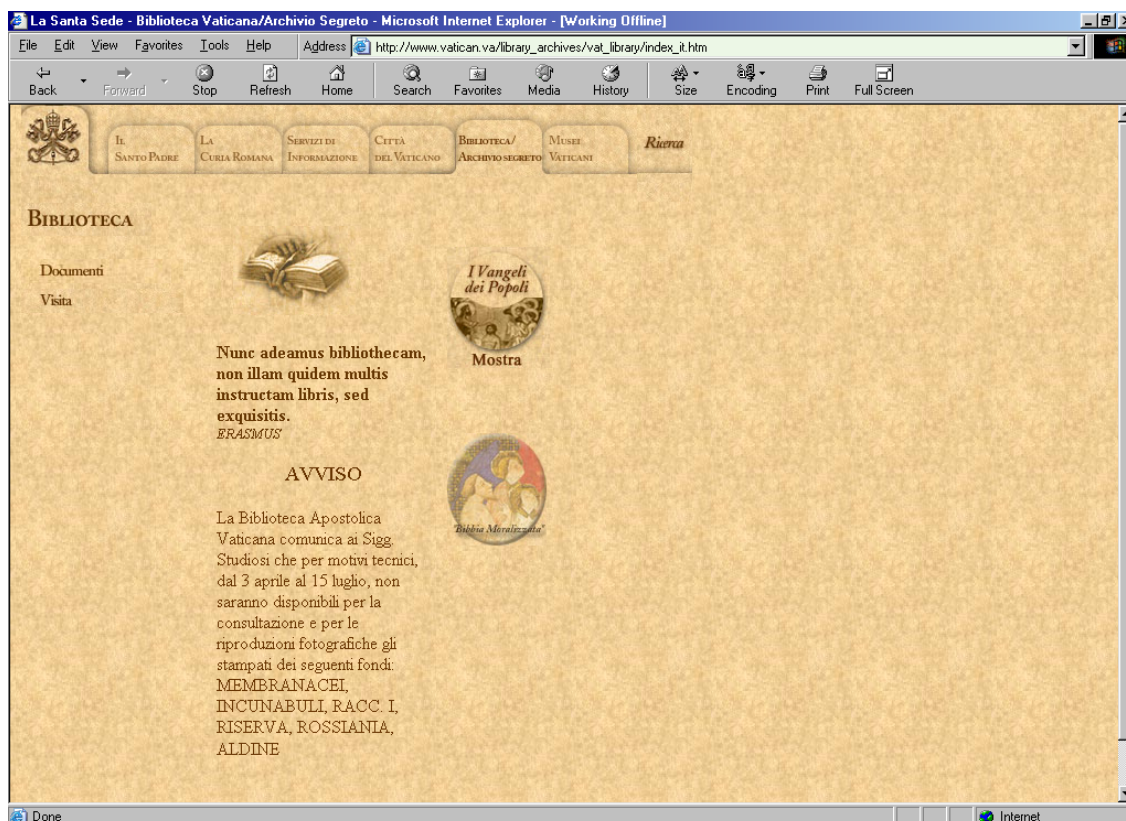
Slika 9: Predstavitev zadnjih devetih papežev

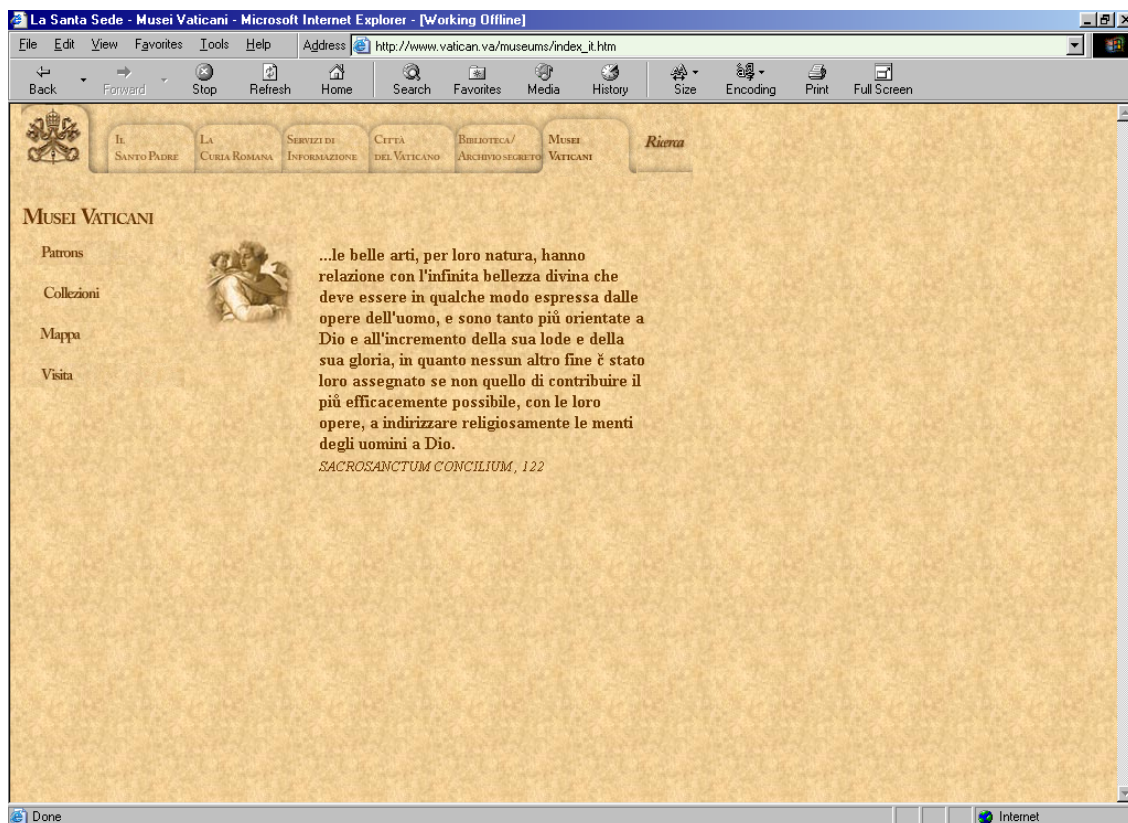
Slika 10: Ureditev rimske kurije

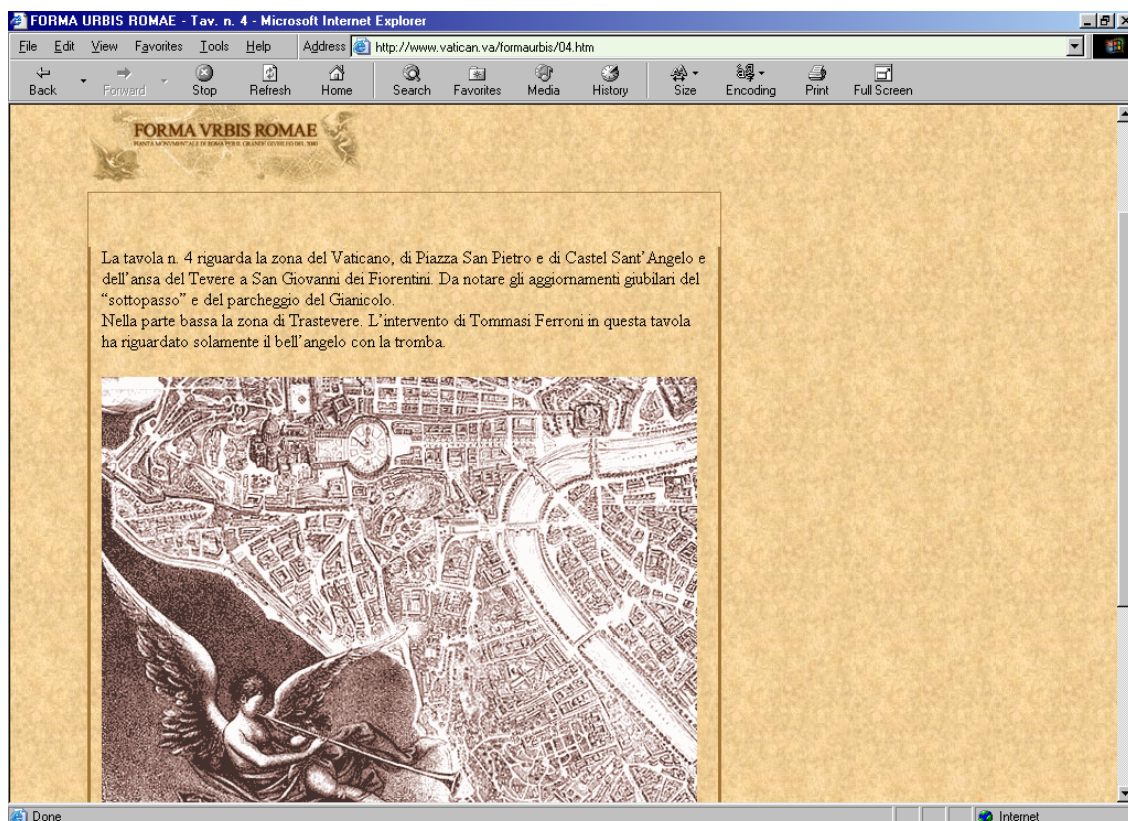
Slika 11: Informacijski servis Svetega sedeža

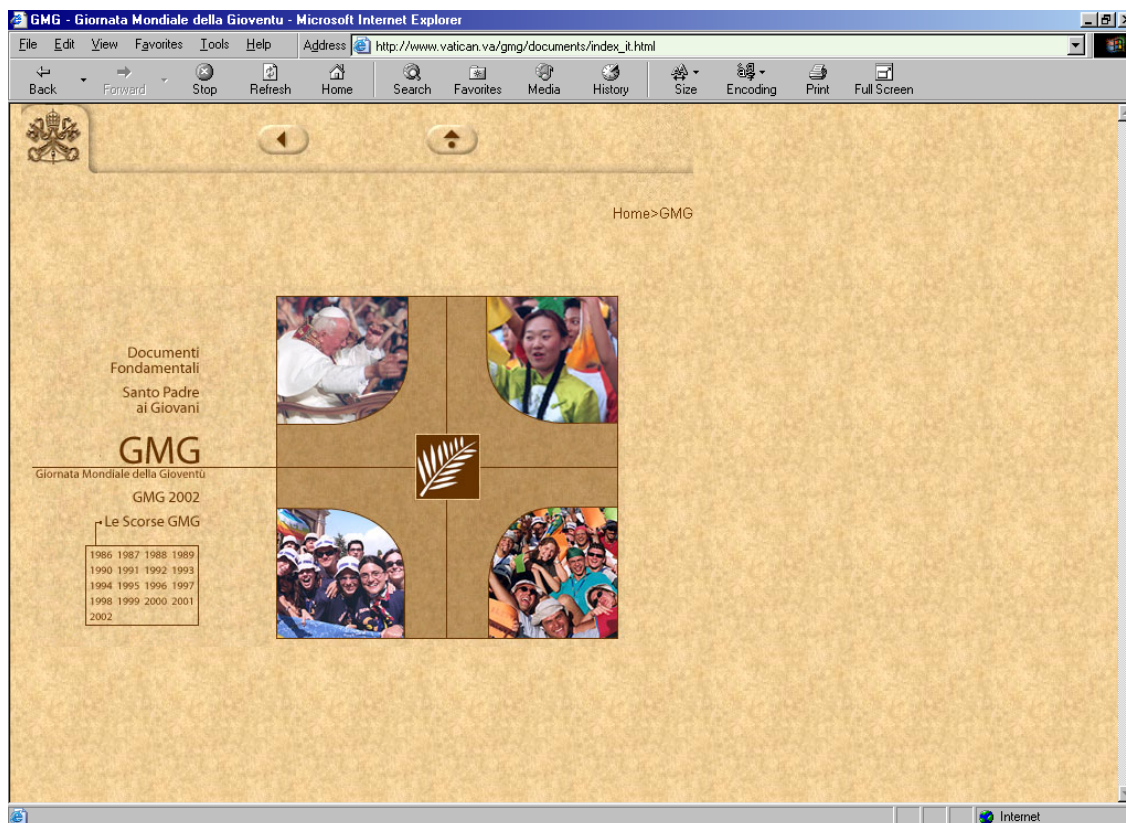
Slika 12: Vatikanska knjižnica

Slika 13: Vatikanski muzeji

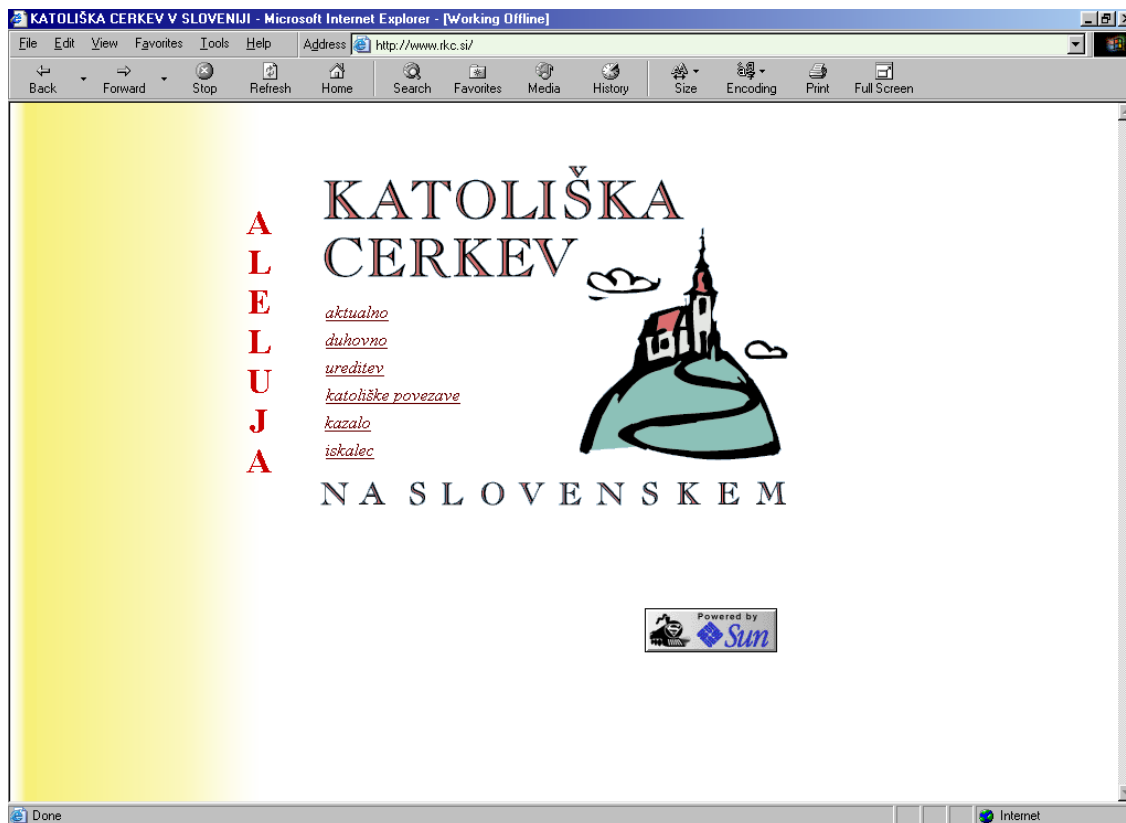

Slika 14: Načrt mesta Rima

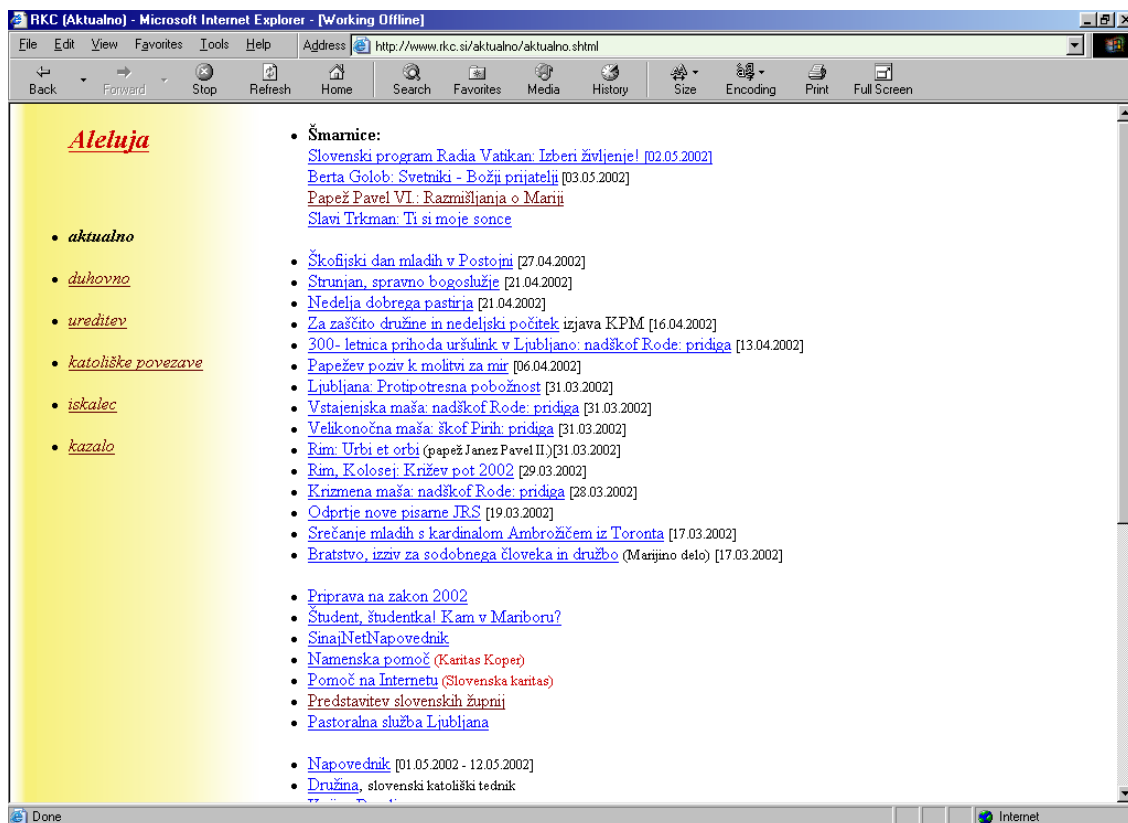

Slika 15: Predstavitev svetovnega dneva mladih

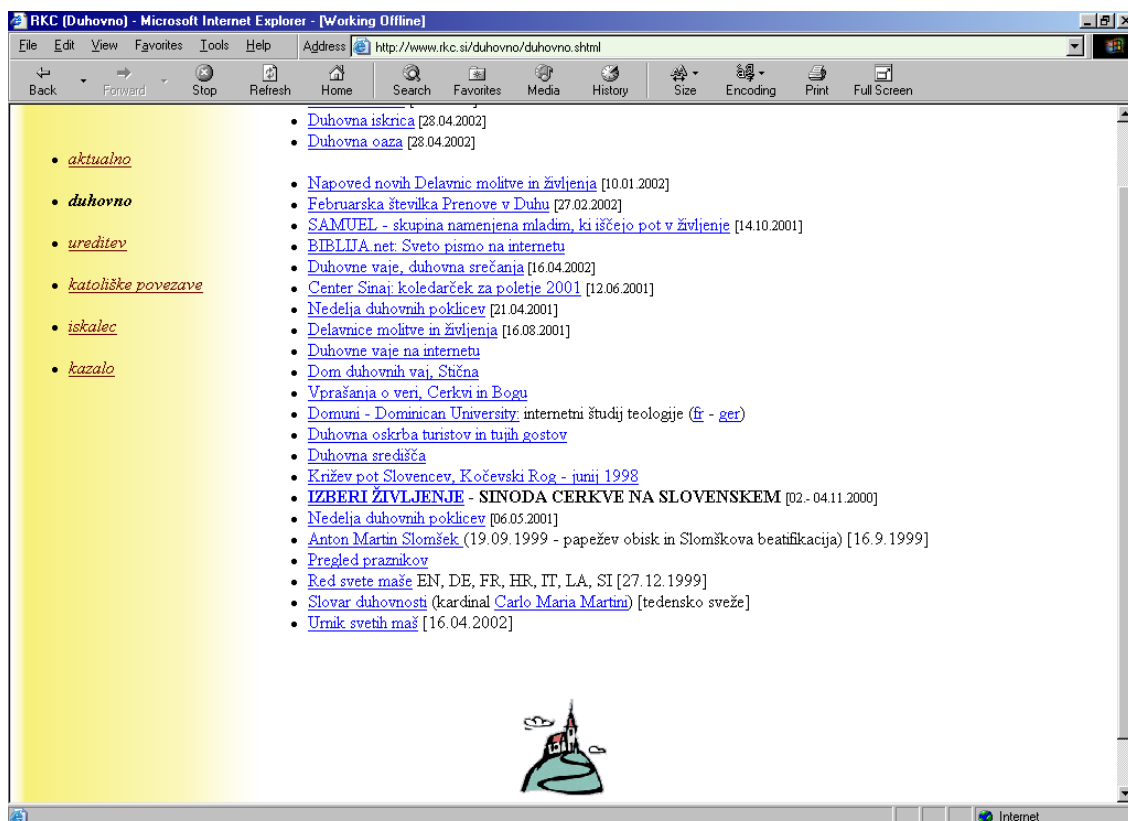
Katoliška Cerkev na Slovenskem – www.rkc.si

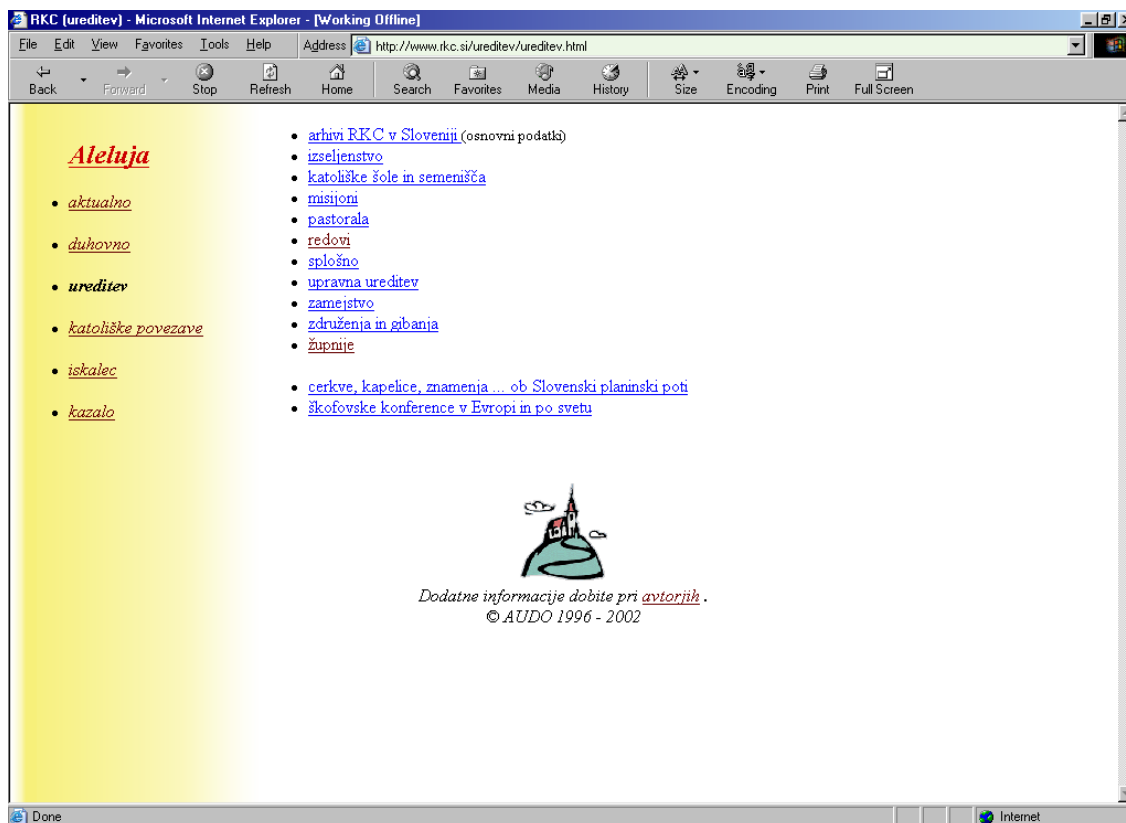
Slika 16: Začetna stran spletnih strani Cerkve na Slovenskem

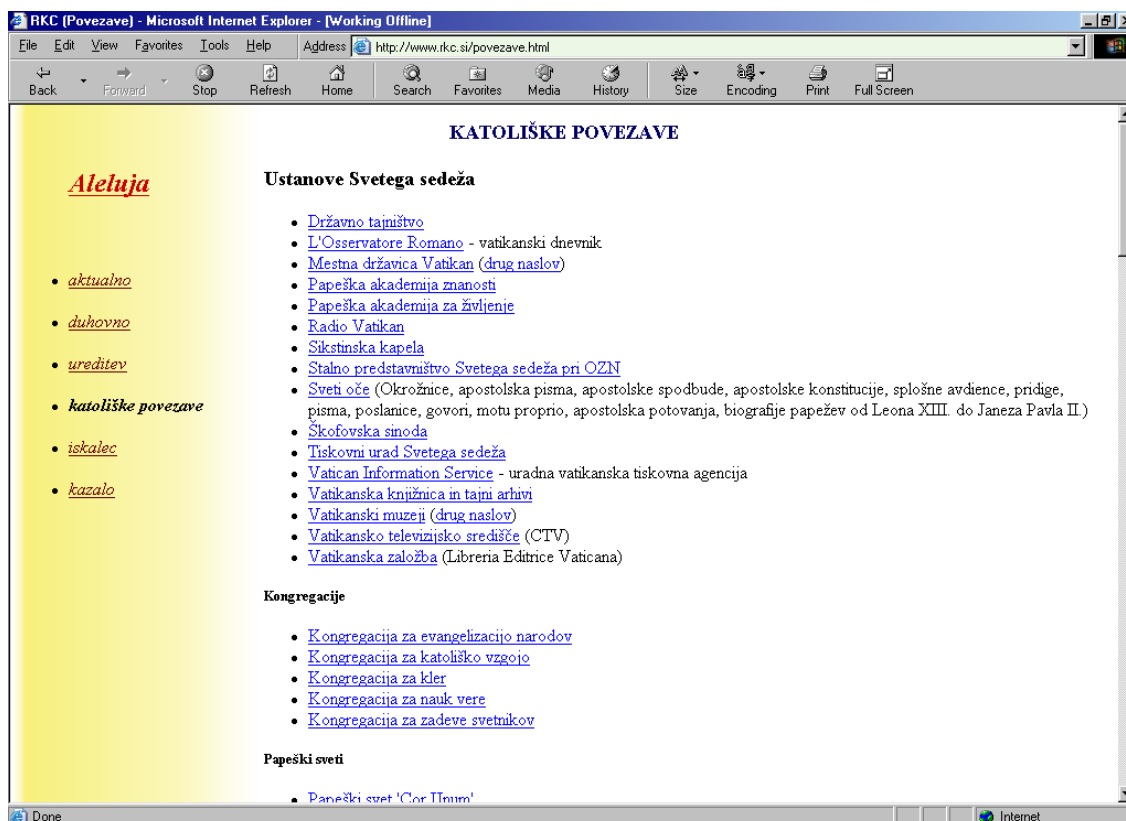
Slika 17: Aktualno v Cerkvi na Slovenskem

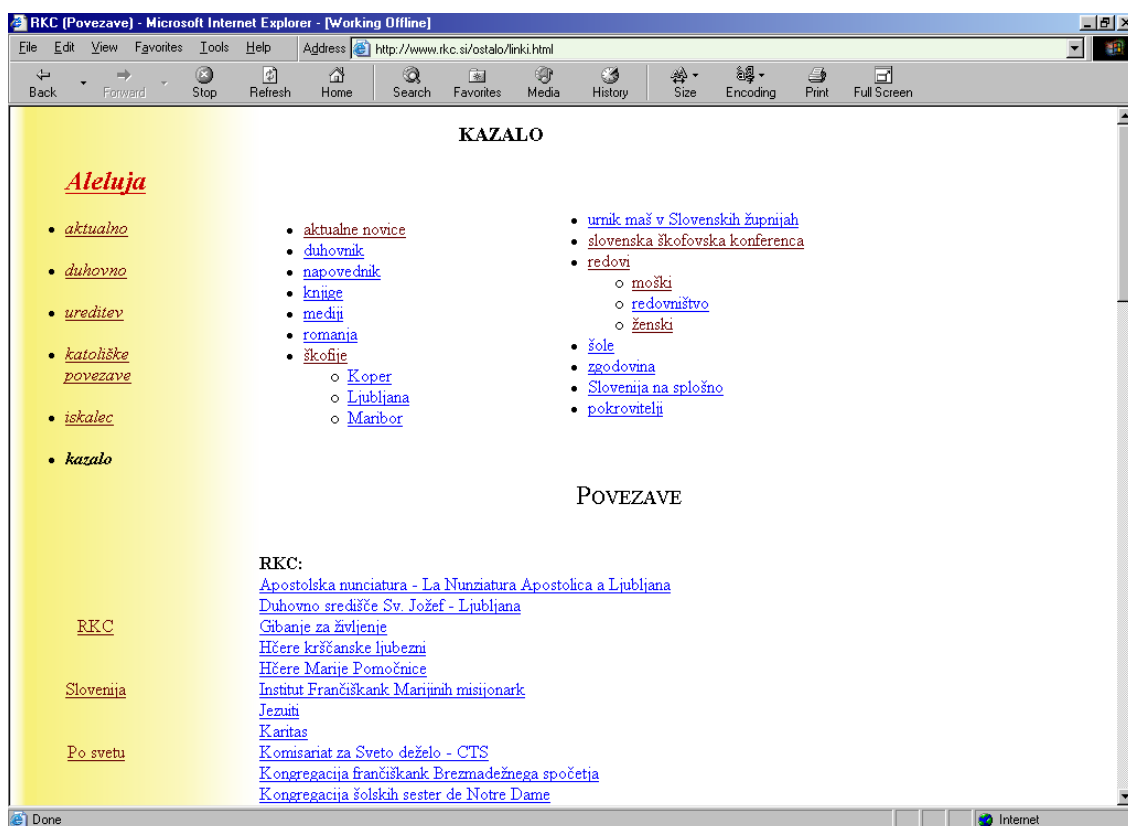
Slika 18: Duhovna ponudba RKC

Slika 19: Ureditev RKC v Sloveniji

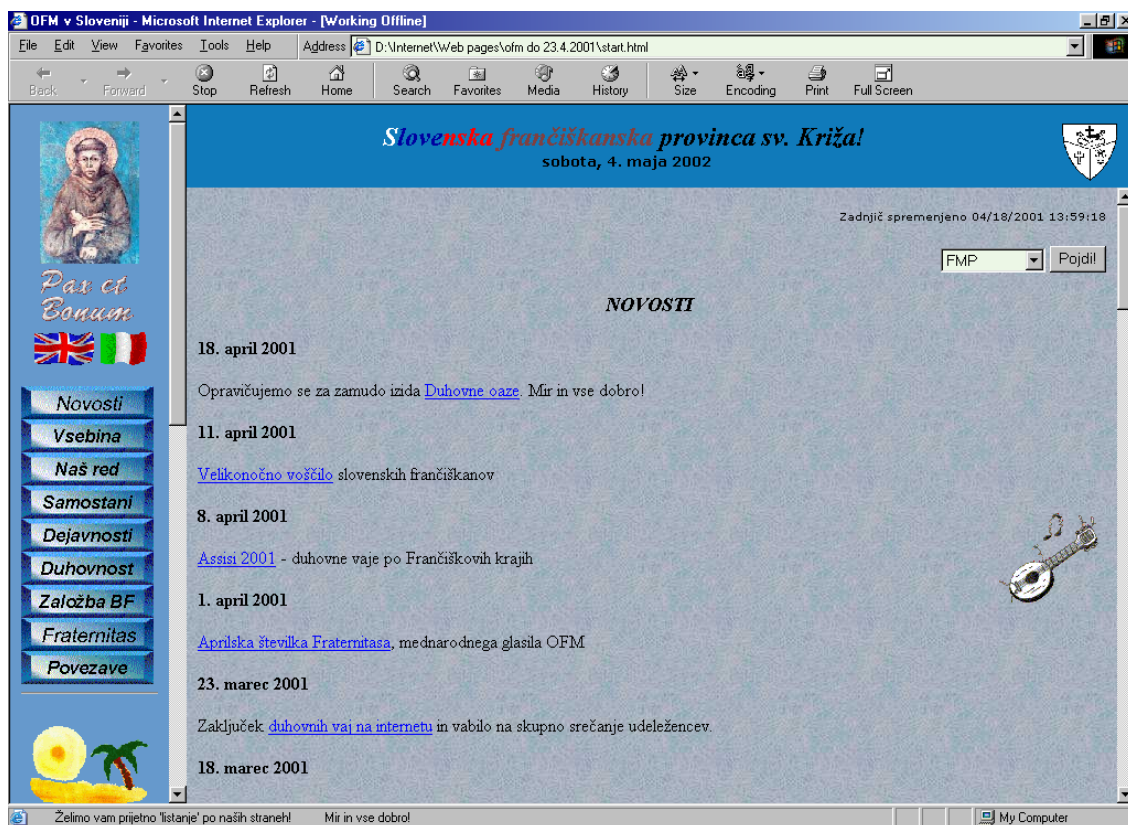

Slika 20: Katoliške povezave

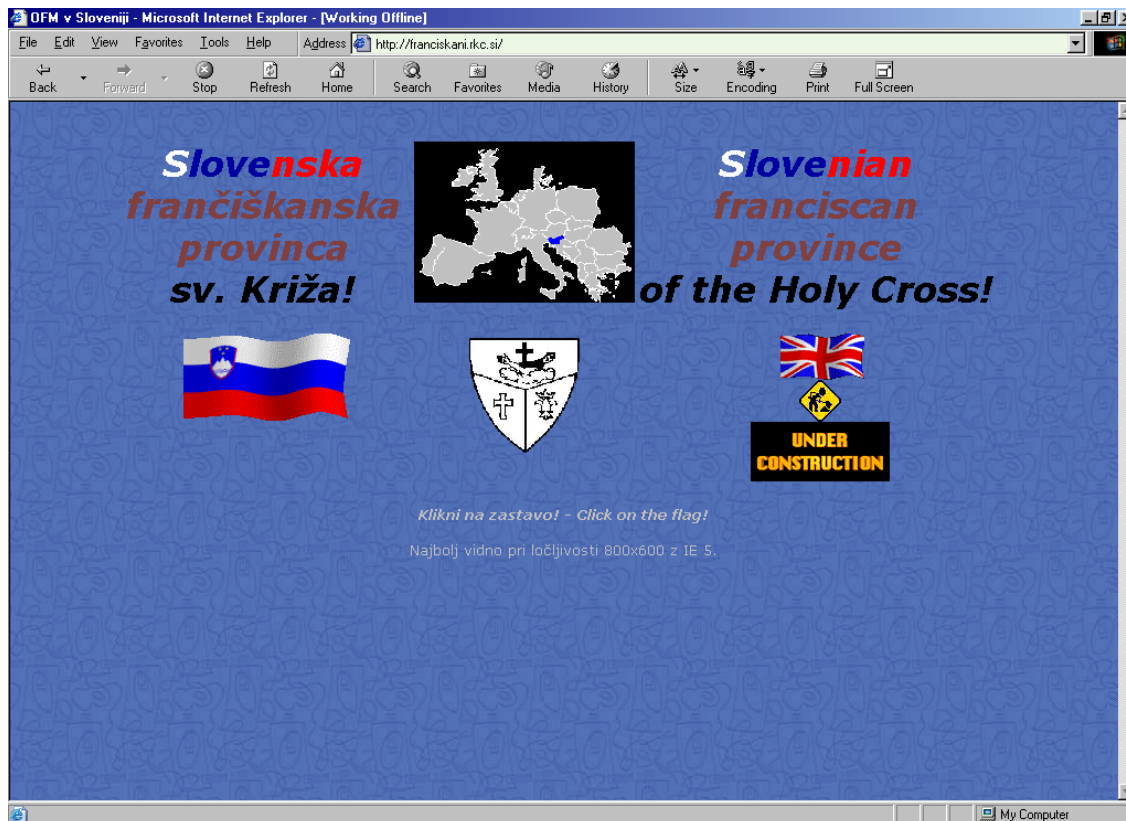

Slika 21: Kazalo spletnih strani RKC

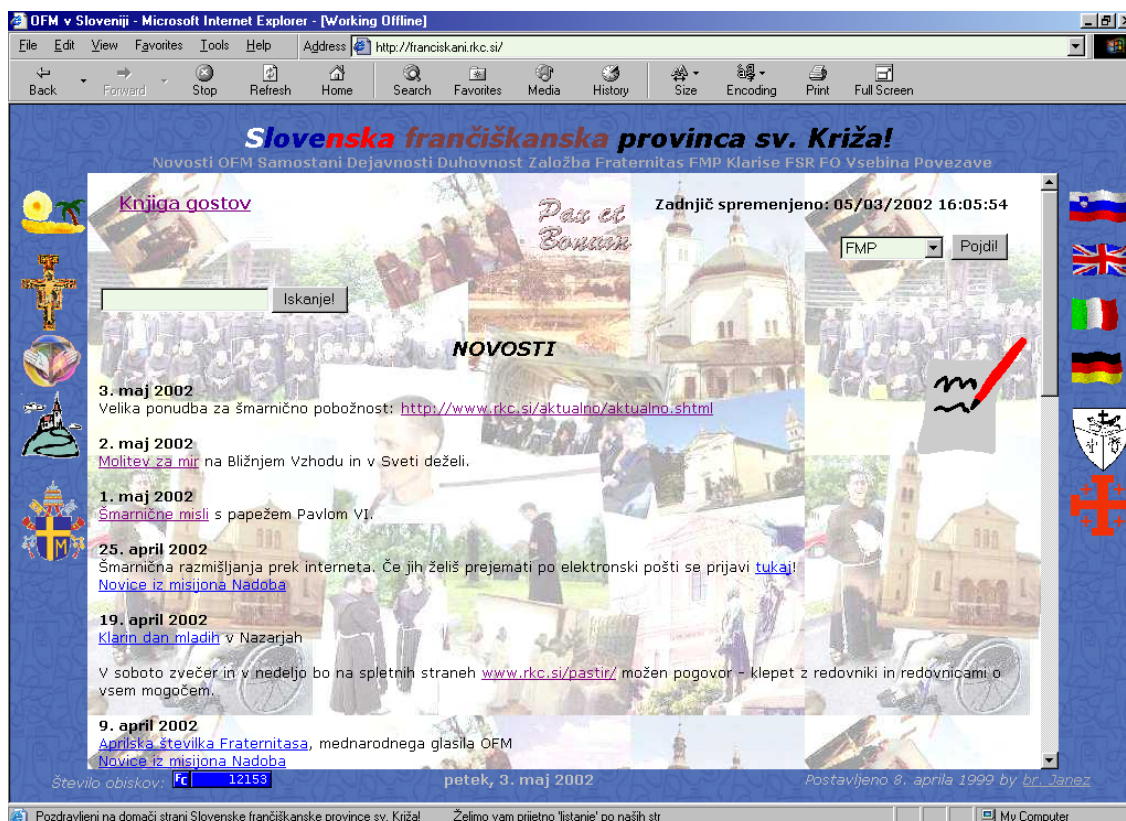
Slovenski frančiškani – *franciskani.rkc.si*

Slika 22: Tako so izgledale strani do 23. aprila 2001

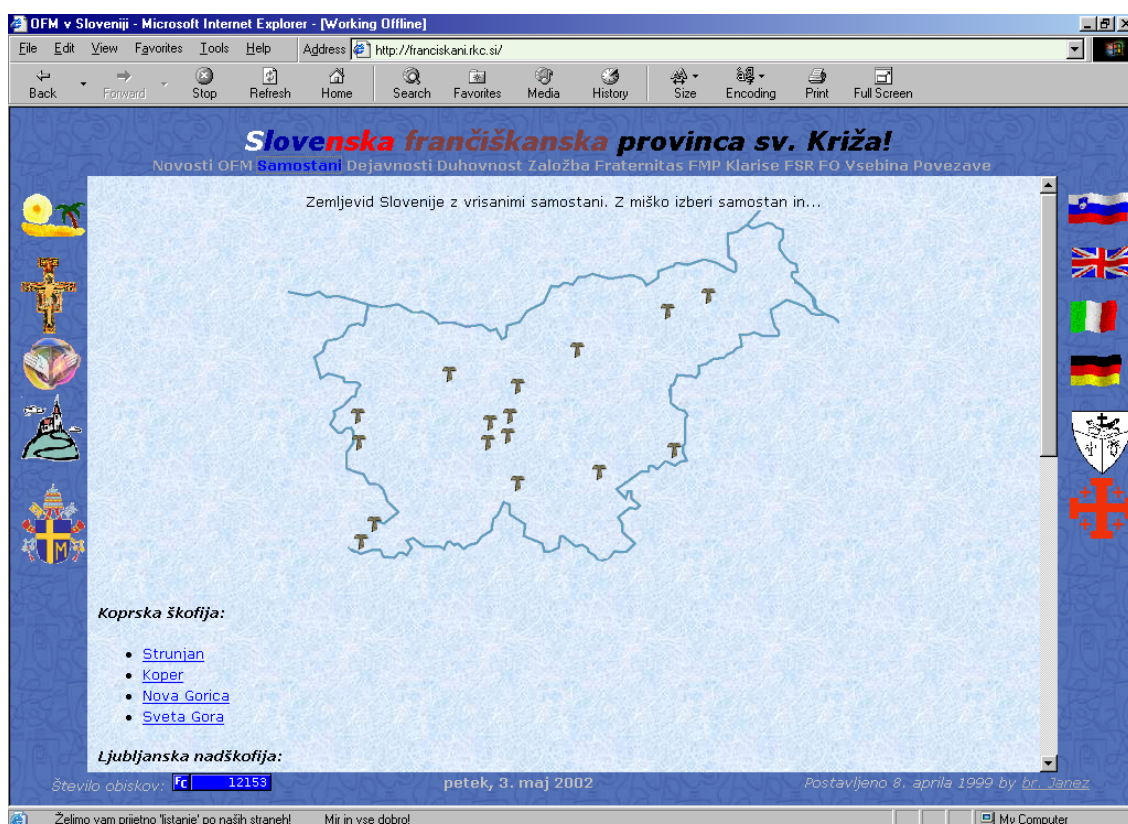
Slika 23: Vstopna stran spletnih strani

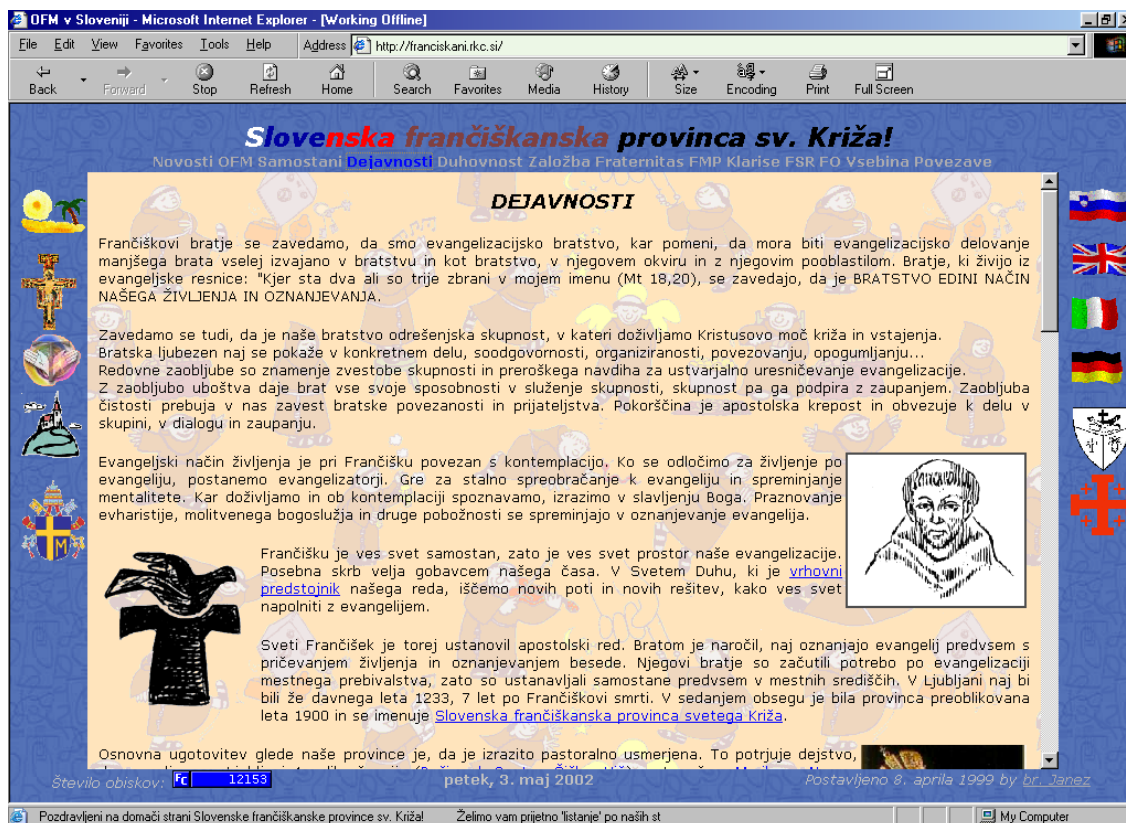
Slika 24: Novosti na spletnih straneh ter dogodki na katere velja opomniti

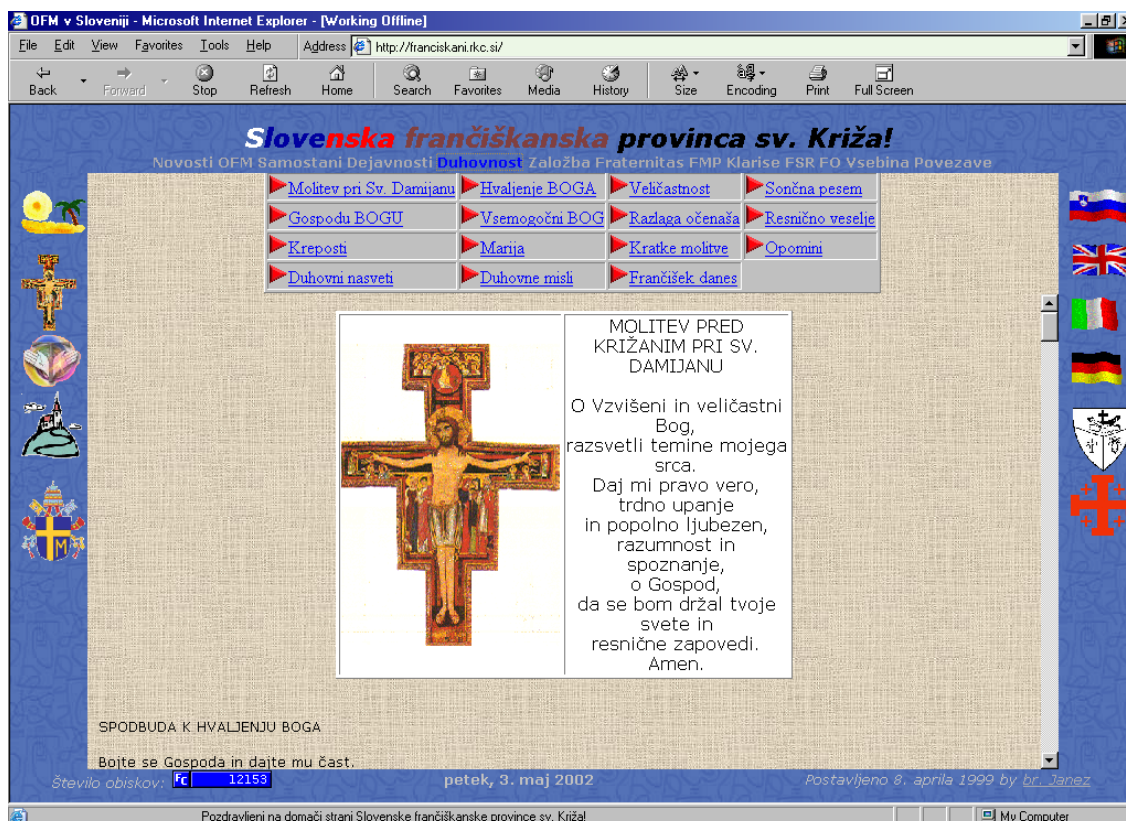
Slika 25: Zgodovina in razvoj frančiškanskega reda

Slika 26: Razporejenost frančiškanov po Sloveniji

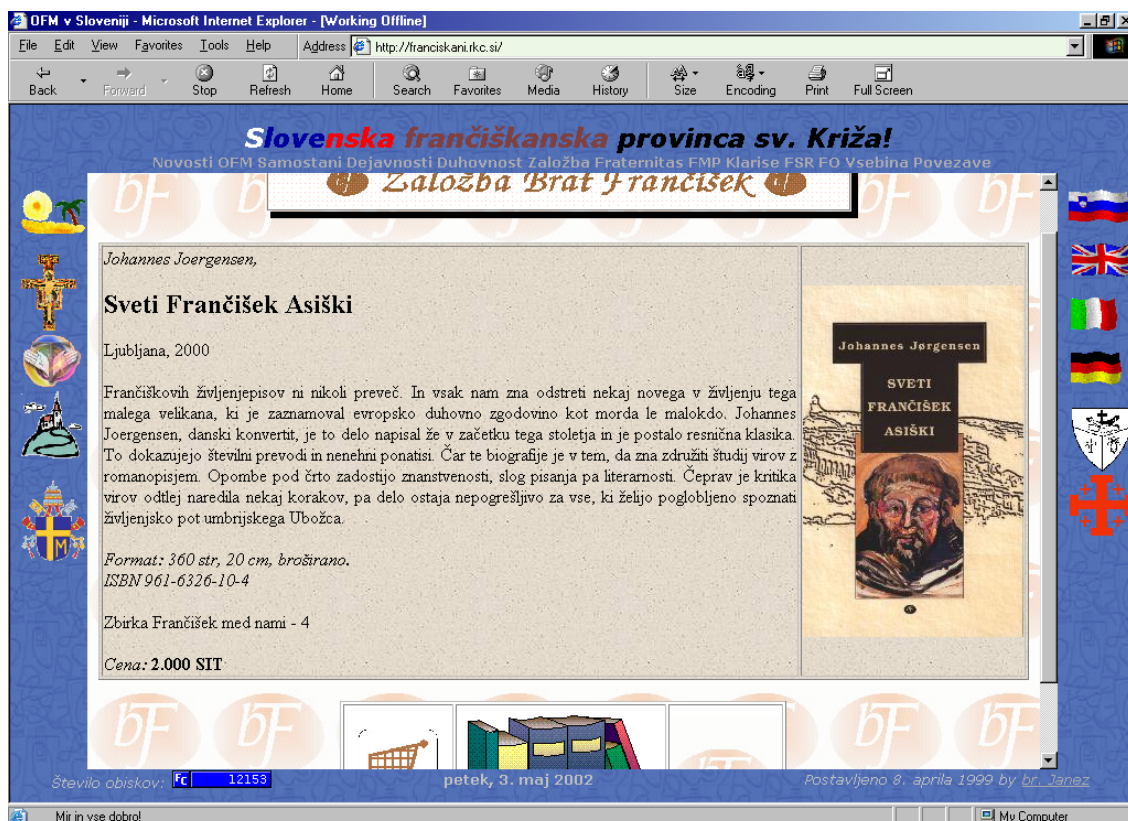
Slika 27: Dejavnosti slovenskih frančiškanov

Slika 28: Frančiškova duhovnost

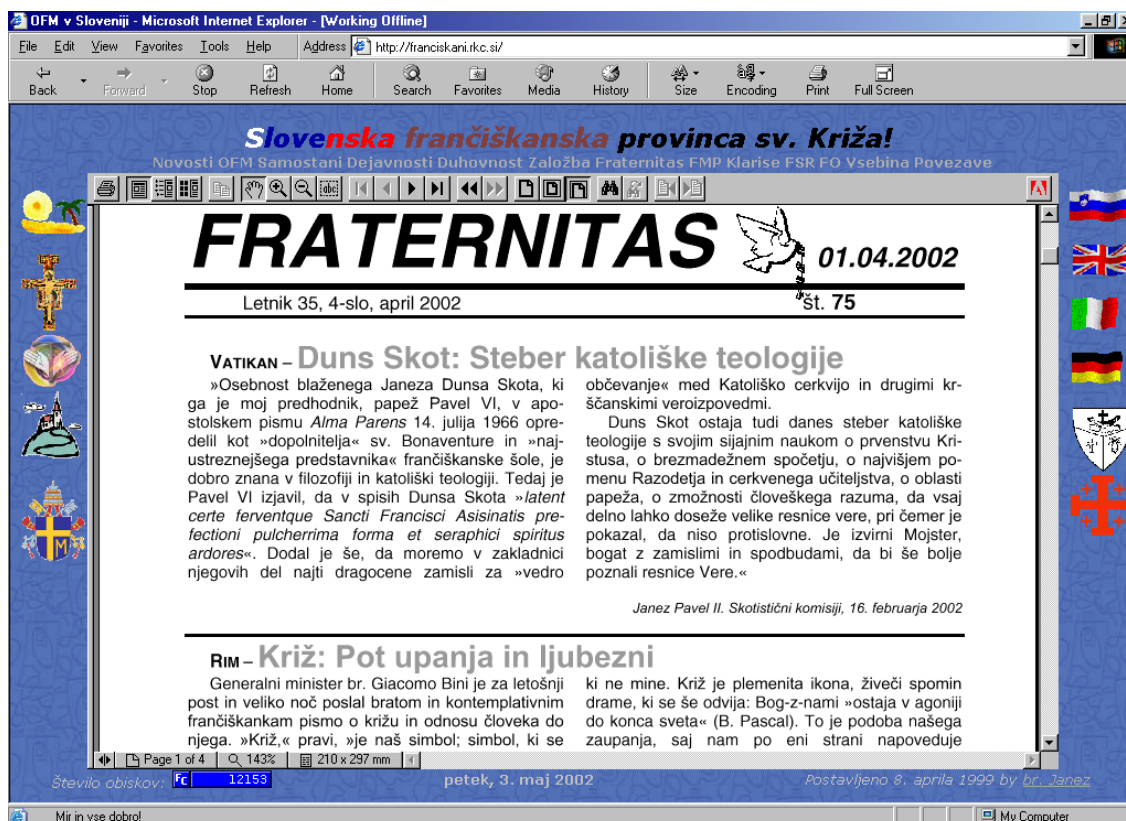
Slika 29: Založba Brat Francišek

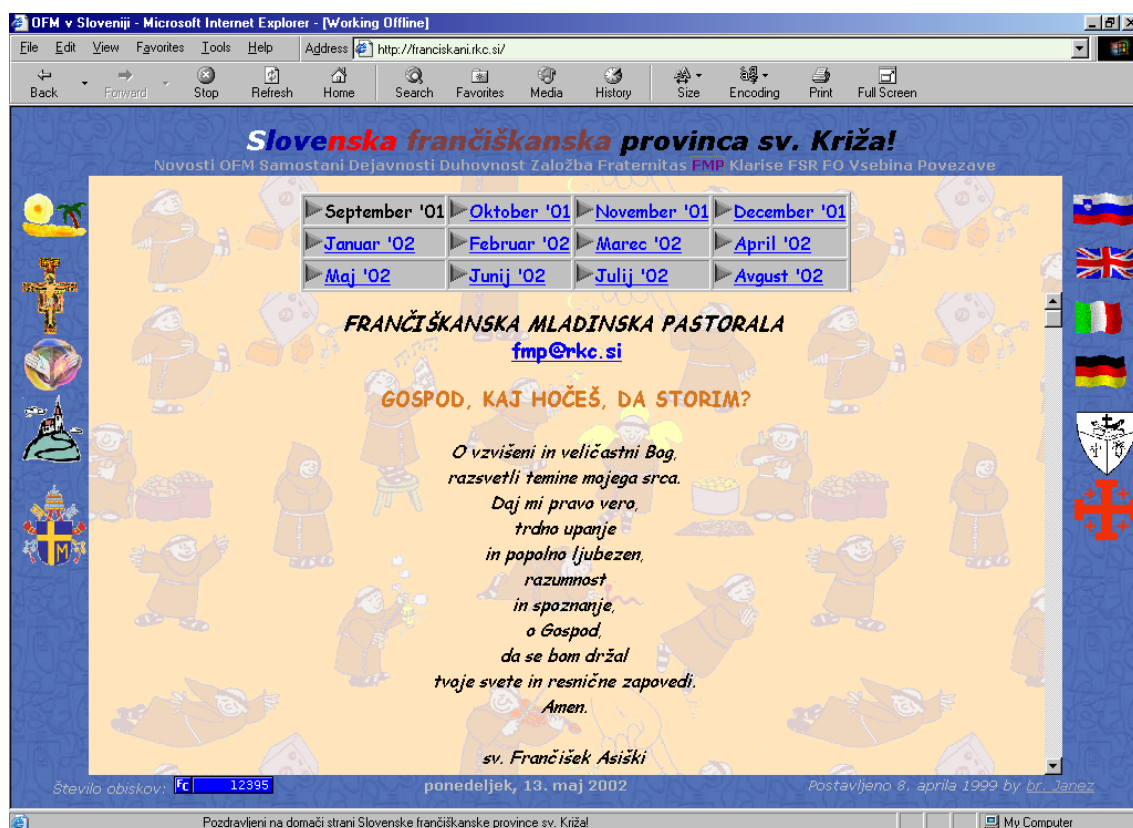
Slika 30: Spletna knjigarna

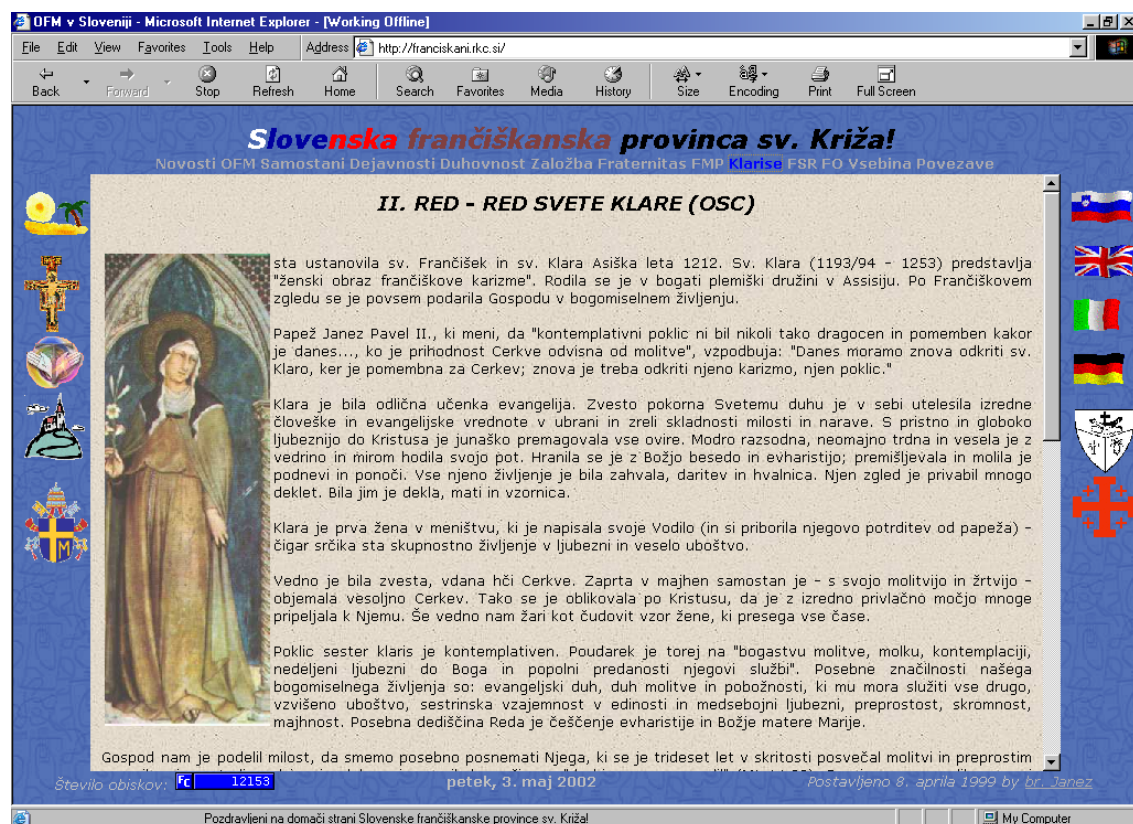
Slika 31: Arhiv glasila Fraternitas

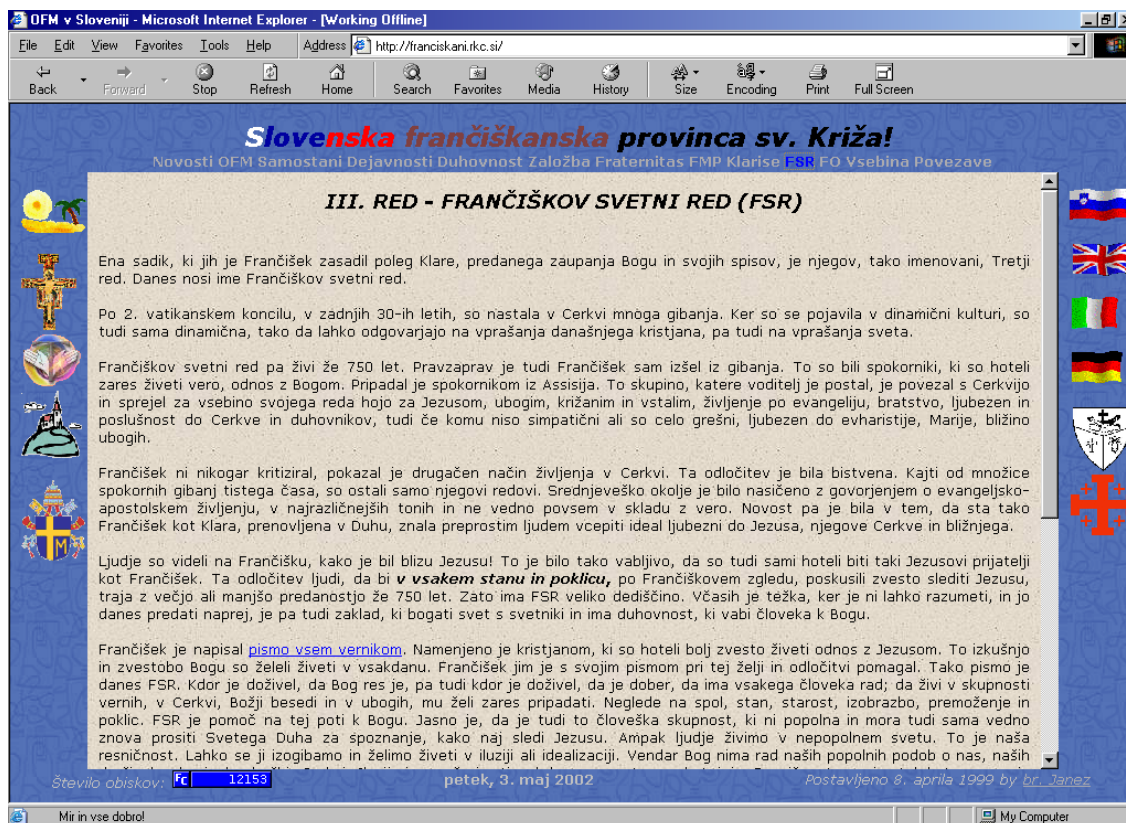
Slika 32: Fraternitas v formatu PDF

Slika 33: Franciškanska mladinska pastorala

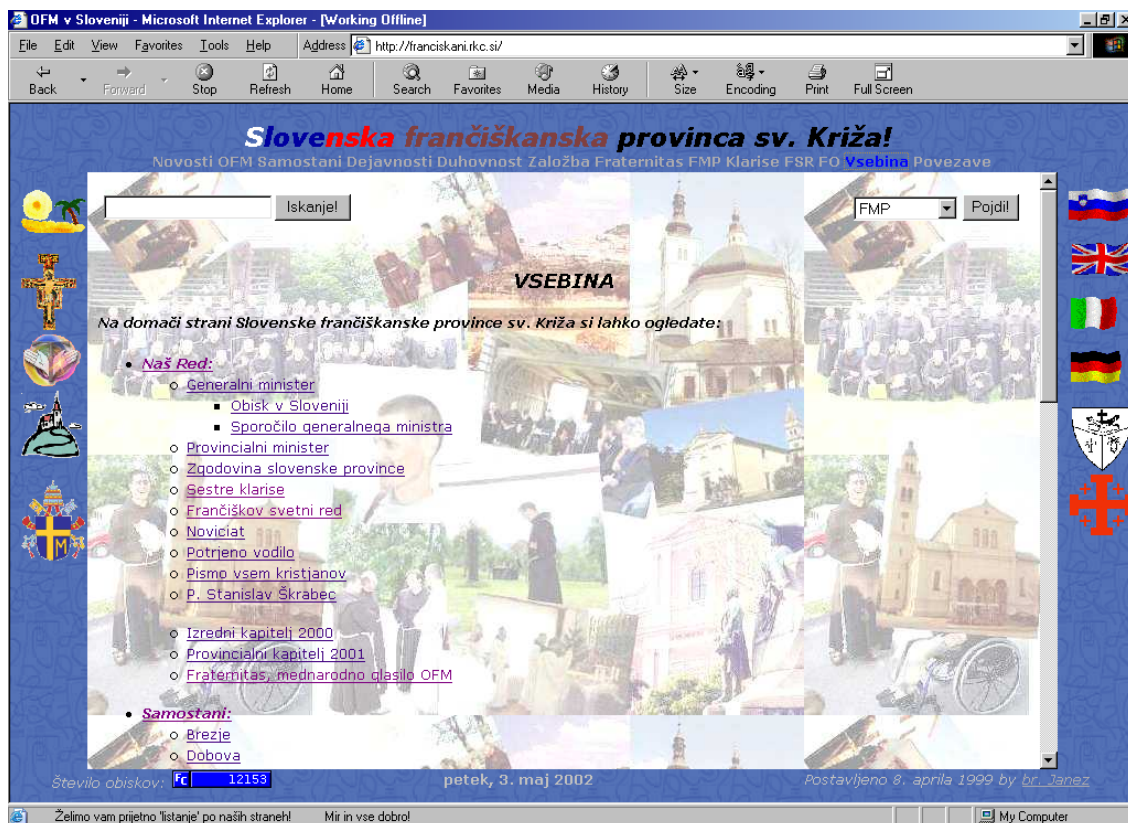
Slika 34: Sestre klarise

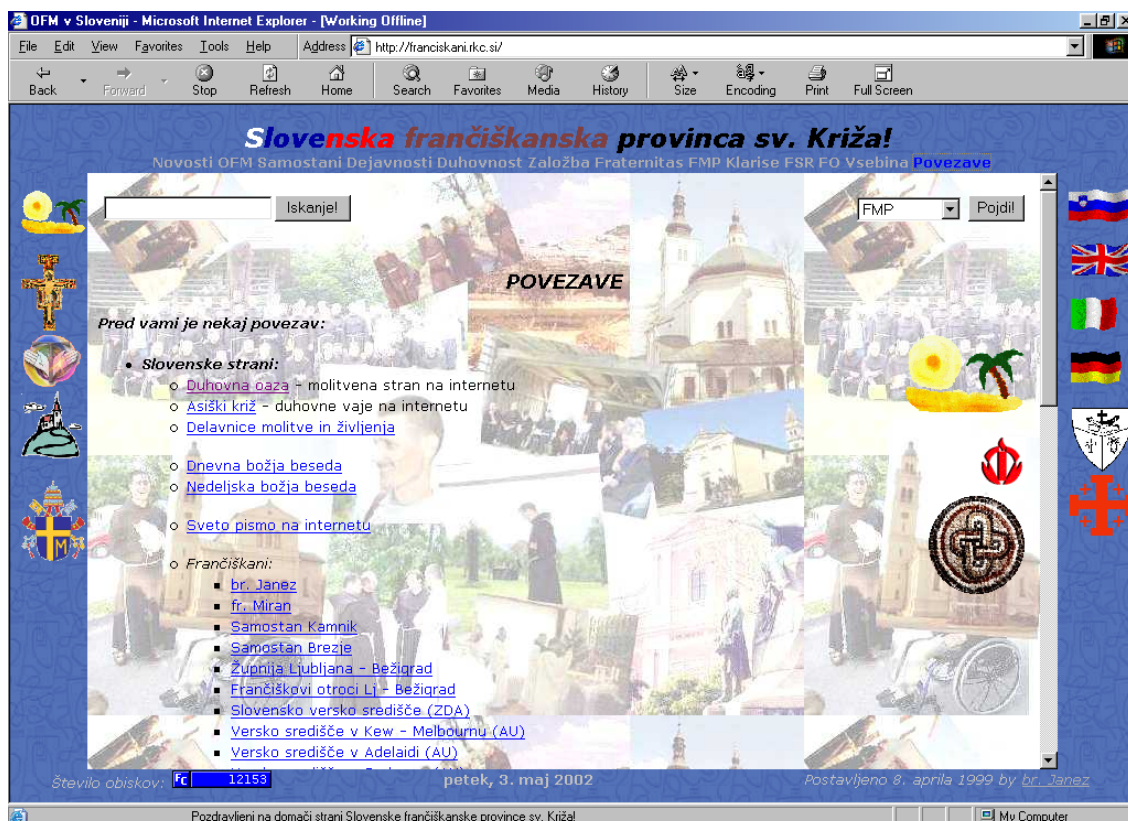
Slika 35: Frančiškov svetni red

Slika 36: Frančiškovi otroci

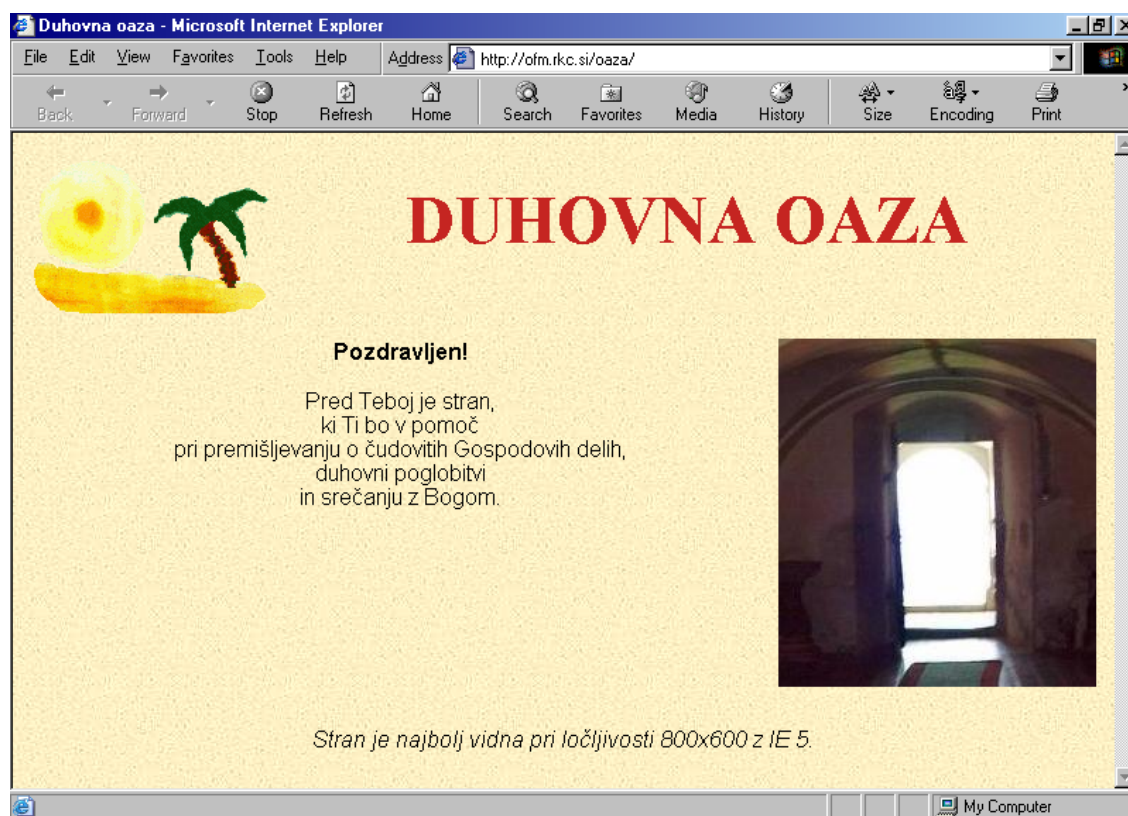

Slika 37: Vseбина

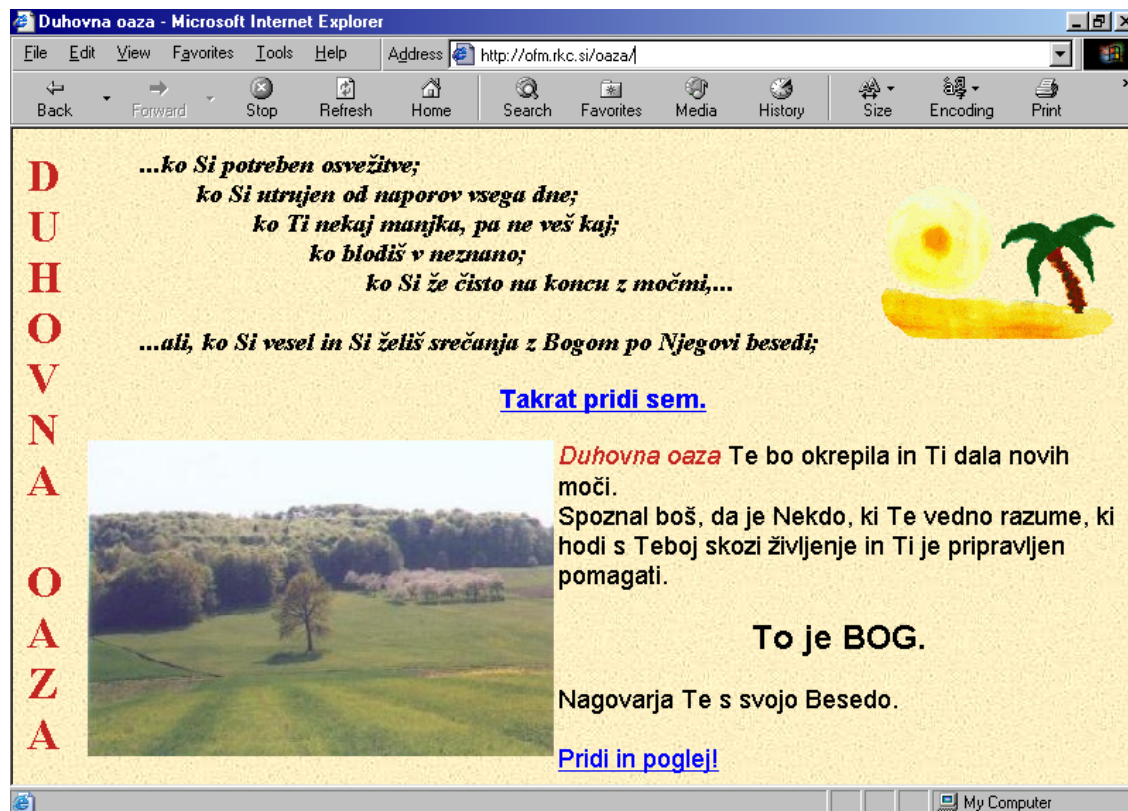

Slika 38: Povezave

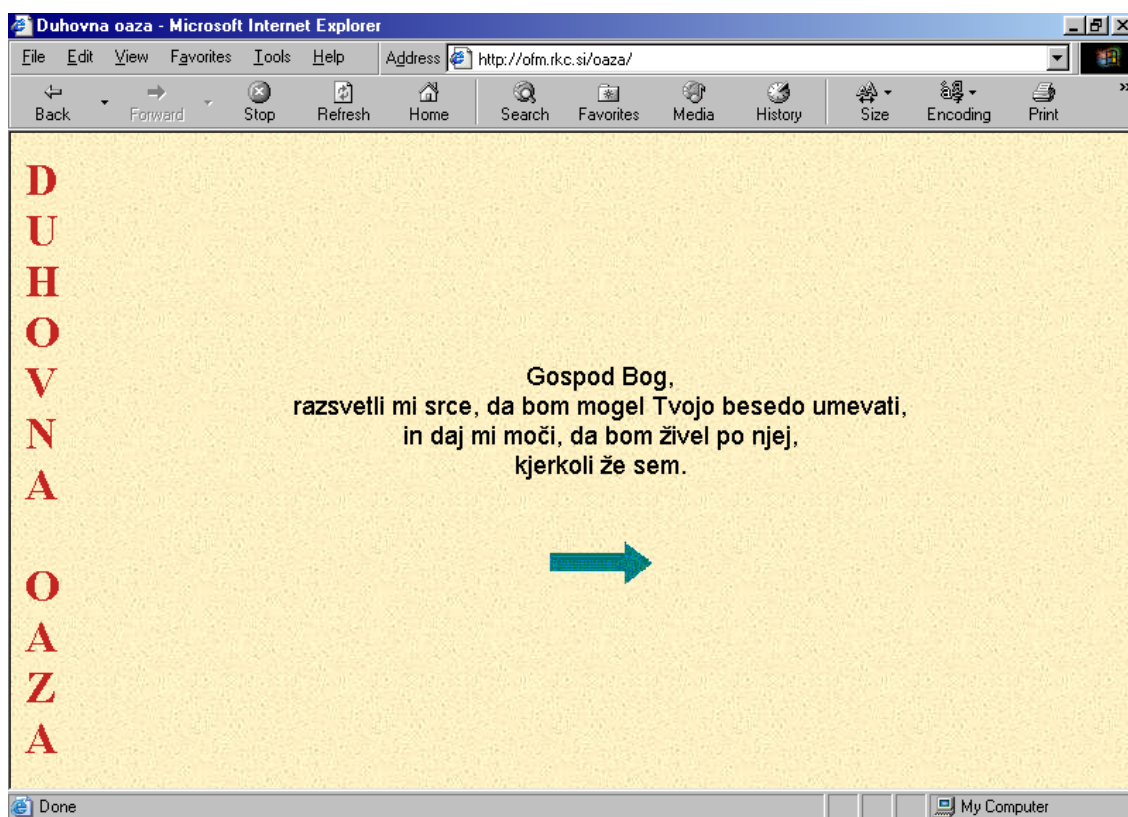
Duhovna oaza – ofm.rkc.si/oaza/

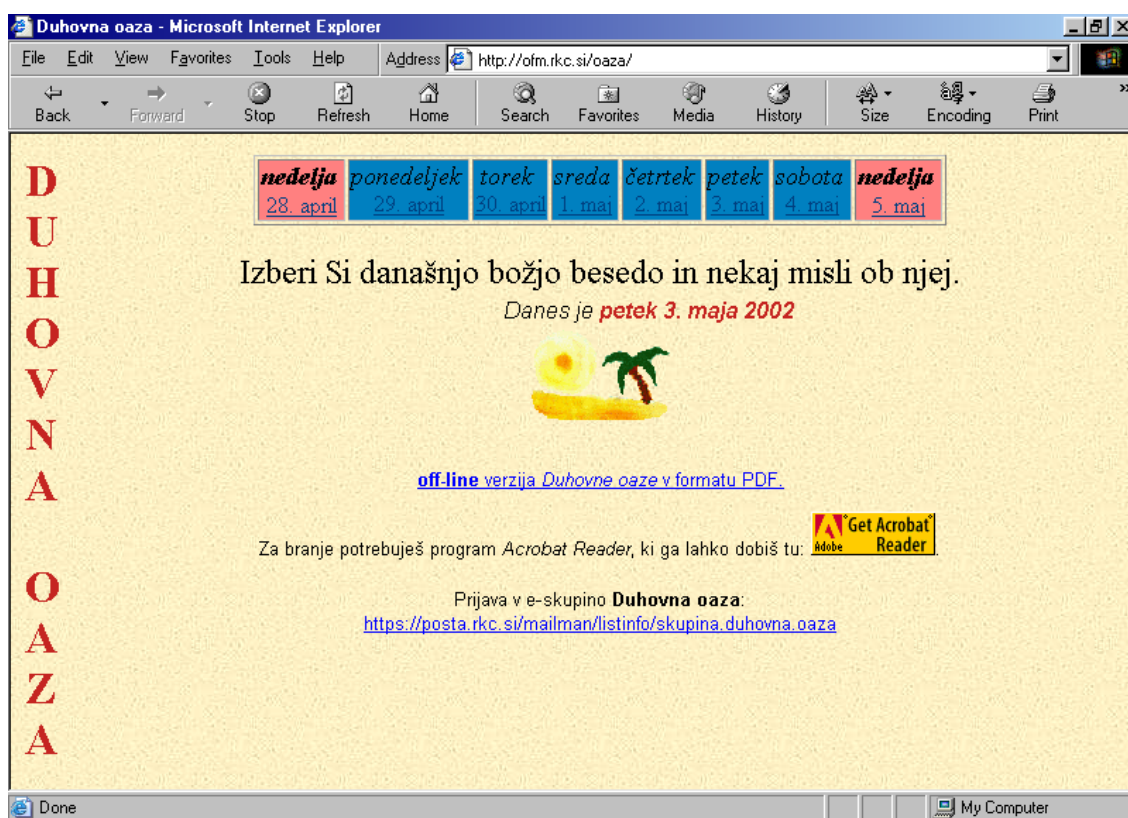
Slika 39: Začetna stran molitvene strani

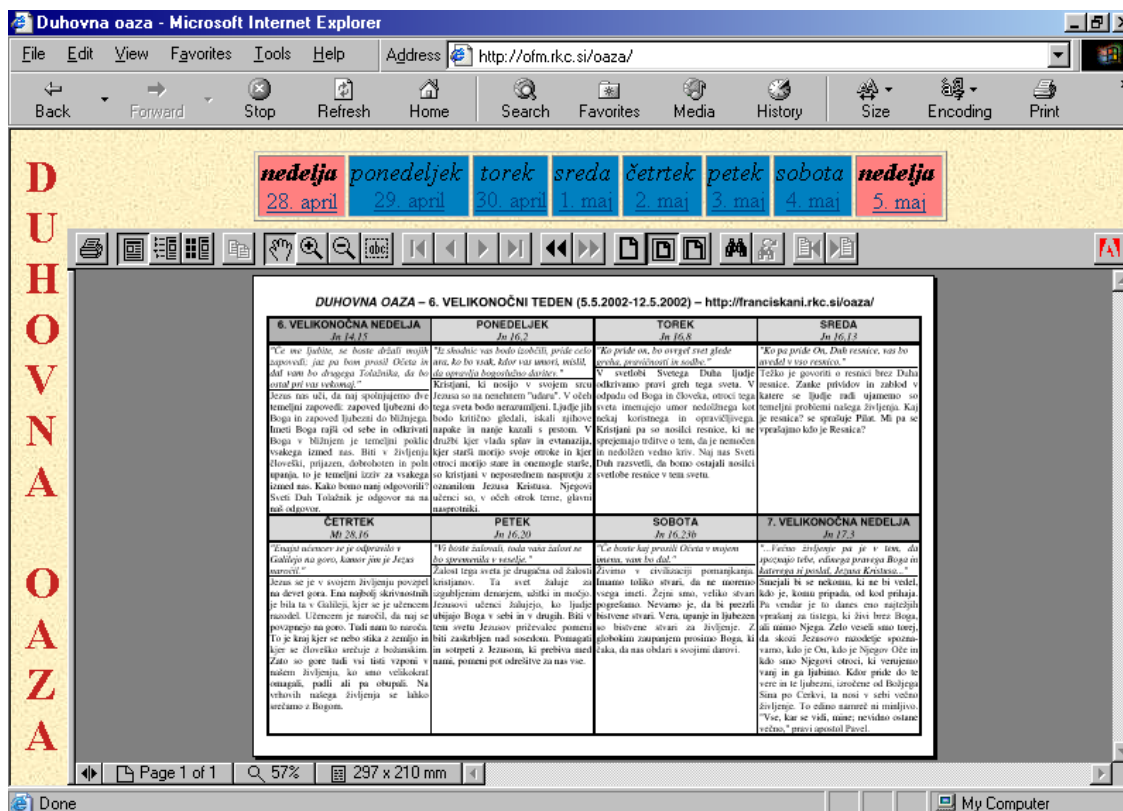
Slika 40: Povabilo k molitvi

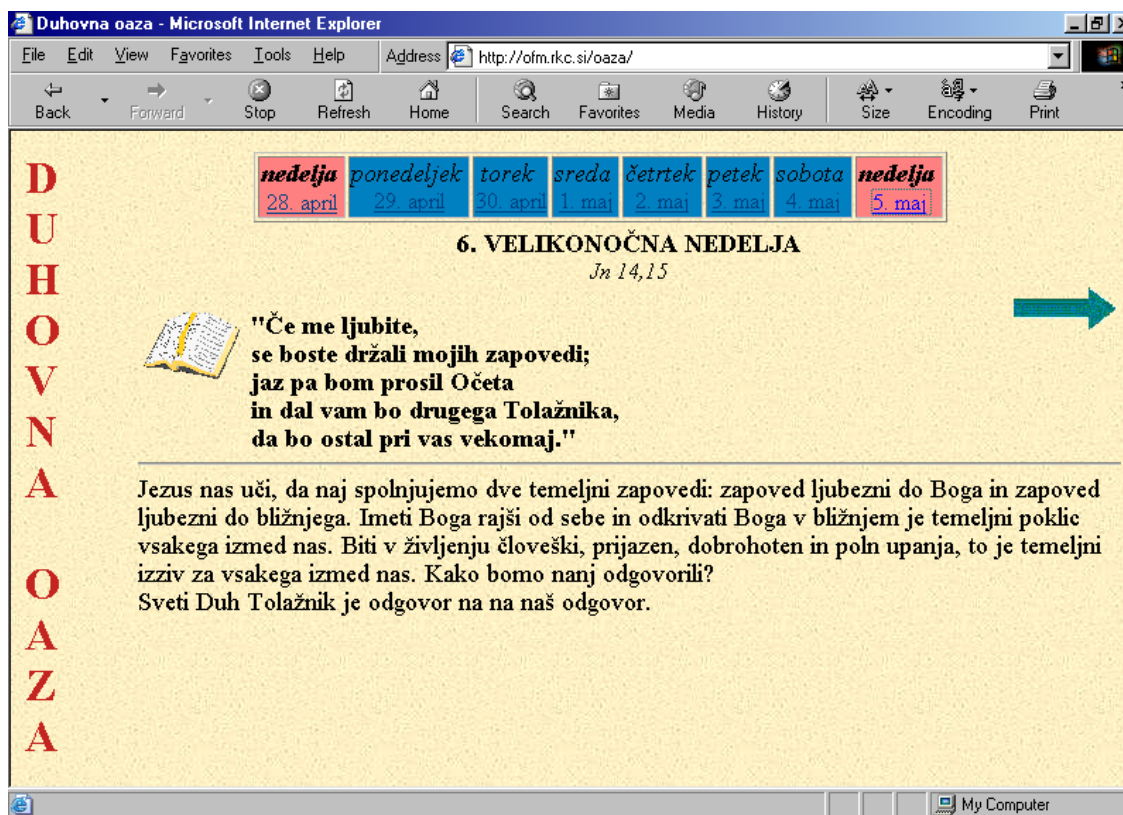
Slika 41: Uvodna molitev

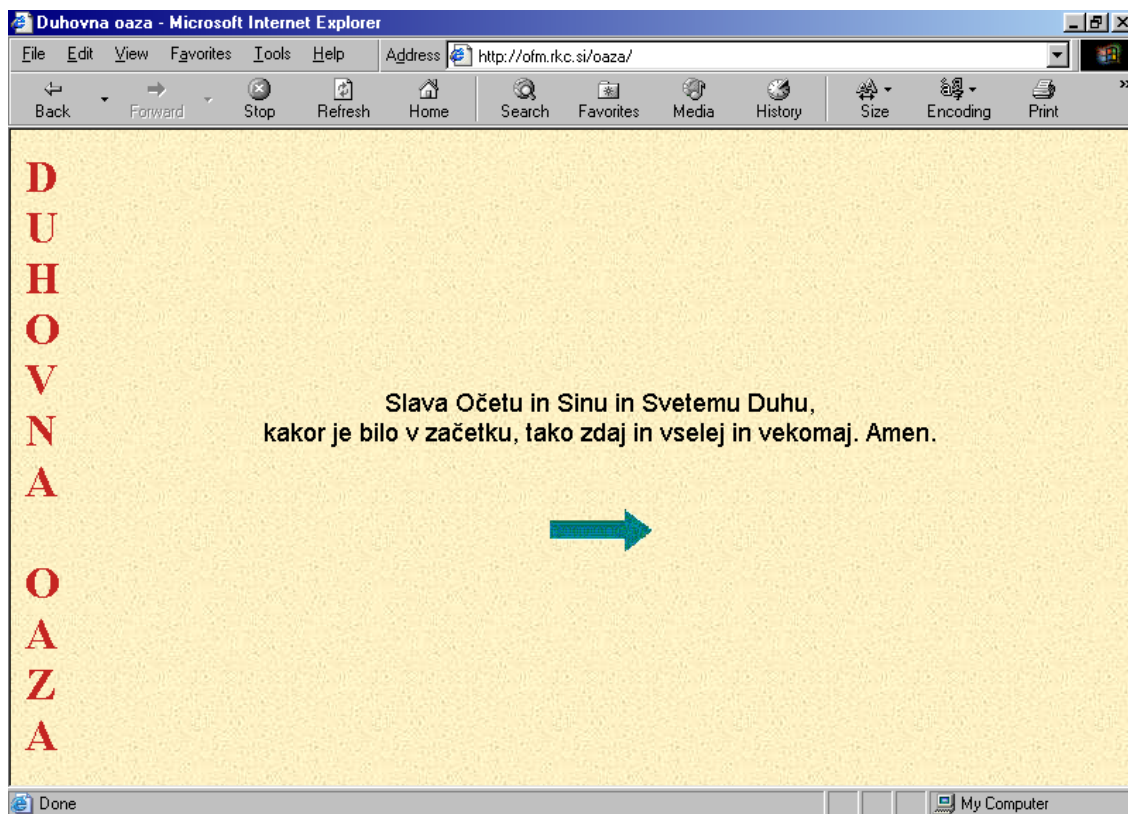
Slika 42: Izbira dneva in možnost branja v formatu PDF ter prijava na elektronsko skupino

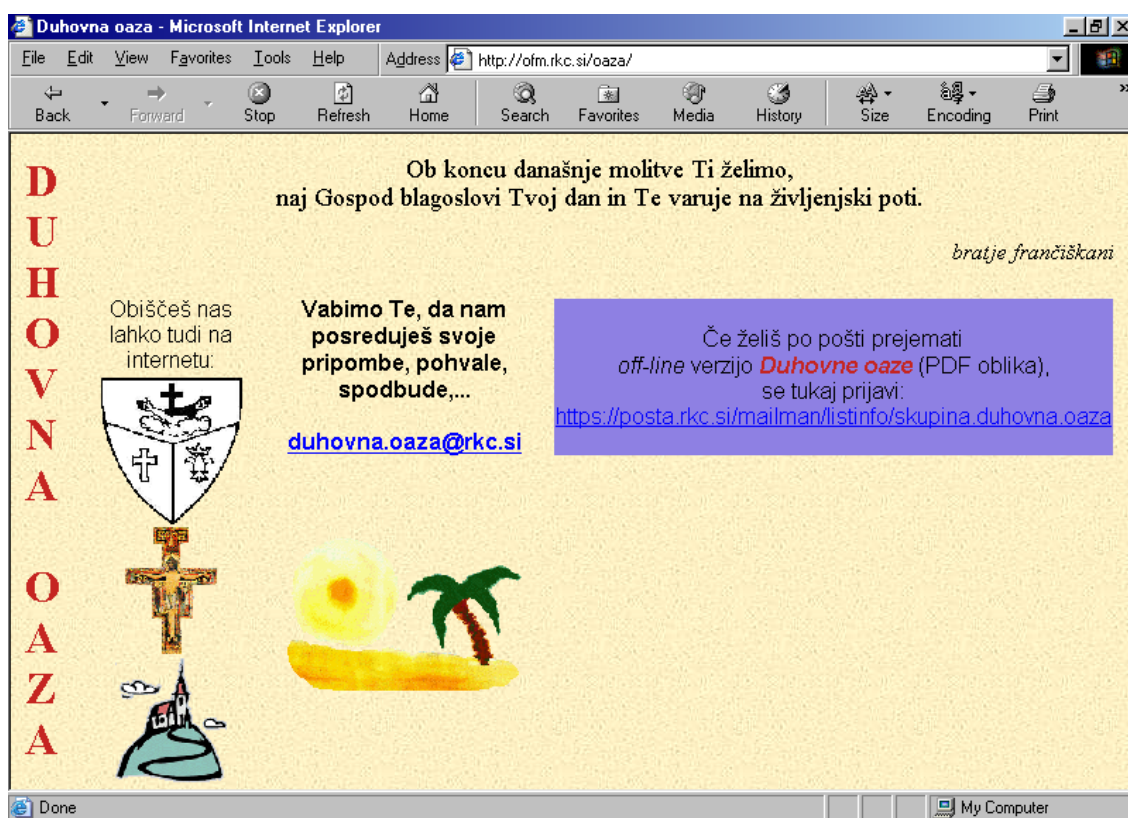
Slika 43: Branje v formatu PDF

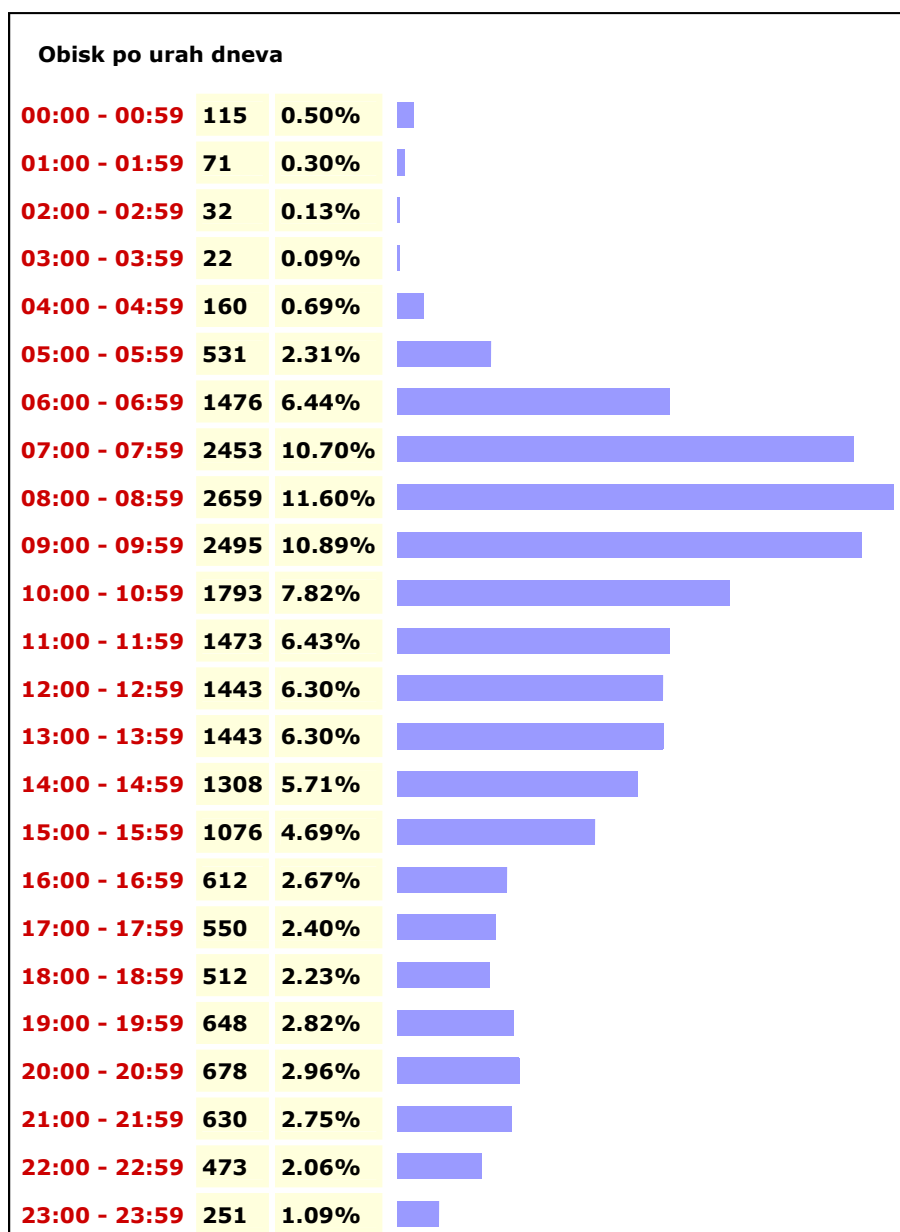
Slika 44: Osrednja stran Duhovne oaze

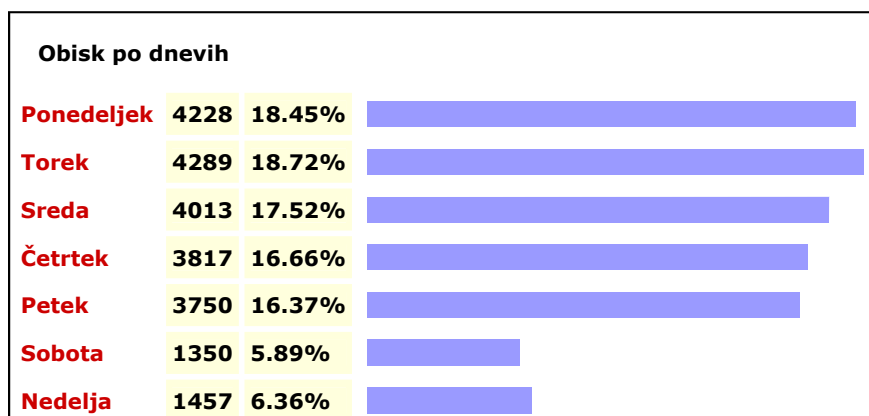
Slika 45: Sklepna molitev

Slika 46: Zaključna stran s povezavami

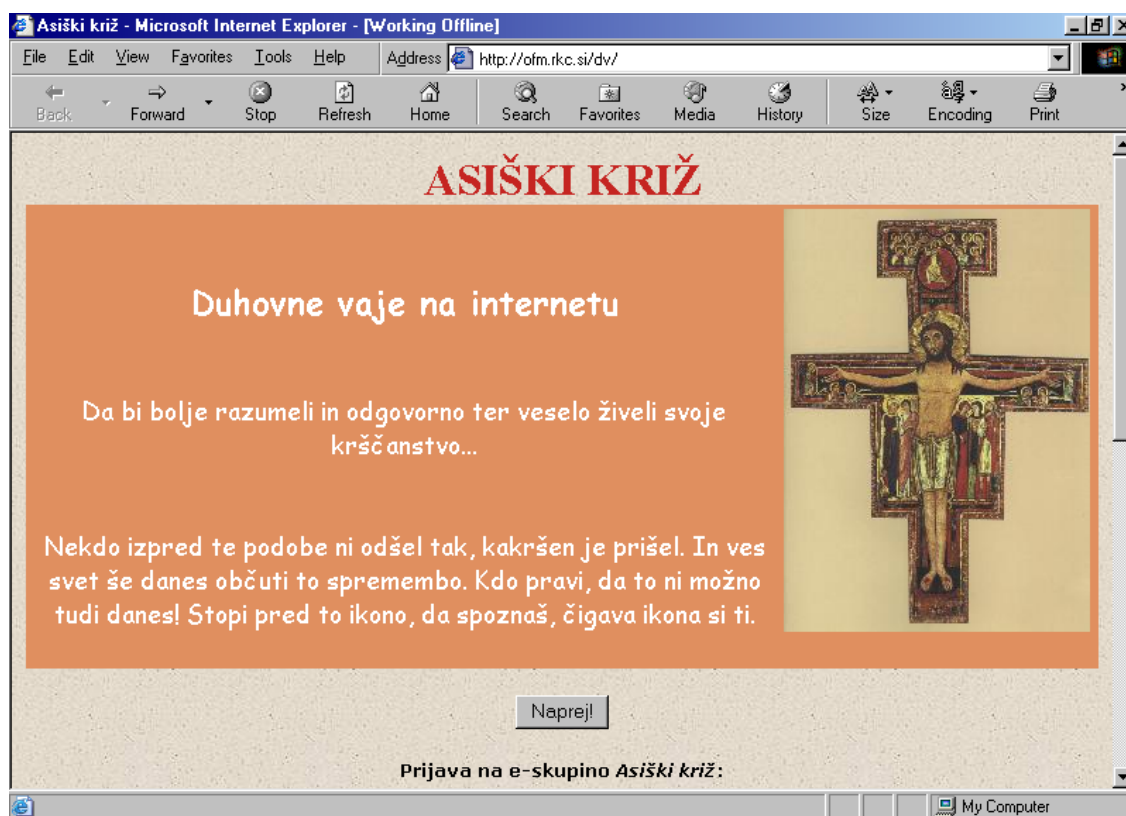

Slika 47: Največ obiska je med 7. in 10. uro dopoldne

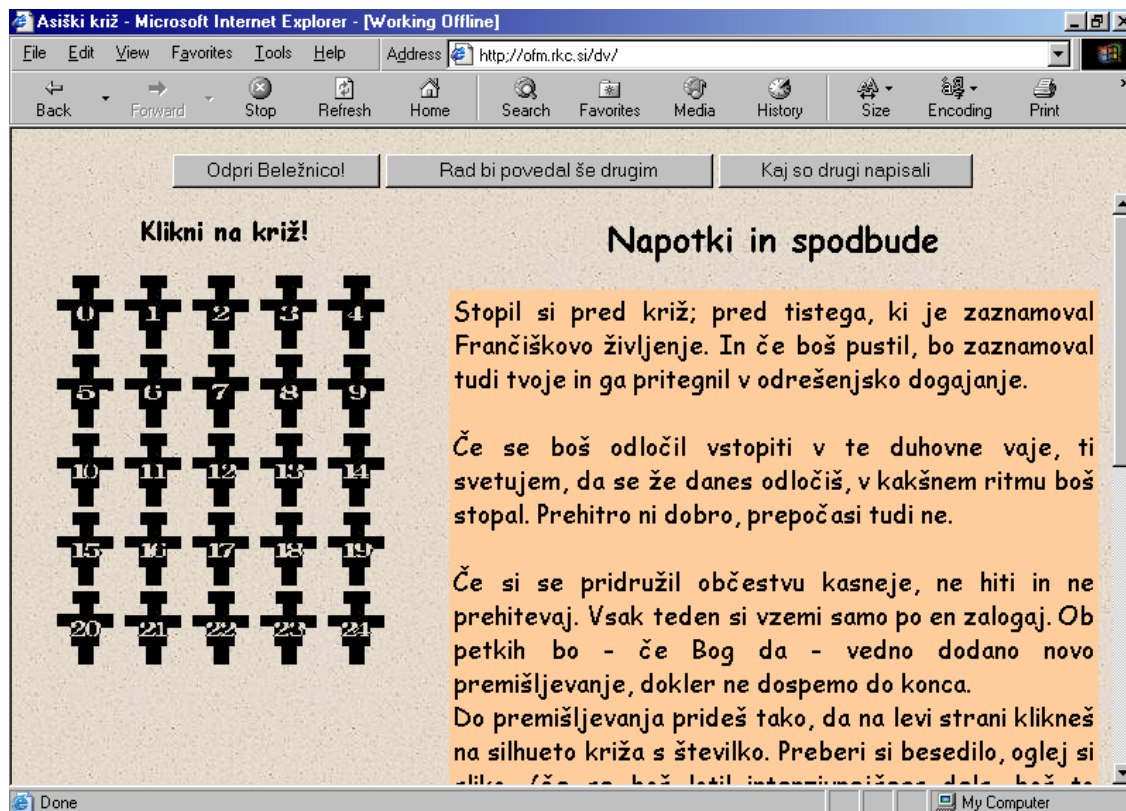

Slika 48: Očitna prevlada obiska med delovnim tednom

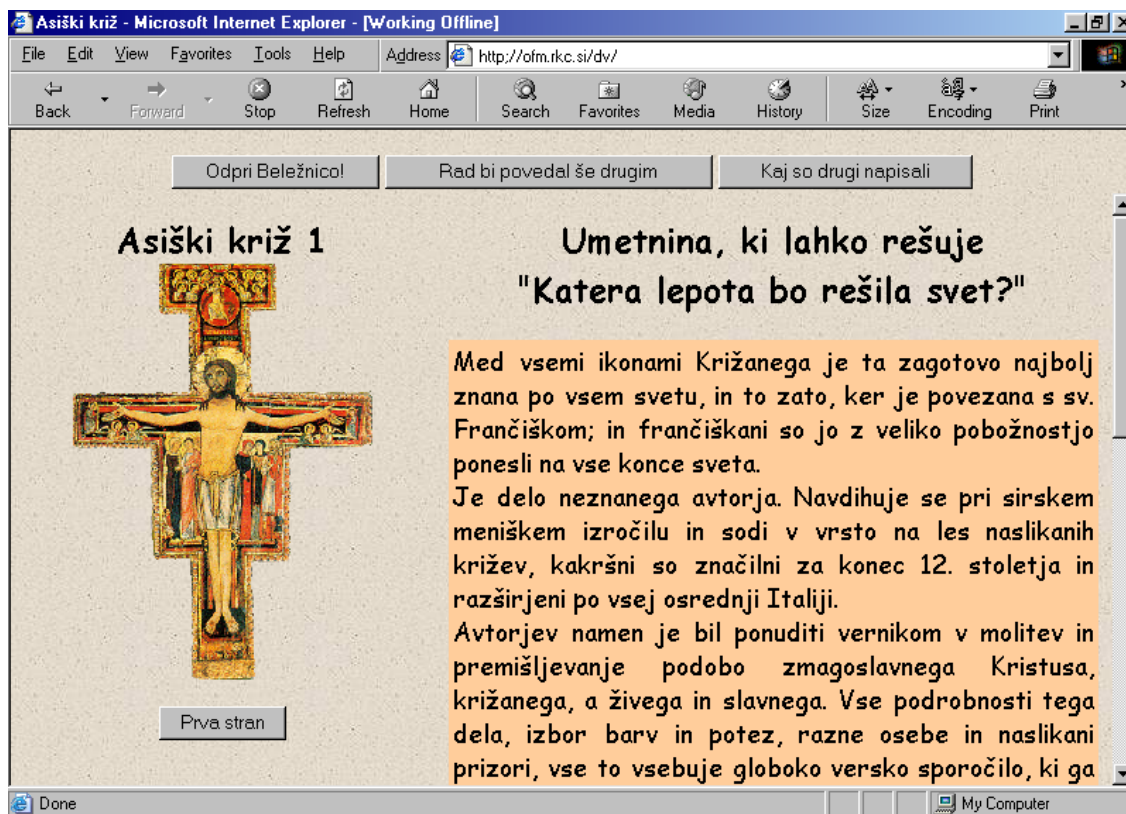
Asiški križ – *ofm.rkc.si/dv/*

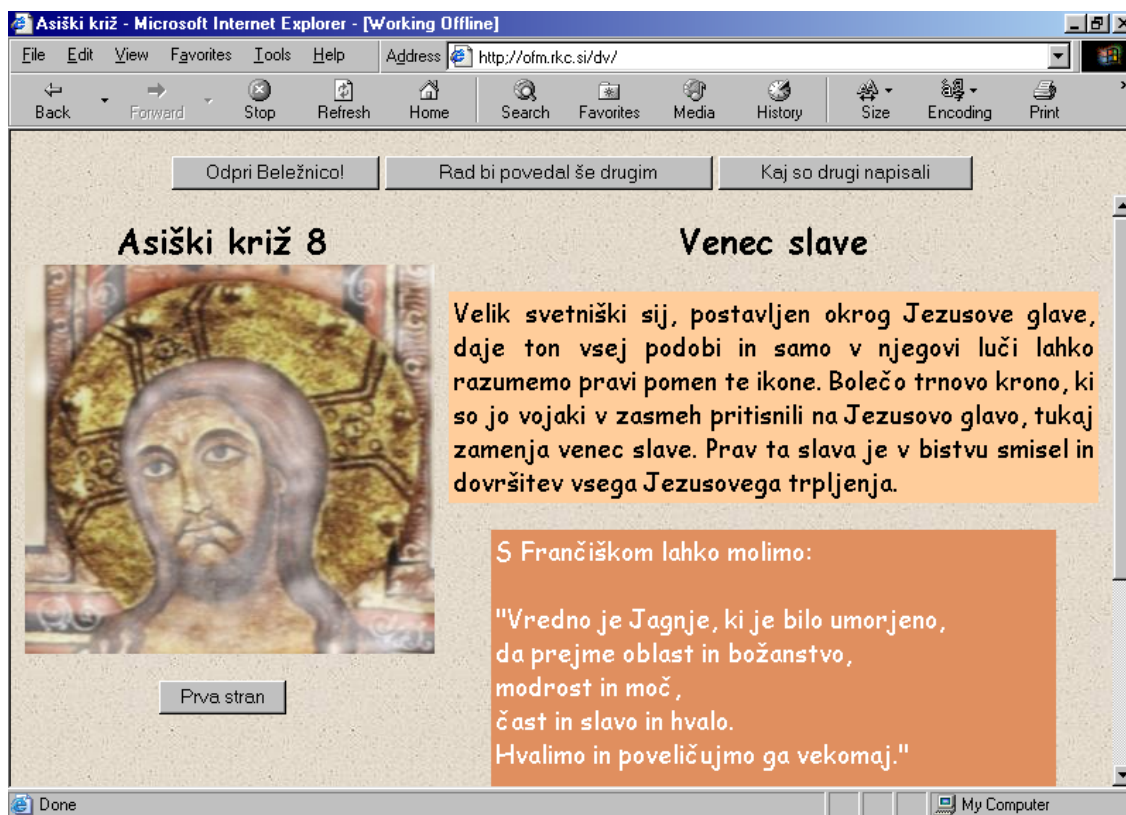
Slika 49: Začetna stran duhovnih vaj na internetu

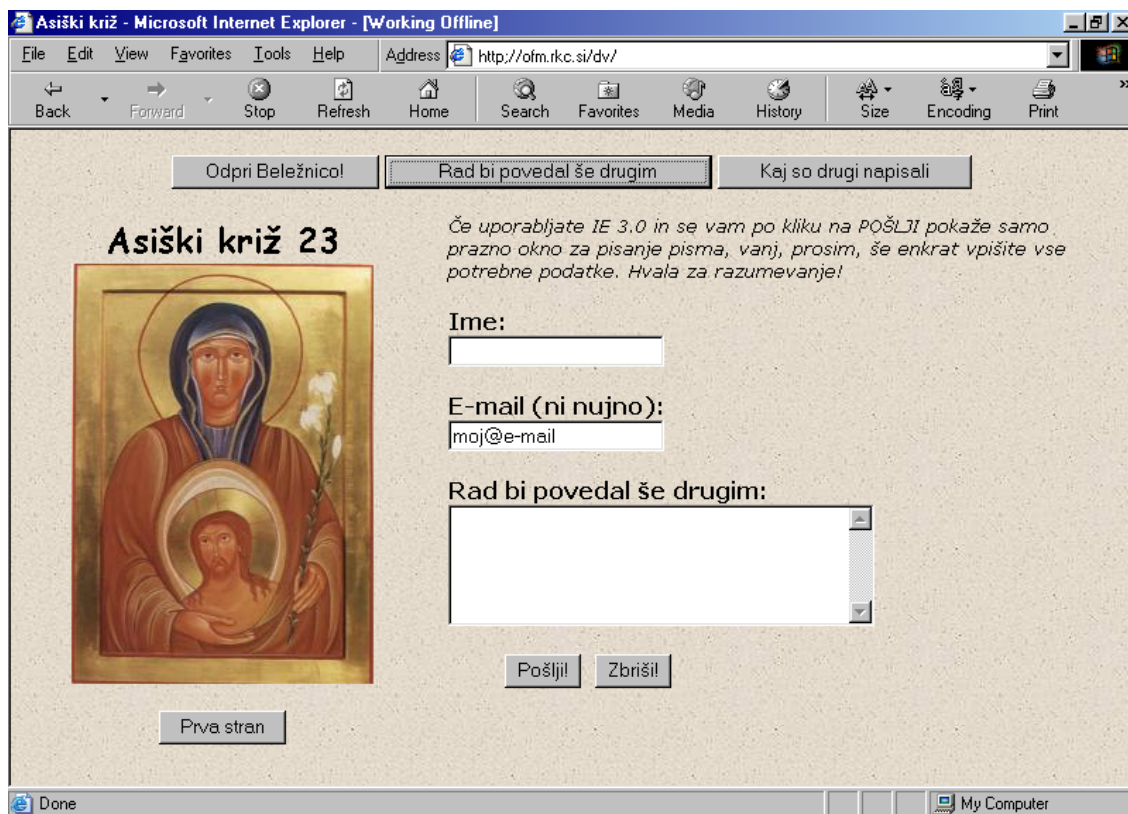
Slika 50: Navodila za uporabo

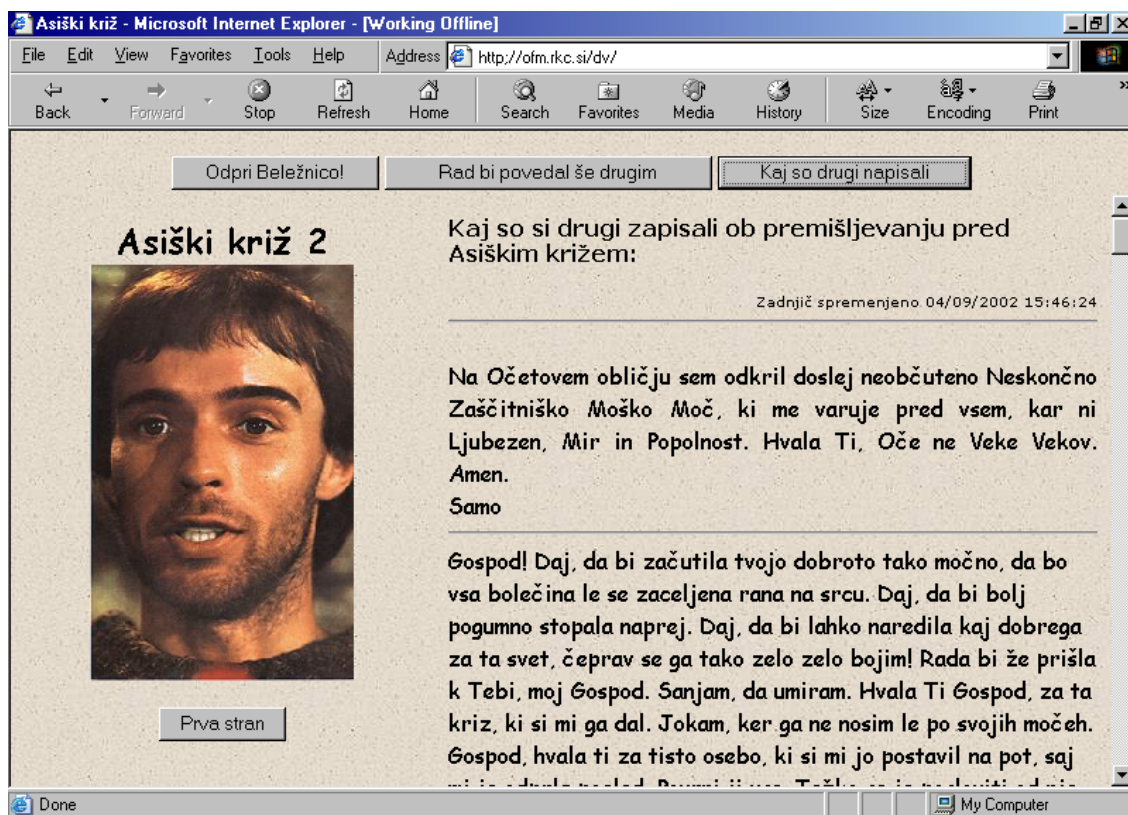
Slika 51: Primer meditacije s sliko

Slika 52: Meditacije so obogatene tudi z odlomki iz spisov sv. Frančiška

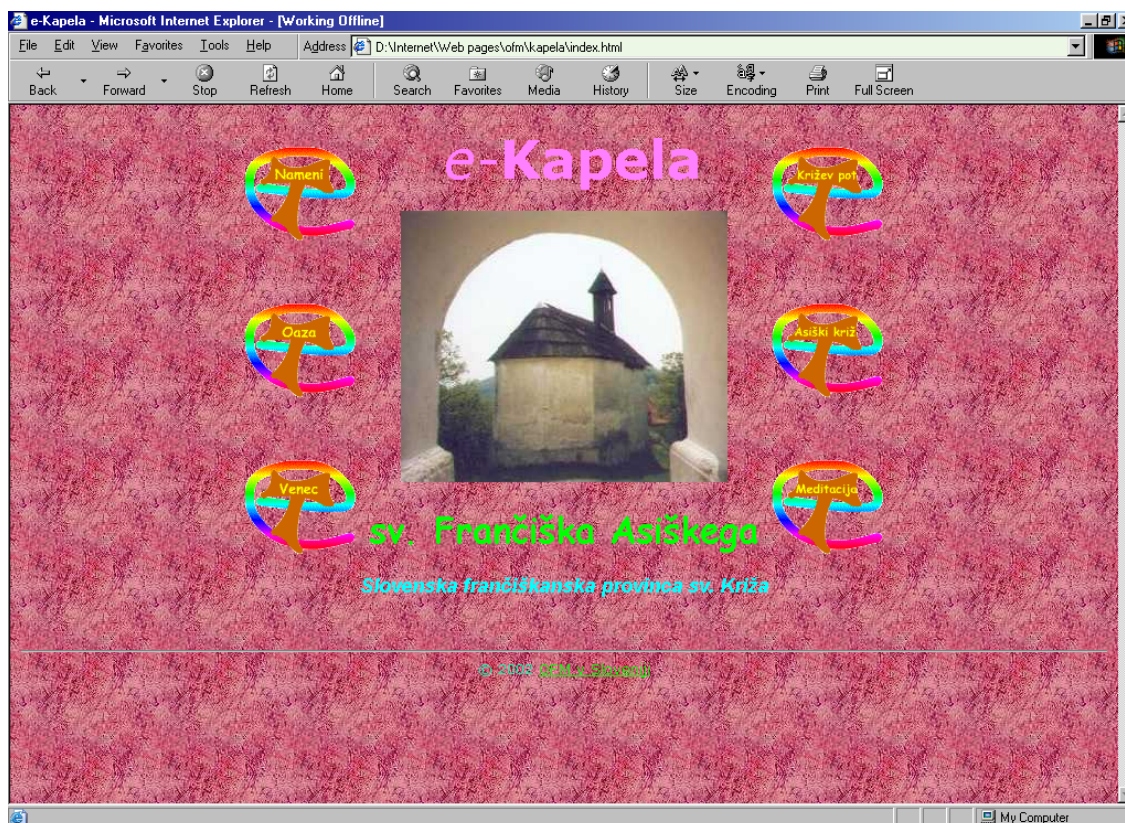

Slika 53: Delitev duhovnih izkustev z drugimi

Slika 54: Kaj so si drugi zapisali pred križem

e-Kapela

Slika 55: Začetna stran e-Kapele

Slika 56: Virtualna meditacija

Priloga 8: Katoliške povezave³⁷⁵

Cerkev

Slovenija

Cerkev na Slovenskem - <http://www.rkc.si/>
škofije - <http://www.rkc.si/ureditev/ureditev.html>
Koper - <http://www.rkc.si/ureditev/kp.html>
Ljubljana - <http://www.rkc.si/ureditev/lj.html>
Maribor - <http://www.rkc.si/ureditev/mb.html>
urnik maš v Slovenskih župnijah - <http://www.rkc.si/mase.html>
aktualne novice - <http://www.rkc.si/aktualno/aktualno.shtml>
duhovnik - <http://www.rkc.si/duhovno/omreduh.html>
napovednik - <http://www.rkc.si/aktualno/napoved.html>
zgodovina - <http://www.rkc.si/splosno/splosno.html>
Slovenija na splošno - <http://www.rkc.si/splosno/podatki.html>
Apostolska nunciatura - *La Nunziatura Apostolica a Ljubljana* - <http://www.rkc.si/ureditev/nuncij.html>
Bogoslovno semenišče Ljubljana - <http://www.semenisce-lj.si/>
VrNet datoteke - <http://vrnet.rkc.si/>

Župnije

Župnije - <http://zupnije.rkc.si/index.html>
Bele Vode - Sv. Križ - MB - <http://zupnije.rkc.si/BeleVode/SvKriz/index.htm>
Bertoki - KP - <http://www2.arnes.si/~kpsplb8/natecaj/bcerkev.html>
Bizeljsko - MB - <http://www.rkc.si/slomsek/index-kraji.html#bizeljsko>
Boštanj - LJ - <http://zupnija-bostanj.freeservers.com/>
Brestanica - MB - <http://zupnije.rkc.si/Brestanica/index.htm>
Breznica - <http://www.rkc.si/natecaj/breznica/domaca.html>
Brezovica - LJ - <http://www.brezovica.si/zupnije/brezovica.htm>
Celje - Sv. Danijel - MB - <http://zupnije.rkc.si/CeljeSvDanijel/index.htm>
Celje - Sv. Duh - MB - <http://www.zupnija-svduh.si/>
Čerkno - KP - <http://www2.arnes.si/~btusar1/>
Črešnjske - MB - <http://www.rkc.si/slomsek/index-kraji.html#cresnjice>
Črneče - Sv. Križ nad Dravogradom - http://zupnije.rkc.si/Crnece/SvKriz_Dravograd/index.htm
Dol pri Hrastniku - Sv. Jakob - MB - <http://www.dol-pri-hrastniku.net/zupnija>
Dornberk - KP - <http://zupnije.rkc.si/dornberk/>
Gornja Radgona - MB - <http://zupnije.rkc.si/gornja-radgona>
Gornji Petrovci - MB - <http://zupnije.rkc.si/GornjiPetrovci/index.htm>
Grad - MB - <http://zupnije.rkc.si/GradvPrekmurju/index.htm>
Hoče - MB - <http://www.nadzupnija-hoce.com/>
Ig - LJ - <http://www.salve.si/ig/>
Izola - KP - <http://zupnije.rkc.si/izola>
Kamnica - MB - <http://klaretinci.net/zupnija>
Kamnje - KP - <http://www2.arnes.si/~poklubajs7/Kamnje/zupnija.html>
Komen - KP - http://www.komen.si/kras_in_ljudje/zupnija/
Kovor - LJ - <http://www.geocities.com/praprose/>
Limbuš - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Litija - LJ - <http://cerkev.litija.org/>
Ljubljana - Bežigrad - LJ - <http://zupnije.rkc.si/lj-bezigrad>
Ljubljana - Črnuče - LJ - http://www.uni-lj.si/~fg_rebolj/index.html
Ljubljana - Fužine - LJ - <http://zupnije.rkc.si/fuzine>
Ljubljana - Kašelj/Zalog - LJ - <http://www.sv-andrej.freeservers.com/>
Ljubljana - Kodeljevo - LJ - <http://cerkev.net/kodeljevo/>
Ljubljana - Marijino oznanjenje - LJ - <http://ofm.rkc.si/Samostani/lj-center.html>
Ljubljana - Sv. Nikolaj - LJ - <http://lj-stolnica.rkc.si/>
Lokve - KP - <http://www.amadej.si/users/fonda/>
Lovrenc na Pohorju - MB - <http://www.lovrenc.si/zupnija/>
Mala Nedelja - MB - <http://zupnije.rkc.si/MalaNedelja/index.htm>
Maribor - Brezje - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>

³⁷⁵ Pri pripravi povezav sem si pomagal tudi z naslednjimi stranmi: URL=
"http://minoriti.rkc.si/povezave/povezave.htm", "http://www.ofm.hr/razno/linkovi.asp",
"http://www.ofm.org/01ita/link/00link.html", "http://ofm.rkc.si/povezave.html",
"http://www.rkc.si/ostalo/linki.html", "http://www.rkc.si/povezave.html",
"http://www.rkc.si/redovi/redovi.html", "http://zupnije.rkc.si/zu_SLO.html".

Maribor - Košaki - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Pobrežje - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Radvanje - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Sv. Janez Bosko - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Sv. Janez Krstnik - MB - <http://zupnije.rkc.si/Maribor/index.htm>
Maribor - Sv. Jožef - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Sv. Križ - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Sv. Magdalena - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Sv. Marija - MB - http://zupnije.rkc.si/MB_svMarija/index.htm
Maribor - Sv. Rešnje Telo - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Maribor - Tezno - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Metlika - Tri fare - LJ - <http://zupnije.rkc.si/Metlika/TriFare/index.htm>
Mošnje - Brezje - LJ - <http://www.brezje.si/>
Murska Sobota - MB - <http://www.sv-nikolaj.org/>
<http://zupnije.rkc.si/MurskaSobota/index.htm>
Nazarje - MB - <http://zupnije.rkc.si/Nazarje/index.htm>
Notranje Gorice - LJ - <http://www.brezovica.si/zupnije/ng.htm>
<http://www2.arnes.si/~ljobcbr2/zupnija-ng.htm>
Nova Cerkev - MB - <http://www.rkc.si/slomsek/index-kraji.html#novacerkev>
Nova Gorica - Kapela - KP - http://zupnije.rkc.si/KrOdresenik_NG/kapela.htm
Nova Gorica - Kristus Odrešenik - KP - http://zupnije.rkc.si/KrOdresenik_NG/kristus.htm
Nova Štifta - LJ - http://zupnije.rkc.si/NovaStifta_GG/index.htm
Novo Mesto - Kapitelj - LJ - http://zupnije.rkc.si/NM_Kapitelj/index.htm
Odranci - MB - <http://zupnije.rkc.si/Odranci/index.htm>
Olimje - MB - <http://www.rkc.si/slomsek/index-kraji.html#olimje>
Ormož - MB - <http://graph.uni-mb.si/simon/svjakob/SvJakob.htm>
Petrovče - MB - <http://zupnije.rkc.si/Petrovce/index.htm>
Piran - KP - <http://zupnije.rkc.si/piran>
Polhov Gradec - LJ - <http://zupnije.rkc.si/polhov-gradec/index.htm>
Polzela - Gora Oljka - MB - <http://zupnije.rkc.si/Polzela/GoraOljka/index.htm>
Ponikva - <http://www.rkc.si/slomsek/index-kraji.html#ponikva>
Preserje - LJ - <http://www.brezovica.si/zupnije/preserje.htm>
Ptuj - Sv. Jurij - MB - <http://zupnije.rkc.si/PtujSvJurij/index.htm>
Ptuj - Sv. Ožbolt - MB - <http://www.rkc.si/slomsek/index-kraji.html>
Rakitna - LJ - <http://www.brezovica.si/zupnije/rakitna.htm>
Ruše - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Selnica ob Dravi - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Semič - LJ - <http://zupnije.rkc.si/semic>
Sladka Gora - MB - <http://zupnije.rkc.si/SladkaGora/index.htm>
Slovenske Konjice - MB - <http://zupnije.rkc.si/SloKonjice/index.htm>
Smlednik - LJ - <http://www2.arnes.si/~ssdsce/smlednik/index.htm>
Sodražica - Nova Štifta - LJ - http://zupnije.rkc.si/Sodrazica/NovaStifta_Dol/index.htm
Solkan - KP - http://zupnije.rkc.si/KrOdresenik_NG/solkan.htm
Stari Trg ob Kolpi - <http://www.druzina.si/tebnik/4719/drugo2.htm>
Sv. Vid v Lazih - LJ - <http://www.druzina.si/tebnik/4719/drugo2.htm>
Stična - LJ - <http://www.rkc.si/sticna/index.html>
Stranice - MB - http://www.geocities.com/zupnija_stranice/
Sv. Barbara v Slov Goricah - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Sv. Duh na Ostrem Vrhu - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Sv. Križ nad Mariborom - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Sv. Marija v Puščavi - MB - http://zupnije.rkc.si/Puscava_naPohorju/index.htm
<http://www.lovrenc.si/zupnija/puscava.html>
Sv. Martin pri Vurberku - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/>
Sv. Peter pri Mariboru - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Sv. Trojica - Podlehnik - MB - http://zupnije.rkc.si/SvTrojica_Podlehnik/index.htm
Šempas - KP - <http://www2.arnes.si/~aterci1/>
Šentjošt nad Horjulom - LJ - <http://www.stjost.org/sentjost/slo/slo-fara.html>
Šmartno pod Šmarno goro - LJ - <http://zupnije.rkc.si/lj-smartno/>
Šturje - KP - <http://www2.arnes.si/~npregs/sturje.htm>
Turnišče - MB - <http://zupnije.rkc.si/Turnisce/index.htm>
Ustje - SvJust - KP - <http://www2.arnes.si/~ljeimv11/>
Videm - Krško - MB - <http://www.krsko.com/ks069.html>
Vir pri Domžalah - LJ - <http://zupnije.rkc.si/vir/index.htm>
Vurberk - MB - <http://www.zupnija-dvorjane.si/dekanija.htm>
Vuzenica - MB - <http://www.rkc.si/slomsek/index-kraji.html#vuzenica>
Zreče - MB - <http://users.volja.net/pskaza>

Slovinci po svetu

Dom - kulturno verski list (Videm) - <http://www.dom.it>
Krška škofija - <http://www.kath-kirche-kaernten.at/slov/>

Krščanska kulturna zveza – <http://www.kkz.at/>
Nedelja – verski tednik – <http://www.nedelja.at/>
Novi glas – verski tednik zamejskih Slovencev v Italiji – <http://www.noviglas.it/>
Slovensko versko središče (ZDA) – <http://www.slovenian-mission.org/>
Slovenski zamejski spletni prstan – <http://www.geocities.com/zamejci/>
Versko središče v Kew - Melbourne (AU) – <http://www.glasslovenije.com.au/baraga-house.htm>
Versko središče v Adelaidi (AU) – <http://www.glasslovenije.com.au/versko-adelaide.htm>
Versko središče v Sydneyu (AU) – <http://www.glasslovenije.com.au/versko-sydney.htm>

Svet

Sveti sedež – <http://www.vatican.va/>
Assisi: bazilika sv. Frančiška – <http://members.xoom.it/sfassisi/>
Avstralska Cerkev - Jubilee 2000 website – <http://www.catholic.org.au/nf/whatsnew/letter2.html>
Avstrijska Cerkev – <http://www.kath-kirche.at/>
Bangladeška Cerkev – <http://www.bangladesh-christian.com/>
Benvenuti nel sito della Cvx Italia – <http://www.cvx.it/>
Beograjska nadškofija – <http://solair.eunet.yu/~nadbisbg/>
Best of the Christian Web – <http://www.botcw.com/>
Bogat katoliški iskalnik – <http://community.catholic.org/>
Catholic Dioceses – <http://www.cs.cmu.edu/People/spok/catholic/dioceses.html>
Catholic Internet Directory – <http://www.catholic.net/RCC/Indices/index.html>
Catholic Links – <http://www.cwo.com/~pentrack/catholic/links.html>
Catholic Liturgy – <http://www.catholicliturgy.com/>
Catholic On-line Services – <http://www.catholic-church.org/cid/online.html>
Columban's Mission Society, New Zealand (Jubilee website) – http://www.columban.org.au/jubilee_2000.htm
Ekumenske povezave – <http://www.catholic-church.org/cid/ecumenicallinks.html>
Jubilee 2000 Ireland – <http://www.jubileeireland.com/>
Katholische Kirche in Österreich – <http://www.kath-kirche.at/>
Katolici – <http://www.katolici.com/>
Katoliška Cerkev v Angliji in Walesu – <http://www.tasc.ac.uk/cc/>
Kazalo na različne katoliške povezave – <http://www.clerus.org/links.htm>
La Chiesa Cattolica Italiana – <http://www.chiesacattolica.it/>
Narodno svetišče sv. Maksimilijana Kolbeja – <http://www.marytown.com/>
Ordinary Assembly Of Catholics Of The Holy Land (A.O.C.T.S) – <http://www.opuslibani.org.lb/conference/eaacts.htm>
Padova: bazilika sv. Antona – <http://www.mess-s-antonio.it/basilica/index.htm>
Papin posjet Hrvatskoj 1998. – <http://www.papa.hr/>
PROFETA - SITI CATTOLICI ITALIANI Motore di Ricerca – <http://www.miriam.org/profeta/>
QUMRAN NET - Materiale pastorale on-line – <http://www.qumran.net/>
Seznam katoliških povezav – <http://www.crosssearch.com/>
Siti Cattolici Italiani (Francesco Diani) – <http://www.siticattolici.it/>
Španska škofovska konferenca (Jubilee Committee Members) – http://www.conferenciaepiscopal.es/JUBILEO_2000/COMITE_JUBILEO.htm
Španska škofovska konferenca (Jubilee website) – http://www.conferenciaepiscopal.es/JUBILEO_2000/general-jubileo.htm
The Catholic Church – <http://community.catholic.org/evangelizationresources/evangelizationresources.htm>
The Catholic Encyclopedia – <http://www.knight.org/advent/>
The Web Site of the Catholic Church in Europe – <http://communio.hcbc.hu/>
Vatikanske razstave ... – http://metalab.unc.edu/expo/vatican.exhibit/exhibit/Main_Hall.html
www.jesuscatholic.com – <http://www.jesuscatholic.com/>

Ustanove Svetega sedeža

Državno tajništvo – http://www.vatican.va/roman_curia/secretariat_state/index.htm
L'Osservatore Romano - vatikanski dnevnik – http://www.vatican.va/news_services/or/home_eng.html
Mestna državnica Vatikan – http://www.vatican.va/vatican_city_state/index.htm
Papeška akademija znanosti – http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_academies/acdscien/index.htm
Papeška akademija za življenje – http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_academies/acdlife/index.htm
Radio Vatikan – http://www.vatican.va/news_services/radio/index.htm
Sikstinska kapela – <http://www.christusrex.org/www1/sistine/0-Tour.html>
Stalno predstavništvo Svetega sedeža pri OZN – http://www.holyseemission.org/html/body_holy_see_mission.html
Sveti oče (Okrožnice, apostolska pisma, apostolske spodbude, apostolske konstitucije, splošne avdiencie, pridige, pisma, poslanice, govori, motu proprio, apostolska potovanja, biografije papežev od Leona XIII. do Janeza Pavla II.) – http://www.vatican.va/holy_father/index.htm
Škofovska sinoda – http://www.vatican.va/roman_curia/synod/index.htm
Tiskovni urad Svetega sedeža – http://www.vatican.va/news_services/press/index.htm

Vatican Information Service - uradna vatikanska tiskovna agencija - http://www.vatican.va/news_services/press/vis/vis_en.html
Vatikanska knjižnica in tajni arhivi - http://www.vatican.va/library_archives/index.htm
Vatikanski muzeji - <http://www.vatican.va/museums/index.htm>
Vatikansko televizijsko središče (CTV) - http://www.vatican.va/news_services/television/index.htm
Vatikanska založba (Libreria Editrice Vaticana) - http://www.vatican.va/roman_curia/institutions_connected/lev/index.htm

Kongregacije

Kongregacija za evangelizacijo narodov - http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cevang/index.htm
Kongregacija za katoliško vzgojo - http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccatheduc/index.htm
Kongregacija za kler - <http://www.clerus.org/>
Kongregacija za nauk vere - http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/index.htm
Kongregacija za zadeve svetnikov - http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/csaints/index.htm

Papeški sveti

Papeški svet 'Cor Unum' - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/corunum/index.htm
Papeški svet za družino - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/family/index.htm
Papeški svet za kulturo - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/cultr/index.htm
Papeški svet za laike - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/laity/index.htm
Papeški svet za medverski dialog - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/interelg/index.htm
Papeški svet za pastoralo priseljencev in turistov - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/migrants/index.htm
Papeški svet za pastoralo zdravstvenih delavcev - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/hlthwork/index.htm
Papeški svet za pravičnost in mir - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/index.htm
Papeški svet za sredstva družbenega obveščanja - http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/pccs/index.htm

Škofovske konference

Slovenska škofovska konferenca - <http://www.rkc.si/ureditev/ssk.html>
Angleška in Waleška škofovska konferenca - <http://www.tasc.ac.uk/cc/cbc/cbc.htm>
Antilska škofovska konferenca - <http://www.opus.co.tt/aec/index.htm>
Argentinska škofovska konferenca - http://www.cea.org.ar/Jubileo_2000_ind.htm
Avstralska škofovska konferenca - <http://www.catholic.org.au/index.html>
Avstrijska škofovska konferenca - <http://www.bischofskonferenz.at/>
Belgijska škofovska konferenca - <http://www.catho.be/confep/conferpi/conferpi.html>
Braziljska škofovska konferenca - <http://www.embratel.net.br/infoserv/cnbb/prnm.html>
Centralno Ameriška škofovska konferenca - <http://www.celam.org/>
Čilenska škofovska konferenca (Jubilee site) - <http://www.iglesia.cl/jubileo/>
Evropska škofovska konferenca - <http://www.kath.ch/ccee/>
Federacija azijskih škofov - <http://www.fabc.org.ph/>
Filipinska škofovska konferenca - <http://www.rc.net/philippines/cbcp/>
Francoska škofovska konferenca - <http://www.cef.fr/>
Gvatemalska škofovska konferenca - <http://www.riial.org/guatemala/index.htm>
Hrvaška škofovska konferenca - <http://www.hbk.hr/>
Indijska škofovska konferenca - <http://www.geocities.com/Athens/2960/2001.htm>
Iranska škofovska konferenca - <http://www.opuslibani.org.lb/conference/iran.htm>
Irska škofovska konferenca - <http://indigo.ie/~nc3m/>
Italijanska škofovska konferenca - <http://www.chiesacattolica.it/cci/home.html>
Japonska škofovska konferenca - <http://www02.so-net.or.jp/~catholic/ECBCJ/Cbcj.htm>
Južnoafriška škofovska konferenca - <http://servus.smom-za.org/www1/gtl/cidsa/cidsa.htm>
Kanadska škofovska konferenca - <http://www.cccb.ca/english/indexjub.asp>
Kenijska škofovska konferenca - <http://members.tripod.com/~mutiso/>
Kolumbijska škofovska konferenca - <http://www.cec.org.co/>
Kubanska škofovska konferenca - <http://www.brigadoon.com/~CotCC/>
Latinski patriarhat v Jeruzalemu - <http://www.al-bushra.org/>
Latvijska škofovska konferenca - <http://www.catholic.lv/>
Libanonska škofovska konferenca - <http://www.opuslibani.org.lb/conference/eliban.html>
Luksemburška škofovska konferenca - <http://www.cathol.lu/>
Madžarska škofovska konferenca - http://communio.hcbc.hu/hu/bcs_ang.html
Malawijska škofovska konferenca - <http://spicerack.sr.unh.edu/~llk/bishlet96.html>
Mehiška škofovska konferenca - <http://www.cem.org.mx/>
National Conference of Catholic Bishops/United States Catholic Conference - <http://www.nccbuscc.org/>
Nemška škofovska konferenca - <http://www.dbk.de/>

Nikaragevska škofovska konferenca - <http://netra.tmx.com.ni/~cen/cen1.html>
Nizozemska škofovska konferenca - <http://www.omroep.nl/rkk/2000/vader2000/>
Norveška škofovska konferenca - <http://www.katolsk.no/>
Novo Zelandška škofovska konferenca - <http://www.catholic.org/newzealand/cathcom/>
Ontarijska škofovska konferenca - <http://www.occb.on.ca/>
Perujska škofovska konferenca - <http://ekeko.rcp.net.pe/IAL/cep/inftvo/2-6/jubileo.htm>
Poljska škofovska konferenca - <http://www.spp.peryt.net.pl/informat.htm>
Portugalska škofovska konferenca - <http://ecclesia.pt/>
Queenslandska škofovska konferenca - <http://www.qld.catholic.net.au/>
Sirska škofovska konferenca - <http://www.opuslibani.org.lb/conference/ececs.htm>
Škandinavska škofovska konferenca - <http://www.catholic.se/nbk/>
Škofovska konferenca Dominikanske republike - <http://www.dominicana.com/iglesia/diosecis/index.htm>
Škofovska konferenca Pays-Bas - <http://www.omroep.nl/rkk/>
Škofovska konferenca ZDA - <http://www.nccbuscc.org/jubilee/>
Španska škofovska konferenca - <http://www.conferenciaepiscopal.es/>
Švicarska škofovska konferenca - <http://www.kath.ch/ces/default.htm>
Tanzanijska škofovska konferenca - <http://www.rc.net/tanzania/tec/>
Venezuelska škofovska konferenca - <http://www.comsis.com.ve/cev/frames/cevj.htm>
Vietnamska škofovska konferenca - <http://vietbishops.net/>
Zambijska škofovska konferenca - <http://www.zamnet.zm/zamnet/religion/catholic/Welcome.html>
Združenje katoliških škofov Svete dežele -
<http://www.greatjubilee2000.org/Events/Assembly/assembly.html>
Zimbabvejska škofovska konferenca - <http://www.zcbc.co.zw/>

Katoliške konference v ZDA

California Catholic Conference - <http://www.diocese-sacramento.org/cacathcn/>
Florida Catholic Conference - <http://www.flacathconf.org/Home.htm>
Hawaii Catholic Conference - <http://www.pono.net/policy/hccmain.html>
Illinois Catholic Conference - <http://www.archdiocese-chgo.org/jubilee.html>
Indiana Catholic Conference - <http://www.indianacc.org/>
Michigan Catholic Conference - <http://www.micatholicconference.org/>
Missouri Catholic Conference - <http://members.aol.com/mocatholic/>
Montana Catholic Conference - <http://www.mt.net/~mcc/>
New York State Catholic Conference - <http://www.nyscatholicconference.org/>
North Dakota Catholic Conference - <http://ndcatholic.org/>
Ohio Catholic Conference - <http://www.cd.pvt.k12.oh.us/cco/ccopages.html>
Pennsylvania Catholic Conference - <http://www.pacatholic.org/>
Wisconsin Catholic Conference - <http://www.wisconsinatholic.com/>

Ekumenski viri na svetovnem spletu

The 1997 Catholic Internet directory - <http://www.catholic-church.org/cid/ecumenicallinks.html>
Anglicans On-Line - <http://infomatch.com/~haibeck/anglican.html>
Answers in Action-Christian Apologetics - <http://orlando.power.net/users/aia>
Answers to Non-Christian Religion and Cults -
http://orlando.power.net/users/aia/m_CultsAndReligions.html/
Christian Campus Ministry Centers -
<http://web.mit.edu/afs/athena.mit.edu/activity/l/lem/www.home.html>
Christian Classics Etherial Library - <http://ccel.wheaton.edu/t/teresa/way/main.html>
Christian Community Network (CCN)- <http://www.christcom.net>
Christian Clipart - <http://www2.netdoor.com/~timojaak/clipart/clipart.html>
Christian Internet Directory - <http://www.bakerbooks.com/ccd/appcmain.html>
Christian Internet Resources - <http://saturn.colorado.edu:8080/Christian/list.html>
Christian Resource Lists - <http://www.fni.com/xlist.html>
Christianity Net - <http://www.christianity.net> Home of several of the top Christian magazines
Computers for Christ. (Has listing of 4000 churches of all denominations) <http://www.cforc.com/>
Conference of European Churches - <http://www.wcc.coe.org/cecstaffemail.htm>
CS Lewis Information - <http://paul.spu.edu/~loren/lewis/>
Dialogue & Ecumenism Site - gopher://nisp.ncl.ac.uk:70/11/lists/religious-pluralism
Ecclesiastical Calendar Calculator - <http://cssa.stanford.edu/~marcos/ec-cal.html>
Ecumenical News International - <http://www.wcc-coe.org/eni.html>
Ecumen - <http://164.109.10.6/~cpforbes/workshop.html>
Episcopal Church Home Page - <http://www.ai.mit.edu/people/mib/anglican/anglican/anglican.html>
European Catholic Church Website - <http://communio.hcbc.hu>
FISHNET - (Central Christian directory) - <http://www.fni.com/images/sandmini.gif>
Focus on the Family--Dr. James Dobson - <http://www.cs.albany.edu/~ault/fof/fof.html>
Frontier Internship in Mission - <http://www.wcc-coe.org/fimstaffemail.html>
Goshen Net (Christian Resource Directory) - <http://www.goshen.net/webmaster@goshen.net>
International Bible and Theology Gateways Directory - <http://www.uni.passau.de/ktf/gateways.html>
Internet Church Directory - <http://193.73.243.3/email.html>
Jews for Jesus - <http://www.jews-for-jesus.org>

Living Pulpit (Ecumenical Magazine) - <http://www.pulpit.org/>
Lutheran World Federation - <http://www.wcc-coe.org/lwflwfstaffemail.html>
Middle East Council of Churches - <http://www.ecunet.org/mecstaffemail.html>
Mailing List for All Christians - <http://www.gospelcom.net/ifc/allmail.html>
Promise Keepers - <http://www.sky.net/~rmk/pk.html>
Religious Resources Page- <http://convex.cc.uky.edu/~jatuck00/Religion/Religion.html>
Sermons, Stories, and Illustrations - <http://www.vgnernet.net/faith/>
Taizé - <http://www.taize.fr>
Trinity Broadcasting Network (TBN) - <http://www.tbn.org/home.html>
Web Pages for Mainline Protestant Denominations - <http://193.73/243.3/resources.html>
White Pages, Christian - http://www.cs.odu.edu/~eisen_j/ccn/list.html
World Alliance of Reformed Churches - <http://www.wcc-coe.org/warcstaffemail.html>
World Council of Churches - Staff list - <http://www.wcc-coe.org/wccstaffemail.html>
World Council of Churches Directories - <http://193.73.243.3/oikumene.html>
World Student Christian Federation - <http://www.wcc-coe.org/wscfstaffemail.html>

Marija

Mariologija - <http://www.mariology.com/>
<http://www.lcmglobal.net/Mariology/>
<http://www.maxkol.org/links.htm>
<http://www.mb-soft.com/believe/txn/mariolog.htm>
<http://www.sxws.com/charis/mariology.htm>
MARY'S MEDIA FOUNDATION - <http://www.marysmedia.org>
Radio Maria - <http://nyas.radiomaria.org/mediaserver/>
ROSARY CONFRATERNITY CENTER - <http://www.rosary-center.org/~rosary/>
THE FAMILY ROSARY - <http://www.familyrosary.org>
The Mary page - <http://www.udayton.edu/mary/main.html>
The Our Lady of Guadalupe Web Site - <http://www.sancta.org/>
Theology Library - <http://www.mcgill.pvt.k12.al.us/jerryd/cathmob.htm>

Misijoni

Frančiškanski misijon Nadoba - Togo - <http://ofm.rkc.si/misijon/>
Misijonsko središče Slovenije - <http://www.misijoni.com/>
Misijon Nangoma v Zambiji - <http://www2.arnes.si/~kpsplb8/natecaj/misijon.html>
Slovenski misijoni - <http://www.rkc.si/ureditev/misijoni/start.html>

Frančiškani

Frančiškani v Sloveniji - <http://franciskani.rkc.si/>
Generalna kurija OFM - <http://www.ofm.org/>
A project of the Dutch Province: La Verna - <http://biz.inter.nl.net/laverna>
Animatori Vocazionali Italiani (Compi - Italia) - <http://www.go-web.net/ofmitavoc>
CFR Menu Page - <http://www.franciscanfriars.com/Menu.htm>
Članki o Frančišku in manjših bratih - <http://www.franciscan-archive.org/>
Escritos y Biografías de S. Francisco y Maestros Franciscanos -
<http://www.sicoar.com.uy/teologos/tapa.htm>
Fran. povezave - Vatikan - http://www.hotlinks.com/members/vatican/Christian_-_Catholic/Franciscans/
Fran. povezave - ZDA - <http://www.fi-na.org/links.html>
Fran. srečanja na internetu - <http://www.sinet.it/Sfrancesco>
Franciscan Archives - <http://home.ici.net/customers/panther/francis/>
Franciscan Cyberspot - <http://www.christusrex.org/www1/ofm/melita.html>
Franciscan Cyberspot - <http://www.christusrex.org/www1/ofm/melita.html>
Franciscan Experience - <http://198.62.75.1/www1/ofm/fra/FRAmain.html>
Franciscan Page - http://www.veritas.org.sg/web_links/Friary/
Franciscan Vocation Centre (Sacro Cuore - USA) - <http://www.home.earthlink.net/~brotherfrancis/>
Franciscan Vocations (Immacolata - USA) - <http://www.franciscanvoc.org/>
Franciscan Vocations IC Province USA - <http://www.franciscanvoc.org/>
Franciscan Youth Home Page - <http://www ofs.it/YOUFRA.HTM>
Franciscans International - <http://www.franciscansinternational.org/>
Franciscans International & Dominicans for Human Rights - <http://www.fiop.org/>
Frančiškani v ZDA - <http://www.wtu.edu/franciscan/>
Frančiškovska konferenca Hrvaške - <http://public.srce.hr/ofm/prov.html>
Frančiškovski spletni portal - <http://www.wtu.edu/franciscan/>
Missionszentrale der Franziskaner - <http://www.mzf.org/>
Orientierung an Franziskus - <http://orientierung-an-franziskus.de/main/start.html>
Skupnost Fran. prostovoljcev - <http://www.franciscorps.org/>

The Istituto Franciscanum Luzzago - Brescia - <http://www.luzzago.bs.it/>
The St. Francis Friends of the Poor - <http://members.aol.com/frjohn1/index.htm>

Frančiškanske province

Avstrijski frančiškani - <http://www.franziskaner.at/>
Bolivija - Misijonska provinca sv. Antona - <http://www.franciscanos.org.bo/>
Bosanska provinca - <http://users.aol.com/rimac/bosfra/index.htm>
Brazilija - Provinca Brezmadežnega spočetja - <http://www.franciscanos.org.br/>
Hercegovska provinca - <http://jagor.srce.hr/ofm/prov/herceg.html>
Hrvaški frančiškani - <http://jagor.srce.hr/ofm/>
Split - Provinca presv. Odrašenika - <http://jagor.srce.hr/ofm/prov/st/index.html>
Zagreb - Sv. Cirila in Metoda - <http://www.ofm.hr/>
Irska Provinca - <http://www.franciscanprovinceofireland.com/>
Italija (Alto Adige) - Provinca Bolzano - <http://www.ofmbz.org/>
Italija (Lecce) - Provinca Salento - <http://www.clio.it/sr/vr/salento/francescano/homesal.html>
Italija (Piemonte) - Provinca sv. Bonaventura - http://www.retecattolica.com/ofm_piemonte/
Italija (Rim) - Provinca sv. apostolov Petra in Pavla - <http://fratilazio.it/>
Italija (Sicilija) - Provinca presv. Jezusovega Imena - <http://digilander.iol.it/ofmsicilia>
Italija (Trento) - Provinca sv. Vigilija - <http://www.ofmtn.pcn.net/>
Japonski frančiškani - <http://www.ofm-j.or.jp/>
Kanada - Frančiškani v Québecu - <http://franciscain.org/>
Kanada - Provinca Kristusa Kralja - <http://www.connect.ab.ca/~friars/>
Kolumbija - Provinca Santa Fe - <http://www.franciscanos.org.co/>
Kustodija Svete dežele - <http://www.custodia.org/>
Madžarska - Provinca sv. Janeza Kapistrana - <http://www.ofm.hu/>
Malezija, Singapur, Brumen - Kustodija sv. Antona Padovanskega - http://www.veritas.org.sg/web_links/Friary/
Malta - Provinca sv. apostola Pavla - <http://198.62.75.1/www1/ofm/melita.html>
Mehika - Provinca sv. Frančiška in Jakoba - <http://www.ofmjml.org.mx/>
Nemški frančiškani - <http://www.franziskaner.de/>
Nizozemski frančiškani - <http://www1.tip.nl/~t477595/>
Peru - Provinca 12 apostolov - <http://www.12apostoles.org.pe/>
Peru - Provinca sv. Frančiška Solana - <http://digilander.iol.it/ofmsolano>
Poljska - Provinca Brezmadežnega spočetja - <http://www.bernardyni.ofm.pl/>
Poljska - Provinca sv. Hedvige - <http://www.franciszkanie.multinet.pl/>
Španija - Provinca Granada - <http://www.ofmgranada.es/>
Španija - Provinca Santiago di Compostella - <http://www.cameronis.es/franciscanos>
Ukrajina - Kustodija sv. nadangela Mihaela - <http://www.bernardyni.ofm.pl/kustodia/index.htm>
Velika Britanija - Provinca Brezmadežnega spočetja - <http://www.friar.org/>
ZDA California - Provinca sv. Barbare - <http://www.sbfranciscans.org/index.htm>
ZDA Midwest - Provinca Sacro Cuore - <http://www.quincy.edu/shp-friars/>
ZDA Midwest - Provinca Vnebovzetja - <http://www.ofm-abvm.org/>
ZDA New York - Provinca Brezmadežnega spočetja - <http://www.franciscanvoc.org/>
ZDA New York - Provinca presv. Imena - <http://www.hnp.org/>
ZDA Ohio - Provinca sv. Janeza Krstnika - <http://franciscan.org/>
ZDA Southwest - Provinca Naše Guadalupske Gospe - <http://www.hshields.com/guadalupe>

Redovi

Slovenija

Redovi na Slovenskem - <http://www.rkc.si/redovi/redovi.html>

ženski redovi

Frančiškanke Brezmadežnega spočetja - <http://www.rkc.si/redovi/fbs.html>
Frančiškanke Marijine misijonarke - <http://www.rkc.si/redovi/fmm.html>
Hčere krščanske ljubezni (usmiljenke) sv. Vincencija Pavelskega - <http://www.rkc.si/redovi/usmilj.html>
Hčere Marije Pomočnice - <http://www.rkc.si/redovi/hmp.html>
Karmeličanke - <http://www.rkc.si/redovi/pastir/predstavitve.html#OCD>
Red ubogih sester sv. Klare - Klarise - <http://www.rkc.si/redovi/klarise.html>
Marijine sestre Čudodelne svetinje - http://www.rkc.si/redovi/cudod_sv.html
Misijonarke ljubezni - <http://www.rkc.si/redovi/pastir/predstavitve.html#ML>
Kongregacija Šolskih sester de Notre Dame - http://www.rkc.si/redovi/notre_dm.html
Sestre Križniškega reda - <http://www.rkc.si/redovi/pastir/predstavitve.html#KR>
Sestre svetega Križa - <http://www.rkc.si/redovi/pastir/predstavitve.html#SSK>
Skupnost Loyola - <http://www.rkc.si/redovi/loyola.html>
Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja - <http://www.rkc.si/redovi/SSFAKK/index.html>
Uršulinke - <http://www.rkc.si/redovi/pastir/predstavitve.html#OSU>
Zagrebske usmiljenke - <http://www.rkc.si/redovi/pastir/predstavitve.html#ZU>

moški redovi

Cistercijani - <http://www.rkc.si/sticna>
Dominikanci - <http://www.rkc.si/redovi/dominik>
Frančiškani - <http://franciskani.rkc.si/>
Jezuiti - <http://www.rkc.si/jezuiti>
Kapucini - <http://www.rkc.si/redovi/ofmcap.html>
Kartuzijani - <http://www.rkc.si/redovi/pastir/predstavitve.html#OCarth>
Klaretinci - <http://klaretinci.net/>
Križniki - <http://www.rkc.si/redovi/krizniki.html>
Lazaristi - <http://redovi.rkc.si/lazaristi>
Minoriti - <http://minoriti.rkc.si/>
Salezijanci - <http://www.sdb.salve.si/>

svetne ustanove

Don Boskove prostovoljke - <http://www.sdb.salve.si/prostovoljke/prostovoljke.html>
Družina Kristusa Odrešenika - <http://www.rkc.si/redovi/dko.htm>
Mala Frančiškova družina - http://www.rkc.si/redovi/mala_f_d.html

Svet

»Vidimus Dominum« - organizacija redovnic in redovnikov - <http://www.vidimusdominum.org/>
Avguštinci - <http://www.aug.org/curia/c2.htm>
Barnabiti - <http://www.catholic-church.org/barnabites/>
Benediktinci - <http://www.osb.org/osb/osbsitemap.html>
Bosonogi karmeličani - <http://www.ocd.pcn.net/index-italian.htm>
Comboni Missionaries - <http://www.pcn.net/~comboni/>
Dominikanci - <http://www.op.org/curia/>
Frančiškani - <http://www.ofm.org/>
Frančiškov Svetni Red (FSR) - <http://www ofs.it/>
Jezuiti - <http://maple.lemoyne.edu/~bucko/jesuit.html>
Kapucini - <http://www.ofmcap.org/>
Karmeličani - <http://www.ocarm.org/>
Klaretinci - CMF - <http://www.ciudadredonda.org/>
Klarise - <http://www.poorclare.org/>
Minoriti - <http://www.ofmconv.org/>
Misijonarji Oblati Brezmadežne Marije - <http://www.oblates.com/>
Montfortian Religious Family - <http://www.montfort.org/Indexit.html>
Redemptoristi - <http://www.mercurio.it/wodka/fssr.htm>
Redovi - http://communio.hcbc.hu/rel_ord.html
Redovniki na Hrvaškem - <http://www.dalmatia.net/croatia/religion/>
Salezijanci - <http://www.sdb.org/ita/>
Salvatorijanci - <http://www.sds.org/>
Serviti - <http://www.servite.org/>

Duhovnost

Slovenija

Asiški križ - duhovne vaje na internetu - <http://franciskani.rkc.si/dv/>
Delavnice molitve in življenja - <http://www.rkc.si/dmz/index.html>
Dnevna božja beseda - <http://www.rkc.si/bozja.beseda>
Duhovna oaza - molitvena stran na internetu - <http://franciskani.rkc.si/oaza/>
Martini-Slovar - <http://www2.arnes.si/~supmpsel/martini/index.htm>
Medjugorje - <http://www.medjugorje-si.org/>
Nedeljska božja beseda - <http://www.rkc.si/cgi-bin/server.cgi?kaj=bb>
Sveto pismo na internetu - <http://www.biblija.net/>
Šmarnične misli - <http://franciskani.rkc.si/smarnice/>

Svet

Bible scriptures - <http://www.scriptures.com/>
Catholic Prayers - <http://webdesk.com/catholic/prayers/index.html>
Divine Mercy Frames page - <http://www.miserybay.com/dmercy/>
Duhovna scena - <http://pubwww.srce.hr/FBL/DS>
Duhovno vrelo - <http://www.duhovno-vrelo.com/>
Molitev 'Oče naš' v 1011 jezikih in narečjih - <http://www.christusrex.org/www1/pater/index.html>
Sacred Space - <http://www.jesuit.ie/prayer/>
Via Crucis - <http://www.christusrex.org/www1/jvc/index.html>

Ustanove

Slovenija

Društvo katoliških pedagogov Slovenije (DKPS) - <http://www.rkc.si/jozef/dkps.htm>
Duhovno središče Sv. Jožef - Ljubljana - <http://www.rkc.si/jozef/>
Gibanje Pot - <http://www.rkc.si/pot/>
Kršćansko bratstvo bolnikov in invalidov (KBBI) - <http://www2.arnes.si/~lcokl/kbbi.htm>
Mavrični most mladih - <http://www.drustvo-mmm.si/>
Mladinski informacijski center - <http://www.mic.si/>
Pritrkavanje - <http://www.fmf.uni-lj.si/~markic/bimbam.html>
Skavtska spletna stran - <http://www.skavt.net/>
Skupnost Cenacolo - <http://www.campo-della-vita.org/slovenski/indexSL.htm>
Slomškova ustanova - <http://www.rkc.si/slomskova-ustanova/>
Slovenska Karitas - <http://www.karitas.org/>
Slovenska skupnost kršćanskega življenja (SKŽ) - <http://www.rkc.si/sskz/>
Slovensko biblično gibanje - <http://www.rkc.si/sbg/index.html>
Svetopisemska družba Slovenije - <http://www.drustvo-svds.si/>
Šmarnski pritrkovalci - <http://www-csd.ijs.si/silc/pritrkavanje/sp.html>
Ustje - <http://www2.arnes.si/guest/ljeimv11/>
Vera in luč - http://www.rkc.si/natecaj/vera_luc/vera_luc.htm
Vipavski pritrkovalci - <http://www2.arnes.si/~sopbmarc>

Svet

Caritas International - <http://www.caritas.org/>
Hrvatska zajednica braćnih susreta - <http://www.ffdi.hr/hzbs/>
Hrvatski Caritas - <http://www.tel.hr/caritas-zg/>
Hrvatski katolički zbor »MI« - <http://www.hkz-mi.hr/>
Kongres PMOS v Vossenack - <http://www.franciscans.de/kongress/index.html>
Nacionalni katehetski ured HBK - <http://www.nku.hbk.hr/>
New Advent Catholic Supersite - <http://www.newadvent.org/>
Ostalo - <http://www.rkc.si/ostalo/linki.html#Svet>
Peace Doves - <http://198.62.75.1/www1/ofm/mla/Vdovmain.html>
Skupnost Barka (Vera in luč) - <http://www.larche.com/index.htm>
Taizé - <http://www.taize.fr/>
The Ecumenical Community of Taizé - <http://www.almac.co.uk/taize/taize.html>
Vojska Brezmadežne - <http://www.mi-international.org/>
Welcome to the WCC - <http://www.wcc-coe.org/>

Katoliški mediji

Slovenija

Družina - <http://www.druzina.si/>
knjige - <http://www.rkc.si/ostalo/oglas.html>
Knjige Dravlje - <http://zupnije.rkc.si/dravlje/knjige>
mediji - <http://www.rkc.si/zdruzen/mediji.html>
Misli (glasilo Slovencev v Avstraliji) - <http://www.glasslovenije.com.au/verweb/Misli/misli02.htm>
Mohorjeva družba Celje - <http://www.mohorjeva.org/>
Nedelja - cerkveni list krške škofije - http://www.aprouc.co.at/slovene/nedelja_high.html
Novi glas - katoliški tednik Slovencev v Italiji - <http://www.noviglas.it/>
Ognjišče - <http://www.ognjisce.si/>
Radio Ognjišče - <http://radio.ognjisce.si/>
Revija Ognjišče - <http://www.ognjisce.si/revija/>
Revija Prenova (v novi preobleki) - <http://www.rkc.si/prenova>
Revija Vzgoja - <http://www.rkc.si/vzgoja/index.html>
Salve - <http://www.salve.si/>
Slomškova založba - <http://zalozba.slomsek.net/>
Založba Brat Frančišek - <http://ofm.rkc.si/zb/>

Svet

radio

Hrvatski katolički radio - <http://www.hkr.hr/>
Premier Christian Radio UK - <http://www.premier.org.uk/devotional>
Radio Marija - <http://jagor.srce.hr/radiomarija/>
VATICAN RADIO - official web site - <http://www.vaticanradio.org/>
Welcome to Vatican Radio - <http://www.wrn.org/vatican-radio/>

TV

Eternal Word Television Network - Global Catholic Network - <http://www.ewtn.com/>
Filmi - ocena s kršćanskega stališča - <http://christiananswers.net/spotlight/home.html>
TV Vatikan - <http://www.rkc.si/aktualno/VaticanTV.html>
Zgodovina televizije - <http://histv2.free.fr>

knjige

Agapé Edition - Hungary - <http://www.agape.hu/>
Beseda med nami - <http://www.wau.org/>
Die Tagespost, Katholische Zeitung für Politik, Gesellschaft und Kultur - <http://www.die-tagespost.de/index.html>
Edizioni Biblioteca Franciscana - <http://www.biblia.it/ebf>
Franciscan Printing Press - Jerusalem - <http://198.62.75.1/www1/ofm/fpp/FPPmain.html>
Franciscan Printing Press - Quincy University - <http://www.quincy.edu/fpress/new.html>
Francišksanske založbe po svetu - <http://ofm.rkc.si/zbz/svet.html>
Glas Koncila - <http://www.hbk.hr/GK/gk.htm>
Glasnik sv. Antona Padovanskega - <http://www.mess-s-antonio.it/>
Kirche Intern Magazin für Kirche und Gesellschaft - <http://194.152.160.114/kirche-intern/>
Kršćanska sadašnjost - <http://www.ks.hr/>
Libreria San Lorenzo - <http://www.ciberia.com/~editasis/>
Marijin Trsat - časopis Svetišta Gospe Trsatske - http://www.ofm.hr/casopisi/marijin_trsat/Default.asp
Messaggero di Sant'Antonio (international) - <http://www.mess-s-antonio.it/>
Naša ognjišta - <http://www.tel.hr/franjtg/>
Obnovljeni život - časopis za religijsku kulturu - <http://www.ffdi.hr/zivot/>
PetrusPaulus site - <http://www.paoline.it/petruspaulus>
Pogled - katolički časopis za mlade - <http://www.ffdi.hr/pogled/>
St. Anthony Messenger - http://www.americancatholic.org/sam_home.html
Svjetlo riječi - <http://www.svjetlorijeci.com/>
The Edizioni Biblioteca Franciscana - <http://www.biblia.it/ebf>
The exclusive internet distributor of the Vatican Publishing House - <http://www.ixtmedia.com/>
Verbum - nakladna kuća - <http://www.verbum.hr/>
Veritas - Glasnik sv. Antuna Padovanskog - <http://www.ofmconv.hr/veritas/>
Zvonik - <http://www.tippnet.co.yu/ZVONIK/index.html>

Katoliške agencije

Vatican Information Service - uradna vatikanska tiskovna agencija - http://www.vatican.va/news_services/press/vis/vis_en.html
ACI - Perujska katoliška tiskovna agencija - <http://www.aciprensa.com/>
AICA - Argentinska katoliška informativna agencija - <http://www.aica.org/>
ANB-BIA - Afriški informativni bilten - <http://www.peacelink.it/anb-bia.html>
APIC - Švicarska katoliška tiskovna agencija - <http://www.cath.ch/media/apic/apHome.html>
Arlington Catholic Herald - <http://www.catholicerald.com/>
Catholic Communication Network - <http://www.cathcom.net/>
Catholic Files - <http://listserv.american.edu/catholic/>
Catholic Information Network (CIN) - <http://www.cin.org/>
Catholic Media Directory - <http://www.catholic.net/RCC/CatholicMedia/Cathdir.html>
Catholic Network - <http://www.catholic.net/>
Catholic Online - <http://www.catholic.org/>
Catholic Online Home Page - <http://www.catholic.org/index.html>
Catholic Telemedia Network - <http://www.ctnba.org/>
Catholic World News - <http://www.cwnews.com/>
Church News - <http://www.eclesiales.org/english/index.html>
CNBB - Informativni bilten brazilskih škofov - v portugalsčini - <http://www.cnbb.org.br/noticias.html>
CNS - Ameriška katoliška tiskovna agencija - <http://www.catholicnews.com/>
COM - Catholic Online Media - bogat vir novic iz katoliškega sveta - <http://www.catholic.org/media/colmedia.html>
EWTN - Global Catholic Network - <http://www.ewtn.com/>
Hrvatsko društvo katoličkih novinara - <http://www.ika.hr/hdkn>
IDI - Informativni bilten kurije dominikanskega reda - <http://www.op.org/curia/idi/>
IKA Zagreb - Informativna katolička agencija - <http://www.ika.hr/>
KATHPRESS - Avstrijska katoliška tiskovna agencija - <http://www.kathpress.at/>
KATHPRESS/KATHWeb-Homepage - <http://www.austria.eu.net:81/kathweb/index.htm>
Katoliški informacijski center - papeške okrožnice, dokumenti, katoliške revije, ocene filmov, liturgija... - <http://www.catholic.net/>
Kršćansko informativno središče - <http://198.62.75.1/www1/ofm/cic/CICmain.html>
Maranatha Christian Journal - <http://www.mcjonline.com/>
MISNA - Misijonarska tiskovna agencija - <http://www.misna.org/eng/default.htm>
OCIC - Organisation Catholique Internationale du Cinéma et de l'Audiovisuel - <http://www.ocic.org/>

Purpose - Christian Banner eXchange - <http://www.cbx2.net/purpose.html>
SIGNIS - The World Catholic Association for Communication - <http://www.signis.org/>
SIR - Italijanska katoliška informativna agencija - <http://www.agenziasir.it/>
SKŽ - CVX - Noticias Ecclesiales - Church News - Dnevne novice Skupnosti krščanskega življenja - <http://www.ecclesiales.org/english/index.html>
UCAN - Azijska katoliška tiskovna agencija - <http://www.ucanews.com/>
UNDA - <http://www.unda.org/>
UNESCO Press - <http://www.unesco.org/general/eng/events/index.html>
VINCULUM - Dvomesični bilten organizacij za družino (Pro-family) in za življenje (Pro-life) - <http://www.vinculum-news.com/>
ZENIT - <http://www.zenit.org/>

Sveta dežela

Holy Land Online - http://www.holy-land-online.com/jerusalem_2000.htm
Komisariat za Sveto deželo - <http://www.rkc.si/cts/>
Komisariati za Sveto deželo - <http://www.christusrex.org/www1/ofm/cust/TScomms.html>
Kustodija Svete dežele - <http://198.62.75.1/www1/ofm/cust/TSmain.html>
ozemlje križarskih pohodov 1099-1999 - <http://www.christusrex.org/www1/ofm/crus/CRUmain.html>
svetišča - <http://198.62.75.1/www1/ofm/san/TSsanct.html>
Jeruzalem
bazilika Božjega groba - <http://www.christusrex.org/www1/jhs/TSspmain.html>
cerkve - <http://www.christusrex.org/www2/baram/>

Študijski centri

Slovenija

AMOS VABI - <http://www2.arnes.si/~mbamos1/kdoje.htm>
Gimnazija Želimlje - <http://www2.arnes.si/~gljzelim1s/>
Hieronim Pisma - <http://www2.arnes.si/~supmspel/patres/hieronim/>
Katoliški študentski center MB - <http://sinaj.net/>
Religije - <http://www.kopa.si/povezave/krscanstvo.htm>
Škofijska gimnazija Antona M. Slomška - <http://www2.arnes.si/~ssmbams1s/>
Škofijska gimnazija Vipava - <http://www2.arnes.si/~gngskof1/>
Škofijska klasična gimnazija Ljubljana - <http://www2.arnes.si/~ssljskg2s/>
šole - <http://www.rkc.si/zdruzen/solstvo.html>
Študentsko občestvo Maranatha - <http://www.maranatha.krajnik.si/>
Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani - <http://www.teof.uni-lj.si/>
Tertulijan, O krstu - <http://tertulijan.go2.it/>
Zavod sv. Stanislava - <http://www2.arnes.si/~ssljskg2s/zavod/>
Združenje katoliških študentov - <http://www2.arnes.si/~ljzkstud1s/>

Svet

ADOREMUS Society for the Renewal of Sacred Liturgy - <http://www.erinet.com/aquinas/arch/adoremus.html>
Center za duhovnost sv. Frančiška - NY - <http://welcome.to/St-Francis-Center/>
Collegio S. Bonaventura - Grottaferrata (Italy) - <http://www.quaracchi.ofm.org/>
Department of Theology - <http://www.nd.edu/~theo/>
Domuni - Dominican University: internetni študij teologije (fr - ger) - <http://www.op.org/defaulty.htm>
Filozofski fakultet Družbe Isusove - <http://www.ffdi.hr/>
Filozofsko - teološki institut Družbe Isusove - <http://jagor.srce.hr/isusovci/fti/>
Fran. inštitut pri univerzi sv. Bonaventure - NY - <http://franinst.sbu.edu/>
Franciscan International Study Centre - Canterbury (UK) - <http://www.franciscanstudy.org/>
Franciscan Study Centre - Netherlands - <http://www.ktu.nl/fsc>
Franciscan University Youth Conferences - <http://www.franciscanyouth.com/>
Katolički bogoslovni fakultet - Zagreb - <http://zagreb.kbf.hr/>
Liturgija na znakovnom jeziku - <http://www.ffdi.hr/lzj/>
Papeška teološka fakulteta sv. Bonaventure - <http://www.bon.ofmconv.org/>
Pazinski kolegij - klasična gimnazija - <http://www.pazinski-kolegij.hr/>
Pontificia Facolta Teologica "Marianum" - http://ourworld.compuserve.com/homepages/curia_osm/marianum.htm
PONTIFICIA UNIVERSITA' GREGORIANA - <http://194.177.103.242/pug/defjava.htm>
Quincy University - <http://www.quincy.edu/>
Scuola Superiore di Studi Medievali e Francescani - <http://antonianum.ofm.org/medieval.htm>
Studium Biblicum Franciscanum - <http://198.62.75.1/www1/ofm/sbf/SBFmain.html>
Summer Conferences Franciscan University - <http://www.franciscanconferences.com/>
Summer Youth Conferences Franciscan University of Steubenville - <http://www.franciscanyouth.com/>
Študijski center Canterbury - <http://www.franciscans.ac.uk/>

The Antonianum - Rome - <http://www.antonianum.ofm.org/>
The The Franciscan Institute at St. Bonaventure University - <http://franinst.sbu.edu/>
University of Dayton - A Catholic, Marianist university - <http://www.udayton.edu/>
Virtualni center za frančiškovski študij - http://members.nbci.com/vcfs_ofmconv/vcfs-1.htm

Študijski pripomočki

Bible Gateway - svetopisemske konkordance v angleškem, švedskem, latinskem in francoskem jeziku - <http://www.catholic.net/RCC/Catechism/bible.html>
Britannica.com - <http://www.britannica.com/>
Cerkveni dokumenti - dokumenti cerkvenih zborov, papeške okrožnice, spisi cerkvenih očetov - <http://www.catholic.net/RCC/Indices/subs/documents.html>
Church Fathers - <http://www.knight.org/advent/fathers/>
EH.Net Encyclopedia - <http://eh.net/encyclopedia/>
Impulse für den Gottesdienst und für die Verkündigung - <http://www.cssr.at/predigt/default.htm>
Katekizem katoliške Cerkve - http://www.scborromeo.org/ccc/ccc_toc.htm
Katekizem katoliške Cerkve - iskalnik v angleščini, španščini - <http://www.christusrex.org/www2/kerygma/ccc/searchcat.html>
Katoliška etika in morala, poslovna etika, splav, evtanazija, družbena etika ... - <http://community.catholic.org/education/religionseducation.htm>
Look up entries in the Greek Lexicon - <http://www.perseus.tufts.edu/cgi-bin/resolveform>
Slovar krščanskih, judovskih in islamskih izrazov v angleščini - <http://ccat.sas.upenn.edu/~rs2/glossopt.html>
Spletno gradivo za študij krščanstva in judovstva - <http://ccat.sas.upenn.edu/rs/resources.html>
Študij religije na Univerzi Pennsylvania - <http://www.library.upenn.edu/resources/subject/humanities/religion/religion.html>
The Summa Theologica of St. Thomas Aquinas - <http://www.knight.org/advent/summa/>

Družbeni nauk Cerkve

10 najpomembnejših tematik cerkvenega družbenega nauka skozi dokumente katoliške Cerkve - <http://www.justpeace.org/tables.htm>
Aggiornamenti sociali - italijanska katoliška revija za družbena vprašanja - http://www.gesuiti.it/ag_sociali/home.html
Catholic Encyclopedia - socializem - <http://www.newadvent.org/cathen/14062a.htm>
Catholic Encyclopedia - socialistične družbe - <http://www.newadvent.org/cathen/14069a.htm>
Catholic Encyclopedia - komunizem - <http://www.newadvent.org/cathen/04179a.htm>
Catholic Encyclopedia - družba - <http://www.newadvent.org/cathen/14074a.htm>
Catholic Encyclopedia - družbena pogodba (Rousseau) - <http://www.newadvent.org/cathen/04335a.htm>
Catholic Encyclopedia - liberalizem - <http://www.newadvent.org/cathen/09212a.htm>
Center za pospeševanje družbene pravičnosti in miru - <http://www.igc.org/coc/>
Cerkve in država - <http://www.goshen.net/WebDirectory/browse.cgi?cat=3Dorg014>
Cerkveni dokumenti po posameznih predmetih - <http://www.rkc.si/%3Ci%3Ehttp://www.cs.cmu.edu/People/spok/catholic/by-subject.html>
Družbeni nauk Cerkve - bibliografija - <http://www.mcgill.pvt.k12.al.us/jerryd/bibliog/cst.htm>
Družbeni nauk Cerkve - gradivo za razmišljanje - <http://www.osjspm.org/cst/>
Katoliški sklad za prekomorski razvoj - delovanje proti revščini v svetu, odpis mednarodnih dolgov, Ljudska spominska knjiga tisočletja, zakaj je propadla konferenca v Seattlu? in mnogo drugega ... - <http://www.cafod.org.uk/>
Načela družbenega nauka Cerkve - <http://www.columbia.edu/cu/augustine/arch/social.html>
Povezave v zvezi z družbenim naukom Cerkve v španščini in angleščini, cerkveni dokumenti in druga vatikanska stališča v zvezi z družbenim naukom Cerkve, stališča nekaterih škofovskih konferenc... - <http://www.geocities.com/~catholicos/social.htm>
Povzetek katoliškega nauka o pravični vojni - <http://listserv.american.edu/catholic/other/just.war>
Socialna pravičnost - povezave - <http://www.silk.net/RelEd/justice.htm>
Socialna pravičnost in Katekizem katoliške Cerkve - <http://www.mcgill.pvt.k12.al.us/jerryd/justice.htm>
Uvod v družbeni nauk Cerkve v angleščini - avtor: Michel Schooyans - <http://www.stjean.com/english/solidarity.html>

Zavetnik interneta

Internet-Patron St. Isidor - <http://www.heiliger-isidor.net/>
Isidor Schutzpatron des Web - <http://www.sinka.ch/isidor/>
Ökumenisches HeiligenlexikonHeilige - Namen - Patrone - http://www.heiligenlexikon.de/index.htm?BiographienI/Isidor_von_Sevilla.htm
Ueber Isidor von Sevilla - <http://www.uni-koeln.de/~ahz26/edition/oisidor.htm>

Priloga 9: Odzivi na Duhovno oazo

Iz elektronske pošte naslovljene na Duhovno oazo.³⁷⁶

Čudovito!

Službo pričnem z Duhovno oazo. Hvala!

Danes sem prvič prebrala vašo Duhovno oazo. Zelo sem vesela takih in podobnih kratkih spodbud v delovnem dnevu. Duhovna iskrica je tudi nekaj podobnega. Vendar sama zelo rada razmišljam ob besedah sv. pisma zato mi je vaša stran še posebej všeč. Seveda pa je lepo, da je izbire več. Kadar prebereš lepo in vzpodbudno misel je lažje prenašati teže dneva.

Spoštovani,

pozdravljam vašo dobro idejo. Duhovna oaza je res kot voda iz studenca, ki prinaša svežino in napoji duhovnosti prepotrebne sodobnega človeka.

Sam se večkrat v tednu ustavim tu in z mislijo in molitvijo začnem dan!

Moti me števec na koncu molitve, kjer se na veliko bohota števec koliko obiskov je že bilo. Ker pa se mi zdi molitev zelo osebna stvar, me prav nič ne briga koliko molivcev je že bilo pred mano. Saj je prav da štejete obiske, ampak a se ne da narediti števca nevidnega?!

Gospod, utrdi nam vero!

Ko ti srce pri jutranji molitvi to zakliče in ko ta vzklík prebereš še na vaši strani današnje molitve, je to preveč, da bi bilo naključje.

Hvala Vam dragi bratje, da si človek lahko olajša dušo. Prav je, da sledite novim možnostim, ki jih ponuja tehnika.

Dragi Frančiškovi bratje,

hvala za današnjo duhovno misel in izvirno primerjavo med malikovanjem in pravo vero v Jezusa - zdravitelja.

Včasih nam pridejo v roke podobne »devetdnevnic« ali drugačna povabila za hitre rešitve naših problemov. Marsikdo nasede, saj misli, da prihajajo iz Cerkve. Vaša današnja razlaga uči razlikovanja, zato je več kot dobrodošla.

Ob tem bi radi omenili še številna pisma, ki prihajajo po pošti. Ponujajo »srečo« tudi v imenu svetnikov, istočasno pa grozijo in napovedujejo nesrečo, če bi se veriga sporočil pretrgala. V pogovorih opažamo, da so tudi kristjani ob takšnih pismih prestrašeni.

Še pišite o tem, da se bo naše razlikovanje izostrilo in vera v Jezusa poglobila.

Mislim pa, da je stvar zelo koristna in bi mi res pomagala pri premoščanju vsakodnevnih stresov, ki jih doživljam v službi.

Želim vam, da nadaljujete s svojim internetnim poslanstvom in da tako prispevate k ravnovesju med njegovimi slabimi in dobrimi stranmi.

Občutek imam, da je slabih se mnogo preveč in, da so uporabnikom veliko bolj vsiljiva.

Duhovna oaza je oaza navzočnosti Boga. Preko božje besede iz Svetega Pisma in besede izpod rok brata po Kristusu mi mnogokrat božja navzočnost postane otipljiva - ne more biti naključje, da tolikokrat prava beseda pride v pravem trenutku. Duhovna oaza je tudi moj način, kako priti do pravilnega razumevanja svetopisemskih odlomkov.

Najpomembneje pa se mi zdi, da mi da namig, kako preko tega razumevanja božjo besedo prenašati v resnično življenje tukaj in zdaj.

Lepo, da se tak dragulj kot je Duhovna oaza predstavi tudi širše, saj sam sem po naključju zvedel zanjo. Zelo se mi dopade njena oblika. Pogled na fotografijo me pomiri, ter hkrati spomni, da poleg dela in hitrega sosledja opravi obstaja tudi On, kjer ni časa, je pa resnica, narava, pohvala, graja,...

Tudi oblika dnevnega sporočila - insert iz dnevne Božje besede in razlaga sta kratki, jedrnat, tako da mi je to vodilo dneva. Velikokrat se mi je zgodilo, da sem v dogodku dneva začutil sporočilo dnevne Božje besede. Tako postajam bolj pozoren na dogodke in svoje reakcije na dražljaje vsakdana. Življenje postaja bolj globoko, več čutim. Kar se mi pa zdi zelo pomembno, tudi med delom pomislim na Boga, njegova prisotnost, se spomnim, da sam ne zmorem praktično nič, da sem le orodje pri njegovi izvedbi.

Na Duhovni oazi vedno, oziroma kadarkoli hočem, najdem dnevno misel iz Svetega pisma in kratko razmišljanje. Nekateri to imenujejo jutranja molitev, drugi meditacija ali kratek sprehod v tišino. Sam

³⁷⁶ URL= "<http://ofm.rkc.si/oaza/>". Besedila niso lektorirana, dodani pa so bili šumniki, kjer je bilo potrebno. V celoti so besedila vidna v elektronski obliki na priloženi zgoščenki.

obiščem Duhovno oazo vedno, kadar mi zmanjka idej za naprej. Takrat preberem globoko misel, ki mi ponavadi ponovno pokaže, da je na svetu še veliko luči in lepote. In vse to je le »en klik daleč«. Ni mi treba odpirati Svetega pisma, ali iskati lepih besed v knjigah na polici.

Na stran Duhovne oaze zahajam večkrat na teden. Na teh straneh je božja Beseda, ki se ne spreminja in je večna. Za razmislek ni potrebno veliko besed, dovolj je le kratek odlomek. Razlogi za obisk so različni; včasih je to pomembna odločitev, drugič je razočaranje nad sodelavci, spet drugič veselje ob kakem dosežku. Vsekakor je to pravi balzam za duhovnost sredi poplave informacij in vseh mogočih ponudb za »lepše« življenje.

... Naš slovenski prostor je preplavljen z lažnimi obljubami številnih duhovnosti, ki naj bi odrešile človeka. Podpiramo Vas, da javno (spre)govorite o Jezusovi odrešilni poti.

Lepo, da ste včeraj preko TV povedali, da imamo tudi slovenski kristjani svoj kotiček na spletu. Vsa pohvala, saj se bodo tako moja jutra začinjala ne le z razdorbjeno molitvijo med potjo v službo, ampak se z »zajtrkom za dušo«.

Svet se spreminja in mi z njim. Ker je čas resnično tak, da nas izžame z delom do vsake sekunde in grozi, da otopimo za vse Božje, Cerkev znova in znova najde pot do tistih članov skupnosti, ki jih ogroža tak delovni ritem. Vsak dan tako vsaj za nekaj trenutkov človek med vsakdanjimi opravili »skoči do duhovne oaze«, kjer najde moč za pot naprej, zavedajoč se, da »se zaman trudijo zidarji, če Gospod ne zida hiše«. Zato sem vam za duhovno oazo vedno znova in znova hvaležen. V upanju, da z njo nadaljujete še naprej in nam tako pomagate, da ostanemo v »duhovni formi« vas pozdravlja

Nabrlo se je že toliko lepih misli ob evangeljskih odlomkih, da bi moda kazalo izdati tudi kakšen molitvenik, ki bi bil zgolj povzetek tega, kar je bilo mogoče prebrati na internetu. Včasih mi prav manjka, da kakšne misli nisem shranil. Tako bi bilo mogoče, tudi če ti internet kdaj zataji, kljub vsemu priti v »duhovno oazo«. Toliko za premislek. Ob tej priložnosti bi se vam rad zahvalil za delo, ki ga opravljate, saj človeku današnjega časa in razmer Cerkev sledi v lepem in hudem.

Zanimivo in koristno. Upam, da bo imelo sadove. Že dlje časa se ukvarjam z mislijo kako nekaj podobnega narediti za otroke. Kako pritegniti najmanjše v ta prečudoviti svet Božje besede, ki je res »živa in dejavna«. Moja pot v krščanstvo, cerkev, med frančiškane in v katehezo namreč ne začinja v tradiciji temveč prav iz Božje besede.

Duhovna oaza mi pomiri srce in zbliža z gospodom mojim najboljšim očetom vrednim vse res vse ljubezni...

Kaj ko bi z barvo ozadja malce sledil liturgičnim časom?

Najlepša hvala za to čudovito stran, kamor se lahko zatečem ob zgodnjih jutranjih urah, ko pripravljam seminar za faks in se izgubljam v množici podatkov. Kako lepo se je umiriti ob postanku v oazi in poklepetati z Bogom, nabrati novih moči in upanja, novih idej in vzpodbud.

Duhovna oaza je postala moj vsakodnevni spremljevalec.

Pozdravljeni in čestitam na lepi strani.
Misli in molitve na Duhovni oazi so zelo lepe.
Srečno in lep pozdrav iz Avstralije

Pozdravljeni, kar pohvalno, da ste se obrnili tudi s posredovanjem in razlago božje besede tudi na hrvaško govoreče ljudi...

Vsak dan, če le morem, zjutraj v službi najraje preberem božjo besedo in tako nadaljujem z delom.

Prav prijetno je brati besedilo, ki je sončno in optimistično predstavljeno. Če se strinjate, bi Vam ob priliki lahko pokazal nekoliko bolj konkretno in na primerih, kaj bi se dalo izboljšati s slogovnega vidika.

To okno obiščem večkrat, še posebej takrat ko se vprašam: »Kaj mi je oče pa danes namenil slišati?«
Obtičala sem na področju razmišljanja in sicer so pred mano pojmi, kot BOŽJA PREVIDNOST, BOŽJA VOLJA, PREDESTINACIJA, PREDETERMINIZEM,... skratka USODA.
Sedaj bi vas prosila za pomoč pri iskanju ustreznega gradiva napisanega v preprostem jeziku.

Zahvaljujem se vam vsem, ki pripravljate prispevke za Duhovno oazo.
Z njimi mi že zjutraj polepšate in osmislite dan, ki prihaja...

Priloga 10: Odzivi na Asiški križ

Kaj so si drugi zapisali ob premišljevanju pred Asiškim križem:³⁷⁷

Gospod! Daj, da bi začutila tvojo dobroto tako močno, da bo vsa bolečina le se zaceljena rana na srcu. Daj, da bi bolj pogumno stopala naprej. Daj, da bi lahko naredila kaj dobrega za ta svet, čeprav se ga tako zelo bojim! Rada bi že prišla k Tebi, moj Gospod. Sanjam, da umiram. Hvala Ti Gospod, za ta križ, ki si mi ga dal. Jokam, ker ga ne nosim le po svojih močeh. Gospod, hvala ti za tisto osebo, ki si mi jo postavil na pot, saj mi je odprla pogled. Povrni ji vse. Težko se je posloviti od nje, saj jo imam tako, kot ima otrok rad svojo mamo. Vendar življenje je polno bolečin in ne smemo se navezati na stvari... vendar sem v tej osebi videla Tebe... Oh, Gospod, hrepenim po Tebi, to je bolečina!!!

...ko se te dotakne, te preprosto potegne za seboj, vleče te, želi te imeti... slutim Ga, dotik Njegove božajoče ljubezni spreminja tudi mene... rada bi hodila z Njim... hvala za to milost...

Ko Te vprašujem, kaj naj storim, slišim odgovor, vzami križ na svoje rame in ga nosi za menoj... kjer sem moram živeti v skladu in vedinosti s Teboj, potem je to moj Evangelij in Tvoje kraljestvo se po mojem življenju širi...

Klečim pred križem, pred Teboj, Gospod, pred asiško podobo in Te molim. Rada bi prihajala bližje k Tebi, zato bom opravljala te duhovne vaje. Po Tvoji milosti sem tu in sem Ti hvaležna za vse...

Dobri Bog, vem skupaj nama bo uspelo, daj mi moči za naprej.

Hvala, Gospod, za vse, kar si storil in kar delaš v mojem življenju. Izpeljal si me iz Egipta sužnosti nešteti grehom. A kot, da bi mi bila ta sužnost všeč, se še vedno tolikokrat oziram nazaj in celo prestopim mejo z Egiptom.

Prosim Te, Jezus, poslušaj glas moje volje - nočem več spogledovanja z deželo sužnosti, deželo dvoma. Pomagaj mi že v kali zatreti in Tebi predati vsak poskus sil teme, ki sejejo dvom, ki novačijo za egiptovsko deželo. Naj vsak trenutek gledam Tebe, Jezus in naj se najlepša in edina prava avantura mojega življenja srečno izteče.

In še Te prosim - na poti mi od časa do časa daj okrepčila.

Zaupam v Te, moj veliki Brat.

Trpim, a ne tako kot bolni, osamljeni, brezverni, trpim zaradi krivice. Ne obsojam te dragi Oče, ti že veš za kaj je to dobro, zato nosim to trpljenje in hočem ga posvetiti tistim, ki so ga najbolj potrebni, ti že veš!

Dobri Oče!

Padla sem. Padla v globoko, temno globel. Vidim izhod, a je tako daleč. Čisto drobna lučka v daljavi...

Le Ti mi lahko pomagaš. Pošlji mi ljubečega angela varuha, da me popelje nazaj v svetlobo.

Jezus, mislim, da sem pretiravala, ko sem te prosila, da v postnem času naloži na moje rame bolečine mojih bližnjih.

Jezus, še svojih bolečin ne zmorem nositi.

In kje je Tvoja pomoč?

Že tretje srečanje, ki sem se ga veselila v tem postnem času, bo šlo mimo mene.

Zakaj?

Jezus, edina opora mi je misel, da si mi, prav zaradi vseh teh bolečin, bližji.

Hvala ti oče, da si mi pokazal pravo pot. Prosim vodi me sedaj varno po tej poti in ne daj, da bi še kdaj zgrešil pravo pot.

Gospod, ogledalo, v katerega se gledam je orošeno. Tvoja čista podoba je zamegljena.

Daj, prosim, Jezus, obriši meglo, naj bo srce popolnoma odprto zate.

Naj na živim več jaz temveč Ti v meni.

Ti poznaš razsežnosti naših življenj. Prosim Te, naj bomo vedno ob pravem času na pravem mestu s pravo mislijo, besedo ali dejanjem.

Da Te bomo mogli gledati iz obličja v obličje. Da bomo Eno.

Praviš nam: »Preklet je tisti kdor zaupa v človeka...

Blagoslovljen je tisti kdor zaupa v Gospoda...«

³⁷⁷ URL= "<http://ofm.rkc.si/dv/>". Odzivi niso lektorirani, dodani pa so bili šumniki, kjer je bilo treba. Besedila grede od najnovejšega (9. aprila 2002) do najstarejšega iz oktobra 2000. Tu je le izbor, vsa besedila pa so dostopna v elektronski obliki na priloženi zgoščenki oz. na spletni strani duhovnih vaj.

Pajčevina želja je nevarnejša kot v železje vkovane rešetke.
Nežno in skrivoma se prepreda okrog tvojih misli in jih postopoma uklene na kolo želja in ti zmečka svobodo volje, ljubezni in ustvarjalnosti.
Ukrade svobodo usode jutrišnjega dne.
Očisti to pajčevino z mene, dobri Oče. Očisti me želja, ki me vodijo stran od Tebe. Pomagaj mi k svobodi duha...

Nauči me, dobri Oče, da Ti bom znala brezmejno zaupati. Vodi me.
Naj bom tvoja mala pomočnica. Naj se ne ustrašim ran in bolečin.
Naj bo moje življenje polno cvetja odpovedi. Hrani me s svojo ljubeznijo.

Gospod, tvoja moč je neizmerna. Pomagaj nam, Jezus, odpreti srce in um, da bomo spoznali svojo poklicanost. Da bomo uporabili, negovali in množili talente, ki si nam jih zaupal.
Oče, naj vsak od nas »opravi svoje« v tem zemeljskem življenju. Naj se tvoj načrt Ljubezni za vsakega od nas v polnosti uresniči.

Dobri Oče!
Tvoj domišljavi otrok sem.
Včasih Ti trmasto kljubujem, ker me nočeš takoj slišati.
Včasih jočem v obupu, ker me pustiš nekaj časa samo...
Včasih sem ljubosumna na svojega brata...
Tako težko stojim zadnja v vrsti...
Nikdar mi ni dovolj dokazov Tvoje ljubezni...
Oprosti mi in mi pomagaj odrasti.

Čudežno mi v stiski pomagajo besede nekega duhovnika: »Tudi tisto, kar se nam upira, lahko darujemo Bogu kot dokaz ljubezni do njega. Važen je namen. Ni najpomembnejše tisto, kar čutimo. Pred Bogom je še več vredno, kar nas več stane...«
O, da bi Ti, dobri Oče, z veseljem dokazovali svojo ljubezen!

Gospod, pomagaj mi odpreti srce, da tvoja sapa razžari tlečo žerjavico v njem. Naj se razplamti ogenj tvoje ljubezni v njem, naj uporabi vse, kar ni po tvoji volji, Oče. Naj se na pogorišču starega bujno razvija novo, resnično življenje, ki si Ti, Jezus - vse v vsem.
Hvala Ti, Gospod, za vso radost, ki mi jo naklanjaš.

Ljubim Te, moj Bog!
Dovolj mi je samo kapljica Tvoje neskončne ljubezni...
Dovolj, da dvigne glavo Tvoja žejna marjetica...

Zazrla sem se na Tvoj križ in začutila, da mi hočeš pomagati. Ti, ki si na prvi pogled nemočen, pribit na križ, mi hočeš pomagati.
Presunilo me je. Ne morem se odreči Tvoji ponudbi... Obesiva danes, v začetku posta, na križ vse moje nepravilne navezanosti, skušnjave sebičnosti in napuha... Križajva jih... Naj jih križ prečisti...

Gospod, na misel mi je prišel trenutek po moji smrti. Kje bom?
Mojih dobrih del je tako malo in so tako nepopolna. Pa tudi, če bi jih bilo nešteto, bi si z njimi ne zaslužil bivanja pri Tebi.
Tvoja milost pa je neizmerna.
Jezus, pomagaj mi, da bom delal dobro. Ne zaradi pričakovanja plačila, temveč zaradi Tebe samega. Iz ljubezni do Tebe in do bližnjih. Za blagor življenja na Zemlji. Za prispevek h gradnji Božjega Kraljestva že tu.

Zatajil sem ga - nešteto krat. Toda on mi odpušča, pa čeprav ve, da ga bom spet. Hinavščina je obžalovanje kot začasna rešitev, saj vem, da bom spet grešil, zavedam se tega. Izgovor pa je, da sem človek. Toda to je kot bi se igral s svojo večnostjo in to boli, ne samo njega temveč vse okoli mene.

Tok današnjega časa teče k IMETI naproti. Globalizacija usmerja svoj razvoj samo v imenu dobička.
Zakon ekonomije uničuje naravo, ljudi in odnose. Samo zakon nesebične ljubezni - po zgledu križa - lahko reši svet pred pogubo.
Jezus, prosim, pomagaj nam plavati proti toku! Le s Teboj bomo zmogli.

Jezus, ko si se ločil od apostolov, si nam obljubil Svetega Duha.
Naj nas napolnjuje z resnično ljubeznijo in nebeško preprostostjo.
Ti si nam to pripravil dati. Hvala.

Med sojenjem Jezusu je ubogi Pilat, obrnjen proti množici, v nekem trenutku vzkliknil: »Glejte, človek!«
Ne da bi se zavedal, je rimski upravitelj izrekel največjo resnico, ki jo je človek sploh kdaj mogel spregovoriti. Jezus, ki je pred razburjeno jezo mogočnih na Zemlji ohranil vedrost, je podoba človeka, ki ne poklekne pred nikomer, razen pred edinim Gospodom.